

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
กันยายน 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๒.๑๖๒

๖๒.๑๖๒

๖๒.๑๖๒

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่

กันยายน ๒๕๔๘

๖๒.๑๖๒

ปรีดาวรรณ อินทิมลศรี. (2548). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม,
รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ พรสีมา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ดังคะพิภพ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด ผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ และ
การศึกษาสภาพความเป็นจริงในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน และนำข้อมูลทั้งหมด
มาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นร่างรูปแบบในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1) แล้วนำเนื้อหาของร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 1) มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
1 ฉบับ เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ในโรงเรียน คือ ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และ
ผู้บริหารโรงเรียน และประเมินประสิทธิภาพของร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 1) โดยศึกษาจาก
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มๆ ละ 99 คน รวมทั้งสิ้น 297 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้
ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 2 นำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่เป็นเนื้อหาของ
ร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 1) มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบสถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
(One Way Anova) หรือ F-test และใช้วิธีการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี "LSD"
(Least Significant Difference)

ขั้นตอนที่ 3 นำผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลมาปรับเป็น
ร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 2) และนำร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 2) เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจัดสนทนากลุ่ม
(Focus Group) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จากการสนทนากลุ่ม มาปรับเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอต่อสำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานครต่อไป ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วม ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จของรูปแบบ

2. ในส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วม มี 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. ในส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้นั้น ควรเร่งรัดกำหนดนโยบาย เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนอาสาสมัครโรงเรียนนาร่อง และมีทีมงานสนับสนุนด้านวิชาการ และทุนวิจัย

4. ในส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จของรูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารมีความสามารถ มีเทคนิคและแก้ปัญหาได้ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครู ทำตามบทบาทหน้าที่อย่างจริงจัง คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรมของผู้ปกครอง ครูสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน เพื่อเชื่อมโยงต่อกับผู้ปกครอง ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองทุกคน และผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความศรัทธาต่อกันภายใต้บริบทของวัฒนธรรมไทย

A MODEL FOR PARENTAL PARTICIPATION IN SCHOOL MANAGEMENT
IN SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

AN ABSTRACT
BY
PREDAWAN INTAVIMOLSRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Doctor of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
September 2005

Predawan Intavimolsri. (2005). *A Model for Parental Participation in School Management in Schools under Bangkok Metropolitan Administration*. Dissertation, Ed.D. (Adult Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr.Penkhae Prachonpachanuk, Assoc. Prof. Dr.Oraphan Pornseema, Assist. Prof. Dr.Nikom Tangkapipob.

The main purposes of the study were to develop and evaluate the efficiency of a model for parental participation in school management in school under Bangkok Metropolitan Administration.

The processes of model development covered 4 steps as follows :

First Step. Literature research for related theories, concepts, and research results in Thailand and foreign countries were made. Field research to study the existing patterns of parental participation in school management in schools in Bangkok Metropolitan area was also conducted. Using the above mentioned data at the end of the first step. The first draft of a model for parental participation in school management was created and developed in the form of the questionnaire with 5 rating scales to be sent to a group of 297 parents, teachers and school administrators (99 persons in each group) to evaluate the levels of feasibility of the model in practice.

Second Step. Data from the first step were analyzed by using various statistical techniques : means, standard deviation, t-test, F-test and LSD technique.

Third Step. By using results from the second step, the second draft of the model was made. The draft was then evaluated by a group of experts in terms of the its feasibility and suitability in using

Fourth Step. At this step, The final draft of the model was set. The model was comprised of 3 main parts as follows :

1. The first part was the pattern of parental participation contained 5 factors : philosophies, concepts, objectives of the model, participation styles and levels and roles in school participation of the parents.

2. The second part was the way for the usage of the model which would be to accelerate the parental participation in school and, to make known to the related group which were school administrations, parents and teachers about the model. In

addition, head-started project should be created and finally, research funds and supporting team in academic area should be arranged.

3. The third part was the conditions for model success. The success of the model depended mainly on levels of skill and problem-solving ability of the school administrations, as well as levels of role performance of administration, teachers and parents. Some other factors such as good teachers – students and parents relationships, good coordinations among parents, administrators and administrators as well as their faith in one another is realized within the context of thai culture.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ
ปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

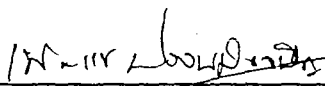

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

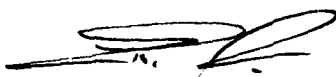
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ พรสีมา)

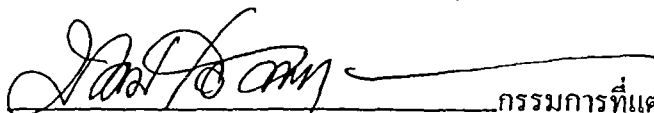
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ตั้งกะพิกพ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(นางสาวประนอม อี่ยมประยูร)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2548

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจณปัจจนิก ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละ
เวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอนรวมทั้ง ทุ่มเทให้กับศิษย์
อย่างไม่เหน็ดเหนื่อย และได้รับความกรุณาชี้แนะจากรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ พรสีมา
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ดังคะพิภพ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รวมทั้งได้รับ
คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งจากคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์
เลวลีย์ และ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความช่วยเหลือและคำแนะนำที่ได้รับจากกรรมการทุกท่าน
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามทั้ง 8 ท่าน
ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน
ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ทุกท่านที่กรุณาสละเวลา ตอบแบบสอบถามและ
ให้ข้อเสนอแนะอย่างดียิ่งในการพัฒนาความเป็นไปได้ ของการร่างแบบฉบับนี้อีกทั้งขอกราบ
ขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่มี
คุณค่าในการปรับปรุง ให้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร สมบูรณ์ขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาศุภวิชฌบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัย
รู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาเอกของผู้วิจัยนั้นมิได้สิ้นสุดเพียงการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จลงได้เท่านั้น แต่หากผู้วิจัยได้เรียนรู้ความอดทน การจัดสรรเวลาให้เหมาะสมในการค้นคว้า
ควบคู่ไปกับการพัฒนางานในหน้าที่ประจำวันตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา ให้บูรณาการเป็นการ
เรียนรู้ที่ต้องทำต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อไป

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อแม่ (พ.ด.ท.มนตรี – นางอนงค์ ภิรมย์รักษ์) ที่
ได้กรุณาอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังในการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และขอขอบคุณสามี (นายสมบุญ อินทวิมลศรี)
และลูก (ด.ญ.สมรัก อินทวิมลศรี) ที่ให้กำลังใจและคอยดูแล ห่วงใย นอกจากนี้ขอขอบคุณ พี่น้อง
เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่ให้ทั้งกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและ
ทำวิจัย

ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	10
ปัญหาในการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	16
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง	22
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา	37
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	77
การจัดการศึกษาในโรงเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	80
ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา	82
ทฤษฎีแรงจูงใจและทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม	90
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	94
3 วิธีดำเนินการวิจัย	113
ขั้นตอนในการวิจัย	113
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	114
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
การเก็บรวบรวมข้อมูล	117
การวิเคราะห์ข้อมูล	118
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	119

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
ส่วนที่ 1 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1)	120
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประธาน เครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากแบบสอบถาม	129
ส่วนที่ 3 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 2)	226
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบ ครั้งที่ 2 จากการประชุมสัมมนา ...	253
ส่วนที่ 5 การปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัด การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	260
ส่วนที่ 6 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ฉบับสมบูรณ์	263
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	280
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	280
ปัญหาในการวิจัย	280
วิธีดำเนินการวิจัย	280
สรุปผลการวิจัย	281
อภิปรายผล	285
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	290
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	292
บรรณานุกรม	293
ภาคผนวก	302
ภาคผนวก ก แผนการดำเนินการวิจัย	303
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม	305

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเรื่องรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร	311
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย	331
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย	344
ภาคผนวก ฉ โครงการประชุมสัมมนาเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	375
ภาคผนวก ช เอกสารการจัดประชุมสัมมนา	382
ภาคผนวก ซ หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเข้าประชุมสัมมนา และ ขออนุญาตใช้สถานที่ห้องประชุม	391
ภาคผนวก ญ แบบประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	405
ภาคผนวก ฎ รายนามผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา	420
ประวัติย่อผู้วิจัย	425

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ	131
2	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ	131
3	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพสมรส	132
4	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการศึกษา	132
5	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพ	133
6	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษาของบุตร	133
7	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามรายได้ของครอบครัว	134
8	จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสภาพครอบครัว	134
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม และ รายด้าน	135
10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ	136
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	150
12	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ ของผู้ปกครอง	151
13	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ..	152
14	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม การศึกษา	153
15	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม สถานภาพสมรส	154

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
29	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ	166
30	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	180
31	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ	181
32	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา	182
33	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	183
34	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน	184
35	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน	185
36	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน	186
37	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	187

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
38	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	188
39	จำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ	190
40	จำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอายุ	190
41	จำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	191
42	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	191
43	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้บริหารโรงเรียน) จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน	192
44	จำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	192
45	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน	193
46	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ	194
47	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	208
48	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ของผู้บริหารโรงเรียน	209
49	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	210

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
64 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองครู และผู้บริหารโรงเรียน ในการมี พันธะสัญญาร่วมกันส่งเสริม ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	229
65 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการ กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็ก	230
66 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการ กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง	231
67 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการ กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียน	231
68 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการ กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุมชน	232
69 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในลักษณะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบเป็นทางการ	233
70 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในลักษณะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบไม่เป็นทางการ	234
71 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ในระดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	235
72 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านวิชาการ	236
73 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงบประมาณ	238
74 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการบริหารงานบุคคล	239
75 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการบริหารทั่วไป	241
76 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียนในการนำ รูปแบบไปใช้	243
77 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการ พิจารณาเงื่อนไข ความสำเร็จของรูปแบบ	244
78 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นหลักของร่างรูปแบบจาก การประชุมสัมมนา	253

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
50 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	211
51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายบุคคล ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	212
52 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน	213
53 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	214
54 ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	216
55 ข้อเสนอแนะจากครูในส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	217
56 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	218
57 ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองในส่วนของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	220
58 ข้อเสนอแนะจากครูในส่วนของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	221
59 ข้อเสนอแนะจากผู้บริหารโรงเรียนในส่วนของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	222
60 ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	223
61 ข้อเสนอแนะของครูในส่วนของเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	224
62 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนในส่วนของเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	225
63 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ในการ ส่งเสริม แนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง	227

บัญชีแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	14
2 รูปแบบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว	51
3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของ 3 ฝ่ายตามแนวคิดของ Wood	52
4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามแนวคิดของ Berger	53
5 บทบาทที่เป็นไปได้ของพ่อแม่ผู้ปกครองในโรงเรียน	54
6 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1)	121
7 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 2)	245
8 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)	264
9 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	267
10 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	268
11 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	270
12 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	271
13 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	275
14 แนวทางการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้	276
15 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	277
16 สรุปประเด็นสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1)	278
17 สรุปประเด็นสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 2)	279

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัว ถือเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กและมีความสำคัญที่สุดสถาบันหนึ่ง เพราะมีบทบาทในการสร้าง “คน” ให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม บุคคลจะมีความผูกพันกับสถาบันครอบครัวตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาเด็กที่ดีเริ่มจากครอบครัว เด็กจะเติบโตมีคุณภาพชีวิต และบุคลิกภาพเช่นไร จะเป็นคนดี มุ่งทำประโยชน์แก่สังคม หรือจะเป็นคนด้อยสมรรถภาพ สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคม ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว และวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะนอกจากครอบครัวจะถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยสายเลือดแล้วยังทำหน้าที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตพึ่งตนเองได้ เป็นแบบอย่างหล่อหลอมความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม ตลอดจนจิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังค่านิยม ความรักและคุณค่าของการมีชีวิต รวมตลอดถึงเป็นแหล่งสำคัญที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาและพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิต (นภเนตร ธรรมบวร. 2541: 1 - 3) ตามปรัชญาที่ว่า พ่อแม่ คือครูคนแรกและครูที่ดีที่สุดของลูก และตามความเชื่อที่ว่าพ่อแม่ย่อมรักลูกและต้องการที่จะทำสิ่งที่ดีให้แก่ลูกของตนอยู่แล้ว นอกจากนี้พ่อแม่ยังทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ดูแลกิจกรรมต่างๆ ให้แก่ลูก ด้วยปรัชญาความเชื่อที่ว่าพ่อแม่มีความใกล้ชิดสัมพันธ์ทั้งกายและใจกับเด็กมากที่สุด (Barbara Bush Foundation For Family Literacy. 1989: 3 - 5) ครอบครัวมีหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ ให้แก่สมาชิกเกิดใหม่ ในครอบครัว โดยการเรียนรู้ระเบียบข้อกำหนด กฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ทำให้บ้านซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยและหน่วยทางสังคม อันเกิดจากการอยู่ร่วมกันของครอบครัว การแสดงบทบาทระหว่างกัน และการสร้างบรรยากาศในบ้านล้วนมีผลกระทบต่อทุกคนในครอบครัว ครอบครัว จึงมีศักยภาพเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของมนุษย์ ในสังคมไทยนั้น ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของคนไทยมาก เริ่มตั้งแต่เด็กจนกระทั่งผู้ใหญ่ คนไทยนั้นจะผูกพันอยู่กับครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดาของตนจนแก่เฒ่าและอาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวไทยมีบทบาทสำคัญต่อจิตใจคนไทยมากกว่าที่ปรากฏในวัฒนธรรมอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2524: 8) นอกจากนี้แล้วครอบครัวไทยในอดีตจะเป็นแกนกลางของกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านบุคลิกภาพพื้นฐานและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ ทักษะต่างๆ ให้กับคนรุ่นต่อไป ในสังคม ครอบครัวยังเป็นแหล่งสนับสนุนด้านเศรษฐกิจสังคม อารมณ์ให้กับสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย (ดุขฎิ โยเหลา, งามตา วรินทร์านนท์, ชัยวัฒน์ วงศ์อาษา, ทศนา ทองภักดี. 2545: 1) ซึ่งตอนหนึ่งของรายงานวิจัย เรื่อง การอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีไทยของ สมุน อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวถึง คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Values) ว่าเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้มาจากครอบครัว

ได้แก่ ความคิดความเชื่อ การนับถือศาสนา ระบบอาวุโส การมีสัมมาคารวะ กริยามารยาท ความกตัญญู และลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งการรู้จักบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดี ครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรม (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. 2546: 9 – 10)

ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศไทย ในอดีตนั้น ครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการจัดการศึกษา การอ่านการเขียนหนังสือ การงานอาชีพ การศึกษาศีลธรรม จริยธรรม ฯลฯ และในภายหลังบทบาทของครอบครัวและชุมชน ในเรื่องการจัดการศึกษา ได้ลดน้อยลง เปลี่ยนมาเป็นรัฐเข้ามาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลการศึกษาชาติ และมอบอำนาจในการจัดการการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาในระดับต่างๆ (อภิญา เวชชัย. 2544: 127 – 128) ดังนั้น จึงเป็นการตัดขาดความสัมพันธ์ของสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน ความเห็นห่างระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนเกิดขึ้นมากโดยลำดับ จนกลายเป็นการทำงานคนละส่วนกัน โรงเรียนมีบทบาทโดยตรง ดังนั้น ทำให้โรงเรียนมีอำนาจเด็ดขาดทางการศึกษา

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษา ซึ่งโรงเรียนมีอำนาจเด็ดขาดแต่ฝ่ายเดียวทำให้มีปัญหามากมาย ในปัจจุบันนี้ เช่น ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ปัญหาด้านจริยธรรม ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นมากมาย ในปัจจุบันนี้ ว่ามีเด็กนักเรียนติดยาเสพติดต่างๆ มีพฤติกรรมเกเร มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะกัน มีพฤติกรรมทางเพศ มีพฤติกรรมหนีเรียน ใช้จ่ายเกินฐานะ ไปมั่วสุมในสถานที่ต่างๆ ที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์สม่ำเสมอ (มติชน. 2546, 9 พ.ย. หน้า 11 – 12 ; มติชน. 2546, 10 พ.ย. หน้า 12. ; สวัสดิ์ ประทุมราช. 2545: 34) ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหนักใจ และบางทีก็จะทราบถึงพฤติกรรมหรือแก้ไขได้ก็สายเสียแล้ว ซึ่งปัญหาเยาวชนปัจจุบันนี้ ถูกระบุว่ามีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีคุณภาพชีวิตสมรสไม่ดี ในงานวิจัยลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัว ซึ่งมีสภาวะเสี่ยง ซึ่งจากการที่ งามตา วนินทนนท์และคณะ ได้ทำการศึกษา กลุ่มนักเรียนประเภทแตกแยกและปกติ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,590 คน พบผลที่สำคัญว่า ในครอบครัวสภาวะเครียดมาก ซึ่งหมายถึงครอบครัวปกติที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกัน แต่ขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ และห่างเหินกัน เป็นครอบครัวประเภทที่ส่งผลเสียต่อจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่ได้ทำการศึกษาในทุกด้านมากที่สุด (งามตา วนินทนนท์. 2545 :75)

นอกจากนี้จากการศึกษาผลกระทบของภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่อเด็กและเยาวชน โดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ นักวิจัย พบว่า ครอบครัวมีแนวโน้มปล่อยให้ลูกอยู่ตามลำพังมากขึ้น เนื่องจากบิดามารดาต้องไปหางานทำ และจากการวิเคราะห์ ระดับปัญหาการปรับตัวของครอบครัวที่ถูกกระทบ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ พบว่า ครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานคร มีปัญหาในเรื่องสมาชิก มีอารมณ์ซึมเศร้า และมีความวิตกกังวลสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆ

(รุจา ภูไพบูลย์และคณะ. 2542: 23) ดังนั้น จะเห็นว่าสถาบันครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมหรือความประพฤติของเด็กยิ่งกว่าสถาบันอื่นใดทั้งสิ้น ทั้งนี้ เพราะเด็กต้องอาศัยอยู่กับพ่อแม่เป็นระยะเวลายาวนาน และพ่อแม่มีหน้าที่อันสำคัญ ในการที่จะเอาใจใส่ดูแลและอบรมลูกของตนให้ผ่านพ้นไปสู่ความก้าวหน้าในชีวิตด้วยดี ซึ่งครอบครัวจะต้องทำหน้าที่เป็นแม่แบบ โดยจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก รวมทั้งให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ ไม่ทอดทิ้ง สร้างความมีระเบียบ และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด และความรู้สึก รวมทั้งยอมรับข้อผิดพลาดบางประการของเด็ก พ่อแม่นับว่าเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมของลูกเป็นอย่างมาก ซึ่งจากผลการวิจัยและข้อสรุปของนักวิชาการต่าง ๆ ได้ข้อสรุปว่าเด็กส่วนใหญ่ที่มีปัญหามาจากครอบครัวที่มีปัญหา หรือแตกแยก ดังนั้น จึงเป็นที่คาดหวังว่าพ่อแม่ จะมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างเด็กและเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาต่าง ๆ ได้ (พิมพ์ศิริ สิงห์แก้ว. 2541: 44 - 48) ซึ่งปัญหาเหล่านี้นับวันจะเพิ่มขึ้นมากเป็นลำดับ อย่างน่าตกใจและปัญหาจะเกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสม ซึ่งแฟลทเชอร์ (Fletcher. 1966 ; อ้างอิงจาก นกเนตร ธรรมบวร. 2541: 18) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาไม่ใช่สิ่งที่จัดขึ้นโดยครูในโรงเรียน หรือ โดยพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัวที่บ้าน แต่การศึกษาถือเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นโดยความร่วมมือของบ้านและโรงเรียน

ในปัจจุบันนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการศึกษามีมากมาย ประเทศต่าง ๆ จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยเน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา (Family Involvement in Education) เป็นอย่างมาก อย่างเช่น แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกา มีเป้าหมายในปี ค.ศ. 2000 ในด้านการศึกษาเน้นเป้าหมายอันดับแรกของชาติที่จะต้องดำเนินการโดยให้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งจะต้องมีหน้าที่ทำงานร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยถือว่าการเชื่อมโยงที่สำคัญต่อการบรรลุถึงการจัดศึกษาที่มีคุณภาพสูง (Flora Malaod. 1989: 12) มีการพยายามผลักดันโครงการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา เช่น โครงการหุ้นส่วน (Partnership) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน (นกเนตร ธรรมบวร. 2541: 31 - 32) นอกจากนี้การให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแผนทิศทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ถูกต้องเพื่อที่สถานศึกษาจะได้เข้าถึงความต้องการ และทัศนคติของประชาชนผู้ปกครองและชุมชนมากยิ่งขึ้น (ทัศนาศวศักดิ์. 2542: 71)

โรงเรียนอะเทเนวิลล์ ในสหรัฐอเมริกา เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาตั้งอยู่ในชนบททางตะวันตกเฉียงใต้ของรัฐเวอร์จิเนียของสหรัฐอเมริกา มีโครงการให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในฐานะหุ้นส่วนทางการศึกษา (Parents as Educational Partners – PEP) อันประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายประการโดยเริ่มโครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 1991 – 1992 เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของครูและผู้ปกครอง ซึ่งริเริ่มโดยสำนักงานปรับปรุงมาตรฐานและการวิจัยทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกาและสามารถประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง

(ไพท สัทิสุนทร. 2543: 22) นอกจากนี้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโรสเวล (Roosevelt) ในรัฐเท็กซัสของสหรัฐอเมริกา เช่นเดียวกัน พบว่า มีนักเรียนจำนวนมากเป็นเด็กมีปัญหาทางพฤติกรรม โดยในปี ค.ศ.1993 มีปัญหาความรุนแรงเกิดขึ้นในโรงเรียน เมื่อนักเรียนยิงนักเรียนด้วยกันเองถึงแก่ความตาย และข่าวนักเรียนเอาปืนมากราดยิงใส่ครูและเพื่อนๆ ในโรงเรียน ในที่อื่นๆ ของสหรัฐอเมริกา ที่มีความถี่บ่อยครั้งขึ้นเรื่อยๆ ระดับความรุนแรงยังหนักหน่วงมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 3) จึงมีการดำเนินการให้ครอบครัวเข้ามามีบทบาทร่วมกับโรงเรียน ในการช่วยเหลือเด็กมากยิ่งขึ้น โดยวิธีการต่างๆ ซึ่งปัจจุบันเกิดความสำเร็จของโครงการนี้ โดยมีจำนวนของพ่อแม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพิ่มขึ้น จากเริ่มแรกเป็นอัตราต่ำตัว และจำนวนพ่อแม่เด็กที่ผลการสอบไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน เริ่มสนใจเข้าร่วมประชุมในโรงเรียนมากขึ้นกว่า 80% อีกทั้งจำนวนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดีลดลงจากเดิม (อภิญา เวชชัย. 2544: 71 – 72) ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกานี้ ไม่มีความพยายามใดที่จะเป็นหลักประกันความสำเร็จระยะยาวของชาติได้เท่ากับให้นักเรียนอเมริกัน ได้เริ่มต้นชีวิตที่ดีและเพื่อให้ความพยายามนี้ประสบความสำเร็จ ทุกส่วนของสังคม จึงต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในปัจจุบันมีโครงการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ในรูปของเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ วีดีโอและเว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งหาได้ทุกชุมชนทั่วประเทศ สถานที่ซึ่งสนับสนุนกิจกรรมครอบครัว เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ห้องสมุด โรงเรียนและมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ล้วนเป็นสถานที่จัดบริการสิ่งเหล่านี้ให้พ่อแม่ผู้ปกครองในชุมชนทั้งสิ้น (สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ. 2543: 47 – 48)

นอกจากนี้ในประเทศอื่นๆ เช่น ในประเทศสหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน มีหลากหลายเช่นกัน เช่น ในประเทศสหราชอาณาจักร ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน 2 ระดับ คือ ระดับของการให้คำปรึกษา และระดับร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน และงานสำคัญของการบริหาร ในประเทศญี่ปุ่น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับเด็กและเยาวชน และมีส่วนร่วมในระดับการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ มีการจัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้บริการเสริมแก่พ่อแม่เยาวชน ผู้สูงอายุ ในประเทศออสเตรเลีย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในวิชาหลักๆ ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างเป็นธรรม และเหมาะสม (อภิญา เวชชัย. 2544: 130 – 131) ในประเทศนิวซีแลนด์ ผู้ปกครองยังมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อิงของบุตรหลาน โดยการเลือกโรงเรียนให้อีกด้วย ผู้ปกครองที่สามารถให้บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่ตนเลือกมักจะพึงพอใจกับการศึกษาของบุตรหลาน ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการสังคม รวมทั้งรัฐบาลท้องถิ่น ร่วมกันพัฒนาและเชื่อมโยงนโยบายโครงการต่างๆ ทั้งในด้านเงินทุน การจัดซื้อ การให้บริการ เพื่อบรรเทาปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนได้ (สำนักงาน

คณะกรรมการแห่งชาติ. 2543: 8 – 9) ซึ่งจะเห็นได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนมีความหลากหลาย มีความตื่นตัวค่อนข้างมาก ทั้งในระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม เป็นองค์กรของผู้ปกครองเอง ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ ผู้ปกครองจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมาก ในการเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่ง ดังเช่น มีงานวิจัยของต่างประเทศ เรื่อง การเข้าร่วมของผู้ปกครองในการทำงาน และปรับตัวเข้ากับโรงเรียนในระดับประถมศึกษาของ รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ในการเข้าร่วมทำงานของผู้ปกครองในแต่ละเดือน โรงเรียนจะต้องมีรายงานแจ้งผลความก้าวหน้าต่าง ๆ ให้แก่ผู้ปกครองทราบ ในรูปแบบของจดหมายหรือสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ไปที่บ้าน (Walker. 1993: Abstract) นอกจากนี้ที่ มหาวิทยาลัยอริโซนา (Arizona University) รัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกาเช่นกัน ได้ ทำการศึกษาความคิดเห็นของครอบครัว ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ในการเข้าถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมมากเพียงใด ซึ่ง พบว่าทั้งโรงเรียนและผู้ปกครอง เห็นด้วยที่จะให้ผู้ปกครอง ได้มี ส่วนร่วมบ่อยครั้งและผู้ปกครอง ควรได้ร่วมมือกับโรงเรียน ในทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง และควรร่วมคิดร่วมทำเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กมากกว่าโรงเรียน จัดฝ่ายเดียว โดยการยึดแนวนโยบายของโรงเรียนที่มาจากความต้องการของผู้ปกครองส่วนใหญ่ (Davis. 1997: Abstract) ประเทศออสเตรเลีย มีการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในท้องถิ่นในการให้คำปรึกษากับโรงเรียน ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรม โรงเรียน ให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วม ในด้านเกี่ยวกับหลักสูตร และการตัดสินใจร่วมกัน มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ต่อโรงเรียนและองค์กรทางการศึกษา (Brazier, Rebecca ; Lange, John. 1994 : Abstract) ดังนั้น จะเห็นว่าหากโรงเรียนพยายามที่จะเพิ่มระดับของการติดต่อกับผู้ปกครอง จะมีผลต่อการโน้มน้าวหรือจูงใจผู้ปกครองและมีอิทธิพลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมทางการศึกษาของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น (Feverstein. 1998: Abstrat ; Rossow. 1990: 276)

ผลจากการปฏิรูปการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในประเทศต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของครอบครัวในการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ด้านการศึกษา มิใช่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตของเด็กอีกด้วย โดยเด็กที่พ่อแม่มีส่วนร่วมด้านการศึกษา นอกจากจะประสบความสำเร็จด้านการเรียน กล่าวคือ ได้คะแนนดี มาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำการบ้านเสร็จ เรียบร้อยตามกำหนดเวลา และมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงแล้ว ยังพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตนเองด้วย ดังที่ยูแมนสกี (Umansky. 1983 ; อ้างอิงจาก นกนเตร ธรรมบรร. 2541: 31) ซึ่งเป็นนักการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่เห็น ความสำคัญของการศึกษาและมีการเตรียมเด็กสำหรับประสบการณ์ทางสังคม มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ไม่ให้ความสำคัญ สรุปรวมได้ว่าปัจจุบันในประเทศ

ต่าง ๆ ต่างเล็งเห็นความสำคัญของครอบครัวและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนแทบทั้งสิ้นและมีความพยายามทุกวิถีทางที่จะผลักดันให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาในโรงเรียนให้ได้

สำหรับประเทศไทย มีความมุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของระบบการศึกษา จึงมีการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นความสำคัญของ การให้ทุกส่วนของสังคม มีส่วนร่วมพัฒนา ผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด โดยเริ่ม จากบ้านคือพ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน ครู อาจารย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและ เอกชน ตลอดจนทุกคนในชาติต้องร่วมมือป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กในวันนี้ เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและ ประเทศในอนาคต

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษา เป็นภารกิจที่หลายฝ่ายต้องร่วมมือรับผิดชอบ ทำหน้าที่อย่างประสานสัมพันธ์กันโดยให้ทุกส่วน ของสังคมมีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งระบุอยู่ในมาตราต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติ การศึกษานับนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. 2545: 6 – 33) เช่น

มาตรา 8 ระบุว่าจัดการศึกษาเป็นการจัดเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 24(6) ระบุว่าสถานศึกษาจะต้องประสานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 29 ระบุว่า สถานศึกษาร่วมกับครอบครัวจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

มาตรา 58 ระบุว่าครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

สรุปได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษานับนี้มุ่งเน้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ชุมชน ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกันในการจัด การศึกษาและให้ทำงานร่วมมือกันที่จะเป็นต้นแบบ ในการที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาแผนการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2545 – 2549 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5 – 6) ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันก็ได้ระบุถึงการพัฒนา คุณภาพของคนไทยไว้ว่า เพื่อพัฒนาชีวิตของคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นเช่นนี้ได้ก็ต้องเมื่อบุคคล จะต้องได้รับการเลี้ยงดู ได้รับการถ่ายทอดอบรมจากครอบครัว และได้รับประสบการณ์อย่างดี จากสามส่วนนี้คือจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชนประกอบกัน (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5 – 6) ซึ่งโดยแท้จริงการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการโดยอาศัยความร่วมมือจาก 3 องค์การ คือครอบครัว โรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัว ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ปฐมภูมิ เป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีหน้าที่ถ่ายทอดให้การเรียนรู้ วัฒนธรรมและค่านิยมแก่สมาชิกของครอบครัว รวมทั้งกล่อมเกลापฤติกรรมหรือนุคลิกภาพให้เป็นไปตามบทบาทและความคาดหวังของสังคม โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม บ้าน ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงเป็นศูนย์กลางการขัดเกลาทางสังคมให้กับบุคคล พ่อแม่ คือครูที่ดีที่สุดในโลก เพราะฉะนั้น สิ่งที่พ่อแม่มีเหนือกว่าครูก็คือความรัก ความห่วงใย สอนโดยการปฏิบัติแล้วก็ทำเป็นแบบอย่าง สอนเป็นรายบุคคล สิ่งที่สำคัญก็คือ พ่อแม่เป็นครูตลอดชีวิต คือ มีส่วนร่วมในการพัฒนา ถ่ายทอด อบรมเลี้ยงดูแก่บุคคลนั้นให้พัฒนาตลอดชีวิตด้วย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2541: 16 – 22)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็นการยอมรับว่าครอบครัว โรงเรียน ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับบุคคล แต่ถึงกระนั้นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนก็ยังคงเป็นระบบการศึกษาที่สำคัญมีความจำเป็นมากกว่าส่วนอื่นๆ และโรงเรียนยังคงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด โดยที่ครอบครัวชุมชนยังมีบทบาทและมีส่วนร่วมในระดับน้อย ในประเทศไทยได้มีโรงเรียนที่ริเริ่มดำเนินการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมโดยมีผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนจัดเป็นโครงการต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 11 - 14) เช่นที่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย มี “โครงการรวบรวมปัญหา ภาระงาน ความต้องการของผู้ปกครอง” เพื่อช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง แก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของลูกหลาน “โครงการสร้างฐานข้อมูลของผู้ปกครองและนักเรียน” เพื่อบันทึกข้อมูลที่สำคัญในการติดต่อ กับผู้ปกครองที่โรงเรียนบ้านบางกะปิ มี “โครงการผู้ปกครองอาสา” เพื่อช่วยเหลืองานของโรงเรียน นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวเพื่อการสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสานสายใยแห่งเครือข่ายครอบครัวขึ้นสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาจาก www.familynetwork.or.th อีกทั้งได้จัดกิจกรรม “โรงเรียนลูกก็คือ โรงเรียนเรา” นำร่องใน 10 โรงเรียนของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแต่ละโรงเรียนมีโครงการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เช่น โครงการห้องเรียนพ่อแม่ โครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง โครงการวันครอบครัว (ทีมโรงเรียน. 2547: 4 – 5) และมีการจัดตั้งสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งจะเห็นว่าหลังจากมีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2542 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ต่างมีการตื่นตัวปรับบทบาท เพื่อให้มีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นจุดสำคัญที่ทุกฝ่ายจับตามอง และให้ความสนใจว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด ยิ่งเมื่อมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก เพื่อรับรองมาตรฐานของสถานศึกษาเป็นแรงหนุน ทำให้มีการพัฒนาองค์ประกอบทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน เพื่อมุ่งมั่นสู่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามจากสภาพความเป็นจริง ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนยังมีปัญหาที่ว่า ผู้ปกครองบางคนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนได้ แต่ยังมีความต้องการช่วยเหลือลูกๆ ในเรื่องการเรียน ซึ่งทำได้ยากเนื่องจากวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ของครู ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือ การมีทัศนคติ และประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน มีปัญหาด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร ตลอดจนไม่ได้รับการสนับสนุนจากสถานที่ทำงานให้ไปเข้าร่วมประชุม ร่วมอภิปรายในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน จึงทำให้ขาดโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไป ส่วนปัญหาของโรงเรียน คือ “ครู” ไม่มีเวลา ในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และเห็นว่าผู้ปกครองไม่สนใจในการศึกษาของลูก โรงเรียนขาดความรู้ และความเข้าใจในการดำเนินนโยบาย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 5 – 6) นอกจากนี้แล้ว โครงสร้างของครอบครัว ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการแตกแยกของครอบครัว ทำให้ครอบครัวจำนวนหนึ่งเป็นครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยงสูงที่ไม่สามารถทำหน้าที่ บทบาทในการดูแลอบรมเด็กและเยาวชนในครอบครัวตนได้ดี ครอบครัวที่มารดา หรือบิดาทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว อาจมีปัญหาเศรษฐกิจที่จะเกื้อหนุนบุตร หรือให้เวลาเพื่อดูแลอบรม สั่งสอนไม่เพียงพอ ขณะเดียวกันครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น และขาดปู่ย่าตายายในครอบครัวที่ช่วยปลูกฝังสืบทอดค่านิยมที่ดีงาม ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ให้แก่เด็กดังที่เคยเป็นมาในสมัยก่อน (รจนา ภูไพบูลย์. 2542: 25) ซึ่งถือว่าครอบครัวเป็นฐานอันสำคัญของการถ่ายทอดอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับเป็นอุปสรรคส่วนหนึ่งในการช่วยให้ครอบครัวมีความพร้อมที่จะส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

นอกจากนี้แล้ว ในงานวิจัยด้านการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษา พบปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วม เช่น ปัญหาความสัมพันธ์ ระหว่างครูและผู้ปกครองที่ยึดติดกับความเคยชินเดิม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียม ความไม่คุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองและครู การขาดการจัดสภาพแวดล้อม ที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วม และประสบปัญหาอันเนื่องมาจากความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อบทบาท และความรับผิดชอบของครู โดยเฉพาะในปัญหาที่เกี่ยวกับการตัดสินใจของเด็ก ปัญหาขาดการสื่อสารเชิงข้อมูล ในความเคลื่อนไหวของนโยบายโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองไม่รับรู้ ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่าง ที่ควร เป็นปัญหาการบริหารจัดการเวลาที่ไม่เหมาะสมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง อันเนื่องมาจากภารกิจในการทำงานประจำ ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมกับทางโรงเรียนได้ ปัญหาทัศนคติ ความคิดที่แตกต่างกันระหว่างครูกับพ่อแม่ผู้ปกครองเนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีจุดยืนหรือวิธีการในการปกป้องเด็กในมุมมองที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด การไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน และในที่สุดอาจหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญหน้ากันในระยะยาว เป็นต้น นอกจากนี้มีงานวิจัยที่ศึกษารูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครองเป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานคือเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วม การขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ

การมีภาระในการประกอบอาชีพ การไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ส่วนปัญหาอุปสรรคด้านโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ยังไม่ได้กำหนดเป้าหมายแผนการดำเนินงานของโรงเรียน ยังขาดการประสานงานกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน. 2544 : บทคัดย่อ ; อภิญา เวชยชัย. 2544: 7 ; Walker. 1993: Abstract ; Reissner. 1994: Abstract ; Yanguas, Rollow. 1996: Abstract ; Serico. 1999: Abstract)

จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 เน้นความสำคัญให้ผู้ปกครอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน แต่พบว่า มีปัญหาอุปสรรคอย่างมากในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับโรงเรียนตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษากับทางโรงเรียนที่มีรายละเอียดชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งเน้นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและมีโรงเรียนภายใต้การดูแลของรัฐตั้งอยู่ในทุกเขตพื้นที่ ซึ่งเปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 433 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษา. 2547 : 5) ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนมีหลายฐานะ ตั้งแต่ฐานะยากจน ปานกลาง และร่ำรวย จึงน่าที่จะเป็นตัวแทนของผู้ปกครองได้ และข้อมูลที่ได้รับในครั้งนี้ น่าที่จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษา เพื่อได้ให้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาแนวทางและวิธีดำเนินการ ที่มีประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์และพัฒนาเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารในโรงเรียน ถึงความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน กรุงเทพมหานครไปใช้ในทางปฏิบัติ และโดยจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบรูปแบบที่ได้รับ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับนี้ นำมา สามารถใช้เป็นตัวแบบในการวางแผนและวางนโยบายของโรงเรียนในการกำหนดรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาของชาติ และยังสามารถเป็น ตัวแบบให้กับโรงเรียนสังกัดอื่นๆ ของประเทศได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และสามารถเป็นต้นแบบ ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนอื่นๆ ได้อย่างแท้จริง
2. ได้แนวทางในการวางแผนนโยบายของรัฐและของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาและโรงเรียนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวิจัย

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น
2. ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อมุ่งศึกษาเฉพาะองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

- 2.1 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ
- 2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
- 2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 2.5 บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ
 - 2.5.1 ด้านวิชาการ
 - 2.5.2 ด้านงบประมาณ
 - 2.5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 2.5.4 ด้านการบริหารทั่วไป
- 2.6 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

2.7 เจื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประธานเครือขายผู้ปกครอง กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มผู้แทนครูในโรงเรียน กลุ่มละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน ในแต่ละโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน มีทั้งหมด 433 โรงเรียน ได้ประชากรทั้งสิ้น รวม 1,299 คน

จากนั้นกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607 – 610) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 297 คน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มประธานเครือขายผู้ปกครอง	99	คน
กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	99	คน
กลุ่มผู้แทนครูในโรงเรียน	99	คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	297	คน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ปกครอง ได้แก่ ประธานเครือขายผู้ปกครองโรงเรียนละ 1 คน ได้มาจากการคัดเลือกผู้ปกครองจากทุกห้อง ทุกชั้นของโรงเรียนแต่ละปีการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประธานเครือขายผู้ปกครองโรงเรียนในปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีทั้งหมด 99 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนได้มาจากตัวแทนผู้บริหารในโรงเรียน จำนวน 99 คน และตัวแทนครูในโรงเรียน จำนวน 99 คน
3. การนำผลวิจัยไปใช้ต้องคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน โดยการพิจารณาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. “โรงเรียน” หมายถึง โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สอนในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2547
2. “การจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน” คือ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. กลุ่มประธานเครือขายผู้ปกครอง หมายถึง ประธานเครือขายผู้ปกครองโรงเรียนละ 1 คน ที่ได้รับคัดเลือกจากแต่ละโรงเรียนจากกลุ่มผู้ปกครอง ตัวแทนแต่ละห้อง แต่ละชั้น ในปีการศึกษา 2547
4. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการคัดเลือกมาโรงเรียนละ 1 คน

5. กลุ่มผู้แทนครูในโรงเรียนหมายถึง ตัวแทน ผู้แทนครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร คัดเลือกโรงเรียนละ 1 คน

6. "รูปแบบ" หมายถึง วิธีการในการปฏิบัติของผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

7. "การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา" หมายถึง ความสนใจและเข้าร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษาซึ่งเน้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 โดยกำหนดแนวทางเป็น 4 ด้าน ดังนี้

7.1 ด้านงานวิชาการ หมายถึง ร่วมในงานด้านการเรียนการสอน โดยแสวงหาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และติดต่อวิทยากรที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน เป็นอาสาสมัครเข้ามาร่วมร่วมในการสอน หรืออบรมวิชาต่างๆ ตามความถนัด หรือเชี่ยวชาญ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านปัจจัย เพื่อพัฒนาบุคลากรครูของโรงเรียนในการฝึกอบรมและพัฒนาด้านวิชาการต่างๆ รวมทั้งเข้าฟังและเข้าอบรมความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้น ตลอดจนพบปะครูของลูก สม่่าเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกที่บ้านและส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้

7.2 ด้านงบประมาณ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการหารายได้ การใช้จ่าย การสนับสนุน ควบคุมดูแล รายรับ รายจ่าย ของโรงเรียน ให้เพียงพอเหมาะสมจัดการด้านการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมอื่นๆ ได้เพียงพอสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน

7.3 ด้านการบริหารงานบุคลากร หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการบริหารข้าราชการครู บุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานได้อย่าง มีระบบ มีคุณภาพ รวมทั้งช่วยเหลือ ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนพัฒนาตามศักยภาพ รวมทั้งการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองในห้องเรียนในชั้นเรียนและภายในโรงเรียน

7.4 ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง งานด้านการกำหนดแผนปฏิบัติประจำปี กำหนดนโยบายของโรงเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น งานปกครอง งานธุรการ และงานบริหาร ซึ่งงานปกครอง ได้แก่ การส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน การดูแลอาคารสถานที่และความปลอดภัยในโรงเรียน งานธุรการ ได้แก่ ด้านข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน ตั้งแต่การรับสมัครนักเรียน การมอบตัวนักเรียน งานด้านบริการ ได้แก่ การบริหารแผนงาน บริการสื่อสนับสนุน การเรียนรู้ บริการด้านสวัสดิการแก่บุคลากรในโรงเรียน และบริการดูแลการรับประทานอาหาร และสุขภาพของนักเรียน เป็นต้น

8. การเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองคือการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งมีขอบเขต ดังนี้ เช่นการสร้าง ความตระหนักแก่ผู้ปกครอง โดยวิธีการศึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยวิธีการบรรยาย ประชุม อภิปราย หรือการปฏิบัติการสร้างความร่วมมือ

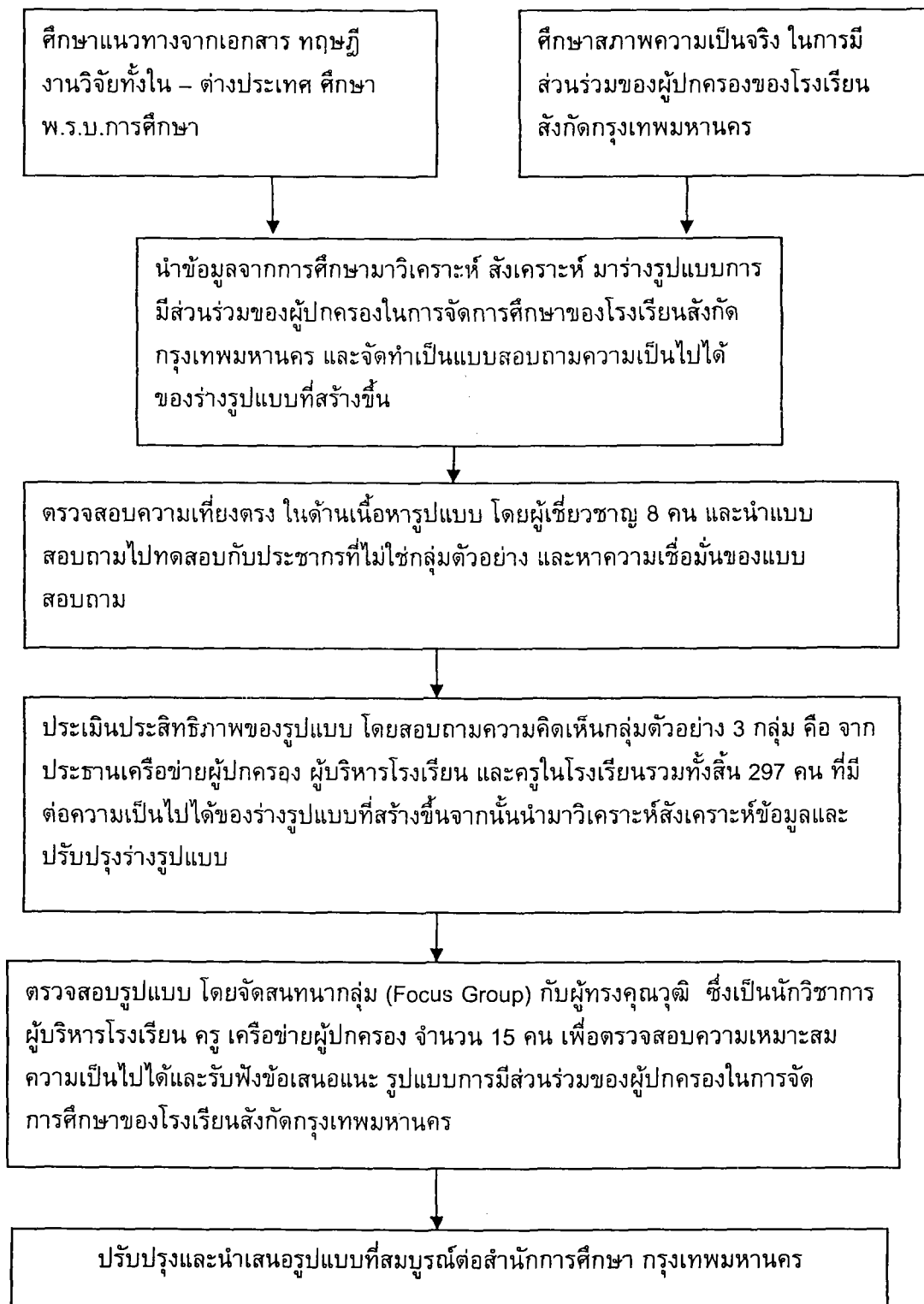
โดยการตั้งเป็นชมรม เป็นกรรมการหรือจัดตั้งเป็นศูนย์เครือข่ายผู้ปกครอง

9. ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ หมายถึง การตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

10. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษา หรือมีวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกและหรือปฏิบัติงานผู้บริหารในตำแหน่งระดับสูงของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือเป็นผู้ที่ได้คัดเลือกเป็นประธานเครือข่ายผู้ปกครองหรือกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ของโรงเรียนและเคยปฏิบัติงานร่วมกับโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 1 ปี หรือเป็นครูประจำชั้นที่เคยทำงานติดต่อกับผู้ปกครอง ไม่ต่ำกว่า 10 ปี

11. การสนทนากลุ่ม คือ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทางด้านครอบครัว สังคม การบริหารการศึกษา ผู้บริหารหน่วยงานการศึกษากรุงเทพมหานคร รวมทั้งตัวแทนผู้บริหาร โรงเรียนและครู กรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อประชุมตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเป็นประเด็นหัวข้อต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

- 1.1 บทบาทหน้าที่ของครอบครัว
- 1.2 ลักษณะของครอบครัวไทย
- 1.3 ความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อบุคคล

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง

- 2.1 ความหมายของบทบาท
- 2.2 บทบาทของผู้ปกครองต่อการพัฒนาชีวิตลูก
- 2.3 วิธีการอบรมเลี้ยงดูลูก
- 2.4 แนวปฏิบัติของครอบครัวในการพัฒนาเด็ก
- 2.5 บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา

- 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
- 3.2 แนวคิดและรูปแบบการมีส่วนร่วม
- 3.3 ความสำคัญของพ่อแม่ผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมทางการศึกษา
- 3.4 แนวทางความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
- 3.5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา
- 3.6 บทบาทของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของประเทศต่าง ๆ
- 3.7 โครงการที่ประสบผลสำเร็จในการที่จะมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในประเทศไทย

- 3.8 โครงการที่ประสบผลสำเร็จในการที่จะมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในต่างประเทศ

4. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. การจัดการศึกษาในโรงเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

6. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา

7. ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยภายในประเทศ

8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

1.1 บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

1.1.1 หน้าที่ด้านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2536: 35 – 37) ได้อ้างถึง เบอร์เกส และ ล็อค (Burgess; & Locke. 1990) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความของครอบครัวว่าต้องมีลักษณะ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลที่มาวมกันโดยการสมรส หรือความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม

2. สมาชิกครอบครัวเหล่านี้อยู่ภายในครัวเรือนเดียวกัน หรือบางครั้งก็แยกกันอยู่

3. ครอบครัวเป็นหน่วยของการกระทำระหว่างกัน ต่างมีปฏิกริยาเชิงสัมพันธ์ต่อกัน เช่นรักกัน เอาใจใส่กัน สั่งสอนกัน จิตใจผูกพันกัน

4. ครอบครัวถ่ายทอดรักษาวัฒนธรรม สมาชิกจะถ่ายทอดและรับแบบของความประพฤติในการปฏิบัติต่อกัน

การสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นความปรารถนาร่วมกันของคนในสังคม และต้องการจะเห็น และต้องการจะให้เกิดขึ้น จะต้องให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวก่อน เป็นอันดับแรก ถ้าหากสามารถเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ความรักต่อกันระหว่างพ่อแม่ลูก สมาชิกในครอบครัว ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ มีความมั่นคง สมาชิกภายในครอบครัวและระหว่างครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถอยู่ร่วมกันด้วยความสุข ก็จะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ดังนั้น พื้นฐานของการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่ดีที่สุด จะเริ่มจากครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นสำคัญ

สำหรับทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ของเอลคิน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538: 14 – 15 ; อ้างอิงจาก Elkin. 1960) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลรับเอาแนวคิด ความเชื่อ แนวปฏิบัติและทักษะในการดำรงชีวิตจากสังคม โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เริ่มจากบุคคลในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และค่านิยม ที่สามารถเป็นแนวทาง (Guideline) ในการเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างเหมาะสม หน่วยสำคัญของการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ชุมชนและสังคมโดยรวม แต่ละหน่วยของการถ่ายทอดทางสังคมนี้ มีบทบาทหน้าที่ต่างกัน แต่มีจุดรวมอันเดียวกัน คือ การถ่ายทอดอบรมแก่บุคคลในหน่วยของการถ่ายทอดทางสังคมทั้งหมดนี้คือครอบครัว และโรงเรียน เป็นหน่วยที่มีความสำคัญมากที่สุด เริ่มจากครอบครัว ซึ่งบุคคลได้รับการถ่ายทอดอบรมทักษะต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานของการดำรงชีวิตต่อไปจากครอบครัว

บุคคลได้รับการเรียนรู้แนวปฏิบัติต่างๆ ได้รับการถ่ายทอดค่านิยม ความเชื่อ แนวคิดที่จำเป็น และมีความสำคัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรียกว่าบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) ได้แก่ ระเบียบ กฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดให้ปฏิบัติ เริ่มจากระเบียบ กฎเกณฑ์เบื้องต้นทั่วไป (Folkways) จนถึงระเบียบที่เป็นข้อห้ามไม่ให้ปฏิบัติ (Mores) และข้อห้ามที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ กฎหมาย (Law) จากการเรียนรู้บรรทัดฐานเหล่านี้ ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องใน สถานการณ์ต่างๆ

การถ่ายทอดทางสังคมในครอบครัว มักใช้วิธีการสองประเภท คือประเภทแรก การถ่ายทอดโดยตรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การที่บุคคลในครอบครัวคือบิดามารดา สอนอบรมบุตรโดยตรงในเนื้อหาความรู้ต่างๆ และบังคับให้บุตรปฏิบัติตามคำสั่งสอน โดย วิธีการให้รางวัล เมื่อทำถูกต้อง และใช้วิธีการลงโทษในกรณีที่ไม่ถูกต้อง และร่วมกับวิธีการ แบบที่สองคือการเป็นตัวแบบ (Model) หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างของ พฤติกรรมด้านต่างๆ เป็นผลให้บุตรเลียนแบบการกระทำเหล่านั้นและกลายเป็นบุคลิกภาพ ส่วนหนึ่งในตนเอง วิธีการทั้งสองประการนี้ ถือเป็นวิธีการถ่ายทอดอบรมที่สำคัญและต้องมีการ ทำร่วมกัน สำหรับตัวแบบนั้น นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากได้ พบว่า บุตรมักใช้ วิธีการเลียนแบบ การกระทำของบิดามารดา โดยทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงคือ การ เลียนแบบเพื่อก่อให้เกิดความรักและพอใจจากบิดามารดา ส่วนในทางอ้อมนั้นเป็นการเลียนแบบ โดยมีได้ตั้งใจ

สรุปว่า การถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ ต่อบุคคล สามารถช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตน ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ครอบครัว จึงเป็นแหล่งถ่ายทอดทางสังคมที่สำคัญ เพื่อให้บุคคลจะได้พัฒนาความสามารถตามบทบาท ต่างๆ และปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

1.1.2 ครอบครัวทำหน้าที่พัฒนาบุคคล

ความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อสมาชิกในครอบครัวแต่ละบุคคลนั้น มีผลต่อ การพัฒนาตนทุกด้านของบุคคลภายนอก เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรก ของมนุษย์ แม้ครอบครัวจะมีวิวัฒนาการมาหลายรูปแบบ แต่ครอบครัวทุกรูปแบบมีความสำคัญ เหมือนกันต่อสมาชิกในประเด็นหลักต่อไปนี้ (สุภา เมทะนี. 2544: 11)

1. ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งปรากฏในทุกลักษณะ ของครอบครัวอย่างน้อยที่สุดเมื่อเด็กอยู่ในวัยทารก
2. ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ถ้าความสัมพันธ์นี้ดี ครอบครัวก็จะมั่นคงและสร้างสรรค์ สมาชิกในครอบครัว ก็จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
3. ความสำคัญในหน้าที่ 4 ประการของครอบครัว ที่มีต่อบุคคลจะปรากฏใน ทุกวัฒนธรรม คือ ให้บทเรียนต่อสู่ชีวิต บทบาททางเพศทั้งชายและหญิง ค่านิยม ทศนคติ ในการประกอบอาชีพ

ด้วยครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อบุคคล ดังที่กล่าวมานี้เอง การสร้างและพัฒนาครอบครัว จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความล้มเหลวของครอบครัว คือ ความล้มเหลวเบื้องต้นของประเทศชาติ แต่คนที่ตระหนักเช่นนี้มักมีน้อยคนนัก โดยเฉพาะบุคคลผู้บริหารประเทศชาติ ส่วนใหญ่มักจะเป็นตัวอย่างของความล้มเหลวในชีวิตครอบครัวเสียเอง ในประเทศที่เจริญแล้วนั้น จะไม่มีการเลือกคนที่ประสบความล้มเหลวในชีวิตครอบครัวเข้ามาบริหารประเทศเลย เพราะหากบุคคลไม่สามารถบริหารครอบครัวของตนเองได้แล้ว จะบริหารประเทศซึ่งเปรียบเสมือนครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ได้อย่างไร (พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2536: 15 – 16) จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญสำหรับผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวที่จะดูแลเอาใจใส่ในทุกเรื่องของครอบครัวของแต่ละบุคคล

1.2 ลักษณะของครอบครัวไทย

จากผลการศึกษาอันมากมายเกี่ยวกับระบบครอบครัว (เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิก. 2533 : 38 – 40) พบว่า ระบบครอบครัวเดี่ยว ซึ่งเป็นครอบครัวขนาดเล็กประกอบด้วยบิดามารดา และบุตรเท่านั้น จะเป็นระบบครอบครัวที่พบมากที่สุดในปัจจุบัน เนื่องจากการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้รูปแบบของชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลตลอดจนด้านการประกอบอาชีพของบุคคลเปลี่ยนไปทำให้การอยู่ร่วมกันแบบครอบครัวขยายซึ่งเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามรุ่น (Generation) ขึ้นไปได้แก่ปู่ย่า หรือตายายกับบิดามารดา และบุตรไม่สามารถทำได้ จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบของครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว

ในอนาคตนั้นมีแนวโน้มว่าระบบครอบครัวจะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวจะทำหน้าที่ด้านการให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุคคลมากกว่าหน้าที่อื่น
2. รูปแบบของครอบครัวจะเปลี่ยนไปโดยจะมีการอยู่ร่วมกัน (Togetherness) ของชายและหญิง โดยไม่ต้องทำการสมรสมากยิ่งขึ้น
3. บุคคลจะชะลอการสมรสให้ยาวขึ้น จึงทำให้อายุเฉลี่ยของการสมรสทั้งชาย และหญิงสูงขึ้น
4. จะมีจำนวนครอบครัวที่ไม่ต้องการมีบุตร (Childlessness) สูงขึ้น
5. จะมีครอบครัวเดี่ยวที่คู่สมรสมีความเสมอภาคกันมากยิ่งขึ้นคู่สมรสจะมีความเสมอภาคกันทั้งบทบาทและหน้าที่ของครอบครัว เช่นบทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในการตัดสินใจ และการใช้อำนาจ และทั้งในบทบาททางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งหมายถึง คู่สมรสทั้งสองฝ่ายเป็นผู้หารายได้มาสู่ครอบครัวทั้งคู่
6. จะมีจำนวนครอบครัวซึ่งจะมีบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียวกับบุตร (Father หรือ Mother - headed Families) สูงขึ้นเนื่องจากอัตราการหย่าร้างของคู่สมรส จึงทำให้มีจำนวนครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดาฝ่ายเดียวเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรสูงขึ้น

หน้าที่ของครอบครัว มีดังนี้คือ (สุภา เมทนี. 2544: 12 – 14)

1. หน้าที่ด้านเศรษฐกิจ

ในสมัยโบราณคนในครอบครัวเดียวกันต้องช่วยกันทำมาหากิน ลูกต้องรับภาระของพ่อแม่ ไม่ได้เป็นเจ้าของจนกว่าพ่อแม่ตาย ครอบครัวเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค ในปัจจุบันการผลิตต่างๆ ถูกตัวแทนนอกครอบครัวรับไปทำแทนทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังมาจากต่างประเทศ อาหารที่เคยทำในบ้านก็มีตัวแทนทำนอกร้าน ในสังคมปัจจุบันสิ่งต่างๆ อาจหาซื้อได้ไม่ว่าอาหารหรือเสื้อผ้า นอกจากนั้นยังมีเครื่องมือเครื่องใช้ทุนแรง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทำให้แม่บ้านออกทำงานหาเงินนอกร้าน ขณะนี้ถ้าทำงานอย่างเดียวกันผู้หญิงก็ได้ค่าแรงเท่ากับผู้ชาย อาชีพแทบทุกอย่างเปิดรับผู้หญิงหลายๆ คนจึงจำเป็นต้องทำงานนอกร้าน เพื่อหารายได้มาสำหรับการดำรงชีวิตในครอบครัว

ผู้ชายเคยเป็นหัวหน้าครอบครัว แต่สภาพสังคมที่เปลี่ยนไปชายหญิงจึงต้องช่วยกันตัดสินใจในเรื่องต่างๆ หญิงโสดแต่งงาน เพราะต้องการความเป็นเพื่อน มีความสนใจร่วมกันมากกว่าแต่งงาน เพื่อหาบ้านอยู่หรือเลี้ยงตน

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจในปัจจุบันผลักดันให้การใช้ชีวิตในครอบครัวมีเวลาน้อยลงและอาจทำให้มีเวลาในการดูแลบุตรของตนไม่ดีเท่าที่ควร

2. หน้าที่ในการให้การศึกษา

ในสมัยก่อนแม่สอนเรื่องการบ้านการเรือนให้ลูก สอนให้อ่านเขียนหรือทำเลขง่ายๆ แต่ทุกวันที่เด็กใช้เวลาในโรงเรียนหรือในการเรียนมากกว่าอยู่บ้าน กินข้าวกลางวันที่โรงเรียนถึงบ้านเวลาเย็น โรงเรียนเล็กมีกิจกรรมนอกหลักสูตร แม้แต่วันเสาร์ ทุกวันนี้แต่ละคนมุ่งจะเรียนให้ได้รับปริญญาสูงสุดเท่าที่จะเรียนได้ แม้แต่ผู้ใหญ่ก็เข้าชั้นผู้ใหญ่ได้ในตอนค่ำหรือในโรงเรียนเคลื่อนที่

แต่กระนั้นครอบครัวก็ยังเป็นตัวแทนวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมและประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม งานอดิเรก และกิจกรรมที่เรียนได้ในบ้าน ซึ่งเด็กจะเรียนจากที่อื่นไม่ได้

เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ทำอะไรร่วมกันจะต่างจากเด็กที่มาจากบ้านที่ต่างคนต่างอยู่ต่างทำ การปฏิบัติและการดำเนินชีวิตในครอบครัวเป็นตัวแทนในการเรียนที่เข้มแข็ง กว่าที่จะเรียนจากหนังสือเรียนที่โรงเรียน ถ้าครอบครัวไม่ยอมทำอะไรเลยก็จะสูญเสียหน้าที่ทางการศึกษา และเด็กที่ดีก็จะขาดความสนับสนุนที่สำคัญสำหรับเด็กในครอบครัวได้ ซึ่งอาจจะส่งผลเสียที่ตามมา คือ ไม่สามารถประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนที่ดีได้

3. หน้าที่ในการปกป้องสวัสดิภาพ

หน้าที่สำคัญอีกประการที่ไม่ควรละเลยในครอบครัว คือ ครอบครัวต้องปกป้องสวัสดิภาพของสมาชิก ซึ่งอาจอาศัยตำรวจหรือหน่วยงานอื่นๆ เช่น สาธารณสุข ยา ประกันชีวิต ประกันรถ ประกันทรัพย์สินสมบัติ ฯลฯ หน้าที่เหล่านี้ไม่เพียงแต่จะช่วยในด้านสภาพ

ร่างกายภายนอกเท่านั้น ยังช่วยในเรื่องสภาพภายในจิตใจให้บุคคลในครอบครัวให้มีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย

4. หน้าที่ในการสันตนาการ

มีสันตนาการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของชีวิตครอบครัวในปัจจุบัน เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ภาพยนตร์ การใช้เวลาสันตนาการร่วมกันนั้น จะทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น

5. หน้าที่ทางศาสนา

การศาสนาในบ้านเรามีน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะความไม่สะดวกคนหนุ่มสาวไม่เข้าวัด ในชนบทมีงานวัดก็เข้าไปเพื่อสนุกมากกว่าที่จะสนใจกับพิธีศาสนา ส่วนความเชื่อพื้นฐานต่าง ๆ เด็กก็มักจะได้จากครอบครัว ครอบครัวควรช่วยให้เขามีปรัชญาชีวิต ศีลธรรมที่เขามี เขาได้มาจากครอบครัวของเขาเอง การศึกษา พบว่า หนุ่มสาวเรียกตนเองว่า พุทธศาสนิกชน เพราะเกิดมาในครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธ แต่แท้จริงแล้วครอบครัวส่วนมากไม่สามารถให้คุณค่าทางศาสนาแก่เด็กได้อย่างแท้จริง และได้ผลสำเร็จ

6. หน้าที่ในการให้ความรัก

ในวัยทารกเด็กจะได้รับการอุ้มชูกอดรัดในระหว่างให้นมมารดาจะทำให้เกิดความวางใจ เมื่อได้รับการเปลี่ยนผ้าที่เปียกแฉะและมีคนในครอบครัวมาเล่นด้วย เมื่ออายุได้ 3 เดือน เด็กก็เริ่มจะเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลแต่ละคน รู้ว่าใครเป็นใครในครอบครัว การอุ้มชูแสดงความรัก เด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นคงปลอดภัย ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับโลกภายนอกได้ การดูแลด้วยความรักความใกล้ชิดของแม่จะช่วยให้เด็กมีบุคลิกภาพที่มีสุขภาพสมบูรณ์ ด้วยความรักและให้กำลังใจจากครอบครัว จะช่วยให้เด็กเติบโตมีความสุขและมีความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กจะได้ความรักที่ต่อเนื่องไม่ขาดหายนั้น ต้องมาจากครอบครัว สาเหตุหนึ่งที่เด็กชุกชนมีปัญหาเพราะเขาถูกละเลย จึงอยากได้รับความเอาใจใส่ ความโกรธ อิจฉาริษยาเป็นโทษแก่เด็กที่ไม่รู้สึกอบอุ่น หรือไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัว ถ้าเด็กไม่แน่ใจในความรู้สึกของพ่อแม่ จะกลายเป็นคนที่หลบหนีคนเดียว ขี้อายหรือก่อความยุ่งยาก คนที่ไม่ได้รับความรักจากครอบครัวก็จะไม่สามารถรักผู้อื่นได้

เมื่อการทำหน้าที่อื่นๆ ลดลง การทำหน้าที่ให้ความรักมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ความรักใคร่ใกล้ชิดในครอบครัวช่วยคุ้มกันในโลกแห่งการแข่งขันชิงดี ในปัจจุบันบิดามารดาตระหนักถึงความสำคัญของความรักของพ่อแม่ต่อเด็ก เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การพัฒนาการของเด็กก้าวหน้าขึ้น

7. หน้าที่ทางชีววิทยาของครอบครัว

ครอบครัวมีหน้าที่ที่ทำให้เกิดบุตรเมื่อมนุษย์สามารถสืบพันธุ์ต่อไปได้ เด็กที่เกิดไม่ถูกกฎหมาย ในครอบครัวที่ไม่ต้องการมักจะเป็นปัญหา และภาระของสังคม ซึ่งมีอยู่มากในสังคมไทย ดังนั้น ทุกชีวิตที่เกิดย่อมมีสิทธิได้รับความรักและความเอาใจใส่

การที่พลเมืองเพิ่มแต่ละปีมากมาย นั้น เป็นภาระหนักของครอบครัวและสังคม จึงจำเป็นที่ครอบครัวจะต้องวางแผนว่าจะต้องมีบุตรสักกี่คน และจะมีเมื่อไหร่ จึงจะมีความสามารถในการรับผิดชอบทางเศรษฐกิจได้ดี มีเวลา มีความรัก ความเอาใจใส่ ในการเลี้ยงดูและอบรมให้บุตรเจริญเติบโตได้เต็มที่

ตามที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของครอบครัว ทั้งสิ้นหากเด็กเติบโตมาในครอบครัวที่รู้จักบทบาทหน้าที่และการกระทำหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ เด็กคนนั้นก็จะมีโอกาสที่ดีกว่าเด็กอื่นที่เติบโตขึ้นเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพซึ่งต่างจากเด็กที่เติบโตมาโดยปราศจากครอบครัวหรือในครอบครัวที่มีความรับผิดชอบ

1.3 ความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อบุคคล

ครอบครัวเป็นแหล่งยุทธศาสตร์หนึ่งในสามแหล่ง ซึ่งได้แก่ ชุมชน สถาบันการศึกษาและครอบครัว และถูกกำหนดให้เป็นกลไกในการสร้างคนที่มีคุณภาพแก่ประเทศชาติ ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) ได้ทำการศึกษากลุ่มนักเรียนจากครอบครัวประเภทแตกแยกและปกติในกรุงเทพฯ จำนวน 4,590 คน พบผลที่สำคัญว่า ในครอบครัวสภาวะเครียดมาก ซึ่งหมายถึงครอบครัวปกติที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกัน แต่ขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ และห่างเหินกันเป็นครอบครัวประเภทที่ส่งผลเสียต่อจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นทุกด้านที่ศึกษามากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวประเภทแตกแยก (นักเรียนขาดบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย) และครอบครัวปกติ (มีบิดามารดาอยู่ร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน) ผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส (บิดากับมารดา) ในปริมาณที่มีจากมากถึงน้อย เป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญ ในการบ่งชี้สภาพจิตใจและพฤติกรรมของเยาวชนวัยรุ่นอีกด้วย (งามตา วนินทานนท์. 2545: 1)

นอกจากนี้แล้วสารจากนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร) ในโอกาส “วันผู้สูงอายุแห่งชาติ” 13 เมษายน และวันครอบครัว 14 เมษายน 2546 ได้กล่าวว่า รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง เป็นที่รวมสายใยสัมพันธ์ของทุกคน ได้กำหนดให้ครอบครัวเป็นจุดศูนย์กลางของนโยบายทางสังคม เพราะเห็นว่าครอบครัวจะทำหน้าที่เป็นเครือข่ายคุ้มครองทางสังคมที่ดีที่สุด เป็นฐานทางสังคมที่สร้างคุณภาพและบุคลิกภาพของสมาชิกครอบครัว รัฐบาลจึงเชิญชวนทุกคนมาร่วมกันสร้างครอบครัวในมิติใหม่ที่เปิดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้ความไว้วางใจและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ให้คุณค่าแก่ความคิดเห็นของสมาชิกในครอบครัว สนับสนุนให้สมาชิกมีทางเลือกและบรรลุเป้าหมายในชีวิตของตนเอง มีความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อภาระของตนและต่อส่วนรวม ผู้ใหญ่ในครอบครัวปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี รู้จักแบ่งเวลาให้แก่ครอบครัวอย่างมีคุณค่า พลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของคนเรา คือ พลังของครอบครัว ซึ่งครอบครัวที่มีพลังและศักยภาพในเชิงสร้างสรรค์จะนำมาซึ่งความมั่นคงและเข้มแข็งของสังคมโดยส่วนรวมสืบไป (มติชน. 2546: 26)

สรุปได้ว่าครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบุคคล โดยทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคม โดยการพัฒนาบุคคลและยังทำหน้าที่ในการให้ความรัก ความอบอุ่นส่งเสริมให้บุคคลได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนในสังคมและยังเป็นแหล่งสำคัญอย่างยิ่งในสามแหล่งหลักในการพัฒนาคน นอกเหนือจากสถาบันการศึกษาและชุมชนซึ่งในการนี้พ่อแม่ต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็ก ซึ่งนักวิชาการของไทย ได้แก่ นภเนตร ธรรมบวร ได้กล่าวไว้ว่าครอบครัวที่พึงประสงค์นั้น พ่อจำเป็นต้องมีบทบาทในการเลี้ยงดูลูกมากขึ้น และจำเป็นต้องตระหนักถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงในครอบครัว ทั้งพ่อและแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก มีใจเปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็นของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระและเป็นตัวของตัวเอง เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของเด็กมากขึ้น ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องเรียนรู้ความต้องการ และลักษณะทางธรรมชาติของเด็กแต่ละคนและเห็นความสำคัญของการตอบสนองความต้องการทางจิตใจของเด็กมากขึ้น ปกป้องรักษาสติของเด็กรวมตลอดถึงการให้ความรักและเอื้ออาทรแก่เด็ก (นภเนตร ธรรมบวร. 2541: 50)

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง

2.1 ความหมายของบทบาท

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525: 459) ให้ความหมายไว้ว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู เป็นต้น

สุพัตรา สุภาพ (2522: 58) นักสังคมวิทยาได้กล่าวถึง บทบาทว่าคือการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทก็ต้องเลี้ยงลูกเป็นครอบครัว บทบาทคือการอบรมสั่งสอนนักเรียน เป็นคนไข้ บทบาทคือปฏิบัติตามคำสั่งของแพทย์ และยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า บทบาทจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะบทบาทกำหนดความรับผิดชอบของงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ

ถนอม สุขสง่าเจริญ (สุพล พุฒคำ ; อ้างอิงจาก ถนอม สุขสง่าเจริญ. 2526: 14 – 15) ได้ให้ความหมายว่า บทบาทและหน้าที่เป็นของคู่กัน ซึ่งกำหนดควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นๆ จะได้รับบทบาทเป็นเงื่อนไขที่บุคคลดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องทำรวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับมาพร้อมกับตำแหน่ง ซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ดังนั้น บทบาทจึงมีความหมายแยกได้สองส่วนคือ

1. บทบาทที่ได้รับมาพร้อมตำแหน่ง เป็นบทบาทที่เกิดมาพร้อมตำแหน่ง เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็จะแสดงบทบาทตามกฎหมาย ระเบียบ ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบและสิทธิที่กำหนดไว้เป็นบรรทัดฐาน
2. บทบาทที่เป็นความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นบทบาทที่บุคคล

ที่เกี่ยวข้องคาดว่าบุคคลที่เข้าไปดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องมีแบบแผนพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะตรงกับแบบแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ค่านิยม ทศนคติ ประสพการณ์ และการศึกษาอบรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

กนกพร สุขสาย (พนม ลิมอารีย์ ; อ้างอิงจาก กนกพร สุขสาย. 2537 : 9) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาทหมายถึง การกระทำซึ่งแสดงออกโดยตำแหน่งที่แน่นอนที่บุคคลนั้นเป็นอยู่ เมื่อไรก็ตามที่เขาแสดงปฏิกิริยาตอบสนองตามสิทธิและหน้าที่ในวัฒนธรรมที่เขาอยู่ เรากล่าวได้ว่าเขาแสดงบทบาทตามฐานะของตนนั้น แต่ละคนจะต้องพัฒนาการแสดงบทบาทของตน โดยอาศัยการเรียนรู้ในแต่ละวัฒนธรรมที่ตนอาศัยอยู่

โดยสรุป บทบาท คือ หน้าที่ซึ่งคู่กันกับบุคคลนั้น ทำให้บุคคลนั้นรับผิดชอบในหน้าที่นั้นอย่างแน่นอนตามบุคคลนั้นเป็นอยู่

2.2 บทบาทของผู้ปกครองต่อการพัฒนาชีวิตของลูก

บทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิต คือ บทบาทของความเป็นพ่อ – แม่ จากบทความวารสารการประชาสงเคราะห์ ประจำเดือนธันวาคม 2538 เรื่องจากลูกถึงพ่อ ได้กล่าวไว้ว่า พ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดลูก เป็นผู้ทะนุถนอมเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้ลูกเติบโตใหญ่ มีชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ สอนให้มีกิริยามารยาทและพฤติกรรมตนตามบรรทัดฐานของสังคมที่อยู่ ส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองในอนาคต พ่อแม่เป็นต้นแบบที่เด็กจะเรียนรู้การใช้ชีวิต เด็กจะดูดซึมพฤติกรรมต่าง ๆ ของพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำ ความรู้สึกนึกคิด ภาวะทางจิตใจ ดังนั้นการกระทำต่าง ๆ ของพ่อแม่ที่เด็กเห็น เด็กรับรู้ และพ่อแม่กระทำต่อเด็กโดยตรงจะมีผลต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ บทบาทความเป็นพ่อแม่จึงสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวให้เห็นถึงบทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อลูกว่า “พ่อแม่เป็นผู้แสดงโลกแก่ลูก เพราะลูกจะพบพ่อแม่ก่อนใครอื่น พอลูกเกิดมา พ่อแม่ก็มีบทบาทนี้ทันที เริ่มตั้งแต่แสดงโลกแก่ลูกด้วยตัวของพ่อ – แม่เองทีเดียว พ่อแม่เป็นเพื่อนมนุษย์คู่แรกของโลกที่ลูกได้รู้จัก พ่อเป็นตัวแทนของผู้ชายทั้งหมด แม่เป็นตัวแทนของผู้หญิงทั้งโลก” สภาพความเป็นจริงปัจจุบันสังคมเปลี่ยนไป เด็กบางคนอยู่กับแม่ฝ่ายเดียว เด็กบางคนอยู่กับพ่อฝ่ายเดียว เด็กบางคนอยู่ในความดูแลของคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ บุคคลที่ดูแลเด็กควรจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก ซึ่งเด็กจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพเช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูทางบ้านเป็นสำคัญ (ฉันทนา ภาคบงกช. 2531: 4 – 5)

พ่อแม่คือครูคนแรกและครูที่ดีที่สุดของลูก พ่อแม่ย่อมรักลูกและต้องการที่จะทำทุกสิ่งให้แก่ลูกของตนอยู่แล้ว อีกทั้งพ่อแม่ทำหน้าที่ครูหรือผู้กำกับ ดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยปรัชญาความเชื่อพื้นฐานที่ว่า พ่อแม่มีความใกล้ชิด สัมพันธ์ทั้งกายและใจกับเด็กมากที่สุด (Barbara Bush Foundation for Family Literacy. 1989: 3 – 5)

บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมแห่งแรก และสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก โดยธรรมชาติและจิตวิทยาอันแท้จริงแล้ว พ่อแม่ตลอดจนผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความรู้แก่เด็ก ถ้าจะนับเวลาของการเรียนรู้ที่เด็กได้รับจากพ่อแม่ เปรียบเทียบกับครูจะพบว่า สัดส่วนในการเรียนรู้จากพ่อแม่มากกว่าครู ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมแก่เด็ก เพื่อเป็นการสร้างบุคลิกภาพหรือการสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ควรเริ่มตั้งแต่เด็กยังเล็กอยู่ ดังที่ รัสโซ (Rousseau) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ที่ผู้ใหญ่จะแต่งแต้มสีอะไรลงไปก็ได้ จะทำให้ผ้าขาวบริสุทธิ์กลายเป็นผ้าที่มีลวดลายสวยงามวิจิตร หรือจะทำให้กลายเป็นผ้าที่เลอะเทอะมัวหมองอย่างไรก็ได้เช่นกัน รัสโซ มีความเชื่อในธรรมชาติการแสดงออกของเด็ก และถือว่าการกระทำต่างๆ ของเด็กนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ผิด พ่อแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุดที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นมา เป็นคนที่มีบุคลิกภาพอย่างไรก็ได้ (กานต์ รัตนพันธ์, 2532: 3)

พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก พ่อแม่คือครูที่ดีที่สุดในโลก เพราะฉะนั้นสิ่งที่พ่อแม่มีเหนือกว่าครูก็คือ ความรักความห่วงใยสอนโดยการปฏิบัติแล้วก็ทำให้เป็นแบบอย่าง สอนเป็นรายบุคคล สิ่งสำคัญก็คือ พ่อแม่เป็นครูตลอดชีวิต (กรรมการการศึกษาออกโรงเรียน, 2541: 19) นอกจากนี้ สุภาวดี หาญเมธี กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่ของมนุษย์เรา เกิดมาเพื่อที่จะดูแลใครสักคน อย่างน้อยที่สุดก็ในครอบครัวของเราเอง ดังนั้น คนทุกคนจึงควรมีความรู้เรื่องครอบครัว และการดูแลคนในครอบครัว โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจัดเนื้อหาเพื่อการเป็นผู้ปกครองที่ดีสอดแทรกไปด้วยก็จะเป็นการจัดการศึกษาที่คุ้มค่า และเกิดประโยชน์อย่างยิ่งแก่ชีวิตมนุษย์ทุกคน

มาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) มีความเห็นในเรื่องความสำคัญของพ่อแม่ผู้ปกครองว่า พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญในการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (Lillard, 1972: 104) วิลล์และสเตกแมน (Will and Stegeman, 1957: 62) กล่าวถึงความเชื่อของโฟร์เบล (Froebel) ว่าเด็กทุกคนเกิดมาดี แต่สิ่งที่ทำให้เด็กไม่ดีก็คือ การไม่ได้รับการศึกษาอย่างดีเพียงพอ และขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ตนเอง

การเป็นพ่อแม่คนเป็นบทบาทที่จำเป็นในสังคม ดังนั้น จะมีการผสมผสานกันและดำเนินการต่อเนื่องสำหรับโปรแกรมสำหรับผู้ปกครอง ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของผู้ปกครองตามวัยของเด็ก เช่น วัยแรกเกิด วัยอนุบาล ระดับประถม ระดับมัธยม และระดับอุดมศึกษา และระดับผู้ใหญ่ตอนต้น เป้าหมายในปี 2000 ในด้านการศึกษาของสหรัฐอเมริกาเป็นเป้าหมายอันดับแรกของชาติที่จะดำเนินการต่อไป (Fiora Macloed, 1989: 12)

สุมน อมรวิวัฒน์และศิษยา แหมมณี (2526: 180 – 183) ได้อธิบายไว้ว่า บ้านคือ สถานที่อยู่อาศัยซึ่งเด็กได้เริ่มเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เทคโนโลยีและตัวบุคคลที่แตกต่างกัน องค์ประกอบดังกล่าวนี้ในแต่ละบ้านมีสภาพไม่เหมือนกัน องค์ประกอบที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็ก คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้องและผู้ดูแลเด็ก

นอกจากนี้ได้จำแนกบทบาทของพ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กในการ “สั่งสอน ฝึกฝนอบรม บ่มนิสัย” เด็กไว้ดังนี้คือ

1. บทบาทในฐานะที่เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อม และสถานการณ์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์และการฝึกการปรับตัว สภาพแวดล้อมที่มีระเบียบ สะอาดและสงบมีส่วนช่วยให้เราเกิดความสุขสบายใจได้ เด็กก็เช่นกัน ถ้าได้เคยชินกับความสะอาด สงบและงดงามมาโดยตลอด จะทำให้เด็กเป็นคนที่มีความมีระเบียบวินัย ละเอียดย ปรานีดี และมีสุนทรียภาพ นอกจากนี้ มีกิริยาสุภาพ พุดจาไพเราะถ้าคนรอบข้างของเด็กไม่แสดงกิริยาหยาบช้าและด่าทอ กัน ก้อนหินที่ขรุขระจะกลมเกลี้ยงเมื่อถูกสายน้ำลูบไล้เป็นเวลานานฉันใด สิ่งแวดล้อมย่อมจะขัดเกลาการยวจาใจของเด็กที่ละน้อย และเป็นผลสำเร็จถ้าเวลานานพอ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี จะเป็นการสร้างสรรค์สถานการณ์การเรียนรู้ที่จะทำให้เด็กได้เกิดประสบการณ์และได้ฝึกการปรับตัวในทางที่ดีขึ้น

2. บทบาทในฐานะเป็นผู้ให้ข่าวสาร ความรู้และข้อเท็จจริง การจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือการศึกษานอกระบบที่บ้านและในชุมชน ย่อมจะต้องมีการให้เนื้อหาสาระที่เป็นหลักการเพื่อนำไปสู่วิธีปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและการสอนที่ดี มิใช่เป็นการปล่อยปละละเลยให้เด็กลองผิดลองถูก และเรียนรู้ไปตามยถากรรม พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กต้องสามารถใช้เทคนิควิธีสั่งสอนเด็กให้รู้จริงและรู้แจ้ง อีกทั้งสามารถนำข่าวสารข้อเท็จจริงต่างๆ มาสนทนา เชื่อมโยงให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาโดยการใช้อนุญา

3. บทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้เลียนแบบ ในสังคมไทยนั้น ยกย่องพ่อแม่เป็นปูชนียบุคคล ดังคำพังเพยของไทยได้กล่าวไว้ว่า “ลูกไม่ยอมหลนไม่ไกลต้น” พ่อแม่เป็นคนอย่างไร ลูกย่อมเป็นคล้ายอย่างนั้น การปฏิบัติตนของพ่อแม่จึงจำเป็นต้องถึงพร้อมด้วยการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพื่อให้เกิดความศรัทธา นิยมยกย่องและปฏิบัติตามพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กที่สุด สิ่ง que เด็กเริ่มเลียนแบบคือ กิริยา วาจา ต่อจากนั้นเด็กก็จะเลียนแบบการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ที่ผู้ใหญ่แสดงออก เช่น ท่าทาง อารมณ์ รวมไปถึงวิธีการดำรงชีวิตที่มีระเบียบเรียบร้อย ผู้ใหญ่ปฏิบัติตนอย่างไรมีพฤติกรรมเป็นไปในทางใด เด็กที่อยู่ใกล้ชิดย่อมได้เรียนรู้และเลียนแบบอย่างนั้น

4. บทบาทในฐานะเป็นผู้ป้องกันทางเสื่อมและเป็นผู้ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดี ซึ่งมีดังนี้

4.1 ผู้ใหญ่ต้องไม่แยกตนออกจากเด็ก ดังที่มักพูดกันว่า “โลกของผู้ใหญ่” และ “โลกของเด็ก” คนที่ขอบแยกกันอยู่คนละสังคม จะมีความเข้าใจกันได้อย่างไร ผู้ใหญ่จึงต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ และเหนือสิ่งอื่นใดต้องมีความเข้าใจเด็กทั้งในด้านพัฒนาการ ความรู้สึกนึกคิด และปัญหาของเด็ก

4.2 ความใกล้ชิดและความเข้าใจเด็กทำให้ผู้ใหญ่สามารถ “ป้องกัน” ได้มากกว่าการแก้ไข ผู้ใหญ่จึงเป็นผู้ที่ “แนะทางดี ชี้ทางเสื่อม” ให้แก่เด็ก

4.3 การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปในทางที่ดีนั้น ควรใช้วิธีการเสริมแรงใจ และให้รางวัล มากกว่าการลงโทษ

4.4 ผู้ใหญ่ควรให้โอกาสเด็กได้สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคม และฝึกให้เด็กได้วิเคราะห์ เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากประพัตติกับผลที่เกิดจากประพัตตินไม่ดี

5. บทบาทในฐานะที่เป็นผู้แก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมของเด็กที่มีแนวโน้มไปในทางเสื่อม แล้วให้กลับตัวได้และประพัตติดี

โดยสรุป บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองมีผลต่อการพัฒนาชีวิตของลูกอย่างยิ่ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นครูตลอดชีวิตของลูก ดังนั้น จึงต้องมีอบรมเลี้ยงดู และมีความเข้าใจ ในด้านพัฒนาการความรู้สึกของลูก จึงจะทำให้ชีวิตของลูกมีความสุข

2.3 วิธีการอบรมเลี้ยงดูลูก

ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดี หรือร้ายให้กับลูก การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นพื้นฐานสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก บรรยายกาศ ในความสัมพันธ์ย่อมจะแสดงให้เห็นว่าบ้านที่เด็กอาศัยอยู่นั้นเป็นอย่างไร เหมาะสมเพียงใด ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข หรือสร้างเสริมประการใด นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบด้วยว่า เด็กได้รับการฝึกฝนให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อคนอื่นอย่างไร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางสังคม หรือสังคมประกิต (Socialization) ต่อไปนี้เป็นกรอบรมเลี้ยงแบบต่าง ๆ ที่มักจะพบเห็นกันอยู่ โดยทั่วไป (ปรีชา ธรรมา. 2545: 91 – 92)

1) แบบทอดทิ้งละเลย ซึ่งพ่อแม่อาจกระทำโดยการปฏิเสธไม่让孩子ได้รับสิ่งที่เด็กต้องการ การดูดำเด็กต่อหน้าคนอื่น การเมินเฉย การกักขัง การทิ้งให้เด็กอยู่กับคนอื่นเป็นเวลานาน เด็กที่ถูกทอดทิ้งมักจะมีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ เด็กที่ถูกทอดทิ้งบางครั้งมีความรู้สึกเคียดแค้นและขัดขื่น จนกระทั่งทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวไม่ได้ขึ้นอีกปัญหาหนึ่ง โดยเฉพาะในเรื่องที่ต้องไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีปรากฏอีกว่า การทอดทิ้งละเลยยังผลให้เกิดความถดถอยทางร่างกาย สมอง และสังคมขึ้นกับเด็กอีกด้วย

2) แบบคุ้มครองเด็กมากเกินไป ซึ่งเป็นการปฏิบัติในทางตรงกันข้ามกับการทอดทิ้ง พ่อแม่อาจมีความวิตก เช่น กลัวว่าจะสูญเสียลูกไป หรือลูกจะได้รับอันตราย จึงไม่ยอมให้ลูกห่างจากสายตา และไม่ยอมให้คนอื่นมาเกี่ยวข้องกับเด็ก พ่อแม่บางคนมีความห่วงใยมาก จึงพยายามเฝ้าดูลูกตลอดเวลา เด็กเลยไม่มีโอกาสทำอะไร หรือไปไหนมาไหนได้ตามลำพัง ผลกระทบจากการกระทำดังกล่าว ทำให้เด็กไม่ได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อประสบความล้มเหลว เด็กก็จะเกิดความท้อใจ และเมื่อไม่ต้องการให้เกิดความคับข้องใจ ก็จะหลบเลี่ยงหรือถอยตัวกลับไปอยู่ในบ้าน หรือ ไม่ก็อาจแสดงกิริยาก้าวร้าวรุนแรงอย่างเปิดเผยออกมา

3) แบบตามใจ เด็กได้รับทุกสิ่งทุกอย่างที่ตัวเองต้องการ เด็กที่ถูกตามใจ

มักกลายเป็นเด็กที่เอาแต่ใจของตนเอง จนกระทั่งถือว่าตนเองนั้นใหญ่กว่าใครๆ ความเคยชินกับการได้อะไรตามใจตนเองบ่อย ๆ เข้า ทำให้เขาทนไม่ได้ รอไม่ได้ คือ ขาดขันติ เขาจึงไม่สามารถจะทนความคับข้องใจต่าง ๆ ได้

4) แบบเด็ดขาดเข้มงวดมากเกินไป ตรงกันข้ามกับแบบตามใจ กล่าวคือ พ่อแม่จะเข้มงวดเรื่องระเบียบวินัยมากเกินไป ต้องการให้ลูกปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และจะลงโทษทันทีที่เด็กไม่ปฏิบัติตาม ผลที่สุดเมื่อเติบโตขึ้นมาจะมีพฤติกรรมทำลาย ก้าวร้าวรุนแรง เช่นเดียวกับเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและการตามใจมากเกินไป

5) แบบไม่คงเส้นคงวา เกิดขึ้นในเวลาที่พ่อแม่มีความรู้สึกหลาย ๆ อย่างเกี่ยวกับลูก ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีระคนกัน เวลาพ่อแม่รู้สึกเคียดแค้นหรือโกรธเคืองเด็กพร้อมๆ กับเกิดมีสำนึกผิดขึ้นมาด้วย ก็จะหันไปให้ความคุ้มครองหรือตามใจเด็กเป็นการชดเชยความรู้สึกสองจิตสองใจทำนองนี้จะแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมแบบไม่คงเส้นคงวา ซึ่งจะเหตุให้เด็กมีความกระวนกระวายใจและรู้สึกไม่แน่ใจ กลายเป็นคนขี้สงสัย ลังเลใจและหวาดระแวงไปในเรื่องอื่นๆ ด้วย ซึ่งจะไม่เป็นผลดีแก่เด็กแต่อย่างใด

การที่พ่อแม่เลี้ยงดูเด็กโดยการตอบสนองต่อความต้องการต่าง ๆ ของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผลกระทบที่เด็กได้รับจัดว่าเป็นการเรียนรู้หรือการศึกษาในวัยต้นของชีวิต ไม่ว่า ผลกระทบนั้นจะเป็นผลดี หรือผลเสียต่อเด็ก ต่างก็เป็นบทเรียนขั้นพื้นฐานที่มีคุณค่า ในฐานะที่อาจนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจชีวิตของแต่ละคน บทเรียนที่สืบเนื่องมาจากผลกระทบซึ่งเด็กได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในระยะแรกของชีวิตนั้นเป็นประสบการณ์ที่สำคัญมาก สิ่งที่ได้รับการหล่อหลอมไว้ตั้งแต่เด็กเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต จะสืบทอดมาถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งนับว่าเป็นการวางรากฐานในด้านบุคลิกภาพ และพัฒนาการในขั้นต่อไปของแต่ละคน ซึ่งพ่อแม่เป็นผู้ให้หรือจัดการให้จึงอยู่ในฐานะที่เป็นครู และเป็นครูคนแรกในชีวิตของเด็ก ส่วนบ้านก็เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกไปด้วยโดยปริยาย

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านจิตใจ พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ทั้งในต่างประเทศและในประเทศ ล้วนแสดงผลคล้ายคลึงกันว่าวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กส่งผลต่อลักษณะพัฒนาการทางจิตและพฤติกรรมของเด็กและยังอาจพบรายละเอียด ดังต่อไปนี้

จากประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษาได้สรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีทั้งหมด 5 แบบ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2546: 19 – 23)

1. วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและการสนับสนุน ซึ่งวิธีการแบบนี้เป็นรากฐานสำคัญให้บิดามารดาสามารถถ่ายทอดคุณลักษณะต่างๆ ลงสู่ตัวเด็กได้และเมื่อโตขึ้นก็สามารถแผ่ขยายความรู้สึกไว้วางใจนี้ไปยังบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมอื่นได้เป็นอย่างดี สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับจริยธรรมจะพบงานวิจัยไทยหลายชิ้นเช่นงานของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบัจจณี (2524) ที่สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ งานของ ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์

(2522) และงานของลัตดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2524) พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเอื้อให้เกิดการพัฒนาลักษณะที่เป็นคุณธรรมและจริยธรรม สุขภาพจิตดี มุ่งอนาคตสูง ทั้งนี้ เพราะผู้อบรมเลี้ยงดูได้ให้ความสำคัญต่อตัวเด็กและเยาวชนที่เลี้ยงดูและพยายามตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางจิตใจซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทุกคนต้องการ วิธีการอบรม เช่นนี้ มีความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนทุกเพศทุกวัยและที่มาจากทุกสภาพแวดล้อม

2. วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ซึ่งวิธีการนี้เป็นการอธิบายเหตุผลต่อบุตรสถานการณต่างๆ เช่น การส่งเสริมหรือป้องกันการกระทำของบุตรหรือลงโทษบุตร การใช้เหตุผลของผู้ปกครองเพื่อช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ในสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กและสามารถใช้เป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจ-สังคมต่ำ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2520 , 2524 , 2543) นอกจากนี้พบว่า การอบรมประเภทใช้เหตุผลนี้ พบในวัยรุ่นไทยที่มีสุขภาพดีและเกี่ยวข้องกับลักษณะการมุ่งอนาคตและความเชื่ออำนาจในตนอีกด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2529 และ ทศนา ทองภักดี. 2528)

3. วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย วิธีการแบบนี้เป็นการลงโทษทางจิตเช่นการใช้อำนาจบังคับจิตใจ การใช้วาจาดูว่า การเพิกเฉยหรือตัดสิทธิที่เคยให้ ส่วนการลงโทษทางกาย ได้แก่ การทำให้เจ็บกาย เช่น การเขียนตี การใช้ความก้าวร้าวต่างๆ ทางกายต่อเด็ก จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Hoffman. 1970, Saltstein. 1976, Hower. 1980, ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2528) สรุปว่าการลงโทษทางกายมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการมีจริยธรรมต่ำของเด็กและการโกงในวัยรุ่นตอนปลาย ส่วนการลงโทษทางจิตบางครั้งไม่เกี่ยวข้องกับการมีจริยธรรม บางครั้งก็เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเอื้อเฟื้อน้อยในเด็กและการมีมโนธรรมสูง

4. วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม วิธีการนี้มีความเข้มในการควบคุมแตกต่างกัน การควบคุมมาก หมายถึง ผู้อบรมออกคำสั่งให้เด็กกระทำตามและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด ถ้าเด็กไม่ทำตามจะมีการลงโทษ ส่วนการควบคุมน้อย หมายถึง การปล่อยให้เด็กรู้จักตัดสินใจด้วยตนเองว่าควรทำหรือไม่ควรทำอะไร ผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กซึ่งใช้การควบคุมมากหรือน้อยนั้นยังไม่สามารถสรุปได้ว่าจะเกิดผลดีต่อจิตใจของเยาวชนแตกต่างกันหรือไม่ เพราะยังขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านอายุและเพศของเด็กด้วย และยังมีความเห็นของนักจิตวิทยาว่าการที่บิดามารดาใช้การควบคุมบุตรในปริมาณเท่าที่จำเป็นก็เพื่อให้บุตรเชื่อฟังและไม่ควบคุมเด็กในปริมาณที่มากเกินไป การควบคุมเช่นนี้จะทำให้เยาวชน มีจริยธรรมสูงสุดได้ (Lewis. 1981) นอกจากนี้การควบคุมเด็กในปริมาณที่มากเกินไปในระยะที่เด็กอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง อาจทำให้เยาวชนมีสุขภาพจิตเสื่อมและเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

ได้มาก (Becker: 1964)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายเรื่องที่ศึกษาคุณภาพของครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีและร้ายให้กับบุตร เช่น

สุมาลี จันทรชลอ (2542: 54 – 57) ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน ในการศึกษาวิธีการเลี้ยงดูแบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบประชาธิปไตย แบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง พบว่า ผู้ปกครองส่วนมากเลี้ยงดูบุตรโดยให้ความรัก และความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าการเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง ผลการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีพฤติกรรมดี คัดเลือกจากนักเรียนที่ผ่านการประเมินของครูและคะแนนสอบวัดแต่ละพฤติกรรมในระดับดี พบว่า การให้การอบรมเลี้ยงดูบุตร การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและการให้ความรัก ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นสิ่งจำเป็นวิธีสร้างความสัมพันธ์อาจทำได้ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือมีกิจกรรมพิเศษเป็นครั้งคราว แนวทางในการให้ความรักและสนับสนุนของผู้ปกครองโดยการพูดคุย มีการชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อลูกทำดี ควบคุมหรือลงโทษบ้างเมื่อทำผิด แต่ต้องชี้แจงเหตุผล ส่วนมากผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่บังคับคอยแนะนำช่วยเหลือ และอธิบายเหตุผลเพื่อตอบปัญหาข้อข้องใจ

สมคิด อิศระวัฒน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะการอบรมและเลี้ยงดูเด็กไทย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า บุตรซึ่งมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นบิดามารดาจะเลี้ยงดูแบบให้ความรัก สอนให้เป็นคนมีเหตุผลฝึกให้ลูกรู้จักทำอะไรด้วยตนเองพ่อแม่มีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ ปรีกษา พ่อแม่ไม่ตามใจหรือเข้มงวดกวดขัน ยอมให้ลูกแสดงความคิดเห็น และได้แย้งได้ บิดามารดารับฟังลูก อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีกับลูก เมื่อทำความผิดใช้วิธีตักเตือน ถ้าทำถูกใช้วิธีชมเชย ส่วนการเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาซึ่งลูกไม่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองจะเลี้ยงแบบตามใจ เข้าข้างลูกไม่เคยเห็นว่าลูกผิด พ่อแม่บางคนเน้นเด็กต้องเชื่อฟัง เด็กไม่มีโอกาสตัดสินใจเองพ่อแม่จะเป็นผู้นำ ไม่มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบ ใช้วิธีการดุ หรือปล่อยตามใจ

นิธิภา สุวนิช (2546: 21 – 22) ได้ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลกระทบต่อผู้ติดยาเสพติด เอโรอิน ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ เผยแพร่ในวารสารสำนักอนามัย ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2546 ซึ่งจากการวิจัยเรื่องผลของการอบรมเลี้ยงดู พบว่า ผู้ติดยาเสพติดได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาและผู้ปกครองแบบเข้มงวดมากที่สุดรองลงมาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตยตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศหลายเรื่องที่ศึกษาคุณภาพของครอบครัว ซึ่ง ดุษฎี โยเหลา, งามตา วนินทานนท์, ชัยวัฒน์ วงษ์อาสา, ทศนา ทองภักดี (2545: 2 - 4) ได้สรุปไว้ โดยตั้งเกณฑ์ว่าครอบครัวที่มีคุณภาพต้องทำให้เด็กในครอบครัวเป็นผู้ที่มีความภาค

ภูมิใจในตนเองสูง มีความสามารถในการปรับตัว มีสภาพจิตปกติ ไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือใช้สารเสพติด หรือ ตั้งเกณฑ์ว่าครอบครัวต้องสามารถตอบสนองความต้องการของคน ในครอบครัวได้ คือ ต้องมีความพึงพอใจระหว่างคู่สมรส และต้องมีความพึงพอใจระหว่าง พ่อ-ลูก และแม่-ลูก อีกทั้งได้เพิ่มเติมว่าความสอดคล้องระหว่างข้อค้นพบของงานวิจัยในประเทศ และ ต่างประเทศนี้อาจนำมาสู่ข้อสรุปที่ว่า ครอบครัวสุขภาพดี หรือครอบครัวเข้มแข็งเป็นลักษณะของ ครอบครัวที่นำไปสู่การมีความพึงพอใจระหว่างสมาชิกและเป็นครอบครัวที่สามารถสร้างให้บุตร เป็นผู้มีลักษณะทางจิตใจที่ดีและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ครอบครัวเข้มแข็งมีบทบาทหน้าที่และ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ดังนี้

1. การแสดงความรัก และการยอมรับระหว่างกันซึ่งรวมถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบรักสนับสนุนและให้เหตุผล
2. ความใกล้ชิดผูกพัน หรือความยึดเหนี่ยวระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. การสื่อสารทางบวก
4. การให้ความสำคัญกับการกำหนดคุณค่าและมาตรฐานพฤติกรรมของครอบครัว และมีการเรียนรู้ค่านิยมด้านครอบครัวระหว่างสมาชิก
5. ความสามารถในการเผชิญ และจัดการความเครียดทั้งจากแหล่งภายใน และ ภายนอกครอบครัว การจัดการกับความขัดแย้งอย่างเหมาะสม

สิ่งที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นลักษณะของครอบครัวเข้มแข็งและความสำคัญของการมี ครอบครัวเข้มแข็งต่อการพัฒนาจิตใจ ให้เป็นผู้มีความพร้อมที่จะเติบโตด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม และมีพฤติกรรมดีของเด็กในครอบครัว ความสอดคล้องของงานวิจัยที่ทำมาเป็น จำนวนมาก ที่สนใจศึกษาบทบาทของบิดา มารดา ผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กทั้งที่เป็น ผลงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์ที่มีความเที่ยงตรง และ น่าจะนำไปสู่การพัฒนาครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรม

กล่าวโดยสรุป บทบาทของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูมีความสำคัญในการพัฒนาชีวิตลูก และส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพของลูก รวมทั้งพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของลูกอย่างยิ่ง อีกทั้งผู้ปกครองที่ดีจะเป็นภูมิคุ้มกันแก่เด็กให้รอดพ้นปัญหา ต่าง ๆ ได้

2.4 แนวปฏิบัติของครอบครัวในการพัฒนาเด็ก

ปรีชา ธรรมา (2546: 93 – 96) ได้กล่าวถึงบรรยากาศในบ้านซึ่งเป็นหน่วยสังคม อันเกิดจากการอยู่ร่วมกันของครอบครัวว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลภายในครอบครัวเป็นเหตุปัจจัยให้เกิดบรรยากาศที่มีผลกระทบต่อชีวิตจิตใจของแต่ละคน ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ในฐานะ สามี ภรรยา พ่อ แม่ หรือลูกและอาจกล่าวได้ว่า บรรยากาศที่ดีมี ผลกระทบในทางที่ดี ส่วนบรรยากาศที่ไม่ดีนั้นย่อมมีผลกระทบในทางที่ไม่ดี บ่อยครั้งบรรยากาศ ที่ไม่ดี ทำให้บุคคลเข้ากับคนอื่นไม่ได้ ปรับตัวไม่ได้ กลายเป็นบุคคลที่เป็นภาระของสังคมต่อไป

อีก ดังนั้น จึงเสนอแนวปฏิบัติของครอบครัวในการพัฒนาเด็ก เพื่อสร้างบรรยากาศภายในบ้าน อันเกิดจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ดี อันเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและนอกบ้านที่ดี ซึ่งอาจเสริมสร้างได้ในแนวทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก) เสริมสร้างด้วยการให้เด็กได้รับความรัก ความอบอุ่น ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจถึงความรู้สึกของเด็ก ข้อนี้เป็นหลักการสำคัญที่พ่อแม่อาจนำไปปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

ข) ให้ความรักแก่เด็กโดยปราศจากเงื่อนไข ยอมรับเด็กตามสภาพที่เป็นอยู่อันจะยังผลให้เด็กมีความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัย

ค) พฤติกรรมของพ่อแม่ต่อเด็กควรให้มีความสมดุลกันระหว่างการให้ความสนใจแก่เด็ก “มากเกินไป” กับ “น้อยเกินไป” ซึ่งเป็นการช่วยให้เกิดความพอเหมาะพอดีและพอควร

ง) พ่อแม่ควรปฏิบัติต่อเด็กในทางโอนอ่อนผ่อนปรนมากกว่าการควบคุมหรือบังคับ

จ) ในเรื่องการให้รางวัลและการลงโทษขอให้พ่อแม่พิจารณาเป็นพิเศษ

กล่าวคือ พ่อแม่ควรจะสนับสนุนให้รางวัล พฤติกรรมที่เห็นว่าควรสนับสนุนและจะลงโทษ พฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กเลิกกระทำเสีย การลงโทษมีผลดีค่อนข้างน้อยแต่มีผลเสียมาก ดังนั้น หากพ่อแม่ใช้การลงโทษให้น้อยที่สุด และพยายามแนะนำชักจูงเด็ก ให้ประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่ต้องการโดยแนะแนวทางเลือกต่าง ๆ ให้เด็กตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสมแล้ว ก็จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศภายในบ้านได้เป็นอย่างดี

ฉ) พ่อแม่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของลูก

ช) เสริมสร้างครอบครัวในด้านคุณธรรม ให้มีการปฏิบัติตามหลักศีลธรรม

ซ) เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความสามัคคีปรองดองระหว่างสมาชิกของครอบครัวโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว

ฌ) เมื่อมีปัญหาครอบครัว ให้พยายามแก้ไข ไม่ปล่อยให้ปัญหาทับถมจนมากและยากที่จะแก้ไขได้

ญ) หากสุดวิสัยที่จะแก้ปัญหาใดของครอบครัว ควรปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ แพทย์ หรือผู้ใหญ่

ฎ) เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งในบ้านและนอกบ้านให้ถูกสุขลักษณะพร้อมกับเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน

เมื่อได้เสริมสร้างให้มีบรรยากาศในทางสร้างสรรค์มากขึ้นเท่าใด บ้านก็จะมีบรรยากาศของการเป็นบ้านได้มากยิ่งขึ้นไปด้วย และบ้านที่ได้รับการเสริมสร้างบรรยากาศแล้ว ก็จะสามารถทำหน้าที่เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่จะพัฒนาเด็กได้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ก็มีเอกสารเผยแพร่ความรู้จากโรงเรียนสู่ผู้ปกครองเป็นแนวทางปฏิบัติของครอบครัวในด้าน บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ในการส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพของลูกจากนิตยสารแม่และเด็ก เรื่องการเลี้ยงลูกโดยเราจะต้องให้ลูกทำอะไรเอง คิดเอง เรียนรู้เอง ซึ่งมาเผยแพร่ให้ผู้ปกครองที่โรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546 มีแนวทางให้พ่อแม่ ผู้ปกครองดังนี้

บทบาท	หน้าที่
“ยอดนักสังเกต”	หมั่นสังเกต หมั่นฟัง บันทึกความคิดในใจของลูก ประยุกต์ใช้ความเข้าใจที่มีต่อลูกต่างๆ พร้อมกับตรวจสอบความเข้าใจนั้นอยู่เสมอ
“ประธานสภาความมั่นคง”	ให้ความอบอุ่น มั่นใจ ด้วยการแสดงออกถึงความรักอย่างสม่ำเสมอ อ่านหนังสือให้ลูกฟังทุกวัน จัดระบบให้กิจวัตรต่างๆ ประจำวัน เช่น การกิน การนอน เป็นเวลา
“ขุนคลังกำลังใจ”	เชื่อในตัวลูก แสดงความเชื่อมั่นและชื่นชมในความสำเร็จของเขา มีส่วนร่วมในเหตุการณ์สำคัญของลูก เป็นต้นแบบของการมองโลกในแง่ดีและไม่ย่อท้อต่อปัญหา
“ครูคนแรกและคนสำคัญที่สุด”	จัดสภาพแวดล้อมในบ้านที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการสำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ หาเครื่องเล่นที่เหมาะสมแก่วัย กระตุ้นให้เขาลงมือทำสิ่งต่างๆ และแก้ปัญหาเอง คอยกระตุ้นและตอบสนองความสงสัยใคร่รู้ของลูก
“โปรโมเตอร์นักคิด”	จัดสถานการณ์ให้ลูกได้สำรวจสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ แสดงความชื่นชมต่อผลงานหรือความคิดแปลกใหม่ของลูก หาของเล่นประเภท “ต่อ – เดิม” ที่ส่งเสริมจินตนาการเป็นต้นแบบที่ดีของการริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยการหากิจกรรมต่าง ๆ ที่ครอบครัวสามารถสร้างสรรค์ด้วยกัน
“ศึกษานิเทศก์”	กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ของลูกอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมค่านิยมการเรียนรู้ที่ดีด้วยการให้ลูกเริ่มต้นเรียนรู้จากสิ่งที่เขาสนใจให้กำลังใจ ส่งเสริมนิสัยการเรียนรู้ที่ดี
“นักมองโลกในแง่ดี”	แสดงออกด้วยการกระทำและคำพูดที่เชื่อมั่นในตัวลูก คอยเป็นคู่คิดให้เขาเผชิญสถานการณ์ใหม่ ๆ อย่างมั่นใจ มีรางวัลหรือกิจกรรมพิเศษต่อความก้าวหน้าแต่ละช่วงชีวิต

บทบาท	หน้าที่
“ศาลสถิตยุติธรรม”	แสดงออกถึงความคาดหวังที่ชัดเจนต่อลูกในเรื่องความซื่อสัตย์ เป็นต้นแบบที่ดีของการพูดความจริงอย่างตรงไปตรงมากับลูก แสดงความยุติธรรมไม่ลำเอียงในทุกโอกาส แสดงความชื่นชม เมื่อลูกกล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม
“นักบุญผู้ปลุกฝังศรัทธา”	เล่านิทานเกี่ยวกับธรรมะและความเชื่อทางศาสนา ค่อยๆ ลูกเกี่ยวกับสิ่งที่มีความเชื่อทางศาสนา ให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมให้เขารู้จักให้ทานหรือช่วยเหลือผู้อื่น ส่งเสริมการสวดมนต์ ส่งเสริมให้ลูกเคารพให้หลักธรรม คำสอนของศาสนาอื่น
“ผู้ว่าการสื่อสารแห่งครอบครัว”	ให้ลูกมีส่วนร่วมในการสนทนาอยู่เสมอ กระตุ้นให้ลูกพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก แนะนำวิธีการพูดและการแสดงออกที่ถูกต้องเหมาะสมแก่โอกาสต่างๆ เช่น การรับโทรศัพท์ การพูดกับผู้ใหญ่ ฯลฯ
“ผู้สร้างความเป็นนักคิดอิสระ”	ให้โอกาสที่พอเหมาะแก่วัยที่ลูกจะได้ พยายามสร้างอะไรบางอย่างด้วยตนเอง ให้ลูกเผชิญความคับข้องใจเล็กๆ น้อยๆ เมื่อเขาทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ
“หุ้นส่วนในความรับผิดชอบ”	ให้ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานบ้านที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้นแบบที่ดีด้วยการทำงานบ้านประจำวันอย่างกระตือรือร้น ให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ เมื่อเขาทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ
“โค้ช”	ส่งเสริมให้ลูกมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ – รู้ชนะ เน้นให้ลูก “แข่งกับตนเอง” มากกว่ามุ่งหวังเอาชนะผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแข่งขันต่างๆ ของลูก คอยให้กำลังใจยามผิดหวัง
“นักสืบหาความเครียด”	ใส่ใจกับสัญญาณบ่งบอกความเครียดของลูก เช่น นิสัยการกิน การนอนที่เปลี่ยนไป ปกป้องลูกจากสื่อที่แสดงความรุนแรงหรือชั่วร้าย คอยให้กำลังใจแต่ไม่กดดันลูกในเรื่องการเรียน
“ตลกประจำบ้าน”	หาเวลาว่างในแต่ละวันเล่นกับลูก หาอะไรสนุกทำด้วยกัน มีอารมณ์ขันและแสดงอารมณ์ในกิจวัตรประจำวัน ไปดูหนังเบาๆ ที่ได้หัวเราะด้วยกัน เก็บภาพและสิ่งของสมัยเด็กๆ ไว้ นำกลับมายิ้มด้วยกันยามว่าง

บทบาท	หน้าที่
“นักบรรณรักษ์เพื่อสิทธิมนุษยชน”	แสดงความเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของลูก ส่งเสริมให้ลูกได้สัมผัสกับบุคคลและความคิดที่หลากหลายเพื่อเพาะความเคารพ ให้ผู้อื่นเช่นกัน
“บ่อกำเนิดแห่งความเข้าใจ”	แสดงความรักความเมตตาเป็นอาภรณ์ ใช้คำพูดที่ไพเราะ อ่อนหวานต่อลูก สอนให้ลูกเอาใจเขามาใส่ใจเราด้วยคำถามเช่น “ลูกรู้สึกอย่างไรถ้าเป็นเขา...” ให้ความชื่นชมเมื่อลูกแสดงความเมตตาผู้อื่น และมีท่าทีที่ชัดเจนเมื่อลูกแสดงออกไม่น่ารักกับผู้อื่น มีกิจกรรมทำบุญทำทานร่วมกันทั้งครอบครัว โดยให้ลูกเป็นต้นคิดหรือตัวตั้งตัวตี

นอกจากนี้ยังมีแนวทางปฏิบัติจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันจันทร์ที่ 17 มีนาคม 2546 หน้า 25 ได้ยก 100 คำพูดดี ที่เด็กอยากฟังจากปากพ่อแม่ ซึ่งได้รับทุนทำวิจัยเรื่อง “การสร้างคุณค่าในกระบวนการเรียนรู้ชุมชน เพื่อจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน” ร่วมกันศึกษาโดย รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ และคณะจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติให้ทุนศึกษาวิจัย ซึ่งได้นำเสนอผลการศึกษา พบว่า ปัจจุบันในครอบครัวพ่อแม่ลูก มีปัญหาในการสื่อสาร คุณกันไม่รู้เรื่อง มีช่องว่างของวัย จึงได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยการร่วมกันสร้างสัมพันธ์อันดีให้ครอบครัว โดยให้เกิดการสื่อสารที่ดี ซึ่งผู้วิจัยพร้อมคณะได้สำรวจความคิดเห็นของวัยรุ่นว่าเขายากฟังอะไรจากพ่อแม่บ้าง พบว่า 100 คำพูดดีๆ ที่พ่อแม่ควรพูด เริ่มตั้งแต่...พูดด้วยน้ำเสียงไพเราะ อ่อนหวานน่าฟัง พูดให้กำลังใจ ไม่เป็นไรทำใหม่ได้ และให้คำปรึกษาหารือ เช่น ปรึกษาพ่อแม่ได้นะลูก ทำดีแล้วลูก ดีมาก จะเป็น 3 อันดับแรกสูงสุดที่เด็กๆ อยากได้ยิน นอกจากนั้นเป็นการแบ่งให้เห็นประเภทกลุ่มคำที่เป็นคำพูดดีๆ ซึ่งมีดังนี้

1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว :- ยอมรับในสิ่งที่เราเป็น ให้ความรัก พ่อแม่ดีใจที่หนูเป็นลูก ดูแลตัวเองดี ๆ มีอะไรให้แม่ช่วยไหม จำไว้ว่าพ่อเป็นห่วง รักและหวังดี
 2. ให้กำลังใจชมเชย :- พูดในสิ่งที่ดีกับตัวเรา หนักแน่น มันจะช่วยให้เข้มแข็ง
- ในเวลาที่อ่อนแอ พยายามเรียนอย่างเต็มที่ ไม่เป็นไรยินดีช่วยเสมอ ลูกเล่นกีฬาเก่งมาก ดูแลน้องให้ดี ไม่รังแกน้อง สู้ต่อไป จงทำดีเถิด ค่อยเป็นค่อยไป ทำดีที่สุด ไม่ผิดหรอก แก้ไขได้ ดีใจด้วย เรียนเก่ง ๆ นะ ไม่ดีไม่เป็นไรเริ่มใหม่ อย่าท้อเราช่วยกันแก้ปัญหาได้ เวลาทำให้อะไรดีขึ้น ทำสิ่งที่อยากทำก่อนถูกผิดไม่เป็นไร ลองทำก่อน ทำอะไรก็ขอให้สำเร็จ ลูกสาวของพ่อไม่ใช่คนโง่อย่ามัวรู้ว่าจะไรควรไม่ควร เก่งมากลูก เก่งจริง มีพรสวรรค์จริง ๆ คนเก่งไม่ต้องไปกลัว กลัวคนขยันเข้าไว้ แค่นี้ก็ดีแล้ว ค่ะแนนมากน้อยไม่สำคัญขอแค่อย่าตกก็พอแล้ว

3. การอบรมสั่งสอน - : อย่าเพิ่งกลับนะมันดึกแล้ว ไม่เป็นเด็กขโมย ไม่ไปมั่วยาเสพติด บอกอะไรควรเชื่อฟัง ไปไหนระวังตัวด้วยนะลูก วันนี้รับกลับนะ ผิดเป็นครู ทำดีได้ดีทำชั่วให้ชั่ว ช่วยทำงานเสร็จแล้วค่อยไปเล่น พ่อและแม่ไม่อยากจะลูกลำบาก ขยันไว้นะที่พ่อแม่ทำโทษเพราะรักลูกนะ อยากทำให้คิด ไม่อยากทำให้โกรธ ไม่ใช่ไม่รัก ไหนลองยกเหตุผลมาซิ ตั้งใจเรียนให้เก่ง อย่ามั่วแต่เล่นแต่เรียนไม่ทันเพื่อน เพื่อนาคดลูกต้องตั้งใจเรียนลำบากก่อนสบายทีหลัง การทำสิ่งใดต้องรู้คุณค่าของคน คือความกตัญญู พ่อแม่ลำบากเพื่อลูก ลูกต้องลบคำดูถูกของคนทางบ้านเราให้ได้ เพื่อนแบบนี้ต้องมีมั่ง อย่าทำอย่างเขาแล้วกัน

4. การแก้ปัญหา การให้คำปรึกษา - : มีอะไรคุยกับครูได้ทุกเมื่อ, เงินทองของนอกกายแต่เก็บไว้บ้างก็ดีนะ ไม่ว่าลูกจะตัดสินใจอย่างไร พ่อแม่จะหาทางช่วยเหลือหาทางออกให้, ใจเย็น ๆ ทุกอย่างมีทางแก้

5. การถามถึงสารทุกข์ - : ชวนมากินข้าว ไปไหนมาลูก อยากกินอะไรไหม ทำข้อสอบได้ไหมที่ไปเอนทรานซ์มานะ ไม่ต้องเครียด การบ้านทำเสร็จหรือยังลูก ทำให้เสร็จจะได้พัก ทำไมเธอ (พ่อ/แม่) อะไร ยังไงคะ

6. การแจ้งให้ทราบ - : แม่ซื้อของมาฝาก แม่จะไปธุระข้างนอก เดี่ยวแม่พาไปเที่ยว พ่อจะเก็บเงินที่ไหนมาไว้ให้ พ่อจะพาพวกเรากลับบ้าน วันนี้พ่อจะไม่กินเหล้าและเล็ก พ่อจะไปทำงาน (พ่อมีงานทำ) จะพาไปหาหมอ จะพาไปโรงเรียน จะหางานให้ทำ จะพาไปต่อบัตรประชาชน จะพาไปเข้าค่าย ช่วยแม่ทำงานนี้หน่อยซิ

7. ลักษณะการพูดที่ดี - : พูดเป็นกันเองไม่ถือตัว ไม่พูดเรื่องเล็กเป็นเรื่องใหญ่, เป็นผู้อ่อนน้อม ไม่ดี พูดจริง ทำจริง สั้นๆ ง่ายๆ ใต้ใจความ คำพูดที่เข้าใจเราให้ความรู้สึกที่ดี คำพูดที่ยอมรับไม่ซ้ำเติม แม่พูดจาดีกับเด็ก ตั้งใจสนทนา รับฟังเรื่องราว ไม่ทำให้หงุดหงิด ทำให้ความคิดไม่ถูกปิดกั้น คำพูดมีสาระ เนื้อหาน่าฟัง ฟังความคิดผู้อื่น การพูดที่ไม่โต้แย้งกัน ลงท้ายคำพูดคะ ขา ค่ะ ออ..จ้ะ

สรุปได้ว่าแนวปฏิบัติของครอบครัวในการพัฒนาเด็กนั้น พ่อแม่ควรให้ความอบอุ่น ความรักและยอมรับเด็กตามสภาพที่เป็นอยู่ พ่อแม่ควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ควรปฏิบัติต่อเด็กให้เกิดความพอดีและเหมาะสมและสื่อสารด้วยคำพูดที่ดีต่อกันซึ่งดีกว่าคำพูดที่เป็นลักษณะควบคุมบังคับขู่เข็ญเพื่อเป็นการเพิ่มความอบอุ่นและสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

2.5 บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาของประเทศที่ประกาศใช้และมีผลบังคับมาตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 นั้น ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนไว้ในหลายมาตรา ดังนี้

1. มาตรา 8(2) ครอบครัวซึ่งเป็นส่วนสำคัญของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. มาตรา 11 บิดา มารดา ผู้ปกครอง มีหน้าที่ให้ลูกได้รับการศึกษาภาคบังคับ
3. มาตรา 12 ครอบครัวมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
4. มาตรา 12 บิดา มารดา ผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการอบรมเลี้ยงดูลูกและให้คำปรึกษา เงินอุดหนุนในการจัดการศึกษาให้ลูก และการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด
5. มาตรา 24(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา สถานที่ สถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
6. มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ
7. มาตรา 38 คณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
8. มาตรา 38 วรรคสอง ผู้แทนสมาคมผู้ปกครอง ร่วมเป็นคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา
9. มาตรา 40 ผู้แทนผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา
10. มาตรา 58 (2) ครอบครัวมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการศึกษา

นอกจากนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม อย่างเช่น ในมาตรา 43 วรรคสอง ให้การจัดการศึกษาของรัฐคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน นั่นคือ มุ่งเน้นให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางสังคมต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางด้านการศึกษา

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม ได้จัดเป็น 2 ประเภทดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมทั่วไป และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา

3.1.1 การมีส่วนร่วมทั่วไป ซึ่ง ไชยรัตน์ ปราณี (2545: 20 – 24) ได้รวบรวมไว้ เช่น

อคิน ระพีพัฒน์ (2527: 320) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่ทำทุกอย่างไม่ว่าเรากำหนดไปแล้วว่าให้ประชาชนมาร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนคิดขึ้นมาเอง

อุ้นดา นพคุณ (2528: 103 – 105) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับรูปธรรม ว่าหมายถึง “การที่ชาวบ้านได้ให้แรงงาน เวลา วัสดุในการพัฒนาชุมชน” ส่วนความหมายระดับนามธรรมนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการชี้นำตนเอง (Self Direction) มโนภาพแห่งตน (Self Concept) ความอิสระในการกำหนดวิถีชีวิตแห่งตน (Self Determination or Autonomy) และความรู้สึกผูกพันรับผิดชอบต่อส่วนรวม (Commitment and Responsibility)

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543: 138 – 139) ได้ให้ความหมาย ในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา หมายถึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการพัฒนาดังกล่าว ต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน

สุวัช พานิชวงษ์ (2546: 20) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม หมายถึงกิจกรรม/กระบวนการที่เกิดจาก ความร่วมมือระหว่างบุคคล กลุ่ม และสังคม ที่จะประกอบหรือปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความสมัครใจโดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกันทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ เสียสละ ลงมือปฏิบัติ และประเมินผลงานร่วมกัน เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ก่อให้เกิดการยอมรับและความร่วมมือกันของทุกฝ่าย

โดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมที่ทุกคนมีสิทธิและความเท่าเทียมกันในทางการคิดริเริ่มตัดสินใจ หรือกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินการต่างๆ ด้วยตนเอง ควบคุมและดำเนินการต่างๆ และรับผิดชอบต่อการดำเนินการนั้นๆ เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้นๆ ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชน และเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและมีอิทธิพลอยู่ในกระแสของการพัฒนาในปัจจุบันนี้เป็นอย่างมาก

อุดม เหลืองสด (2545: 18) ได้รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมจาก นักวิชาการต่างประเทศ เช่น

ยาดาฟ (Yadav. 1980: 87) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การร่วมมือของประชาชน ด้วยความตั้งใจ และสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับ ซึ่งกระบวนการ ร่วมมือของประชาชนนั้นต้องประกอบด้วย

1. การเข้าร่วมในการตัดสินใจตกลง
2. การเข้าร่วมในการดำเนินการของแผนและโครงการพัฒนา
3. การเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการ และแผนงาน

การพัฒนา

4. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

ไวท์ (White. 1982: 8) ได้ให้คำจำกัดความ การมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 มิติด้วยกัน มิติที่หนึ่งคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าอะไรควรทำและทำ อย่างไร มิติที่สองคือ การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สามคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และมิติที่สี่คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ชาวบ้านได้เข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ ที่จัดขึ้นเองโดยชาวบ้าน หรือกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ได้จัดขึ้นโดย ชาวบ้าน ซึ่งหมายถึง ทั้งคณะกรรมการหมู่บ้านและชาวบ้านเป็นผู้เข้าร่วม โดยการรับฟังเสนอ ความคิดเห็น ชักถาม ตัดสินใจวางแผนปฏิบัติรับประโยชน์ตลอดจนประเมินผลกิจกรรม

3.1.2. การมีส่วนร่วมทางการศึกษา ซึ่งมีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 99) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง คือ การมีส่วนร่วม ของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง คือ มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษามากขึ้น มีส่วนร่วมกับครู และโรงเรียนในการจัดและส่งเสริมกับครูและ โรงเรียน ในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูก ให้คำปรึกษาและการเสริมแรง

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542: 15) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ระหว่างผู้ปกครองและครูใน การจัดการศึกษา นับตั้งแต่การระบุปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การ ประเมินผล ส่วนอีกนัยหนึ่ง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง งานหรือกิจกรรมทาง การศึกษาที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม

โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา หมายถึง การที่ ผู้ปกครองร่วมกันคิดแก้ปัญหา ร่วมงานกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนที่จะพัฒนาให้ทางการศึกษา ของนักเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยลงมือปฏิบัติ ช่วยเหลือกัน และร่วม รับผิดชอบตลอดจนยอมรับผลการทำงาน และพร้อมที่จะแก้ไขและพัฒนาทางการศึกษาต่อไป ร่วมกัน

3.2 แนวคิดและรูปแบบการมีส่วนร่วม

3.2.1 รูปแบบการมีส่วนร่วม

รูปแบบการมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบ ซึ่งผลให้มีความหลากหลายของการนำรูปแบบไปปฏิบัติ ซึ่งขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคล สถานการณ์ ความพร้อมและแนวคิดของผู้ปฏิบัติ ดังเช่น

รววิทย์ อรรถโกวิทชาติ (2542: 25 – 26) ได้สรุปรูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วมจากเอกสารได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ไว้ 4 ประการ คือ การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งสามารถแสดงในรูปการเป็นสมาชิก การเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือ การบริจาคสิ่งของ การเป็นกรรมการ เป็นต้น

รักชนก โสภาศิต (2542: 56 – 61) ได้รวบรวมรูปแบบการมีส่วนร่วมจากงานวิจัยต่าง ๆ เช่น จากเมตต์ เมตต์การุณจิต (2539: 20 – 21) ได้กล่าวว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการ
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม ในรูปของสมาคมผู้ปกครอง นักเรียน

สมาคมศิษย์เก่า ฯลฯ

แก้วตา คณะวรรณ (2524: 174) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง ของสังคมยังมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องช่วยร่วมพัฒนาสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนหลักสูตรนั้น ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

1. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการศึกษา
2. รายงานผลความเจริญก้าวหน้าของบุตรหลานให้โรงเรียนทราบ เพื่อเป็นการให้ข้อมูลโรงเรียนประเมินผลหลักสูตร
3. แสดงความคิดเห็นในกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. แสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนนั้น

เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533: 13) ได้ให้ทรรศนะว่า การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนนั้นยังทำกันค่อนข้างผิวเผิน สิ่งที่เห็นได้ชัด คือ การรายงานพฤติกรรมของเด็กในสมุดรายงานที่ผู้ปกครองได้รับ ซึ่งรายงานนั้นจะเป็นลักษณะกว้าง ซึ่งไม่แน่ชัดว่าพฤติกรรมนั้นมีผลต่อการเรียนของนักเรียนหรือไม่ และในเวลาเดียวกันผู้ปกครองก็ไม่บอกรายละเอียดมากนัก ผู้ปกครองสามารถช่วยเด็กได้ทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็นการช่วยโรงเรียนทางอ้อม

มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ (2540: 51) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของปราชญ์ชาวบ้าน ในการสอนดนตรีพื้นบ้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมใน 3 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติงาน
3. การมีส่วนร่วมโดยการประเมินผล

รักชนก โสภพิศ ได้สรุป การมีส่วนร่วมแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้แล้ว การมีส่วนร่วมยังแบ่งออกเป็น การมีส่วนร่วมโดยทางตรงและการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมอีกด้วย

ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน (2544: 11 – 14) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้จาก นักวิชาการต่างๆ ดังนี้

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจจำแนกได้ 3 ประการ ดังนี้
(สมบุญ นันทวงศ์. 2542: 21 – 22)

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรผู้จัดตั้งของประชาชน (Inclusive Organization)
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยอ้อม (Open Participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Non - Representative Organization)
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non - Representative Organization) เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ตลอดเวลา

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540: 19) เห็นว่าควรจำแนกขั้นตอนในการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน กำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการที่ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การ

ประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะ ๆ หรือประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรายยอดของโครงการทั้งหมด

ในการจัดการศึกษานั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับชุมชน และประชาชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็น วิทยุ สาร (2526: 315) ได้ระบุไว้ว่าในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมและอยู่ในสังคมของประชาธิปไตยโรงเรียนควรเป็นของประชาชน จัดการเรียนการสอนโดยการรู้เห็น และความร่วมมือของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องช่วยกัน ในการเป็นผู้นำกระทำการพัฒนาตนเอง มิใช่เป็นผู้รับการพัฒนาเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้กระทำการพัฒนาจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยตรง ดังนั้น ควรยึดหลักสำคัญให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง วิเคราะห์ตนเองและเมื่อประชาชนมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแล้ว กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาซึ่งจะต้องมีการพิจารณาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งการมีส่วนร่วมเกิดจากแนวความคิดสำคัญ 3 ประการ คือ ความสนใจและความกังวลร่วมกัน ความเดือดร้อนและความไม่พอใจร่วมกันและ การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่ปรารถนา

ศิริินทร์ ทองปาน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมนี้ อาจจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน องค์กรอาสาสมัคร รวมทั้ง กรรมการกลุ่มก็ได้

อุดม เหลืองสด (2545: 19 – 20) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วม จากการรวบรวมรายละเอียดของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

โคเฮน และอัฟซอฟฟ์ (Cohen Uphoff. 1977: 7 – 10) กล่าวว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประการแรกที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน และประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายและประโยชน์ในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้ จะรวมทั้งผลประโยชน์ใน

ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

วิชิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ (2541: 46 – 47) ได้กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การร่วมคิด
- ขั้นที่ 2 การร่วมวางแผน
- ขั้นที่ 3 การร่วมปฏิบัติ
- ขั้นที่ 4 การร่วมประเมินผล
- ขั้นที่ 5 การร่วมรับประโยชน์

กรมสามัญศึกษา (2544: 6) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ว่ามี 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1. การมีส่วนร่วมคิดริเริ่ม และตัดสินใจ
- 2. การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
- 4. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล
- 5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ดังนั้น อุดม เหลืองสอาด ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วม มีขั้นตอนดังนี้

- 1. การมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ แล้วร่วมตัดสินใจทั้งในช่วงเริ่มต้น ช่วงวางแผน และช่วงปฏิบัติตามแผน
- 2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึงการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน
- 3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึงการทำประโยชน์ให้กับงาน ทั้งช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือโดยการบริหารประสานงาน และขอความช่วยเหลือ
- 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การประเมินว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งการประเมินผลความก้าวหน้าและประเมินผลสรุปรวบยอด โดยสังเกตจากความชอบ และความคาดหวังซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคลได้
- 5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มทั้งทางบวกและทางลบ

จากความเห็นดังกล่าว สามารถสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา โดยมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 3 ขั้นตอนจาก วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ (2542: 25-26), รักชนก โสภาคิต (2542: 56 – 61), ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน (2544: 11 – 14) และ อุดม เหลืองสด (2545 :19 – 20) ได้แก่

1. ร่วมคิด ตัดสินใจ หมายถึง ร่วมมองเห็นปัญหา ร่วมคิดแก้ไข ร่วมคิดพัฒนา ร่วมออกความคิดเห็น ร่วมกำหนดจุดประสงค์ กำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาหาแนวทางเพื่อดำเนินการต่อไป
2. ร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ร่วมกันปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้ โดยการช่วยเหลือ ร่วมมือ และประสานงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ
3. ร่วมในการประเมินผล หมายถึง ร่วมคิดวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนร่วมมีมากน้อยเพียงใด และผลการปฏิบัติประสบผลสำเร็จหรือมีอุปสรรคหรือไม่ เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างไร เพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป

3.3 ความสำคัญของพ่อแม่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา

การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนทราบ เกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกัน เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) ดังนั้น ปวงชนจึงต้องร่วมกันจัดการศึกษา (All for Education) เพื่อพัฒนาสังคมด้วย บทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อโรงเรียนควรมีดังนี้ พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก เป็นผู้ชี้โลกกว้าง เป็นผู้สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการ และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่าศักยภาพความรู้ผู้ปกครองมีปริมาณมหาศาลไม่จำกัด หากครูสามารถดึงมาใช้ได้เต็มที่ ย่อมสามารถช่วยเหลือโรงเรียนได้ ถ้าครูสามารถดำเนินการได้ ผู้ปกครองก็จะเป็นเครือข่ายที่เป็นกำลังสำคัญพร้อมที่จะร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกิดผลอย่างจริงจังและรวดเร็ว ผู้ปกครองมีบทบาทเพิ่มขึ้นจากเดิม ในลักษณะการให้ความร่วมมือสนับสนุนโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้จัดการเรียนรู้ในบางส่วนของเพิ่มเติม หรือในบางกรณีก็อาจจะจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กเอง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมเรียนรู้ และร่วมวางแผนการพัฒนาผู้เรียน การจัดสถานการณ์ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านใดด้านหนึ่ง มาให้ความรู้แก่เด็กเพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้จริงๆ ล้วนเป็นบทบาทของผู้ปกครองต่อการศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นเสมือนครูและเจ้าของสถานศึกษา เจ้าของแผนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียนได้ ผลผลิตของการศึกษาก็คือ ผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน มีปฏิสัมพันธ์ต่อโรงเรียน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ทักษะทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่าง

บ้านและโรงเรียนเช่นนี้ เป็นมิติใหม่แห่งการพัฒนา (กัมภณท์ จุนโท. 2540: 15)

วิธีการที่ดีที่สุดและยอมรับกันโดยทั่วไปสำหรับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือ การให้การศึกษา การศึกษาจะช่วยให้คนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ พัฒนาดตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมส่วนรวม การจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญ ในการพัฒนาประเทศมีคุณภาพตามที่มุ่งหวังได้ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ ความร่วมมือของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนในท้องถิ่น บทบาทความร่วมมือทางการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์นั้นได้ปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว แต่บทบาทในการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองต่อการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพในตัวเด็กได้ถูกละเลยไปมาก ทั้ง ๆ ที่ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญ มีอิทธิพลต่อเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ

การศึกษาไม่ใช่สิ่งที่จัดขึ้น โดยครูในโรงเรียนหรือพ่อแม่และสมาชิกครอบครัวที่บ้าน แต่การศึกษาถือเป็นการจัดประสบการณ์แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง (Fletcher. 1996) มนุษย์เรียนรู้ได้กับทุกคน ทุกสิ่ง ทุกเวลา ทุกสถานที่ เส้นทางการเรียนรู้ไม่แยกส่วน สามารถสัมผัสความรู้ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้มีลักษณะบูรณาการขององค์ประกอบทุกด้าน การมองกระบวนการเรียนรู้จึงต้องให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่มีความสุข สร้างสรรค์ มีภูมิทัศน์ทางความเสื่อมทั้งปวง ครอบครัวจึงเป็นจุดเริ่มการเรียนรู้ของชีวิตลูก พ่อแม่เป็นครูคนแรก และเป็นครูที่ติดตามสอนลูกไปทุกช่วงวัย หัวใจของครูและหัวใจของพ่อแม่ คือ ความสัมพันธ์ ความรัก ความเข้าใจ และเอาใจใส่หัวใจของพ่อแม่จึงรวมหัวใจของครูเข้าไว้เป็นใจดวงเดียว บ้านและโรงเรียนอาจมีระยะห่างไกลกัน แต่มีลูกเป็นสะพานเชื่อมให้ชิดใกล้พ่อแม่ จึงไม่ควรทอดทิ้งภาระการศึกษาให้แก่โรงเรียนฝ่ายเดียว ถ้าพ่อแม่เอาใจใส่เข้าใจลูก และครูรักเอาใจใส่เข้าใจลูกศิษย์ ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันช่วยเหลือส่งเสริมให้ลูกได้เรียนรู้ไปเต็มศักยภาพที่มีอยู่ (สุมน อมรวิวัฒน์. 2543: 27 – 28) สิ่งแวดล้อมทางบ้านและการสนับสนุนของผู้ปกครอง เป็นองค์ประกอบย่อยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ลำดับที่ 4 รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ลำดับที่ 20 ในองค์ประกอบย่อย 28 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (เทียน ทองแก้ว. 2540: 83 ; อ้างอิงจาก Wang Margaret C.; Geneva D. Haertel; & Herbert J. Walberg. 1994: 74 – 79) บุคลากรแรกที่ทำให้ความรู้ ให้ความรัก ให้ความเอาใจใส่ และใฝ่ฝันอนาคตที่สดใสของลูก คือ พ่อ – แม่ หรือผู้ปกครองนั่นเอง พ่อแม่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนลูกของตนมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีโรงเรียน บทบาทนี้เพิ่มพูนความสำคัญมิใช่ลดลงเมื่อลูกเติบโตขึ้นจนกว่าลูก ๆ จะสำเร็จการศึกษามีอาชีพเป็นของตนเอง เป็นที่พึ่งแก่ตนเอง และแก่ผู้อื่นได้ ดังนั้น ผู้ที่จะมาช่วยครู แล้วเอาใจใส่ต่อเด็กดีเท่ากับหรือดีกว่าครู บุคคลนี้คงมิใช่ใครอื่น นอกจากผู้ปกครองหรือพ่อแม่ของเด็กนั้นเอง ที่จะช่วยดูแลเด็กตั้งแต่เล็ก ๆ จนกระทั่งเด็กสำเร็จระดับมัธยมศึกษา แต่ผู้ปกครองจะเข้ามาทำอะไรและเข้ามาช่วยอย่างไรนั้น โรงเรียนคงจะเป็นผู้เริ่ม หรือช่วยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

ในการช่วยเหลือในการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน (สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2540: 107 – 108)

ศาสตราจารย์ฮอว์เลย์ (Hawley) และคณะจากมหาวิทยาลัยในมลรัฐเทนเนสซี (Tennessee) และอิลลินอยส์ (Illinois) ได้ศึกษาวิจัยในช่วงสองศตวรรษกว่า 3,000 เรื่อง เกี่ยวกับการจัดการต่าง ในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนผลการศึกษารวบรวม นำลงพิมพ์ในวารสาร PEABODY JOURNAL OF EDUCATION ผลการวิจัยแสดงให้เห็นโดย ชัดแจ้งว่า แนวทางที่จะส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนดีขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 อย่าง คือ ครูดี สื่อดี บรรยากาศในห้องดี และผู้ปกครองช่วย จาก ข้อเท็จจริงที่เป็นผลสรุปจากงานวิจัย ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพ ของนักเรียน และขณะเดียวกันทางโรงเรียนก็สามารถส่งเสริมบทบาทของบุคลากรในโรงเรียน ให้ปฏิบัติกิจกรรมเกื้อหนุนหรือเสริมให้องค์ประกอบในแต่ละเรื่องนั้น ๆ ได้มีบทบาทสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น โรงเรียนเป็นระบบสังคมที่มีองค์กรย่อยเกี่ยวโยงอาศัยซึ่งกันและกัน การพัฒนาจึงต้อง พัฒนาทั้งระบบ การจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่เด็กนักเรียนนั้น ผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบหนึ่ง เด็กนักเรียนจะต้องได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากผู้ปกครองที่มีความสามารถ และมีความ ตั้งใจที่จะแนะนำสั่งสอนเด็กในปกครองของตนด้วย (จาร์ส นองมาก. 2531: 27 – 30) ดังนั้น สิ่งที่พ่อแม่ต้องการสอนให้ลูกรู้จักรับผิดชอบตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ พ่อแม่จะต้องมีส่วน ร่วมในการสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังค่านิยมให้ลูก ให้รู้จักปฏิบัติตนอย่างไร มีสิ่งใดที่จะ ส่งเสริมและมองเห็นคุณค่าต่าง ๆ ได้นั้น หรือแม้แต่สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เอื้ออำนวยประโยชน์ แก่ตัวเด็ก ครอบครัวคือสถาบันหลักที่จะขัดเกลาให้เด็กก่อนที่จะเข้าสู่สังคม เพื่อพร้อมที่จะรับ สิ่งใหม่ๆ เข้ามาในชีวิตได้ ส่วนโรงเรียนเป็นสถานศึกษาแหล่งที่ 2 ที่จะรับช่วงต่อจากครอบครัว เช่นเรื่องการประหยัดพลังงาน เป็นต้น

เมื่อมองย้อนกลับไปที่บ้าน พ่อแม่ควรมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนโดยปลูกฝังให้เด็ก รับผิดชอบและนำไปปฏิบัติที่โรงเรียนด้วย เช่นการประหยัดค่าไฟ ค่าน้ำ เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝัง ในตัวเด็กและเห็นดีเห็นงามที่จะปลูกฝังคุณภาพชีวิตที่ดีให้เด็ก เด็กจะนำไปปฏิบัติที่โรงเรียน ต่อไป (สุนทร บุญญาริการ. 2541: 14 – 15)

ปัจจุบันปัญหาที่ทำให้โรงเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนขาดความร่วมมือ และ ความสัมพันธ์กัน คือ

1. ผู้ปกครองไม่ได้ให้การสนับสนุนการศึกษาแก่บุตรหลานเท่าที่ควร
2. ผู้ปกครองเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างไม่เหมาะสม
3. ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ แก่โรงเรียนที่บุตรหลาน

ของตนกำลังเรียนอยู่

สาเหตุเหล่านี้เกิดจากผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าทางการศึกษา ผู้ปกครองไม่รู้ ไม่เข้าใจ พัฒนาการของบุตรหลาน และผู้ปกครองไม่มีโอกาสได้เข้าถึงโรงเรียนอย่างเต็มที่ตามลำดับ ฉะนั้นหนทางแก้ไขปัญหานี้ จึงควรสร้างเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจและเห็นคุณค่าของการศึกษา

ให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการของเด็กหรือลูกหลานของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษาของ นกเนตร ธรรมบวร (2541: 31) พบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองด้านการศึกษา มิใช่มีผลต่อความสำเร็จในด้านการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตัวเด็กอีกด้วย ในงานชิ้นเดียวกันนี้ อ้างถึงในงานของยูแมนสกี (Umansky. 1983) ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งเห็นความสำคัญของการศึกษาและมีการเตรียมเด็กสำหรับประสบการณ์ทางสังคม มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความสำคัญ (อภิญา เวชชัย. 2544: 9)

3.4 แนวทางความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

กิจกรรมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองให้มีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กในทุกๆ ด้าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้รายงานการศึกษา จากการสอบถาม ครู/อาจารย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ของโรงเรียนต่างๆ ประมาณ 1,500 คน โดยการออกแบบสอบถามในประเด็นด้านต่างๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่บ้าน การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน และการเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากร โดยประเด็นดังกล่าวได้รายละเอียดของกิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและพ่อแม่ผู้ปกครอง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 71 – 75)

3.4.1. ประเด็นการอบรมเลี้ยงดู

แนวทางของพ่อแม่ผู้ปกครอง มีดังนี้

- พัฒนาสมองของลูกตั้งแต่วัยทารกโดยรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการมีประโยชน์และหมั่น ออกกำลังกายอย่างเหมาะสม
- สร้างสัมพันธภาพหรือบรรยากาศที่ดีในครัวเรือน ทำครอบครัวให้อบอุ่น มีความรักที่เอื้ออาทรอย่างทั่วถึง
- ให้อาหารรับประทานที่มีคุณค่าต่อร่างกายและให้ฝึกออกกำลังกายอย่างเหมาะสม
- ตรวจสอบและพัฒนาสุขภาพของลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้
- สังเกตแวความสามารถ และความสนใจของลูก
- อ่านหนังสือให้ลูกฟัง และเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่เป็นประโยชน์พร้อมกับลูก
- เล่นกับลูกเพื่อฝึกการพูด การฟัง การสังเกต และการคิดวิเคราะห์

แนวทางของโรงเรียน มีดังนี้

- ทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูลูก เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

- รณรงค์การสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับเด็กแรกเกิด
- เปิดห้องสมุดให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหาความรู้
- เป็นที่ปรึกษาเรื่อง การเรียนรู้ของเด็ก

3.4.2 ประเด็น การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน

แนวทางของพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีดังนี้

- พบปะครูของลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกที่อยู่ที่บ้าน
- ดูแลลูกในเรื่องการให้ไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การเรียนและการทำ

การบ้าน

- ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ
- พบปะเครือข่ายผู้ปกครอง และบุคลากรภายในโรงเรียน

แนวทางของโรงเรียน มีดังนี้

- ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กที่อยู่ในโรงเรียน
- ครูประจำห้องเรียนจัดทำทะเบียนผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

ซึ่งกันและกัน

- เผยแพร่ความรู้หรือวิธีการเรียนในและนอกห้องเรียน การวัดผลประเมินผล

ให้ผู้ปกครองทราบและกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน

- โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง
- จัดระบบพบปะเครือข่ายผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนในรูปแบบ

ต่าง ๆ เช่น การประชุม จดหมายข่าว การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต (Internet)

3.4.3 ประเด็น การเป็นอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาแนวทางของพ่อแม่

ผู้ปกครอง มีดังนี้

- ให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เป็นครูพ่อ ครูแม่ในการสอน หรืออบรมวิชาการต่าง ๆ ตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านปัจจัย เพื่อพัฒนาบุคลากรครูของโรงเรียนในการฝึกอบรมและพัฒนาด้านวิชาการต่าง ๆ การลงมือช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน การช่วยฝึกทักษะการกีฬาแก่นักเรียน การเข้ามาดูแลด้านโภชนาการในโรงเรียน เป็นต้น

- จัดตั้งกลุ่ม / ชมรม / สมาคมผู้ปกครองโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง

- สร้างและขยายเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทั้งภายใน โรงเรียน และระหว่างโรงเรียน

แนวทางของโรงเรียน มีดังนี้

- สำรวจข้อมูลผู้ปกครองในเรื่องความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งระดับความสนใจ และเวลาที่จะอุทิศให้ในกิจกรรมการศึกษา
- จัดทำห้องทำงานให้อาสาสมัครอย่างเหมาะสม
- สร้างบรรยากาศเป็นมิตรกับผู้ปกครอง
- มอบรางวัล คำชมเชยแก่อาสาสมัคร
- ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง
- ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้ใช้สถานที่ประชุม การออกหนังสือเชิญ การเป็นวิทยากรบรรยาย การติดต่อประสานหน่วยงานที่จำเป็น เป็นต้น

3.4.4. ประเด็นการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่บ้าน

แนวทางของพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีดังนี้

- จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้อื้ออามเหมาะต่อการเรียนรู้ และการคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง

- ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมตามศักยภาพ

แนวทางของโรงเรียน มีดังนี้

- ให้ความรู้เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก
- จัดกิจกรรมการสืบสานประเพณีวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กได้แสดงออก

3.4.5. ประเด็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน

แนวทางของพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีดังนี้

- สมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนลูก
- เข้ารับฟังและอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียน
- การเข้าร่วมคิดวิเคราะห์ ช่วยแก้ปัญหา สาเหตุ เช่น กระบวนการเรียนการสอน การบริหารการเงินการบริหารงานบุคคล การป้องกันภัยจากภายนอกโรงเรียน การกำหนดและจัดลำดับความต้องการของงาน / โครงการ

- ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบและให้ความเห็นเพื่อการปรับปรุงงาน

- ร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของโรงเรียนในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วม

แนวทางของโรงเรียน มีดังนี้

- ประกาศรับสมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เผยแพร่สิทธิ รูปแบบวิธีการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการบริหารงาน

ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

- ให้ความรู้และอบรมแนวทางการบริหารงานที่ผู้ปกครองต้องดำเนินการร่วมกับโรงเรียน

- ศึกษา สำรวจปัญหา-สาเหตุ และความต้องการของงาน / โครงการและนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันตัดสินใจ

- เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- รับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของโรงเรียน

3.4.6. ประเด็นการเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากร

แนวทางของพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีดังนี้

- ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษากับโรงเรียน

- ระดมระดมทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากรหรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น เงินทุน วิทยากรใหม่ ๆ หรือด้านเทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้สามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ

แนวทางของโรงเรียน มีดังนี้

- ติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีค่าอันสำคัญยิ่งให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

3.5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา

เป้าหมายหลักทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ประการหนึ่ง ที่ต้องการให้บรรลุผลภายในปี ค.ศ. 2000 คือ ทุกโรงเรียนต้องเพิ่มการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาของลูกหลานตน เนื่องจากมีงานวิจัยมากมายระบุตรงกันว่า เมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของลูกในโรงเรียน จะเกิดผลลัพธ์ทางบวกหลายประการ เช่น ระดับคะแนนเฉลี่ยของเด็กเพิ่มมากขึ้น อัตราการขาดเรียนลดลง ทศนคติต่อโรงเรียน และความประพฤติของเด็กในโรงเรียนดีขึ้น ตลอดจนมีอัตราการสำเร็จการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

(ไพฑูริย์ สิริสุนทร. 2543: 23)

เอปสไตน์ (Epstein. 1995) นักวิชาการด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ ในสหรัฐอเมริกาชี้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กในโรงเรียนนั้นสามารถทำได้ 2 รูปแบบ แบบแรกคือ การเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในห้องเรียนและโรงเรียน แบบที่สองคือ การเข้ามามีส่วนในการบริหารและกำหนดแนวทางของโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ของผู้ปกครอง สามารถทำได้ เป็นต้นว่า

- ให้ผู้ปกครองเป็นฐานะแขกของโรงเรียนหรือผู้สังเกตการณ์
- สนับสนุนผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมเยือน หรือเข้าสังเกตการณ์ในห้องเรียน
- จัดตั้งศูนย์ทรัพยากรผู้ปกครองประจำโรงเรียน เป็นแหล่งพบปะ เป็นสถานที่

รวมอุปกรณ์ที่ผู้ปกครองนำมาให้โรงเรียนใช้ประโยชน์และเป็นแหล่งข่าวในชุมชน

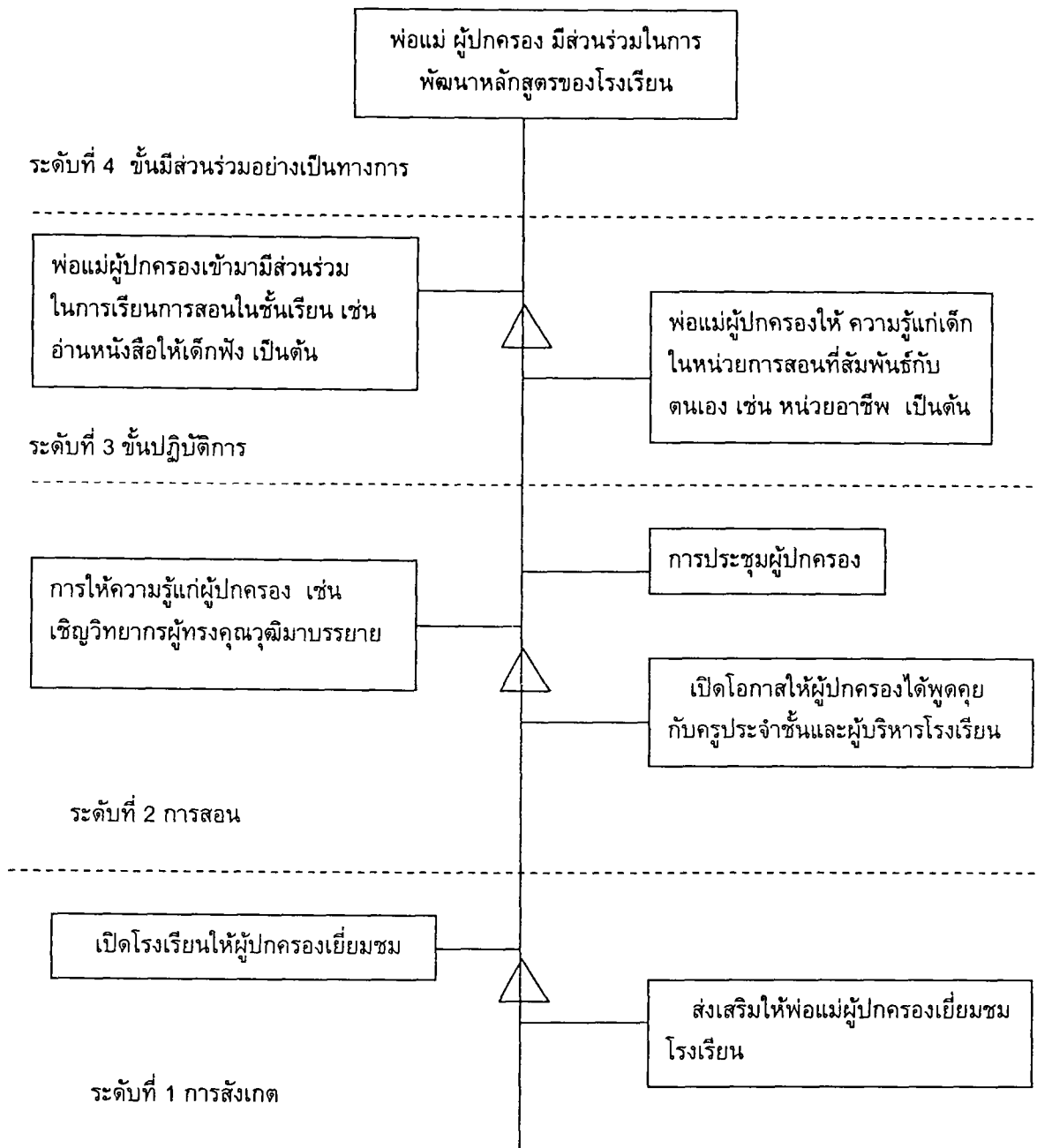
- ดำเนินการให้มีประชุมปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพของบุตรหลาน
- จัดฝึกอบรมแก่ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเพื่อช่วยครูในชั้นเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น พัฒนาโครงการผู้ปกครองอาสาสมัครขึ้นในโรงเรียน ทำการสรรหา และจัดการฝึกอบรม รวมทั้งสนับสนุนผู้ปกครองให้แบ่งปันทักษะและความชำนาญแก่โรงเรียน

3.5.2 การเข้ามีส่วนร่วมในด้านบริหารจัดการของผู้ปกครอง สามารถทำได้ เช่น

- ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมมีบทบาทในสภาผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครองและครูหรือคณะกรรมการชุดต่างๆ ของโรงเรียน ทำหน้าที่สอดส่องดูแล ร่วมตัดสินใจ และวางแผนการพัฒนาโรงเรียน สามารถร่วมกำหนดนโยบายการศึกษาซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อบุตรหลานของตน ผู้ปกครองจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบในการ สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของบุตรหลานพวกเขา

- โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารและวางแผนทางของโรงเรียน กำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชน จัดตั้งสภาผู้ปกครองและครูขึ้นมีหน้าที่ให้การช่วยเหลือและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน ความก้าวหน้าของนักเรียนและประเมินหลักสูตรการเรียนรู้เป็นระยะ

นักการศึกษาคนสำคัญคือ วูด (Wood. 1974 ; อ้างถึงจาก นภเนตร ชรรณวร. 2541: 37 – 38) ได้พัฒนารูปแบบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว

ที่มา : วิต (นภเนตร ธรรมบวร. 2541: 37 – 38 ; อ้างอิงจาก Wood. 1974)

จากแผนภูมิที่ 2 รูปแบบของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนจะพัฒนาจากระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ เริ่มจากโรงเรียนเปิดประตูโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้ามาชมการจัดการเรียนการสอน ด้อนรับอย่างดี ให้ความเสมอภาค แก่

ผู้ปกครองทุกคน สังเกตพฤติกรรมของผู้ปกครองมีความรู้สึกเช่นไร ต่อจากนั้น สอบถาม พูดคุย เชิญชวน ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ทั้งอย่างเป็นทางการโดยการประชุมชี้แจง และไม่เป็นทางการ พูดคุยให้ความคุ้นเคย จนถึงระดับสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน แลกเปลี่ยนให้ ความรู้แก่บุตรหลานและนักเรียนด้วยกัน

วู้ด (ธีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 6 ; อ้างอิงจากจาก Wood. 1981) ได้เสนอ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา ควรรวมทั้ง 3 ฝ่าย คือ ครู / ผู้ปกครอง นักเรียน และ ชุมชน / ผู้ปกครอง ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของ 3 ฝ่ายตามแนวคิดของ Wood

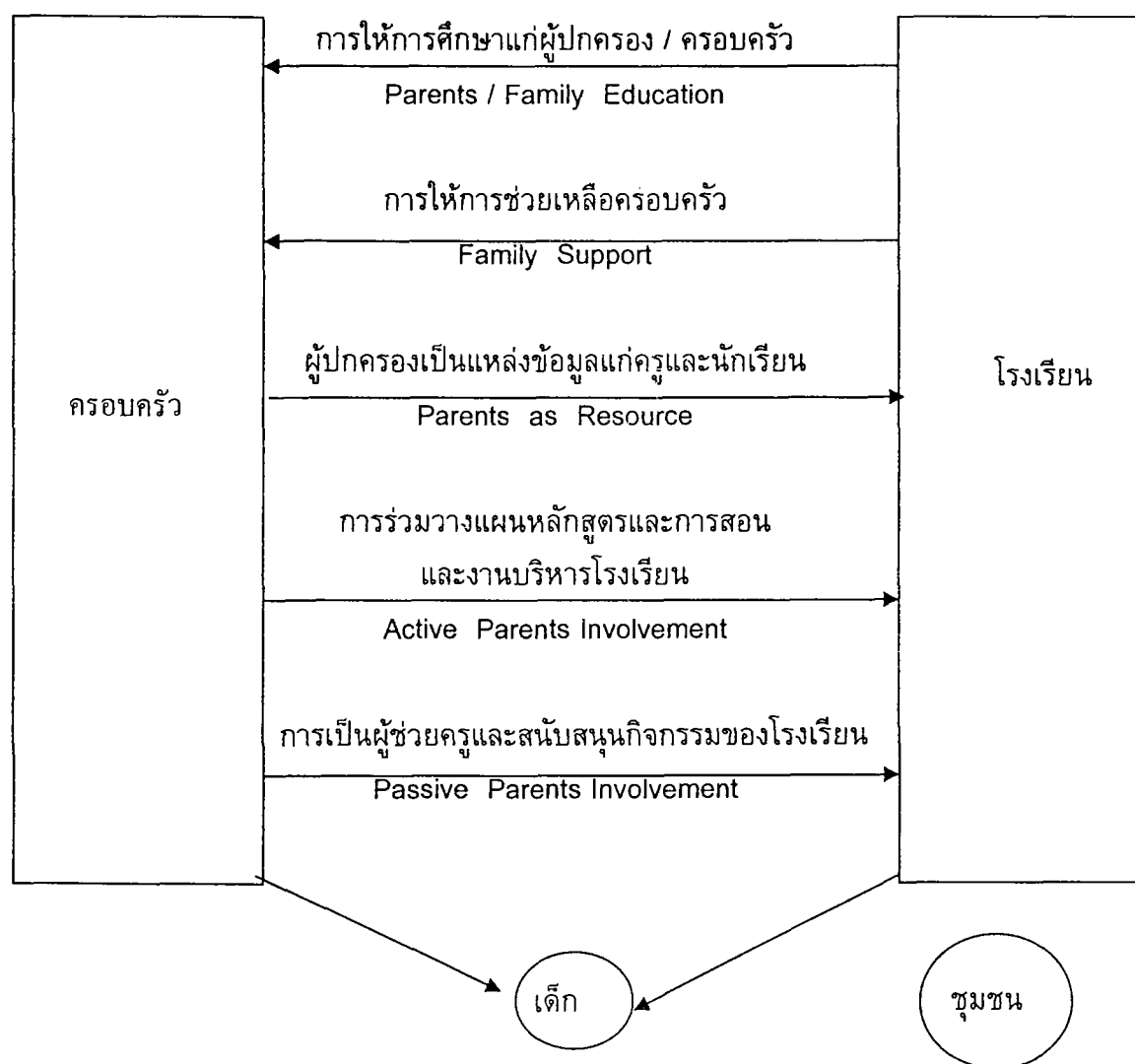
ที่มา : วู้ด (ธีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 6 ; อ้างอิงจาก Wood. 1981)

จากแผนภูมิที่ 3 แสดงถึงการมีส่วนร่วม นอกจากผู้ปกครอง / ชุมชน และครู / โรงเรียน แล้ว Wood เห็นว่านักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนด้วย

แอปสแตนท์ (ธีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 6 ; อ้างอิงจาก Epstain. 990) ได้สรุป กิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม 5 อย่าง คือ

1. การเป็นผู้ปกครอง ให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่บ้าน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน
2. การกำหนดวิธีสื่อสารกับผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในกิจกรรมต่างๆ เช่น ประชุมผู้ปกครอง การแจ้งผลการเรียนของเด็ก
3. การจัดโครงการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้ปกครอง เช่น การตั้งกลุ่มผู้ปกครองหาทุน การตั้งสโมสรผู้ปกครอง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล เป็นต้น
4. การเรียนรู้ของเด็กที่บ้านเป็นการทำให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนในการช่วยเหลือบุตรหลาน ดูแลทำการบ้านและกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้น
5. การเลือกตัวแทนผู้ปกครองเป็นกรรมการต่างๆ มีการฝึกการเป็นผู้นำในองค์กรต่าง ๆ หรือกลุ่มที่ตั้งขึ้น เช่น ในสมาคมผู้ปกครองและครู กรรมการปรึกษาหลักสูตร เป็นต้น

เบอร์เกอร์ (ธีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 7; อ้างอิงจาก Berger. 1989) ได้กล่าวถึงความสำคัญระหว่างผู้ปกครองและครูว่าสามารถมีส่วนช่วยในการสร้างเสริมเด็กให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และช่วยให้เด็กเป็นคนที่เรียนเก่งและมีสุขภาพจิตที่ดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้ โดยที่ผู้ปกครองและครูต้องร่วมมือกันในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านแรงงานและทุนทรัพย์ เป็นต้น ดังนั้นลักษณะของความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ควรเป็นดังนี้

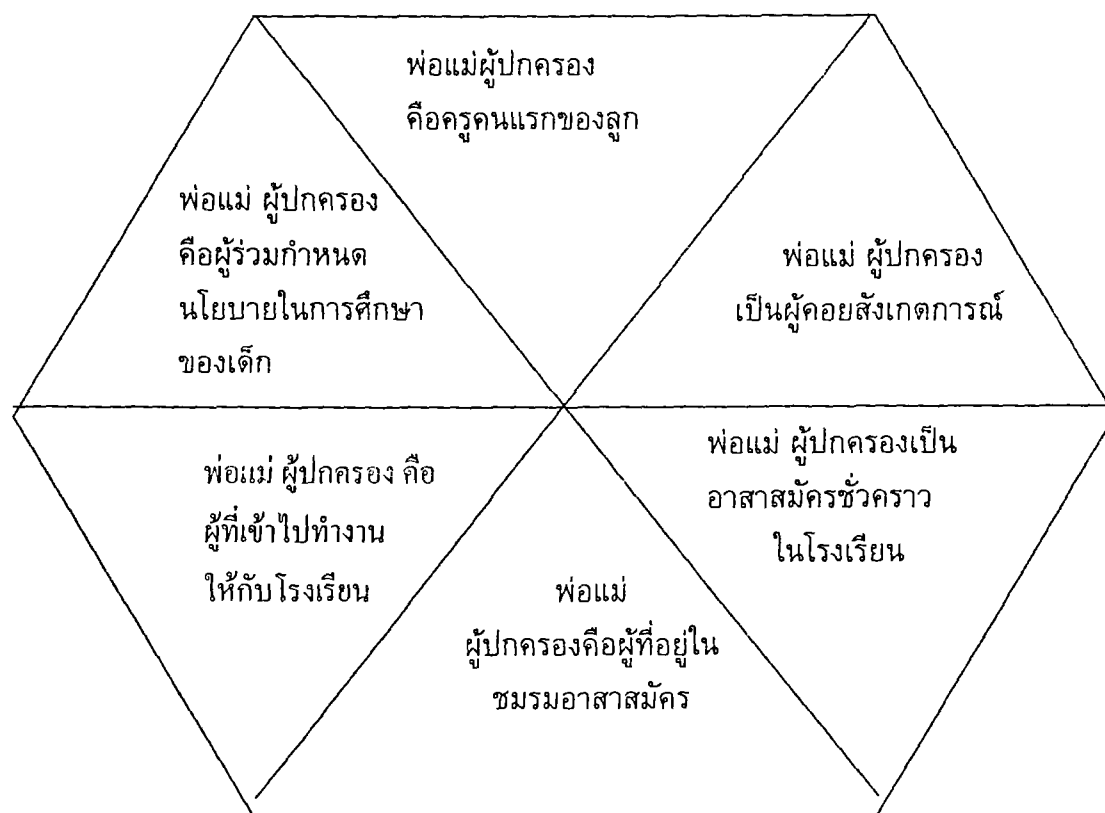

แผนภูมิที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามแนวคิดของ Berger

ที่มา : เบอร์เกอร์ (ธีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 7 ; อ้างอิงจาก Berger. 1989.)

จากแผนภูมิที่ 4 อธิบายได้ว่า ผู้ปกครองและโรงเรียนต่างมีการร่วมมือ โดย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการที่จะเป็นแหล่งข้อมูล ให้แก่ครูและนักเรียน นอกจากนั้นยังมีส่วนในการร่วมวางแผนหลักสูตร และการเรียนการสอน และงานบริหารโรงเรียนในด้านต่างๆ การเป็นผู้ช่วยครู และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้นและทางโรงเรียนก็ช่วยผู้ปกครองในด้านของการให้ความรู้เพิ่มเติม และการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของนักเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ เบอร์เกอร์ (ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. 2544: 53; อ้างอิงจาก Berger. 2000) ได้กล่าวว่า บทบาทที่เป็นไปได้ของพ่อแม่ผู้ปกครองในโรงเรียน มีอยู่ 6 แบบ ได้เสนอเป็นรูปภาพ ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 บทบาทที่เป็นไปได้ของพ่อแม่ ผู้ปกครองในโรงเรียน

ที่มา : เบอร์เกอร์ (ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. 2544: 53 ; อ้างอิงจาก Berger. 2000.)

เบอร์เกอร์ (Berger. 2000) ยังได้กล่าวอีกว่า เป็นสิ่งสำคัญมากที่พ่อแม่ ผู้ปกครองควรจะต้องมีบทบาทมากขึ้นในโรงเรียน ซึ่งแต่เดิมจะมีบทบาทเพียงแต่เป็นผู้ที่คอยสังเกตการณ์อยู่ห่าง ๆ เท่านั้น

กล่าวโดยสรุปว่า ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน และต้องเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการเรียนรู้ของเด็กด้วย ดังที่ ก่อ สวัสดิพานิช (2521 ; อ้างอิงจาก ชีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 8) ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลซึ่งจะได้รับผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน ถึงแม้ไม่มีความรับผิดชอบในกิจการของโรงเรียนก็ตาม แต่ผลของการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนมักจะตกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนในขั้นสุดท้าย”

3.6 บทบาทของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาในประเทศต่าง ๆ

ประเทศที่พัฒนาได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

3.6.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา (Family Involvement in Education) เป็นอย่างมาก โดยยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2541 - 2545 มีเป้าหมายในการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน กล่าวคือ ทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำงานร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น โครงการหุ้นส่วนที่เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน และนายจ้างในการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้สมาคมการศึกษาปฐมวัยนานาชาติ (Association for Childhood Education International) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทครอบครัวกับการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนในการส่งเสริมบทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งสหรัฐเป็นผู้นำด้านนี้ ตัวอย่างการร่วมมือของครอบครัวและโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในสหรัฐอเมริกา

บทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในสหรัฐอเมริกา มีความหลากหลายและมีการจัดการที่ค่อนข้างเป็นระบบ ซึ่งตัวอย่างรูปธรรมของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและครอบครัว เช่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 78)

การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

โรงเรียนอะเทเนวิลล์ – โครงการผู้ปกครองในฐานะหุ้นส่วนทางการศึกษา

โรงเรียนอะเทเนวิลล์ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนราว 300 คน ตั้งอยู่ในชนบททางตะวันตกเฉียงใต้ของรัฐเวอร์จิเนีย ประชากรกว่า 70% ประกอบอาชีพทำเหมืองถ่านหิน ฐานะยากจน ได้นำโครงการผู้ปกครองในฐานะหุ้นส่วนทางการศึกษา (Parents as Education Partners - PEP) อันประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายประการมาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 1991-1992 เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของผู้ปกครองและครู โครงการ PEP นี้ริเริ่มโดยสำนักงานปรับปรุงมาตรฐานและการวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สหรัฐอเมริกา และสามารถประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ในสหรัฐอเมริกายังมีโครงการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอีกมากมาย เช่น กิจกรรมของโครงการ (Parents as Education Partners - PEP) คือ

1. โครงการเยี่ยมเยียนตามบ้าน

ครูและผู้ปกครองที่ทำหน้าที่ผู้ประสานงานโรงเรียน จะจัดเวลาเพื่อไปเยี่ยมเยียน ผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อเชิญชวนให้ผู้ปกครอง เหล่านั้นเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

2. โครงการเครือข่ายโทรศัพท์

เครือข่ายโทรศัพท์เริ่มต้นจากการที่ผู้ปกครองอื่น ๆ ราว 20 - 25 ครอบครัวทุก เดือน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนในเดือนถัดไป เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ได้จัดไปแล้ว รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมในอนาคต ผู้ปกครองอาสาสมัครจะได้รับการอบรม การดำเนินกิจกรรมนี้ ผู้ปฏิบัติงานจะประชุมกันทุกเดือน เพื่อวางแผนการดำเนินงาน นอกจากนี้ในห้องเรียนจะมีการติดตั้งโทรศัพท์เพื่อที่ครูสามารถติดต่อผู้ปกครองได้ตลอดเวลา ครูจะติดต่อผู้ปกครองทันที หากเด็กขาดเรียนหรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือรายงาน พฤติกรรมเชิงบวกของเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบด้วย

3. การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน

โรงเรียนแห่งนี้จะจัดประชุม ฝึกอบรมปฏิบัติการปีละ 10 ครั้ง ในศูนย์ครอบครัว ประจำโรงเรียน มีอาสาสมัคร ผู้บริหาร วิทยากรรับเชิญ เป็นผู้ให้การอบรมเพื่อกระตุ้นและ พัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือและเป็นครูคนแรกของลูกอย่างเหมาะสม

4. การฝึกอบรมอาสาสมัคร

โรงเรียนอะเทเนอิลล์พยายามสนับสนุนให้ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานด้าน ต่างๆ ของโรงเรียนทุกๆ วันจะมีผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครอย่างน้อยราว 10 คนผลัดเปลี่ยนกัน ทำหน้าที่ต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อช่วยกันเป็นผู้อุปถัมภ์นักเรียน ระบบโรงเรียนในด้านต่างๆ อีกทั้ง ความปลอดภัยในโรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนได้จัดให้มีการฝึกอบรมผู้อบรมผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาส ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นและแบ่งสรรเวลาว่างได้เหมาะสม

5. การพัฒนาการมีส่วนร่วมตัดสินใจของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการทุกชุดของโรงเรียน เช่นกรรมการ โครงการระยะยาว กรรมการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร สถานที่ การรักษาสุขภาพ เป็นต้น

6. การประเมินความต้องการของผู้ปกครอง

โรงเรียนได้คัดเลือกผู้ปกครองและว่าจ้างให้เป็นผู้ประสานงานของโรงเรียน (แบบไม่เต็มเวลา) โดยจะทำหน้าที่เยี่ยมบ้านและเก็บข้อมูล ความคิดเห็นเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาระบบต่างๆ ในโรงเรียนความสำเร็จของโครงการนับจากปีการศึกษา 1991 - 1992 จนถึงปีการศึกษา 1997 - 1998 โรงเรียน พบว่า มีข้อบ่งชี้ถึงความสำเร็จดังนี้

- ผู้ปกครองอาสาสมัครมาทำงานต่างๆ ในโรงเรียนมากกว่า 8,000 ชั่วโมง เทียบกับช่วงต้นที่มีผู้อาสาสมัครช่วยงานเพียง 2,000 ชั่วโมงเท่านั้น
- ผู้ปกครองอาสาสมัครเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ปกครองทั้งหมดยินดีเข้ารับ การฝึกอบรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างเอาใจใส่

- ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กเพิ่มมากขึ้นและเด็กมีระเบียบวินัยดีมากขึ้น

กิจกรรมโครงการ (The Alliance Schools Initiative) ซึ่งจัดในโรงเรียนมัธยม Roosevelt รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา มาตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 จำนวน 99 % ของนักเรียนมาจากครอบครัวที่เป็นชนกลุ่มน้อย และ 80% ของนักเรียนกลุ่มนี้ยากจน ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเด็ก นักเรียนจึงมีปัญหาดุติกรรมหลายด้าน จนปี ค.ศ. 1993 มีปัญหานักเรียนยิงนักเรียนด้วยกันถึงแก่ความตายโรงเรียนก็มีวิธีการให้ผู้ปกครอง ช่วยดังนี้

1. การดำเนินการให้ครอบครัวเข้ามามีบทบาทร่วมกับโรงเรียนในการช่วยเหลือเด็ก
2. การใช้กลยุทธ์เชิงรุก จัดอุปสรรคการมีส่วนร่วมของครอบครัว พ่อแม่ของเด็กในโรงเรียนนี้ส่วนมากทำงานมากกว่าหนึ่งแห่งซึ่งทำให้ไม่มีเวลาและเหนื่อยอ่อนเกินกว่าจะเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก ๆ วิธีการที่จะเอาชนะอุปสรรคนี้ จึงได้แก่ การที่ครูใช้กลยุทธ์เชิงรุกเอาชนะข้อจำกัดของผู้ปกครอง โดยการออกไปเยี่ยมบ้านและพูดคุยกับพ่อแม่ที่ไม่มีเวลาเหล่านั้นเอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และกระตุ้นให้พ่อแม่ผู้ปกครองเห็นว่ามีเวลาจำเป็นต้องเอาใจใส่การศึกษาของเด็กๆ ซึ่งการรุกออกไปพบปะนี้ นอกจากจะเป็นการแลกเปลี่ยนปัญหาการศึกษาและปัญหาต่างๆ ของเด็กแล้ว ยังนำไปสู่การร่วมคิด วางแผน ต่อความร่วมมือในระดับต่างๆ ที่ทางครอบครัวสามารถทำได้จริงด้วย
3. การจัดหาผู้ประสานงานเพื่อลดภาระครู โรงเรียนเห็นความสำคัญในการจ้างผู้ประสานงานระหว่าง ครูกับผู้ปกครอง เพื่อช่วยลดภาระของโรงเรียนในการส่งข่าวสาร ข้อมูลให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง
4. จัดมาตรการเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โรงเรียนต้องเป็นสถานที่ปลอดภัยจากปัญหาความรุนแรงต่างๆ ดังนั้น โรงเรียนจึงจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น และทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองตระหนักในความห่วงใยเอาใจใส่ของโรงเรียนที่มีต่อเด็กมากขึ้น อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อโรงเรียน
5. การจัดอบรมแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรของโรงเรียน
 - ส่งเสริมให้พ่อแม่มีความรู้และทักษะในการช่วยเหลือและสนับสนุนลูกที่บ้าน โดยจัดหลักสูตรในหัวข้อเรื่อง "การช่วยเด็กทำการบ้าน" ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ได้มีความมั่นใจมากขึ้นในการช่วยเหลือลูก
 - ฝึกพ่อแม่ให้มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและช่วยเหลือเด็กๆ ได้ด้วย โดยการจัดหลักสูตรอบรมคอมพิวเตอร์ภาษาอังกฤษ และหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกทักษะต่างๆ
 - ฝึกอบรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับโรงเรียนในกรณีนี้ผู้บริหารจะตั้งทีมประสานงานเช่นบุคลากรในโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน มาร่วมกันคิดกำหนดกรอบแนวทางในการตัดสินใจร่วมกัน

6. การปรับโครงสร้างโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการมีบทบาทของครอบครัว บัณฑิตสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้โครงการ The Alliance Schools Initiative ประสบความสำเร็จ คือการที่บุคลากรของโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชนต้องเรียนรู้การจัดโครงสร้างโรงเรียน และการจัดการองค์กร ซึ่งสำคัญต่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ขั้นตอนแรกที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การค้นหาผู้นำในกลุ่มผู้ปกครอง และช่วยให้กลุ่มพวกเขาเข้าใจว่า ไม่จำเป็นต้องมาโรงเรียนต่อเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นเท่านั้น แต่สามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนได้ตลอด

7. การหาแหล่งสนับสนุนหลากหลายรูปแบบจากภายนอกเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันให้เข้มแข็งขึ้นความสนับสนุนที่ทางโรงเรียนต้องการ ซึ่งดูเหมือนว่าจะไม่ใช่เรื่องเงินเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกับพ่อแม่ ผู้ปกครองในกลุ่มนี้ซึ่งมีรายได้น้อยอยู่แล้ว แต่หมายถึงความคิด กำลังใจ ที่พวกเขามีต่อโรงเรียนและที่มีต่อกันและกัน และนอกจากนี้ยังหมายถึงความร่วมมือหลากหลายรูปแบบที่จะได้จากองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน นอกชุมชน เป็นต้น

ความสำเร็จของโครงการนี้

1. จำนวนของพ่อแม่ที่มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพิ่มขึ้นจากเริ่มแรกเป็นอัตราเท่าตัว

2. จำนวนพ่อแม่เด็กที่ผลการสอบไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเริ่มสนใจเข้าร่วมประชุมในโรงเรียนมากขึ้นกว่า 80 %

3. จำนวนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดีลดลงจากเดิม

กิจกรรมของโครงการ DAKOTA : องค์กรพัฒนาเอกชน มลรัฐมินเนโซต้า

องค์กรพัฒนาเอกชนแห่งนี้ เป็นหน่วยงานภาคเอกชน ที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กเล็ก ในวัยแรกเกิด – 3 ปี ในเมืองดาโกต้า มลรัฐมินเนโซต้า องค์กรนี้เป็นส่วนหนึ่งที่นำเสนอใจของสถานรับเลี้ยงเด็กภาคเอกชน ที่สามารถแสวงหาการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ในการส่งเสริมและพัฒนาการเด็ก และยังช่วยลดผลกระทบด้านลบต่อพัฒนาการเด็กที่ล่าช้า โดยผ่านการให้การปรึกษา การร่วมคิดทางเลือกในการแก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยผ่านการวางแผนและประเมินศักยภาพการดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ ในการส่งเสริมความรู้ ทักษะคิด ต่อการดำเนินกิจกรรมเด็กในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้ชุมชนจะเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความพร้อมในการพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสม การที่โครงการนี้ ดำเนินการและตั้งขึ้นภายในชุมชน แม้จะไม่ใช่หน่วยงานของรัฐโดยตรง แต่ก็มีส่วนช่วยพัฒนา พื้นฐานทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาของเด็กได้อย่างดี และเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเด็ก ให้พ้นจากภาวะความเสี่ยงที่จะถูกทอดทิ้งและด้อยพัฒนาการในระยะยาว

กิจกรรมของโครงการ COACH (Choosing Options and Accommodations for Children)

โครงการนี้จัดทำขึ้น เพื่อแสวงหาเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินและ

วางแผนการพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของเด็กๆ ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เป็นการกระตุ้นให้ครอบครัวเข้ามาเป็นหุ้นส่วนกับสาขาวิชาชีพอื่นๆ ในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กช่วยในการวางแผนการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษกลุ่มต่าง ๆ หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับเด็กเหล่านี้ในสถานศึกษา โครงการ COACH เชื่อว่าอย่างไรก็ตาม ครอบครัวเหล่านี้ย่อมจะรู้รายละเอียดหลายๆ ด้านที่เกี่ยวกับลูกของตนมากกว่าคนภายนอกอื่นๆ และหากครอบครัวได้รับการกระตุ้น ความสนใจ การให้ความรู้ที่เหมาะสม ครอบครัวย่อมเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเด็ก ได้ใกล้ชิดกับบุคลภายนอก

การดำเนินการเพื่อความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพของโครงการ เริ่มต้นจาก

1. การสัมภาษณ์ครอบครัวถึงบุคลิก ลักษณะ ความสามารถพิเศษ หรือ “แวว” ของเด็ก
2. บทบาทของครอบครัว เป็นหนึ่งในทีมงาน (Co-designer) ของโปรแกรมการศึกษา ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาครอบครัวจะไม่มีโอกาสเข้าร่วมในโปรแกรมการศึกษานี้เลย
3. โครงการจะเป็นผู้สนับสนุน และกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือแบบทีมงาน การวางแผนร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน และร่วมกันตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เห็นพ้องกันว่าสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก
4. ในระหว่างกระบวนการ พ่อแม่ของเด็กจะทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสาร ความเห็น ความตกลงใจให้ลูกรับทราบ และถ่ายทอดความคิดเห็นของลูกทั้งด้านบวกและลบกลับมาให้ทีมงานทราบ เพื่อเป็นการตัดสินใจที่เด็กสามารถมีส่วนร่วมด้วยตนเอง

กิจกรรมของโครงการ “ Before and After School”

พ่อแม่อเมริกันส่วนมากกำลังประสบปัญหาการไม่มีเวลา ทุกคนมีธุระที่ยุ่งมาก โดยเฉพาะแม่ที่ต้องการทำงานทั้งในและนอกบ้าน บรรดาแม่ชาวอเมริกันต่างตระหนักดีถึงความพยายามที่จะแบ่งเวลาอย่างมีคุณภาพระหว่างการทำงานและครอบครัว หากครอบครัวต่างมุ่งให้ความสนใจกับการทำงานเป็นหลัก เด็ก ๆ ก็จะต้องอยู่ในความผิดชอบของครู ซึ่งมีน้อยและไม่มีคุณภาพพอที่จะรับมือได้ สมาชิกปกครองจากหลาย ๆ รัฐในสหรัฐอเมริกา ต่างให้ความสนใจในการคิดค้น สร้างสรรค์รูปแบบความร่วมมือใหม่ๆ เพื่อช่วยเหลือทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองด้วยกัน ในโครงการ “ Before and After School”

กิจกรรมในโครงการได้แก่

1. การเรียกร้องให้พ่อเข้ามามีบทบาทดูแลลูกและงานบ้าน เพื่อเป็นการลดความกดดันและผ่อนคลายภาระของแม่
2. การอบรมทักษะและการบริหารเวลา เพื่อทำให้เกิดสมดุลระหว่างบ้าน ครอบครัว และการศึกษาของลูก ทั้งนี้โดยอาศัยผู้มีประสบการณ์จากผู้อาวุโสในชุมชน ในโรงเรียนมาช่วยเสนอทางเลือกต่างๆ ให้หลากหลาย

3. การนำเสนอให้โรงเรียนพิจารณาปรับหรือจัดตารางโปรแกรมต่างๆ ตามความสอดคล้องของครอบครัวและชุมชน เช่น

- การจัดกิจกรรมบางด้านในวันหยุดแทนวันทำงาน หรือการลดเวลาของกิจกรรมลงและจัดในช่วงเย็น และช่วงเช้าตามที่คุณเข้าร่วมสะดวก
 - การจัดให้มีเวลาลัดกันรับดูแลเด็กชั่วคราวในการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองที่มีบุตรเล็ก ๆ ไม่เป็นห่วงและเข้าร่วมติดตามการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ
- การจัดอาสาสมัครช่วยดูแลเด็กในตอนเช้าตรู่ และเป็นหลังเลิกเรียน เพื่อลดภาระของครูในโรงเรียน

4. การเปิดห้องสมุดโรงเรียนเพื่อให้บริการแก่ครอบครัวและชุมชนในเวลาก่อนและหลังเลิกเรียน

5. การเรียกร้องให้สถานที่ทำงานของพ่อแม่ตระหนักถึงนโยบายในการช่วยเหลือโรงเรียนในชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กที่ดี การอนุญาตให้พ่อแม่ผู้ปกครองออกจากที่ทำงานก่อนเวลาเพื่อเข้าร่วมประชุมของโรงเรียน

6. การจัดการประชุมแลกเปลี่ยนการบริหารเวลา เทคนิคการควบคุมอารมณ์ตนเองกับลูกที่บ้าน การลดความวิตกกังวลกับความคาดหวังบางอย่างที่มากเกินไป

7. การอ่านหนังสือ หรือทำการบ้านกับเด็ก ๆ วันละ ครั้งชั่วโง่ อย่างน้อย 5 วันในสัปดาห์ รวมทั้งการใช้เวลาอย่างมีคุณภาพด้วยการสนทนาพูดคุย ให้ความสนใจในด้านดี ๆ ของเด็ก และการจัดกิจกรรมร่วมกันนอกบ้าน

8. การจัดเวทีพบปะกันระหว่างเด็ก ๆ และเพื่อนสนิทของเขาอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ของเพื่อนลูกและนำไปสู่ความร่วมมือระดับกลุ่มต่อไป

นอกจากนี้ในสหรัฐอเมริกา มีโครงการทางเลือกในการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 27) เป็นโครงการของคณะอนุกรรมการดูแลและตรวจสอบ (The Committee On Oversight and Investigations) ของคณะกรรมการการศึกษาและกำลังแรงงานจากสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา ทุกหนทุกแห่งที่คณะอนุกรรมการแห่งรัฐสภาสหรัฐอเมริกาไปรับฟังความคิดเห็นของบุคคล ในวงการศึกษาระดับมลรัฐและท้องถิ่น พวกเขาเหล่านั้นเห็นพ้องกันว่ากุญแจของความสำเร็จของการศึกษาอยู่ที่ปัจจัย 4 ประการคือ

1. ผู้ปกครองมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลานอย่างแข็งขัน
2. ท้องถิ่นมีอิสระและอำนาจในการจัดการศึกษา
3. โรงเรียนเน้นที่สาระความรู้พื้นฐาน
4. เงินงบประมาณที่ได้รับมาใช้ในห้องเรียนจริงๆ ไม่ใช่รั่วไหลไปกับระบบราชการ

หลายขั้นตอน

โดยสรุป ในประเทศสหรัฐอเมริกาองค์กรทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ องค์กร เอกชนและองค์กรการธุรกิจ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม ทางการศึกษา เช่น มีเวลาให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสได้ไปพบครู โดยจัดเวลาการทำงานที่ ยืดหยุ่นหรือเพื่อให้ไปสังเกตการณ์ที่สถานรับเลี้ยงเด็กในช่วงเวลากลางวัน นอกจากนี้บริษัท ต่างๆ ก็จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เช่น วีดีโอเทปเพื่อให้ความรู้พ่อแม่เกี่ยวกับการดูแลเลี้ยงดูลูก

3.6.2 ประเทศสหราชอาณาจักร

โครงสร้างการจัดโครงการศึกษาในสหราชอาณาจักรมีลักษณะกระจายอำนาจ จากรัฐบาลกลางไปสู่การปกครองโดยรัฐบาลระดับท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรที่จัดการศึกษาอื่นๆ ในท้องถิ่น เช่น โบสถ์ องค์กรทางวิชาชีพต่าง ๆ เช่น สมาคมครูวิชาชีพ เป็นต้นโครงการมี ส่วนร่วมในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักรมีดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 91 - 92)

โครงการเรียนรู้อัตโนมัติชีวิตของโรงเรียนเซนต์ เฮเลนส์

เป็นโครงการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มีกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนที่มีความ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านการอ่าน โดยเชิญชวนผู้ปกครองมาร่วมเรียนด้วย และในกรณีที่ผู้ปกครองประสบปัญหา ก็สามารถเข้ารับการศึกษสำหรับผู้ใหญ่ได้ด้วยเช่นกัน

โครงการการศึกษาาร่วมกันในเมืองอ็อกซ์ฟอร์ด

เปิดให้มีการจัดชั้นเรียนพิเศษเพื่อการอ่านหลังเลิกเรียน โดยผู้ปกครองและ นักเรียนที่ประสบปัญหาด้านการอ่านจะมาเข้าเรียนร่วมกัน

โครงการฝึกการพูดในแบตเลย์

โดยให้ผู้ช่วยสอนฝึกฝนเด็กนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ โดยอาศัยผู้ปกครองเข้า มาร่วมให้การ สนับสนุน โครงการนี้ หรือบางคนอาจจะเข้าร่วมการฝึกฝนทักษะพิเศษจากทาง โรงเรียนได้ด้วย

โครงการหลาย ๆ โครงการในโรงเรียนระดับประถมศึกษามุ่งเน้นในเรื่องการอ่าน หนังสือร่วมกับเด็ก ๆ ที่เป็นลูกหลาน ทั้งนี้โดยทางโรงเรียนหวังว่าจะเป็นพื้นฐานในการ เพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองของทั้งเด็กและผู้ปกครอง

โครงการมีส่วนร่วมในการอ่านของเด็ก

กระตุ้นให้ปู่ย่าตายายเข้ามามีส่วนร่วมในการอ่านของเด็กๆ โดยจะร่วมมือกับ องค์กร Age Concern เพื่อให้จัดหาคนชราที่อาสาสมัครเป็นพี่เลี้ยงให้กับเด็กที่ไม่มี ปู่ ย่า ตา ยาย

โครงการ C'mon Everybody

เป็นโครงการที่จัดให้ครอบครัวที่บุตรหลานมีปัญหาทางพฤติกรรมมารวม ตัวกัน เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมที่จำเป็นแก่เด็ก ๆ ระดับปฐมวัย และประถมศึกษา

โครงการ Home-Start

จัดอาสาสมัครที่ผ่านการฝึกฝนมาแล้วไปเยี่ยมครอบครัวที่มีความกดดันที่บ้าน และเสนอความช่วยเหลือที่จำเป็น เช่น การสนับสนุนด้านการศึกษา หรือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นต้น

การทำงานร่วมกันของกระทรวงสาธารณสุขและองค์กรอาสาสมัคร

เป็นการจัดกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ภายในครอบครัวให้แก่ผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พยาบาลประจำโรงเรียน เพื่อปรับปรุงบทบาทของผู้ปกครองให้มีทักษะชีวิต การดูแลสุขภาพตนเองและเด็ก ๆ ในครอบครัว

พันธสัญญาระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียน ของประเทศอังกฤษ สรุปลำดับนี้ (สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 41 - 43) นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ที่ผ่านมา โรงเรียนของรัฐทุกแห่ง ได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง จัดทำพันธสัญญา ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรขึ้น ข้อตกลงดังกล่าวแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองรวมถึงสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากนักเรียน

สิ่งที่ระบุไว้ในพันธสัญญาระหว่างบ้านและโรงเรียน

1. มาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน

พันธสัญญาระหว่างบ้านและโรงเรียน กล่าวถึงมาตรฐานที่โรงเรียนมุ่งหวังไว้ และโรงเรียนจะตอบสนองความต้องการของเด็ก ๆ ในเรื่องนี้ได้อย่างไรบ้างโรงเรียนจะร่างเป้าหมายด้านการประเมินผลตามหลักสูตรแห่งชาติ การประเมินคุณสมบัติด้านวิชาชีพ และให้การสนับสนุน รวมถึงกำหนดเป้าหมายพิเศษในการวัดความก้าวหน้าของนักเรียนเหล่านี้

2. การไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา

การใช้เวลาที่โรงเรียนอย่างคุ้มค่ามีความสำคัญต่ออนาคตของนักเรียนอย่างยิ่ง การไปโรงเรียนเป็นประจำและตรงเวลาจึงเป็นสิ่งจำเป็น พันธสัญญาระหว่างบ้านและโรงเรียนจะแจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบว่า

- หากบุตรหลานของท่านสมัครเข้าเรียนที่โรงเรียนใด เด็กจะต้องไปโรงเรียนตามเวลาทุกวันตลอดภาคเรียน
- เป็นความรับผิดชอบของผู้ปกครองในการแจ้งให้โรงเรียนรับรู้หากเด็กไม่สามารถไปโรงเรียนได้
- หากเกิดปัญหาการขาดเรียนขึ้น ผู้ปกครองต้องช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน
- ผู้ปกครองไม่มีสิทธิพานักเรียนไปเที่ยวพักผ่อนระหว่างภาคเรียน ยกเว้นได้รับความยินยอมจากโรงเรียน

3. วินัยและพฤติกรรม

ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความประพฤติที่ดีงามของนักเรียน และอิทธิพลของผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมและวินัยที่ดีงามของนักเรียนเกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียน และผู้ปกครองจะให้การสนับสนุนโรงเรียน ในการรักษาวินัยและพฤติกรรมที่ดีงามของนักเรียน

4. การบ้าน

การทำการบ้านช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะที่สำคัญต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง รัฐบาลแนะนำให้มีการมอบหมายการบ้านเป็นประจำแก่นักเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นไป โรงเรียนทุกแห่งควรร่างนโยบายเกี่ยวกับการบ้านและขอ คำปรึกษาจากผู้ปกครอง กำหนดให้มีการวางแผนและจัดระเบียบการบ้านของนักเรียนอย่าง เหมาะสม

- นักเรียนจะได้ทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอทุกวัน ไม่มากหรือน้อยเกินไป ในบางวัน

- การบ้านมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนในโรงเรียน ไม่ยากหรือง่ายเกินไป

โรงเรียนจะขอให้ผู้ปกครองลงนามในพันธสัญญา เพื่อแสดงว่าผู้ปกครอง เข้าใจและยอมรับพันธสัญญาดังกล่าว โรงเรียนอาจขอให้นักเรียนลงนามในพันธสัญญาด้วย หากนักเรียนโตพอที่จะเข้าใจพันธสัญญานั้นแล้ว

อย่างไรก็ตาม ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามพันธสัญญาโดยการฝ่าฝืนวินัยของ โรงเรียนอย่างร้ายแรง นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัยหรือคัดชื่อออกได้ หากผู้ปกครองคิดว่า ทางโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามพันธสัญญา ผู้ปกครองควรพูดคุยกับครูใหญ่หรือเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่ ดูแลการศึกษา

3.6.3 ประเทศญี่ปุ่น ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 97 - 105) แม้ว่านโยบายในการปฏิรูป การศึกษาของญี่ปุ่นจะมุ่งเน้นสู่การพัฒนาผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคล (Individuality) และพัฒนา ระบบการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่สังคมความรู้ระดับแนวหน้า ที่รับมือกับการแข่งขันทางโลกแต่ญี่ปุ่นก็ มิได้ละทิ้งมาตรการในด้านความร่วมมือ ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ ทำให้การพัฒนาเด็กรายบุคคลได้ผลอย่างจริงจัง หนึ่งในมาตรการรูปธรรมของการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของญี่ปุ่น ได้แก่ ส่งเสริมบทบาทและความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ส่งเสริมกีฬาตลอดชีวิต พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความ ร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง กับโรงเรียน ในญี่ปุ่นจากนโยบายในการปฏิรูปการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2530 ของประเทศญี่ปุ่น ส่งผลให้สภาการศึกษาแห่งชาติได้เสนอรายงานต่อรัฐบาลกลาง ในรูปแบบการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ในปี 2539 โดยเสนอสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ครอบครัวและชุมชน ดังนี้คือ

- การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการอบรมจิตใจและระเบียบวินัย

ในสังคม

- การส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน มาตรการ
รูปธรรมที่นำไปสู่ความร่วมมือของบ้านและโรงเรียน
- การฟื้นฟูบทบาทของครอบครัวด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ของพ่อแม่ในการ
บริหารครอบครัว การดูแลเด็กเล็ก และการให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความประพฤติและ
ปัญหาทางจิตใจ
- การขยายโอกาสให้มีรูปแบบทางเลือกที่หลากหลายในการพัฒนาการเรียนรู้
ของเด็ก เช่น การพัฒนาแรงจูงใจให้เด็กเลือกอ่านหนังสือตามความพอใจและความสนใจ
การจัดโครงการ สนับสนุน สมาคมผู้ปกครองและครู (Parents - Teacher
Association – PTA) ด้วยการสนับสนุนทางการเงินต่างๆ คือ
- การปรับปรุงโครงสร้างทางกายภาพ เช่น การจัดตั้งแหล่งกิจกรรมการ
เรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชน และปรับปรุงให้มีอุปกรณ์การศึกษาอย่างเพียงพอ
- การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อให้บริการเสริมสำหรับพ่อแม่ เช่น กิจกรรม
ฝึกอบรมผู้นำเยาวชน การสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนผ่านองค์กรที่ทำงาน
กับเยาวชนต่างๆ การปรับปรุงอาคารสถานที่และอุปกรณ์สำหรับการศึกษาและการกีฬาของ
เยาวชน

รูปแบบการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียนในประเทศญี่ปุ่น มีดังนี้

1. การกำหนดพื้นที่นำร่องในการปรับปรุงและพัฒนาแบบความร่วมมือของ
บ้านและโรงเรียนโดยจัดพื้นที่ออกเป็น 11 เขต และปรับปรุงวิธีการจัดการของโรงเรียนให้
พ่อแม่ ผู้ปกครองวิธีการจัดการของโรงเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ต่างๆ ของโรงเรียนมากขึ้น
2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลโดยเน้นการจัด
การศึกษาให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในช่วงวัย 3 - 5 ปี ตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น โดยให้
พ่อแม่เข้ามาช่วยจัดกิจกรรม
3. การจัดตั้งคณะกรรมการแนะนำระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหา
ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเด็กนักเรียน ผู้ปกครองจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในบริการต่างๆ
มากขึ้น เช่น
 - การจัดบริการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์
 - การปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมด้านจริยศึกษาในโรงเรียน
4. การพัฒนา “ชุมชนตัวอย่าง” โดยความร่วมมือของโรงเรียน และครอบครัว
ชุมชนโดยร่วมกันคัดเลือกพื้นที่ชุมชนที่มีความเหมาะสม ให้เป็น “ชุมชนต้นแบบ” ในการร่วมมือ
กันระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน
5. ความร่วมมือต่อการพัฒนาทักษะในการดูแลเด็กพิการ

3.6.4 ประเทศออสเตรเลีย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา และการแสวงหา การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อช่วยในการพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 101 - 105) กระทรวงที่ทำหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย คือ กระทรวงการมีงานทำ การศึกษา การฝึกอบรม และกิจการเยาวชน (Department of Employment, Education , Training and Youth Affairs - DEETYA) น่วยงานที่รับผิดชอบการดูแลและจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ได้แก่

- กองโรงเรียน (School Division) พัฒนานโยบายระดับเครือข่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนรัฐและเอกชน และบริหารแผนงานความช่วยเหลือทางการเงิน แก่โรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนระบบการศึกษาและโรงเรียนให้สามารถพัฒนาเยาวชนของประเทศให้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างเสมอภาค รัฐบาลจะเน้นการให้เงินอุดหนุนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีแผนงานที่มุ่งสนับสนุนและให้การหนุนช่วยปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัวเพื่อเป็นทางเลือกให้ครอบครัว และให้ความช่วยเหลือพิเศษเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ มีทักษะ มีโอกาสมากขึ้นในการมีงานทำ

- การดำเนินการโรงเรียนแห่งอนาคต (School of The Future) โรงเรียนในรัฐวิกตอเรีย ออสเตรเลีย ได้ดำเนินโครงการ “โรงเรียนในอนาคต” ขึ้นในปี 1993 เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนของรัฐทั้งหมด เป็นโรงเรียนที่บริหารจัดการเองโดยมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่คณะกรรมการการบริหารโรงเรียน อันประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง อาจารย์ใหญ่ ศิษย์เก่า ผู้อาวุโสและผู้นำชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง การแสวงหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถปกครองตนเองอย่างเหมาะสม

หลักการสำคัญของโรงเรียนแห่งอนาคต

1. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดย

- จัดลำดับความสำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษาเอง
- การบริหาร – การตัดสินใจด้านการเงิน หลักสูตรการบริหาร

2. การมุ่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- การจัดทรัพยากร ยึดหลักที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากร
- พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ได้เข้าใจในการดำเนินงานของทางโรงเรียน

มากขึ้น

- โรงเรียนแห่งอนาคต จะได้รับการจัดสรรทรัพยากรจากส่วนกลาง และมีอำนาจบริหารจัดการงบประมาณ 90 % ให้สอดคล้องกับความต้องการของครอบครัว

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน

- การมีส่วนร่วมจัดทำ ธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) โดย

คณะกรรมการสภาโรงเรียน (School Council) ซึ่งประกอบด้วย ครูใหญ่ ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง เป็นผู้ร่วมจัดทำข้อตกลงหรือพันธสัญญาในการดำเนินการบริหารโรงเรียน

- การมีส่วนร่วมในโครงการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาหลักๆ ของหลักสูตร

3.6.5 ประเทศในสหภาพยุโรป มีการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

(สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2541: 5 - 17)

กฎหมายและการปฏิรูปการศึกษาของทศวรรษที่ 1990 ประเทศสหภาพยุโรปส่วนใหญ่กำหนดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการศึกษา ความเป็นเอกภาพของโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาและมีกฎหมายใหม่เกิดขึ้น เช่น

ค.ศ. 1996 สเปนออกกฎหมายสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารโรงเรียน ในปีเดียวกัน ไอร์แลนด์ และไอซ์แลนด์ยืนยันให้มีตัวแทนผู้ปกครองในโรงเรียน

ค.ศ. 1996 สวีเดนประกาศใช้ระเบียบที่ให้สิทธิผู้ปกครองในเขตเทศบาลจัดตั้งสภาท้องถิ่น ซึ่งผู้ปกครองมีส่วนมากและ ประเทศออสเตรีย และสกอตแลนด์ได้ประกาศใช้ระเบียบเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นที่แพร่หลายมากที่สุดในประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป ในบางประเทศมีคณะกรรมการประกอบด้วย

ผู้ปกครองในระดับประเทศ และมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรี เช่น ประเทศเบลเยียม (ชุมชนฝรั่งเศส) ไอร์แลนด์ ออสเตรีย สวีเดน และนอร์เวย์

ผู้ปกครองระดับกลาง (เขต/ท้องถิ่น) และ/ระดับโรงเรียน พบในประเทศเยอรมัน สวีเดน ไอซ์แลนด์ และนอร์เวย์

ตัวแทนผู้ปกครองเป็นกรรมการทั้งหมดทุกระดับการบริหาร คือ เยอรมัน สวีเดน และนอร์เวย์

กรรมการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วมในแต่ละประเทศแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความกว้างขวางขององค์กรทางการเมืองที่หน่วยงาน / กรรมการผู้ปกครองปฏิบัติงาน วิธีการได้มาซึ่งตัวแทนผู้ปกครองนั้นโดยทั่วไปจะเลือกตั้งสมาชิกของสมาคมผู้ปกครอง

อำนาจของกรรมการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม อำนาจมีอยู่ 2 ประเภท คือ ที่ปรึกษา และการตัดสินใจ

คำว่าที่ปรึกษา (Consultation = C) เป็นภารกิจที่ให้ความคิดเห็นตามที่ร้องขอตามสมควร

คำว่า การตัดสินใจ (Decision – making) ประกอบด้วย กระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ความคิดเห็นชอบในเบื้องต้น การตัดสินใจและการสั่งการตามที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว

หน่วยงาน / กรรมการที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผู้ปกครองร่วมด้วยในระดับโรงเรียน มักจะมีการมอบอำนาจถึงขั้นการตัดสินใจมี 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจ (d) เกี่ยวกับหน้าที่การดำเนินงานประจำวันของโรงเรียน เช่น การทำตารางสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การรักษาระดับความสัมพันธ์ครู – ผู้ปกครอง และการควบคุมค่าใช้จ่าย

2. การตัดสินใจ (D) เกี่ยวกับงานสำคัญของการบริหารระบบการศึกษา เช่น การจัดงบประมาณให้โรงเรียน การพิจารณาอัตราครูและบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียน การสรรหาคัดเลือกบุคลากร (ในบางกรณีร่วมกันคัดเลือกครูใหญ่ด้วย) การตัดสินใจแบบแรก กระทำโดยกรรมการที่เกี่ยวข้องในแทบทุกประเทศโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา

การตัดสินใจแบบที่สอง พบในประเทศเดนมาร์ก กรีซ สเปน ไอร์แลนด์ ออสเตรเลีย ปอร์ตุเกส บางส่วนของสหราชอาณาจักร นอร์เวย์ โดยเฉพาะเดนมาร์ก ตัวแทนผู้ปกครองเสียงข้างมากจะเป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการปรึกษาหารือในการเลือกสรรครูใหญ่ด้วย ส่วนประเทศอื่น ๆ ผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีส่วนในการตัดสินใจอย่างเต็มที่แม้จะเป็นเสียงส่วนน้อยก็ตาม

การฝึกอบรมผู้ปกครอง

ในประเทศสมาชิกยุโรป มีการอบรมผู้ปกครองในรูปของการสัมมนาหรือการเรียนเป็นรายวิชาการระยะสั้น เป้าหมาย คือ ให้ผู้ปกครอง (หรือตัวแทนผู้ปกครอง) ได้เตรียมตัวเป็นอย่างดีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การศึกษาของลูกของตน

งบประมาณที่ใช้ในการอบรมมาจากแหล่งต่างกัน อาจจะมาจากรายได้ของทางราชการหรือองค์กรเอกชน หรือสมาคมผู้ปกครองก็ได้

เนเธอร์แลนด์ประเทศเดียวเท่านั้นที่มีกฎหมายกำหนดให้มีการฝึกอบรมผู้ปกครองให้มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนได้อย่างเต็มที่

สหพันธ์ผู้ปกครองสหภาพยุโรป ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1983 ได้วางแผนและพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม / ดำเนินการสัมมนาให้ผู้ปกครองมาแล้วหลายครั้งตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง

ในประเทศอื่น เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ล้วนแต่ให้ความสำคัญกับบ้าน และเห็นคุณค่าของการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง พ่อแม่ทั้งสิ้น และเน้นการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นในเรื่องของความรู้และทักษะในการทำงาน การปรับตัว ตลอดจนการดำเนินชีวิต เพื่อให้พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือบุคคลได้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตแล้ว เด็กๆ ที่เกิดมาหรือคนในครอบครัวจะถือเอาแบบอย่างด้วย

โดยสรุป จะเห็นตัวอย่างประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่นั้นล้วนให้ความสำคัญกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีการเคลื่อนไหว มีส่วนร่วมในการศึกษาที่เราเรียกว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษา (Education Assurance) ซึ่งในการปฏิรูปการศึกษานั้น การประกันคุณภาพทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมาก นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย และเวียดนาม ได้แสดงออกให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามากขึ้น (วิจิต นันทสุวรรณ, 2541: 58 – 65)

3.7 โครงการที่ประสบผลสำเร็จโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในประเทศไทย

จากผลของการสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง การพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายซีมีโอ ระหว่างวันที่ 30 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2546 ที่โรงแรมแอมบาสเดอร์ กรุงเทพฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารและตัวแทนจากโรงเรียนต่าง ๆ พบว่าโครงการที่โรงเรียนมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนแล้วประสบผลสำเร็จ อาทิ เช่น

3.7.1 โรงเรียนเทศบาลศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีโครงการดังนี้

- โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงหอยแมลงภู่วิถีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นในชุมชนจากผู้ปกครอง จากหน่วยงานมาร่วมกันจัดการศึกษาในโรงเรียน จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การเลี้ยงหอยแมลงภู่วิถีอนุรักษ์ สอนในระดับมัธยมศึกษา โดยจัดอบรมชาวบ้าน กลุ่มชาวประมงให้ความรู้ และส่งเสริมอาชีพเลี้ยงหอยแมลงภู่วิถีอนุรักษ์ อีกทั้งรวมกลุ่มชาวประมงเข้าร่วมโครงการ และร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนให้นักเรียนมีพื้นฐานอาชีพสู่ครอบครัว ชุมชน ซึ่งโรงเรียนจะคอยติดตามดูแลผลการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือและเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน โดยได้รับความร่วมมือส่งเสริมด้านวิชาการ จากสถานีวิทยุประมงศรีราชา สถาบันศึกษาวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับโรงเรียน ครอบครัว นักเรียน และคนในชุมชน สร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็งให้กับครอบครัว สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับชายฝั่งทะเลน้ำตื้น เพราะแพเลี้ยงหอยเป็นร่มเงาอาศัยของกุ้ง หอย ปู ปลา ลดการตัดไม้ทำลายป่าไผ่ป่าหลายหมื่นต้นที่จะนำมาเลี้ยงหอยแมลงภู่วิถี แต่ทว่าวัสดุเหลือใช้มากกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ใช้ถังเกลลอนแทนไม้ไผ่ ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นแหล่งวิชาการในชุมชน เผยแพร่สู่ชุมชน และเป็นแบบอย่างในการประกอบอาชีพเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสู่ชุมชนอื่น ผู้ปกครองชาวประมง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสร้างพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียน สร้างคุณภาพชีวิต สร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็งในครอบครัว ในชุมชน สร้าง

โอกาส สร้างความเสมอภาคให้กับนักเรียน และคนในชุมชนในการศึกษาและการประกอบอาชีพ เป็นการร่วมมืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และโรงเรียนเทศบาลศรีมหาธาตุ ได้รับรางวัลจากสมาคมสร้างสรรค์ไทยร่วมกับบริษัทฮอนด้า กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คัดเลือกให้เป็น “โรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมเฉลิมพระเกียรติฯ ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนม์มครบ 72 พรรษา ในปี พ.ศ. 2542”

- โครงการภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย “แมมบูลิน (Bamboolin)” ในโรงเรียนมีการผลิตเครื่องดนตรีหนึ่งเดียวในโลก เป็นไวโอลินไม้ไผ่ ที่นายจุมภฏ ม่วงกลิ้ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลศรีมหาธาตุ เป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นและจดลิขสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว โดยประดิษฐ์เครื่องดนตรีเพื่อจัดการเรียนการสอน แทนไวโอลินซึ่งมีราคาแพง โดยใช้ไม้ไผ่ นำมาดัดแปลงประดิษฐ์เป็นไวโอลินไม้ไผ่ เรียกว่า Bamboolin ซึ่งทำการสอนให้แก่เด็กนักเรียนที่สนใจ ผู้ปกครอง ผู้ที่สนใจในท้องถิ่น และเผยแพร่ไปสู่ระดับสากลทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุนบุตรหลานให้เรียนดนตรี และแสดงดนตรีให้แก่ประชาชน เปิดแสดงให้ประชาชนได้ชื่นชมฝีมือของนักเรียนและบุตรหลานในตอนเย็น ริมทะเล อีกทั้งให้นักเรียน ผู้ปกครอง นอกสังกัด บริเวณใกล้เคียง นำนักเรียนเข้ามาเรียนดนตรี ในเวลากลางวัน และตอนเย็นได้โดยเสมอภาค

ประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้โรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับดนตรี นำพาให้เกิดความเบิกบาน มีความสุขในโรงเรียน ในครอบครัว ในชุมชน และเครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นราคาถูก ทำให้เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาครูไทย ซึ่งสามารถถ่ายทอดแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่สนใจได้อย่างต่อเนื่อง จนผู้ประดิษฐ์ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่นระดับจังหวัดและระดับชาติ ได้รับรางวัลชมเชย สิ่งประดิษฐ์ดีเด่นจากสภาวิจัยแห่งชาติ และสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ

3.7.2 โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีโครงการดังนี้

- กิจกรรมลานกีฬาเพื่อชุมชน โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้สนามกีฬาในช่วงหลังเลิกเรียน และวันเสาร์ – อาทิตย์ เนื่องจากโรงเรียนมีสนามฟุตบอล 3 สนาม สนามบาสเกตบอล และสนามวอลเลย์บอล

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนใช้กีฬานำพาชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักของชุมชน และร่วมกิจกรรมอื่น ๆ กับทางโรงเรียนด้วยดี

- กิจกรรมโนรา ภูมิปัญญาไทย โดยคุณแม่ของครูในโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม มีความสามารถโนราและทำชุดโนราได้ ทางโรงเรียนเชิญเป็นวิทยากรฝึกสอนนักเรียนที่มีความสนใจ และขณะนี้นักเรียนรำนโนราได้ และถ่ายทอดให้แก่นักเรียนรุ่นต่อไป ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนในการนำนักเรียนไปแสดงรำนโนราในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำชุดโนราด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนใช้การแสดงโนราไปเผยแพร่สู่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ถ่ายทอดแก่นักเรียน ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสามารถในการแสดงของบุตรหลาน และสนับสนุนด้านให้บุตรหลานไปเผยแพร่ในชุมชน และสนับสนุนด้านงบประมาณ

- กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ในสวนเสือศรีราชา โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์จากผู้จัดการสวนเสือศรีราชา ซึ่งเป็นนายกสมาคมผู้ปกครอง ครูและศิษย์เก่าของโรงเรียน ให้การสนับสนุนสถานที่ งบประมาณ และบุคลากร ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรธุรกิจ โดยให้นักเรียนปฏิบัติจริงที่สวนเสือศรีราชา นักเรียนจะได้เรียนรู้ด้านการทำสวนผลไม้ การทำปุ๋ยจากมูลสัตว์ การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเลี้ยงเชื้อ หมู จระเข้ ตลอดจนการจัดสวน ภูมิทัศน์ต่าง ๆ ให้สวยงาม และเรียนรู้การเป็นมัคคุเทศก์

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนกำลังดำเนินการในปีการศึกษา 2546 เพื่อตอบรับกับหลักสูตรใหม่ของสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรของท้องถิ่นตามแต่ความเหมาะสมของชุมชน โดยได้ครูวิทยากรที่เป็นเกษตรกร และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านนั้นๆ ที่ปฏิบัติงานจริง มาแนะนำให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติ และเป็นชีวิตที่เห็น อีกทั้งมีโอกาสสร้างรายได้ อย่างดีให้แก่ นักเรียน ครอบครัว และชุมชนต่อไป ทำให้โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ไม่แยกส่วน แต่มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

- กิจกรรมบอว์ลิงเพื่อการศึกษา เนื่องจากอำเภอศรีราชาไม่มีบริษัท โรงงาน อุตสาหกรรมมากมาย และมีผู้ที่เล่นกีฬาชนิดนี้อยู่แล้ว ทางโรงเรียนจึงจัดโครงการบอว์ลิงเพื่อการศึกษา เพื่อระดมเงินทุนมาพัฒนาโรงเรียน เช่น ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัย ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ปกครอง ชุมชน ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี โรงเรียนเป็นที่รู้จัก เป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และดึงดูดภาพของบุคคลในชุมชนมาร่วมระดมทุนในการพัฒนาโรงเรียน โดยใช้กีฬาบอว์ลิงนำการมีส่วนร่วมในครั้งนี้

3.7.3 โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ มีโครงการดังนี้

- โครงการจัดนิทรรศการทางวิชาการ และผลงานนักเรียน เนื่องในโอกาสครบรอบ 40 ปี สูงเม่นชนูปถัมภ์ เมื่อ 25 - 27 ธันวาคม 2545 โรงเรียนได้จัดกิจกรรมบ้านหลักสูตร ผลงานนักเรียนทุกห้อง ผลงานของครู ผลงานหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งห้องเรียน มีกิจกรรม การแข่งขันทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน และกิจกรรมด้านการแสดงและที่สำคัญโรงเรียนได้มีนิทรรศการของโรงเรียนกรมสามัญศึกษามาร่วมด้วย 19 โรงเรียน อีกทั้งมีนิทรรศการการสาธิตจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนมาร่วมกิจกรรม จำนวน 40 หน่วยงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียน ครู ได้มีส่วนร่วมในการแสดงผลงานผู้ปกครอง ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานได้มาศึกษาหาความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านวิชาการ ด้านอาชีพ และได้เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนอื่นๆ ตลอดจนหน่วยงานผลิตภัณฑ์ที่ดีในชุมชนแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป

- โครงการพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากร มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา โดยได้รับความสนับสนุนงบประมาณจาก อ.ป.จ.แพร่ มากมาย ซึ่งมีกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน สนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ เพื่ออบรมอาชีพระยะสั้นแก่นักเรียน เพื่อจัดทัศนศึกษาแก่ นักเรียนผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้คณะครูและบุคลากรได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่

ประโยชน์ที่ได้รับ องค์การท้องถิ่นให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดหา งบประมาณพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นแก่บุคลากรครู นักเรียน เพื่อเกิดประโยชน์แก่การศึกษา ในชุมชนท้องถิ่นนั้นอย่างแท้จริง

3.7.4 วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีโครงการดังนี้

- โครงการศูนย์วิทยบริการ เป็นโครงการที่ประสานชุมชน โดยเปิดศูนย์ซ่อมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับชุมชน รวมทั้งรับบริจาคคอมพิวเตอร์ที่ชำรุดเก่า มาซ่อมให้ใช้งานได้ จากนั้นนำไปมอบให้โรงเรียนที่ขาดแคลน

ประโยชน์ที่ได้รับ วิทยาลัยเทคนิค สามารถซ่อมคอมพิวเตอร์ให้ปีละประมาณ 1,000 เครื่องต่อปี และให้โรงเรียนที่ขาดแคลนรับคอมพิวเตอร์ไปใช้งานประมาณ 20 เครื่องต่อไป เป็นงานบริการให้แก่ชุมชน

- โครงการการศึกษาระบบทวิภาคี โดยรับนักศึกษาประสานงานกับผู้ปกครอง สถานประกอบการมาฝึกงานทั้งในโรงเรียนและโรงงาน กระจายไปทั่วทุกรูปแบบ เช่น โรงแรม Seven Eleven ช่างยนต์ ช่างอุตสาหกรรม ก่อสร้าง

ประโยชน์ที่ได้รับ เน้นให้เห็นว่าสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาให้ ความร่วมมือกับชุมชน ในด้านการให้บริการทางเทคโนโลยี การจัดการธุรกิจ การมุ่งสู่อาชีพต่าง ๆ เพราะบุคลากรมีความพร้อม สามารถขอความร่วมมือวิทยากรจากวิทยาลัยเทคนิคให้ไปช่วยเหลือ สร้างเครือข่ายร่วมกัน โดยประสานกับผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ ให้เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติจริงในวิชาชีพต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าและมีรายได้ที่ดีในชีวิต

3.7.5 โรงเรียนธีรภานุรักษ์บ้านโง้ง อำเภอบ้านโง้ง จังหวัดลำพูน มีโครงการดังนี้

- โครงการเรียนกับเจ้าของภาษา เป็นการระดมทุนจากผู้ปกครอง และได้รับความร่วมมืออย่างดี โรงเรียนได้งบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการจ้างครูเจ้าของภาษามา สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6

ประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้นักเรียนมีทักษะด้านการฟังและการพูด นักเรียน ร้อยละ 65 ของโรงเรียนมีทักษะทางด้านการฟัง – การพูดภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี จากการมี ส่วนร่วมสนับสนุน งบประมาณจากผู้ปกครองและชุมชน หน่วยงานสถาบันสอนภาษา

- โครงการ IT สู่ห้องเรียน โดยโรงเรียนมีนโยบายให้ครูใช้ระบบ IT (เทคโนโลยีสารสนเทศ) มาใช้ในการเรียนการสอน และรายงานการพัฒนาการเรียนการสอน ของครู โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยด้าน คอมพิวเตอร์ นักเรียนและครูสามารถมีความรู้ มีทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และนักเรียน

ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ในการแข่งขันการเขียนโปรแกรมระดับประเทศ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

3.7.6 โรงเรียนทิพพาการวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีโครงการดังนี้

- โครงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนส่วนมากได้ปฏิบัติและร่วมมือให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน เช่น ให้บริการด้านอาคารสถานที่ เช่น ให้ใช้สนามกีฬา ห้องประชุมในโรงเรียน ตลอดจนบริการอุปกรณ์ต่าง ๆ และบริการบุคลากร ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนไปร่วมกิจกรรม และร่วมแสดงดนตรีนาฏศิลป์ให้แก่ งานต่าง ๆ ของผู้ปกครอง และหน่วยงานสถานที่ต่างๆ ในชุมชนใกล้เคียง

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนได้ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและชุมชน โดยให้บริการด้านต่าง ๆ ผู้ปกครอง และชุมชน กับโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน พึ่งพากันสม่ำเสมอ

- โครงการสานสายใจรักระหว่างพ่อแม่ - ครู - ผู้ลูก ซึ่งเป็นโครงการที่เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนเพื่อพบครูและพบลูก นอกจากนี้ผู้ปกครองและลูกได้ร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมลูก - ลูก, กิจกรรมพ่อแม่ - พ่อแม่แต่ละครอบครัว กิจกรรมพ่อแม่ - ลูก แต่ละครอบครัว

ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ปกครองให้การดูแลลูกและมั่นใจในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ชุมชนเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น และเกิดความเข้าใจ ความสนุกสนาน มีความร่วมมืออันดี ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครองด้วยกันในห้องเดียวกัน ในโรงเรียนเดียวกันมากยิ่งขึ้น

3.7.7 โรงเรียนศรียาภัย อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีโครงการดังนี้

- โครงการพ่อหรือแม่และลูก ๆ ในโรงเรียน โดยในโรงเรียนแบ่งครอบครัวทั้งหมดเป็น 157 ครอบครัว ๆ ละ 16 - 17 คน มีครูซึ่งเป็นพ่อหรือแม่ ดูแลในครอบครัวนั้น ซึ่งมีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยพ่อหรือแม่นี้มีหน้าที่ดูแล เยี่ยมเยียนบ้านลูก ๆ ร่วมกิจกรรมกับผู้ปกครองเหมือนครอบครัวทั่ว ๆ ไป

ประโยชน์ที่ได้รับ ครูและผู้ปกครองได้เกิดความผูกพันและมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน ร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนานักเรียนได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

- โครงการคณะกรรมการผู้ปกครองห้องเรียน โดยห้องเรียนแต่ละห้องมีตัวแทนผู้ปกครองจำนวน 8 ท่าน ร่วมเสนอกิจกรรมที่จะช่วยลูก ๆ ในห้องเรียน และสอดส่องดูแลติดตามความประพฤติของลูก ๆ ในห้องนั้น และช่วยเหลือด้านงบประมาณที่จะพัฒนาการเรียนการสอนด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ ตัวแทนผู้ปกครองได้เข้ามาใกล้ชิดกับลูกหลานของตนเอง และลูก ๆ ของเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเดียวกันและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ อันจะเกิดประโยชน์แก่ลูกของตนเอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในห้องเรียน

3.7.8 โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีโครงการดังนี้

- โครงการหนึ่งบุคคลหนึ่งผลงาน ซึ่งเป็นนโยบายของโรงเรียนให้ครูทุกคนจัดทำผลงานโดยใช้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะผลงานต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองต้องรับทราบและเสนอผลงานย้อนกลับมาให้ครู ซึ่งนักเรียนจะไปหาข้อมูลจากผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน เมื่อได้ข้อมูลแล้วชุมชนยังต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

ประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ผู้ปกครองได้มีโอกาสรู้จักกิจกรรมการสอนของครู และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของบุตรหลาน

3.7.9 โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง มีโครงการดังนี้

- โครงการภาษาต่างประเทศสู่ชุมชน โดยโรงเรียนมีการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ให้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนและช่วยสอบคัดเลือกนักศึกษา และประชาชนที่จะต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ และโรงเรียนทำหน้าที่เป็นวิทยากรภาษาต่างประเทศให้แก่ชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนและชุมชนต่างได้พึ่งพาอาศัยและเกิดประโยชน์ร่วมกันในชุมชน

- โครงการ IT เพื่อชุมชน โดยโรงเรียนได้สร้างโฮมเพจให้หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนได้ส่งข้อมูลเข้ามาเพื่อประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของโรงเรียนได้

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนจะมีเครือข่ายข้อมูลของหน่วยงานในชุมชนใกล้เคียง และสร้างประโยชน์ให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เกิดประโยชน์เอื้อต่อหน่วยงานอื่น ๆ และเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตให้โดยผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน

3.7.10 โรงเรียนชุมชนวัดศีลขันธาราม จังหวัดอ่างทอง มีโครงการดังนี้

- โครงการสร้างความรู้สู่ความรัก โดยทางโรงเรียนจัดทำสาระทางการศึกษาเริ่มจากสำรวจความต้องการของผู้ปกครองก่อน ผู้ปกครองกำหนดอยากให้ลูกเป็นอย่างไร โรงเรียนก็จะใส่เนื้อหากิจกรรม องค์ความรู้เหล่านั้นให้แก่ลูก และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตามการทำการบ้านของลูก อีกทั้งประเมินการทำงาน การทำการบ้านจากผู้ปกครองด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มวางแผนการเรียนรู้อย่างลูกและติดตามความร่วมมือไปกับโรงเรียน ได้ทั้งความรู้และความรัก ความผูกพันระหว่างครอบครัว และสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน คณะครู มากยิ่งขึ้น

- โครงการหลักสูตรเส้นทางจักสาน โดยผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากมานั่งรอลูก ทั้งตอนเช้าและตอนเย็น ทางโรงเรียนจึงจัดทำแคร่ไม้ไผ่ ให้ผู้ปกครองนั่งรอลูก และเริ่มมีอุปกรณ์ให้ผู้ปกครองในระหว่างนั่งรอลูกก็จักสานตะกร้า อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนดู และสอนเด็กอื่น ๆ ไปด้วย จนเป็นหลักสูตรเส้นทางจักสานในโรงเรียนต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ประโยชน์ที่ได้รับ เป็นการรักษาเหตุการณ์พื้นบ้านและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อถ่ายทอดแก่ลูกหลานนักเรียนอื่นๆ ในท้องถิ่นและสร้างอาชีพต่อไป

- โครงการสายใยสัมพันธ์ด้านออกกำลังกาย โดยโรงเรียนเป็นสถานที่ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปู่ย่า ตายาย อีกทั้งบุคคลทั่วไปมาใช้ออกกำลังกาย บุคคลเหล่านี้เมื่อได้มาออกกำลังกายก็เกิดความผูกพันกับโรงเรียน ผู้บริหาร คณะครู และคอยช่วยเหลือสนับสนุนให้เงินทุน ตลอดจนร่วมมือด้านอื่น ๆ กับโรงเรียนเสมอมา

ประโยชน์ที่ได้รับ โรงเรียนเอื้อประโยชน์ให้ผู้อื่นใช้สถานที่ ก็จะทำให้ประโยชน์แก่โรงเรียนตามมา เกิดความสัมพันธ์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดไป

3.7.11 โรงเรียนวัดชะขาว จังหวัดเชียงใหม่ มีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมจัดสมัชชาผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองส่วนมากเป็นคนงานพลัดถิ่น นำลูกมาเรียนที่โรงเรียน ทางโรงเรียนก็จัดสมัชชาขึ้นให้ผู้ปกครองร่วมกันคิดปรัชญาของโรงเรียนขึ้นมาใหม่ แทนปรัชญาเดิมที่เก่า เมื่อผู้ปกครองร่วมกันคิด ก็ได้ปรัชญาของโรงเรียนใหม่ว่า “กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม นำประชาธิปไตย ก้าวไกลวิชาการ” และให้ผู้ปกครองร่วมกำหนดว่า เมื่อมีสิ่งที่ต้องการตามปรัชญาที่ตั้งไว้แล้ว จะต้องร่วมมือปฏิบัติกับทางโรงเรียนบ้าง โดยผู้ปกครอง คณะครู นักเรียน ร่วมกันปฏิบัติไปในทางเดียวกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ หลังจากได้จัดสมัชชาผู้ปกครองขึ้น ทุกอย่างในโรงเรียนดีขึ้น ผู้ปกครอง มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนมีส่วนร่วมและนำพาลูกร่วมกับโรงเรียนตามแนวทางที่ได้ร่วมกันตั้งขึ้นเป็นปรัชญาของโรงเรียน

3.7.12 โรงเรียนมัธยมกรทอง จังหวัดปราจีนบุรี มีโครงการดังนี้

- โครงการวิถีพุทธ โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีวัดเป็นเจ้าของ จัดการเรียนการสอนโดยโรงเรียนและวัดร่วมมือกัน ใช้หลักวิถีพุทธ คือ เรียบง่าย มีความจริงใจกับผู้ปกครอง บริการรวดเร็วทันใจ ตั้งใจ ร่วมมือ ช่วยเหลือ ผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี ทุกกิจกรรมที่ทำในโรงเรียน จะทำให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ พระดูแลเลี้ยงดูลูกของผู้ปกครอง ร่วมกับคณะครู และทำงานเป็นชีวิตจริง ตามแนวทางวิถีพุทธ โดยไม่ได้หวังรางวัล ผู้ปกครองและชุมชนเกิดการยอมรับและสนับสนุนร่วมมือกับวัดและโรงเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนด้านงบประมาณมาพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างมาก

3.7.13 โรงเรียนประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีโครงการดังนี้

- โครงการประเพณีวันรวมใจช่วยเยาวชน ซึ่งโรงเรียนจัดปีละ 1 ครั้ง จัดติดต่อกันมาเป็นเวลา 24 ปี จนถึงปัจจุบัน วัดอุประสงค์เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกทางด้านดนตรี นาฏศิลป์ และแสดงความสามารถด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้ปกครองจะเป็นกรรมการฝ่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับครู ซึ่งรายได้ในการจัดงานนำมาพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

การดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ นั้น ผู้ปกครองและครู ได้มีกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิดงาน ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการก่อนงานและขณะมีงาน ร่วมรับผลประโยชน์ชื่นชมผลงานของ บุตรหลานและนักเรียน และงานที่ร่วมกันดำเนินการระหว่างผู้ปกครองและครู สุดท้ายของงาน ก็ร่วมกันสรุปประเมินผล เพื่อแก้ไข และพัฒนางานต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทของตนเองอย่างเต็มที่ ตามความสามารถ ครูได้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ได้มีโอกาสรู้จักและทำงานร่วมกันกับคณะกรรมการผู้ปกครอง ในการจัดงานแต่ละปีโรงเรียนจะได้รายได้จากการ จำหน่ายโต๊ะจีน ซึ่งผู้ปกครองร่วมกันซื้อ เพื่อเข้าชมการแสดงของบุตรหลานปีละ 1 ครั้ง และร่วมบริจาคเงิน / สิ่งของ ให้โรงเรียนซึ่งรายได้สามารถนำไปพัฒนาโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้ปกครองและคณะครูที่เป็นกรรมการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี

- โครงการธนาคารโรงเรียน โรงเรียนประชาณีเวศน์เป็นโรงเรียนแรก ในประเทศไทยที่เปิดธนาคารอยู่ในโรงเรียน โดยร่วมมือกับธนาคารออมสิน เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2541 โดยวัตถุประสงค์ให้นักเรียนประหยัดเงินทุกคน ตามนโยบายของรัฐบาลและสามารถฝากเงินในโรงเรียนได้ มีกรรมการนักเรียนที่ผ่านการอบรมจากธนาคารออมสินปฏิบัติงานเหมือนเจ้าหน้าที่ธนาคาร สามารถฝาก / ถอนได้ และทุกวันทำการในเวลาพักของนักเรียน ซึ่งยอดเงินฝากของนักเรียนและผู้ปกครองเพิ่มขึ้นทุกปี

ประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการมีส่วนร่วมประหยัดออมและมีแหล่งฝากเงินในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม นักเรียนมีสมุดธนาคารมองเห็นตัวเลขอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้ปกครองร่วมกันกระตุ้นให้นักเรียนร่วมมือกันประหยัดย่นฝากเงินมากยิ่งขึ้น และประเทศชาติมีเงินออมมากขึ้น และลดการฟุ่มเฟือยลง

- โครงการสร้างสัมพันธ์ไทย – ญี่ปุ่น ระหว่างโรงเรียนมินามิคอนนง เมืองอิโรชิมา และโรงเรียนประชาณีเวศน์ ซึ่งโครงการนี้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดหาทุนให้กับบุตรหลานที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการไปสร้างสัมพันธ์โดยอยู่ร่วมกับครอบครัวนักเรียนโรงเรียนมินามิคอนนง เมืองอิโรชิมา และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนที่ญี่ปุ่นร่วมกัน โครงการนี้จัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึงปัจจุบัน (2 ปี จัดโครงการ 1 ครั้ง) ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี ทั้งผู้ปกครองโรงเรียนประชาณีเวศน์ และโรงเรียนมินามิคอนนง เมืองอิโรชิมา

ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ปกครองได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์กันในกลุ่มโรงเรียนประชาณีเวศน์เพื่อร่วมกันจัดหาทุน / สิ่งของ ในการจัดโครงการและนักเรียนได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองชาวญี่ปุ่น และกับนักเรียนชาวญี่ปุ่นที่ได้ร่วมกิจกรรมกันในโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน และชื่นชมผลงานของบุตรหลานและของตนเอง ร่วมกันแก้ไขพัฒนางานให้ได้ผลดีตลอดมา ผลจากการมีส่วนร่วมผู้ปกครองนักเรียน

ทำให้โรงเรียนสามารถจัดโครงการได้อย่างต่อเนื่อง และได้รับผลสำเร็จ สร้างสันติภาพระหว่างประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

3.8 โครงการที่ประสบผลสำเร็จโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น

3.8.1 โครงการผู้ปกครองในฐานะหุ้นส่วนทางการศึกษา (Parents as Educational Partners หรือ PEP) เป็นโครงการที่ประสบผลสำเร็จดียิ่งที่สหรัฐอเมริกาเคยทำมา โรงเรียนต้นแบบที่นำโครงการ PEP ไปใช้แล้วประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง คือ ที่โรงเรียนประถมอะเทนวิลล์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดค่อนข้างเล็ก อยู่ในชนบททางตะวันตกเฉียงใต้ของรัฐเวอร์จิเนีย ซึ่งประชากรส่วนมากอาชีพทำเหมืองถ่านหิน มีฐานะค่อนข้างยากจน โรงเรียนนี้ได้เริ่มทำโครงการนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 1991 – 1992 กิจกรรมหลักของโครงการ เช่น โครงการเครือข่ายโทรศัพท์ของผู้ปกครอง โครงการเยี่ยมเยียนตามบ้าน โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครผู้ปกครอง เพิ่มการมีส่วนร่วมตัดสินใจของผู้ปกครอง และประเมินความต้องการของผู้ปกครอง เป็นต้น

3.8.2 โครงการเครือข่ายโทรศัพท์ของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองอาสาสมัครจะโทรติดต่อผู้ปกครองคนอื่น ๆ ประมาณ 20 – 25 ครอบครัว ในช่วงปลายของทุกเดือน เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลกิจกรรมที่โรงเรียนจะจัดขึ้นในเดือนถัดไป รวมทั้งข้อเสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมใดในอนาคต อาสาสมัครจะพบปะหารือกับครูใหญ่ และผู้ประสานงานโรงเรียนทุกเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและวางแผนการดำเนินงานของเดือนถัดไป ทุกห้องเรียนในโรงเรียนติดตั้งโทรศัพท์เพื่อครูสามารถยักหูติดต่อผู้ปกครองได้ตลอดเวลา ครูจะติดต่อผู้ปกครองทันทีหากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันครูจะรายงานพัฒนาการทางด้านบวกของเด็กด้วย

3.8.3 โครงการเยี่ยมเยียนตามบ้าน ครูและผู้ปกครองทำหน้าที่ผู้ประสานงานโรงเรียนจะจัดเวลาเพื่อไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อเชิญชวนให้ผู้ปกครองเหล่านั้นเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

3.8.4 โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครผู้ปกครอง โดยสนับสนุนให้ผู้ปกครองอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยสอนในชั้นเรียน และช่วยงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ทางโรงเรียนจะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ปกครองทุก ๆ ปี และแบ่งเวลาฝึกเป็นช่วงกลางวัน และกลางคืน เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดแผนเวลาว่างของตนเองได้สะดวกขึ้น และยังจัดการฝึกอบรมเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องนโยบายของโรงเรียน และปูพื้นฐานทักษะการเป็นครูพิเศษ และผู้ช่วยสอนของครูในห้องเรียนให้แก่ผู้ปกครองอีกด้วย

เพิ่มการมีส่วนร่วมตัดสินใจของผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการทุกชุดของโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทครอบคลุมกว้างขวาง เช่น การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร อาคารสถานที่ และสุขภาพอนามัย เป็นต้น

ประเมินความต้องการของผู้ปกครอง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นโครงการ โรงเรียนแห่งนี้ได้คัดเลือกผู้ปกครอง และว่าจ้างให้เป็นผู้ประสานงานของโรงเรียน โดยผู้ปกครองอาสาสมัครจะไปเยี่ยมตามบ้าน เพื่อเก็บข้อมูลทัศนคติและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองคนอื่น ๆ และจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียนขึ้น โดยครูและผู้ปกครองที่ร่วมเป็นคณะกรรมการดังกล่าวจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาปรับการให้บริการของโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นอกจากจะช่วยให้งานทั่วไปของโรงเรียนเป็นไปด้วยดีแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กยังเพิ่มมากขึ้น และเด็กมีระเบียบวินัยดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (ไพฑูริย์ สิริสุนทร, 2543: 22 – 23)

4. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยที่ใช้อยู่คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการได้ติดตามผล และดำเนินการวิจัยหลักสูตรตลอดมา ผลปรากฏว่าหลักสูตรที่ใช้มานานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดหลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และกำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มความเป็นไทย เป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี

เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.1 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสังแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

4.2 โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3
ช่วงชั้นที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6
ช่วงชั้นที่ 3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3
ช่วงชั้นที่ 4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6
2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น

8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษาต่างประเทศ

4.3 เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 – 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5 – 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

4.4 การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม สถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดย

คำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

โดยสรุป จะเห็นว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร หน่วยงาน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง หากมีความรู้ ความเข้าใจ จะสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลานควบคู่ไปกับโรงเรียน ตามบทบาทของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุตรหลานมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตร เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแบ่งปัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (สำนักการศึกษา. 2544: 1 – 9)

5. การจัดการศึกษาในโรงเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้น เป็นบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะปฏิบัติหน้าที่บริหารโรงเรียน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรวางไว้ โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528: 6) ได้กำหนดหน้าที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาไว้ คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยงานบริหารโรงเรียนนั้นประกอบด้วยงานหลักรวม 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้ถืองานวิชาการเป็นหลัก ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมิต และคนอื่นๆ (เพียวี สาธุการ. 2536: 15; อ้างอิงจาก Smith and Other. 1977: 170) ที่ได้ทำการวิจัยถึงปริมาณงานในโรงเรียนที่ต้องปฏิบัติ มีดังนี้

1. งานวิชาการ	ร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคคล	ร้อยละ 20
3. งานกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
4. งานการเงิน	ร้อยละ 20
5. งานอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
6. งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
7. งานธุรการอื่น ๆ	ร้อยละ 5

สำหรับงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานั้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527: 28 – 29) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528: 27 – 52) ได้กล่าวสอดคล้องกันว่า การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา ตามหลักวิชาการบริหารการศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะแบ่งงานบริหารการศึกษาออกเป็น 6 งานหลัก ดังนี้คือ

1. งานวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นในเรื่องของหลักสูตร การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การเตรียมการสอน สื่อการเรียน วิธีสอน และการนิเทศ ตลอดจนประเมินผลการเรียนของนักเรียน

2. งานบุคลากร หรืองานบุคคล ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บุคลากรในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครู และคณาจารย์โรงเรียน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่มีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างขวัญและกำลังใจ การช่วยเหลือแนะนำ ให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ

3. งานกิจการนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การสำรวจจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียน การเกณฑ์นักเรียนเข้าเรียน การยกเว้นนักเรียนเข้าเรียน การปฐมนิเทศนักเรียน การบริหารด้านสุขภาพอนามัย โครงการอาหารกลางวัน และการแนะแนว

4. งานธุรการ การเงินและพัสดุ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานสถิติและข้อมูล งานทะเบียน งานจัดตั้งงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง งานการเงิน และการพัสดุของโรงเรียน

5. งานอาคารสถานที่ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผน ความต้องการอาคารเรียน อาคารประกอบ การตกแต่งสถานที่ การดูแลรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ และการซ่อมแซมพัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน เป็นต้น

6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับกรรมการศึกษาของโรงเรียน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบและรวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนสามารถจัดบริการหรือให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนได้

นอกจากนี้ แคมป์เบล (Campbell) บริดจ์ (Bridge) และไนสเตรนด์ (Nystrand) (1978) ได้จำแนก งานบริหารในความรับผิดชอบของผู้บริหารไว้ 6 ประการ (ทิพวรรณ ยุทธโยธิน; อ้างอิงจาก แคมป์เบล และคณะ. 2523: 176) มีงาน 6 งาน ดังนี้

1. การบริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. การบริหารหลักสูตรและการสอน หรือการบริหารงานวิชาการ
3. การบริหารกิจการนักเรียน
4. การบริหารบุคลากร
5. การบริหารอาคารสถานที่
6. การบริหารการเงินและธุรการ

ปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา 4 ด้าน ไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตามมาตรา 39 จึงทำให้งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนจัดกลุ่มใหม่ มีดังนี้

1. งานวิชาการ
2. งานงบประมาณ
3. งานบริหารงานบุคคล
4. งานบริหารทั่วไป

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ขอบข่ายงานในโรงเรียนทุกงานนั้น เป็นการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรครู นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ตลอดจนชุมชนทั้งสิ้น หากงานส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องก็จะมีผลต่อการจัดการศึกษา และบริหารโรงเรียน งานทุกงานเป็นส่วนที่โยงใยต่อเนื่องกันทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ไว้วางใจ ให้บุตรหลานมาศึกษาในโรงเรียนนั้น ย่อมมีความคาดหวังในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุกด้าน หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในทุกด้านกับทางโรงเรียนก็จะเป็นส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างผู้บริหาร ครู ชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาบุตรหลานของผู้ปกครองหรือผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 8(2) ที่ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 22 ที่ว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษา จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จะเห็นว่าการจัดการศึกษานั้น สามารถพัฒนาทุกที่ภายในโรงเรียน ภายนอกโรงเรียน ในชุมชน ในงานทุกด้านของโรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนได้ทั้งสิ้น นักเรียนจะเกิดความรู้ เกิดทักษะ เกิดจิตสำนึกที่ดีติดตามไป ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24 (6) ที่ว่า สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา

การคาดหวังของผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียน จะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งรักชนก โสภพิศ (2542: 96 – 106) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

6.1 ด้านวิชาการ ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

ยีนยง จิรัฐติกาล (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่ต้องการได้จากโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนได้ครบตามหลักสูตรและเหมาะสมกับวัยของเด็ก

ศิริพร ยิ้มย่อง (2539: 125) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนศิริวัฒนวิทยา

บางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า

ด้านการเรียนการสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้มีความสำคัญด้วยการมุ่งเน้นในวิชาหลักคณิตศาสตร์และภาษาไทย ในขณะที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพน้อย และยังคงหวังให้โรงเรียนส่งเสริมพิเศษในวิชาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ด้วย

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก (2540: 149) ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการเรียนการสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนเอกชนจัดโรงเรียนโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน วิธีสอน และสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา และจัดส่งเสริมวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคอมพิวเตอร์เป็นพิเศษ วิธีสอนของครูใช้วิธีสอนแบบมีการบรรยายประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ และสอนโดยให้นักเรียนได้ฝึกคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง จัดสอนซ่อมเสริมกลุ่มที่เรียนอ่อนหลังเลิกเรียน ส่วนการได้รับการบ้านของนักเรียนควรมีการบ้านเฉพาะวิชาที่สำคัญ ๆ เท่านั้น และในระหว่างการเรียนการสอนควรใช้สื่อการเรียนการสอนครบทุกวิชา ซึ่งมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และเป็นสื่อที่ทันสมัย ต้องการให้ส่งเสริมความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน และเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้กับนักเรียนเป็นครั้งคราวและในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนควรใช้การทดสอบข้อเขียน สำหรับการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนควรจัดแบ่งกลุ่มโดยพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนเป็นเกณฑ์ ปานกลาง อ่อน และควรมีจำนวนนักเรียน ในแต่ละห้องระหว่าง 35 – 40 คน

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังในด้านการเรียนการสอน คือ คาดหวังให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้ครบตามหลักสูตรเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมพิเศษควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนและเน้นเนื้อหาและประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

6.2 ด้านงบประมาณ จากการศึกษางานที่เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการจัดการธุรการและการเงินของโรงเรียน พบว่า มีงานวิจัยดังนี้

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก (2540: 151) ศึกษาพบว่า ด้านธุรการและการเงิน ผู้ปกครองส่วนมากคาดหวังให้โรงเรียนจัดทำแบบสำรวจความต้องการเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองต้องการส่งผ่านไปทางนักเรียน ในคู่มือนักเรียนควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สำหรับการแจ้งข่าวสารของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนส่งจดหมายติดต่อกับผู้ปกครอง ส่วนในเรื่องการชำระค่าธรรมเนียมการเรียนโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชำระได้ในช่วงวันเวลาราชการ และวันหยุดราชการ และการแจ้ง การ

ค้างชำระค่าธรรมเนียมการเรียน โรงเรียนควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน ก่อนสอบปลายภาคเรียน โดยแจ้งผ่านทางนักเรียน เช่น จดหมายเตือน เป็นต้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนแจ้งข่าวสารไปยังผู้ปกครอง รวมทั้งในเรื่องของการชำระค่าธรรมเนียมการเรียน ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนแจ้งผู้ปกครองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน และเปิดโอกาสให้ชำระได้ทุกวัน

6.3 ด้านการบริหารบุคลากร จากการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครอง ในด้านการบริหารบุคลากร พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังดังต่อไปนี้

คณะกรรณ (2535: 219) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้ครูมีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 68.06 และครูคนเดียวเป็นครูประจำชั้นเด็ก ตามนักเรียนไปทุกชั้นจนจบการศึกษา ร้อยละ 70.00 การสอนของครูนั้นผู้ปกครองคาดหวังให้ครูควรสอนแยกวิชา โดยครูประจำชั้นสอนร่วมกับครูท่านอื่น ๆ ร้อยละ 70.56 ผู้ปกครองคาดหวังให้ครูพูดจาสุภาพเรียบร้อย ร้อยละ 87.22 แต่งกายสะอาด สุภาพ ร้อยละ 78.06 กิริยาท่าทางสง่า มั่นใจในตัวเอง ร้อยละ 70.56 มีความสนิทสนมเป็นกันเองกับนักเรียนและผู้ปกครอง ร้อยละ 91.11 ในห้องเรียนควรมีครู 1 คน พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน ร้อยละ 78.30

ศุกร วัฒนพฤชา (2538: 129) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า นักเรียนพอใจมากต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การดูแลเอาใจใส่ตลอดจนการใช้คำพูด และการปฏิบัติต่อนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีการติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ สำหรับเรื่องที่คุณปกครองให้ความสำคัญมากกับตัวครู ได้แก่ การเอาใจใส่นักเรียน

ศิริพร ยิ้มย่อง (2539: 128) ศึกษาพบว่า ด้านบุคลากร ผู้ปกครองคาดหวังว่า ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก มีคุณลักษณะ เอาใจใส่เด็ก มีคุณธรรม มีวุฒิทางวิชาชีพครู ใจดี รักเด็ก เป็นจุดเด่นที่ต้องการ

พรพิมล แซ่ชี (2540: 83) ศึกษาพบว่า ด้านบุคลากร ควรจะเน้นทั้งปริมาณ และคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีความอดทนสูง รวมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้นำ และมีบุคลิกภาพที่ดี และที่สำคัญจะต้องมีคุณธรรม มีความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ ซึ่งละเอียดลึกซึ้งกว่าการสอนของเด็กในวัยอื่น

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก (2540: 150) ศึกษาพบว่า ด้านบุคลากร ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในคุณลักษณะของครู ครูควรมีความเอาใจใส่ดูแลเด็กทุกคน มีจริยธรรมและมารยาทดี มีวาจาสุภาพ ไพเราะ ส่วนเรื่องวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครูเป็นเรื่องสำคัญรองลงไป ผู้ปกครองคาดหวังให้ครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนทำการสอนเสมอ ขอให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก สามารถนำผลการวัดและการประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน ใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการสอน และมีความแม่นยำในวิชาที่สอน ส่วนในด้านพัฒนาบุคลากร ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนส่งครูไปอบรมหรือไปสัมมนาทางวิชาการเสมอ

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังใน

ด้านการบริหารบุคลากร ดังต่อไปนี้ คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู พฤติกรรมการสอนของครู รวมทั้งการปฏิบัติของครูต่อนักเรียน และมีความคาดหวังให้บุคลากรมีเพียงพอแก่นักเรียน และมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและมีบุคลิกภาพที่ดี

6.4 ด้านบริหารทั่วไป ได้แก่ งานอาคารสถานที่ งานบริการและกิจการนักเรียนงาน สร้างสัมพันธ์ชุมชน เป็นต้น

6.4.1 งานอาคารสถานที่ จากการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครอง ในด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งสรุป ได้ดังนี้

คณะอง ดนเล็ก (2535: 219) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้ โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้บ้านนักเรียน ร้อยละ 31.94 สิ่งแวดล้อมรอบๆ โรงเรียนไม่มีแหล่งเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรม ร้อยละ 43.61 อาคารเรียนควรสร้างขึ้นใหม่ เพื่อทำเป็นโรงเรียน โดยเฉพาะ ร้อยละ 79.72 และเป็นอาคารชั้นเดียว ร้อยละ 82.78 ห้องเรียนมีขนาด 8 x 10 เมตร ร้อยละ 48.05 ในห้องเรียนควรติดพัดลม ร้อยละ 68.06 พื้นห้องทำด้วยไม้ ร้อยละ 63.33 ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องส้วม ร้อยละ 100 สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นที่เป็นครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งหมดของโรงเรียน ร้อยละ 44.72 การจัดบริเวณโรงเรียนควรอยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ร้อยละ 43.89 ส่วนในห้องเรียนผู้ปกครองคาดหวังให้มีกระดานดำ ร้อยละ 89.17 มีอุปกรณ์ฝึกเซาว์ (เครื่องเล่นพัฒนา) ร้อยละ 82.22 มีหนังสือเด็ก ร้อยละ 79.44 มีภาพติดต่อ ร้อยละ 78.00 มีตู้เก็บอุปกรณ์เด็กเล่น ร้อยละ 77.22 มีที่แสดงผลงานนักเรียน ร้อยละ 76.39 มีบล็อกต่างๆ ร้อยละ 72.78 และมีดินน้ำมัน หรือแป้งสำหรับปั้นได้ ร้อยละ 72.78

ศุภร วัฒนพฤกษา (2537: 128 - 129) ศึกษา พบว่า การจัดตกแต่งห้องเรียน นั้นควรให้ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบดี มีการถ่ายเทอากาศและแสงสว่างที่เพียงพอ ห้องประกอบการเรียนการสอนซึ่งได้แก่ ห้องสมุด ห้องนาฏศิลป์ ห้องพลศึกษา ห้องคอมพิวเตอร์ ผู้ปกครองเห็นว่าจัดไว้อย่างเพียงพอแล้ว สำหรับสภาพอาคารเรียนนั้นมีความแข็งแรงปลอดภัยดี รวมทั้งบริเวณก็มีความสะอาด ร่มรื่น และเป็นระเบียบ เครื่องเล่นสนามมีความแข็งแรง ปลอดภัย และเหมาะสมต่อวัยและพัฒนาการแต่จำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอแก่นักเรียน และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เห็นว่าสื่อการเรียนการสอนประเภทอุปกรณ์ที่โรงเรียนมี ได้แก่ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ วิทยุ เครื่องเล่นเทป เครื่องเล่นวีดีโอ เพียงพอแล้วสำหรับการเรียนการสอนระดับนี้ และเห็นด้วยที่โรงเรียนจัดสอนคอมพิวเตอร์ระดับชั้นที่ควรเปิดสอน คือ อนุบาล 2 และ 3

สมาลี มีพงษ์ (2538: 63) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน
2. ตกแต่งบริเวณภายนอกอาคารเรียบร้อยร่มรื่นเป็นธรรมชาติ
3. มีเครื่องเล่นสนามสภาพดี สวยงาม เหมาะสมกับวัยผู้เรียน

ซูลีพร อนุะมาน (2539: 65) ศึกษา พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเป็นอันดับหนึ่ง คือ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นระเบียบ สวยงาม ร่มรื่น ทำให้บรรยากาศน่าเรียนน่าอยู่ และบริเวณโรงเรียนสะอาดมีที่ทิ้งขยะอย่างถูกสุขลักษณะ เป็นเหตุผลประกอบ ที่มีความสำคัญรองลงมา ส่วนความคิดเห็นของผู้ปกครองอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีห้องกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน

ศิริพร ยัมย่อง (2539: 126) ศึกษา พบว่า ด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ผู้ปกครองจำนวนมากให้ความสำคัญของห้องปฏิบัติการทางวิชาภาษาอังกฤษ ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

พรพิมล แซ่ซี้ (2540: 82 - 83) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองเห็นว่า ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่จัดแต่งได้สวยงามดี สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย กว้างขวาง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี แต่ไม่มีสนามหญ้าให้เด็กได้วิ่งเล่นด้วยความปลอดภัย พื้นโรงเรียนที่ปูด้วยกระเบื้องจะลื่นมาก โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน ที่จ่อจรรับ - ส่งนักเรียนไม่สะดวก และไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร เป็นเพราะโรงเรียนตั้งอยู่ช่วงทางโค้ง ควรจะมีหน่วยรักษาความปลอดภัยและตำรวจช่วงเวลาเช้า - เย็น ด้านสื่อการเรียนการสอน ทางโรงเรียนควรจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ถ้าสามารถเคลื่อนไหวได้และมีสีสันด้วยยิ่งดี ทำให้เด็กอยากกรู้อยากเห็น ทางโรงเรียนควรจัดสื่อนิทานประเภทพื้นบ้านที่สอนศีลธรรมและวัฒนธรรมไทยเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก (2540: 149) ศึกษา พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในที่สะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ ปลอดภัย และมีสถานที่เล่นกีฬา สถานที่นั่งพักผ่อนและมีห้องน้ำ ห้องส้วม จัดเป็นสัดส่วน สภาพห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และปราศจากเสียงรบกวน ส่วนห้องประกอบการเรียนนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนจัดให้มีห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ และห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

วิษุฒดา งามปลอด (2540: 91 - 92) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังว่า ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนควรมีห้องเรียนที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีเครื่องเล่นทั้งในที่ร่มและกลางแจ้ง มีอาคารเรียนชั้นเดียวที่มีความมั่นคงแข็งแรง และลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนควรจัดเครื่องเล่นสนามไว้ในที่ที่เหมาะสมและเป็นสัดส่วน จัดเครื่องเล่นสนามที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีจำนวนเพียงพอต่อเด็ก นอกจากนี้ การเลือกวัสดุสำหรับปูพื้นห้องเรียน ควรใช้การปูพื้นไม้หรือพื้นคอนกรีตปูแผ่นยาง

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังในด้านอาคารสถานที่สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น แข็งแรง ปลอดภัย อากาศถ่ายเทได้สะดวก และมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ต้องไม่มีแหล่งเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมอีกด้วย ดังนั้นคือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ซึ่งได้แก่ บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องประกอบการเรียนการสอน

6.4.2 งานบริการและกิจการนักเรียน จากการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านกิจการนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังดังต่อไปนี้

วิภา สกุลเอี่ยมไพบุลย์ (2538: บทคัดย่อ) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พอใจงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนทั้งสามด้าน ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ผู้ปกครองที่มีการศึกษา อายุ และรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่องานกิจการนักเรียนของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ศุภร วัฒนพฤกษา (2538: 129) ศึกษา พบว่า การบริการอาหารของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนชอบอาหารที่โรงเรียนจัดให้ และต้องการให้โรงเรียนคำนึงถึงคุณค่าของอาหาร และความสะอาดปลอดภัยของอาหารที่จัดทำ อาหารกลางวัน ควรมีทั้งประเภทอาหารจานเดียว และอาหารที่มีทั้งข้าวสวยและกับข้าว อาหารว่างช่วงบ่ายควรเป็นนม ผลไม้ตามฤดูกาล ขนมหวาน และอาหารว่างประเภทสาหร่ายแช่เย็น ข้าวต้มผัดสลัดกันไป ส่วนน้ำดื่มซึ่งเป็นน้ำประปาที่ได้ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำและเข้าตู้ทำความเย็น ผู้ปกครองเห็นว่าสะอาดเพียงพอแล้ว

สุมาลี มีพงษ์ (2538: 63) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า ด้านการบริการของโรงเรียน มีดังนี้

1. มีข่าวสารการเรียนการสอนและผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

แบบต่อเนื่อง

2. จัดการบริการสุขภาพนักเรียนได้ดีมาก ตลอดจนการเอาใจใส่และการดูแล

ศิริพร ยิ้มย่อง (2539: 126) ศึกษา พบว่า ด้านกิจการนักเรียน ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการเรียนมากเป็นอันดับ 1 ส่วนการบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน เช่น ทำความสะอาดเป็นอันดับ 6 และกิจกรรมส่งเสริมประเพณีไทย เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ฯลฯ เป็นอันดับ 7

พรพิมล แซ่ซี้ (2540: 83) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในด้านการบริการว่าควรจะมีครูเวรเฝ้าหน้าประตูโรงเรียนในตอนเช้า เพราะเมื่อผู้ปกครองมาส่งเด็กแล้วไม่มีครูคอยดูแลเด็ก ปัญหาจราจรภายในโรงเรียนก็ไม่สะดวกสำหรับผู้ปกครอง การบริการและอำนวยความสะดวกเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากในปัจจุบัน เพราะสามารถลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับเด็กและผู้ปกครองลงไปได้มาก ผู้ปกครองสามารถลดความกังวลลงไปได้บ้าง

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก (2540: 150) ศึกษา พบว่า ด้านกิจการนักเรียน ผู้ปกครองส่วนมากคาดหวังให้โรงเรียนจัดบริการและสวัสดิการให้กับนักเรียนมาก ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องส้วม การดูแลความปลอดภัย การตรวจสุขภาพประจำปี การจัดบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยมีพยาบาลประจำโรงเรียน มีการจัดทุนการศึกษาให้กับนักเรียนยากจน นอกจากนี้ผู้ปกครองยังคาดหวังว่าโรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียน เช่น กิจกรรมชมรมต่างๆ ในโรงเรียน กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ เพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน กล้าแสดงออก

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

วิชุลดา งามปลอด (2540: 92) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในด้านการบริการในโรงเรียน ดังนี้

1. การจัดบริการพิเศษ ควรมีบริการอาหารกลางวัน อาหารว่างให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ บริการตรวจสอบสภาพประจำปี การบริการรถรับ – ส่งนักเรียน
2. การจัดอาคารเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน ควรจัดห้องเรียนอนุบาลเป็นเอกเทศ แยกจากอาคารอื่น
3. รูปแบบกิจกรรมประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมของนักเรียน การจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อครูจะได้พูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียน และการจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์โรงเรียนออกสู่ชุมชน
4. ความปลอดภัยภายในและภายนอกอาคารเรียน โรงเรียนควรมีเครื่องตัดกระแสไฟฟ้าอัตโนมัติภายในโรงเรียน และติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงทุกอาคาร ตลอดจนมีการอบรมนักเรียนให้รู้จักรักษาความปลอดภัย
5. การดำเนินการกรณีที่เด็กได้รับอุบัติเหตุหรือป่วย ทางโรงเรียนควรนำเด็กไปพบแพทย์ก่อนแล้ว จึงแจ้งให้ผู้ปกครองทราบทีหลัง รองลงมาคือ รีบแจ้งผู้ปกครองก่อนจึงนำเด็กไปพบแพทย์

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังในด้านกิจการนักเรียนเกี่ยวกับการบริการอาหารกลางวัน การบริการข่าวสารการเรียนการสอน และผลการเรียน การบริการสุขภาพ และสวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน

6.4.3 งานสร้างสัมพันธ์กับชุมชน งานวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน มีดังต่อไปนี้ คือ

คะนอง ดนเล็ก (2535: 220) ศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 53.06 คาดหวังให้มีการติดต่อระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยใช้จดหมาย มีการจัดประชุมผู้ปกครองปีละ 2 ครั้ง ร้อยละ 55.00 ผู้ปกครองคาดหวังที่จะพบครูเมื่อทางโรงเรียนจัดกิจกรรม เช่น วันประชุมผู้ปกครอง ร้อยละ 44.17 ผู้ปกครองคาดหวังให้นำความคิดเห็นของผู้ปกครองมาประกอบการพิจารณาในการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 76.11 และคาดหวังให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองปรึกษาหารือได้ตลอดเวลา ร้อยละ 68.89 ผู้ปกครองคาดหวังให้บริการรถรับ – ส่งนักเรียน ร้อยละ 66.11 และในกรณีเด็กเจ็บป่วยที่โรงเรียน ผู้ปกครองคาดหวังให้ทางโรงเรียนพานักเรียนไปหาแพทย์ เพื่อรักษาพยาบาลแล้วแจ้งผู้ปกครองทราบ ร้อยละ 85.56

เดือนเพ็ญ เปรมจิตร (2538: 210) ศึกษา พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังว่าครูควรติดต่อกับผู้ปกครองด้วยวาจาเมื่อมีโอกาสพบกัน ประชุมผู้ปกครองปีละ 1 ครั้ง เชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้ปรึกษาหารือกับทางโรงเรียนตลอดเวลา นำความคิดเห็นของผู้ปกครองเป็นแนว

การจัดการเรียนการสอน ให้เด็กได้นอนวันละ 1 – 2 ชั่วโมง จัดนม ยู เอช ที หรือนมพาสเจอร์ไรส์ ให้ดื่ม พาเด็กไปหาแพทย์เมื่อเกิดการเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ และจัดอาหารกลางวัน และอาหารว่างให้เด็ก

ซูลีพร อนุมาน (2539: 66) ศึกษา พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอันดับหนึ่งคือ ผู้บริหารและครูต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตที่ดี และโรงเรียนต้อนรับผู้มาเยี่ยมด้วยความเต็มใจ เป็นเหตุผลประกอบที่มีความสำคัญรองลงมา ส่วนอันดับสุดท้ายที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็น คือ โรงเรียนประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

ศิริพร ยัมย่อง (2539: 126) ศึกษา พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครองคาดหวัง ในเรื่องเกี่ยวกับการบริการห้องสมุด กับบุคคลในชุมชนมากเป็นอันดับ 1 จัดอบรมหลักสูตรอาชีพที่มีในชุมชน อันดับ 2 และให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การจัดเป็นสถานที่จัดงาน เช่น งานแต่งงาน เป็นต้น

พรพิมล แซ่ชี (2540: 82 - 83) ศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คือ โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน โรงเรียนชี้แจง ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ในชั้นอนุบาล ให้ผู้ปกครองทราบ ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนดำเนินงานได้อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้แล้ว ผู้ปกครองยังให้ข้อเสนอแนะว่า ทางโรงเรียนยังขาดเรื่องการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ขาดการปฐมนิเทศผู้ปกครอง การจัดการประชุมพบปะกันระหว่างครูกับผู้ปกครองเพื่อรับคำวิจารณ์ คำติ – ชม ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะปัญหาที่เกิดขึ้นกับความคิดความรู้สึกของผู้ปกครอง ผู้ปกครองยังไม่ได้รับคำชี้แจงแนะนำอย่างถูกต้อง

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก (2540: 150) ศึกษา พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง คาดหวังให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน เข้าร่วมงานบุญ หรือประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้นและให้คณะครูนักเรียนเข้าเยี่ยมชมนักเรียนที่มีในชุมชน และร่วมกับสถานพยาบาลในชุมชน จัดบริการตรวจสุขภาพอนามัยให้กับประชากรในชุมชน สำหรับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ควรเชิญบุคลากรในชุมชนมาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้กับนักเรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้ ให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนด้วยวาจาหรือจดหมาย มีการจัดประชุมผู้ปกครองปีละ 1 – 2 ครั้ง เชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีการปรึกษาหารือกัน เพื่อนำความคิดเห็นของผู้ปกครองมาพิจารณาเป็นแนว ในการจัดการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองติ – ชม เสนอแนะปัญหา นอกจากนี้แล้ว โรงเรียนควรมีห้องสมุดบริการชุมชน และโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นตลอดจนเชิญบุคลากรในชุมชนมาบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียน

กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารและจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 มาตราที่ 39 ระบุไว้ว่าเป็นสิ่งสำคัญและผู้ปกครองจะให้ความสนใจ เพราะล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุตรหลานของผู้ปกครองทั้งสิ้น

7. ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การที่ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียน จะมีส่วนร่วมในการทำสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ผู้ใหญ่มีส่วนร่วม และทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะทฤษฎีและการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการควบคู่กันไปเสมอ ดังคำกล่าว ศาสตราจารย์คิดด์ นักการศึกษาผู้ใหญ่แห่งแคนาดา (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 83 ; อ้างอิงจาก Kidd. 1973: 25) ที่ว่า “ทฤษฎีที่ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติก็ไร้คุณค่า และการปฏิบัติงานที่ขาดทฤษฎีก็เปรียบเสมือนคนตาบอด (Theory without practice is empty, and practice without theory is blind) ทั้งนี้ทฤษฎีตามความหมายของโนลส์ได้กล่าวโดยสรุปว่า “ทฤษฎี คือ ข้อสรุปรวมของแนวคิดที่มีความซับซ้อน มีความเชื่อมั่นได้ และสามารถตรวจสอบได้เกี่ยวกับปรากฏการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด” (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 84 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1978: 5) ดังนั้น จึงควรศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะเป็นประโยชน์นำไปปฏิบัติ และบริหารงานกับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.1 ความสำคัญของทฤษฎีแรงจูงใจ

นงนุช โรจนเลิศ (2540: 10) ได้กล่าวถึงเรื่องของแรงจูงใจ (Motivation) ว่า สเตียร์ส (Steers. 1991) อธิบายว่าคำว่า “Motivation” มาจากภาษาละตินโบราณว่า “Movere” ซึ่งมีความหมายว่า “เคลื่อนไหว (To Move)” การจูงใจหมายถึงสภาพทางจิตของบุคคลที่ให้พลังหรือชี้นำพฤติกรรมของมนุษย์ให้คงอยู่ แรงจูงใจเป็นแรงขับ (Drives) ที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางเฉพาะ เพื่อบรรลุเป้าหมายอันใดอันหนึ่งของบุคคล การศึกษาการจูงใจของบุคคลต้องศึกษาทั้งสภาพภายในจิตใจของบุคคล และสภาพแวดล้อมของบุคคลที่ก่อให้เกิดการจูงใจนั้น ปัจจุบัน จึงได้มีการพัฒนาทฤษฎีใหม่ที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น เพื่ออธิบายที่มาของแรงจูงใจ

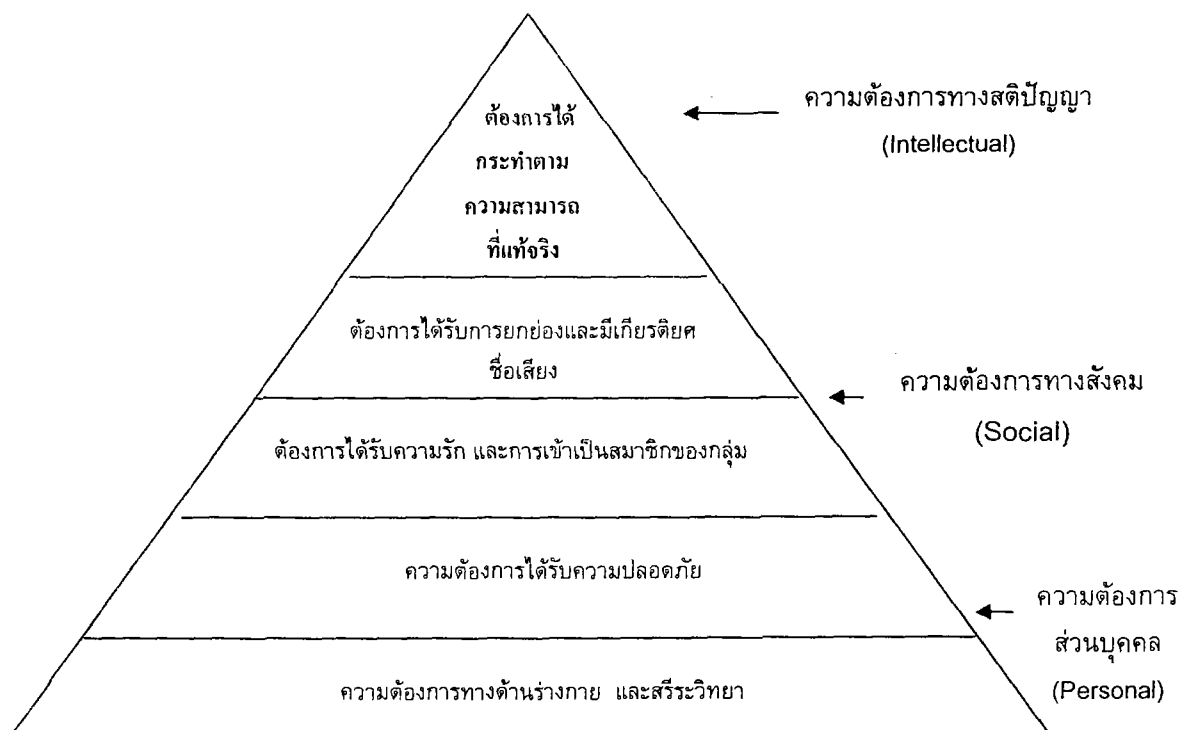
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ได้รับการพัฒนาในระยะหลังแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม (นงนุช โรจนเลิศ. 2540: 11 ; อ้างอิงจาก Cherrington. 1994 ; Steers. 1991) ทฤษฎีกลุ่มแรก คือ กลุ่มทฤษฎีเนื้อหา หรือทฤษฎีความต้องการ (Content Theories or Need Theories) กลุ่มทฤษฎีนี้พยายามอธิบายว่าอะไร หรือมีองค์ประกอบใดกระตุ้นหรือจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ทฤษฎีในกลุ่มนี้ที่สำคัญได้แก่ทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy) ทฤษฎีความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้ของแมคเคลแลนด์

(McClelland's Learned Needs) เป็นต้น กลุ่มที่สองคือกลุ่มทฤษฎีกระบวนการ (Process Theories) กลุ่มทฤษฎีนี้พยายามอธิบายว่าเหตุใดจึงเกิดการจูงใจหรือบุคคลถูกจูงใจได้อย่างไร ทฤษฎีในกลุ่มนี้ที่สำคัญได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ทฤษฎีความเท่าเทียมกัน (Equity Theory) เป็นต้น นอกจากนี้ โบเชียร์ (เพ็ญแข ประจณปัจจนิก. 2547 ; อ้างอิงจาก Boshier. 1985) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดแรงจูงใจ E P S (Education Participation Scale) ทดสอบกับผู้ใหญ่กว่า 12,000 คน แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน และนำมาใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก

ในกลุ่มที่อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจทั้งหมด แต่ละทฤษฎีต่างก็มีจุดเด่นจุดด้อยแตกต่างกันและมีความเหมาะสมในการอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ในสภาพการณ์ที่ต่างกันในที่นี้ขอยกตัวอย่างทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ซึ่งสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนเพื่อจูงใจผู้ปกครองได้ดังนี้

ทฤษฎีแรงจูงใจ

มาสโลว์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538: 90 ; อ้างอิงจาก Abraham H.Maslow. 1943) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ในลักษณะของลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) โดยแยกออกเป็นลำดับขั้นที่สำคัญ 5 ขั้นตอนด้วยกันดังที่แสดงให้เห็นจากรูป

ที่มา : มาสโลว์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 90 ; อ้างอิงจาก Abraham H. Maslow. 1943)

ขั้นที่ 1 : ความต้องการทางด้านร่างกายหรือทางสรีระวิทยา (Bodily Needs of Physiological Needs) เป็นความต้องการที่มาสโลว์ และนักจิตวิทยา เห็นว่าเป็นความต้องการระดับแรกสุด ได้แก่ อาหาร น้ำ เพื่อบรรเทาความหิว ความต้องการทางเพศ การพักผ่อนนอนหลับ การได้หย่อนใจ

ขั้นที่ 2 : ความต้องการได้รับความปลอดภัย (Safety Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นที่ 1 ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ถ้าหากไม่ได้รับการสนองตอบคนเราอาจหาทางหลบหนีไปจากสภาพนั้นๆ ก็ได้ ซึ่งขั้นที่ 1 และ 2 เป็นความต้องการส่วนบุคคล (Personal)

ขั้นที่ 3 : ความต้องการความรักและการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม (Love and Belonging Needs) เพราะว่าต้องการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิก หรือเพื่อน ๆ ในกลุ่มต้องการทราบว่าตนเองมีฐานะอย่างไรในกลุ่ม

ขั้นที่ 4 : ต้องการได้รับการยกย่องในด้านความมีชื่อเสียงและเกียรติยศ (Self – esteem Needs) ซึ่งหมายถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความเคารพ ความเชื่อมั่นอื่นๆ ทำให้เกิดความรู้สึกอิสระ มีเสรีภาพ และความมีชื่อเสียงในด้านต่างๆ ซึ่งในขั้นที่ 3 และ 4 เป็นความต้องการทางสังคม (Social)

ขั้นที่ 5 : ต้องการได้กระทำตามความสามารถที่เป็นจริง (Self Actualization) เป็นขั้นสุดท้ายของความต้องการและเป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล เพื่อแสดงถึงสิ่งที่เขามีความสามารถและศักยภาพที่จะกระทำได้ ซึ่งเป็นความต้องการทางสติปัญญา (Intellectual)

กล่าวโดยสรุปจะเห็นว่าการนำหลักการทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนนั้น จะต้องตอบสนองความต้องการของผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ปกครอง ทั้งทางด้านความต้องการส่วนบุคคล ความต้องการทางสังคม และความต้องการทางสติปัญญา ซึ่งจะจูงใจให้ผู้ปกครองอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสามารถกระทำได้ ดังนี้

ความต้องการส่วนบุคคล (Personal) โรงเรียนควรจัดสถานที่ให้สวยงามเหมาะสม สะอาด เป็นสิ่งแรกพบที่ผู้ปกครองประทับใจ และให้ทุกที่ของโรงเรียนมีความปลอดภัย ผู้ปกครองจะเข้ามาโรงเรียนก็ได้รับความสะดวกสบาย จัดที่นั่งพัก จุดต้อนรับ ผู้ปกครองให้เพียงพอ มีมุมหนังสือ มีมุมข่าว อำนวยความสะดวกด้านน้ำดื่ม ห้องสุขาให้สะอาด ทำให้ผู้ปกครองเกิดความสุข มีความพอใจ เมื่อได้เข้ามาในโรงเรียน เป็นต้น

ความต้องการทางสังคม (Social) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้นโยบายกระตุ้นให้ครูบุคลากรในโรงเรียนทุกคน ให้ความสำคัญแก่ผู้ปกครองทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ควรให้เกียรติผู้ปกครอง โดยรับฟังความคิดเห็น ยกย่อง หากจุดดีของผู้ปกครอง หากผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ ภายในโรงเรียน ควรสนใจชื่นชมติดตาม หากผู้ปกครองท่านใดมีส่วนร่วมในด้านใดของโรงเรียน พอจบกิจกรรมนั้นๆ ควรมอบเกียรติบัตรยกย่องแก่ผู้ปกครองคนนั้น หรือกล่าวชมในที่ประชุม หรือชื่นชมกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมจะทำให้ผู้ปกครองมีความสุขและเห็นตัวอย่าง

ความตั้งใจให้เกียรติจากทางโรงเรียน จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปกครองท่านนั้นหรือคนอื่นๆ เห็นตัวอย่าง ก็จะจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ความต้องการทางสติปัญญา (Intellectual) โรงเรียนจะต้องศึกษาผู้ปกครอง รู้จักผู้ปกครองเป็นรายบุคคล จากประวัติผู้ปกครองในห้องเรียนเป็นรายบุคคล และดึงศักยภาพของผู้ปกครองที่มี ให้เกิดประโยชน์กับทางโรงเรียนและบุตรหลานของเขาให้มากที่สุด ทั้งนี้ผู้ปกครองจะใช้สติปัญญาของตนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ โรงเรียนต้องพยายามจูงใจให้ตอบสนองความต้องการขั้นต้นที่ผ่านมาก่อน แล้วขั้นสุดท้ายจะเกิดแรงจูงใจในตัวผู้ปกครองเองที่จะพยายามมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนตามศักยภาพ ความพร้อมของตนเองเต็มที่ต่อไป

7.2 ความสำคัญของทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สุริช พานิชวงษ์ (2546: 20 - 21) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรม (Behavioral Approach) ผู้ที่ริเริ่มแนวคิดนี้ คือ ฟอลเลท (มัย สุขเยี่ยม. 2535: 16 ; อ้างอิงจาก Follet) ซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนาวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมโดย แมคเกรเกอร์, เฮิร์ชเบอร์ก และมาสโลว์ (McGregor, Herzberg and Maslow) (Wayne. 1995: 482 – 483) ซึ่งได้แก่ทฤษฎี y (Theory y) ของแมคเกรเกอร์ มีพื้นฐานแนวคิดที่ว่าผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องพยายามสนับสนุนและพัฒนาการทำงานของพนักงาน ซึ่งจะพัฒนาได้โดยการเพิ่มโอกาสของพนักงานในความเจริญก้าวหน้า โดยเพิ่มความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร (Kreps. 1986: 88 – 89) ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮิร์ชเบอร์ก (Herzberg's Two Factor Theory) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่สำคัญและได้รับความสนใจในการศึกษาวิจัย เฮิร์ชเบอร์กและคณะ ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมไว้ 2 ประการ ที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจของบุคคล คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) และปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor)

ปัจจัยจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการทำงานโดยตรง จะเป็นตัวการสร้าง ความพึงพอใจให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) คือ การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและสำเร็จ มีความสามารถต่างๆ รู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เกิดความรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่สำเร็จ

2. การได้รับความยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้อื่น การยอมรับนี้จะอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจหรือการแสดงออกอื่นใด ที่สื่อให้เห็นถึงการยอมรับความสามารถเมื่อทำงานสำเร็จ

3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The Work Itself) เป็นงานที่น่าสนใจต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรืองานที่ทำตั้งแต่ต้นจนจบคนเดียว
 4. ความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบอย่างเต็มที่
 5. ความก้าวหน้า (Advancement) การได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์กร มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการอบรม
- โดยสรุปจะเห็นว่า การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์มีพื้นฐานมาจากสิ่งจูงใจ สิ่งที่สามารถสร้างความพึงพอใจของบุคคล สอดคล้องกับปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ชเบอร์เกอร์ ดังนั้น สิ่งสำคัญในการที่จะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ จะต้องสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครอง ให้เกิดความพึงพอใจในการ ที่จะนำลูกเข้ามาศึกษาในโรงเรียน และต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตามจุดประสงค์ที่ผู้ประสงค์ตั้งไว้ เพื่อร่วมกันส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ดี มีคุณภาพ นั้นหมายถึงผลผลิต คือ บุตรหลานของผู้ปกครองจะเป็นคนที่มีปัญญา มีคุณธรรม และมีความสุข เป็นอนาคตที่สำคัญของครอบครัว ของสังคมต่อไป

8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกิจกรรมป้องกันการเสพยาบ้า และไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกด้านที่ศึกษา ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วมน้อยถึงปานกลางในขั้นการปฏิบัติของทุกด้าน สำหรับปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียนและชุมชน

สุพจน์ เบญจามฤต (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพบว่า ประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีจำนวนมากในชุมชนกลับมีบทบาทในการมีส่วนร่วมโดยมีแบบแผน การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participatory Pattern) คือ การเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในฐานะของผู้ให้ความร่วมมือ เพราะถูกทำให้เกิดความเข้าใจว่าผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไปในชุมชนไม่มีความรู้ ความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับ

โรงเรียนในการจัดการศึกษาได้ และพบว่า ในส่วนของนโยบายการพัฒนากับปฏิบัติการการพัฒนา ก็ยังไม่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะในส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษา

ณัฐวัตร ลุณหงส์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว สังคม และสภาพแวดล้อมกับการควบคุมตนเองและการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน: ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า ในด้านการอบรมเลี้ยงดู นักเรียนได้รับการอบรมแบบรักสนับสนุนมากที่สุด เนื่องจากข้อมูลทั่วไปของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี เป็นเพศชาย อาศัยอยู่กับบิดา มารดา มีบิดา มารดา เป็นผู้อบรมเลี้ยงดู และบิดา มารดา อยู่รวมกัน และจากการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ มีสัมพันธภาพในครอบครัวค่อนข้างดี โดยครอบครัวที่มีบิดามารดาเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูลูกร่วมกัน มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีที่สุด และจากการศึกษาพฤติกรรม 5 ด้านของนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน เกี่ยวกับครู อาจารย์ เกี่ยวกับสุขภาพ พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมอื่นๆ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรม ที่เหมาะสมมากกว่าพฤติกรรม ไม่เหมาะสมทุกพฤติกรรม และพฤติกรรมของนักเรียนทุกพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนั้น ปัจจัยด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักเรียนทุกพฤติกรรมด้วย

อนุพล มานะสารวุฒิ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษา ทั้งในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ผู้ปกครองมากกว่า ร้อยละ 50 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตร และการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจ ไม่ทราบในเรื่องต่างๆ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อม หรือมีภาระมาก โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย และชุมชนไม่เห็นความสำคัญของโรงเรียน

จันรอล เงินคำ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงของ จังหวัดเขียงราย ผลการศึกษา พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน การอบรมและพัฒนาเด็กนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน ในขณะที่ ผู้ปกครองส่วนน้อยที่สามารถมีส่วนร่วมในฐานะวิทยากรพิเศษ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการบริจาคเงิน สำหรับด้าน

การประสานสัมพันธ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารโดยการพบปะพูดคุยด้วยตนเอง ให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการบริการ ผู้ปกครองเกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้นักเรียน การดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน และการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ในส่วนของปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองไม่มีเวลา เพราะต้องไปประกอบอาชีพ ไม่มีความรู้ความสามารถ และฐานะทางบ้านยากจน

นิกุล ประทีปพิชัย และ สุรินทร์ มุลจันทร์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองชายและหญิง มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ด้านเอกสารประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและบทบาท การมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ด้านการเรียนการสอนและหลักสูตรพบว่า ผู้ปกครองต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยกำหนดหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของท้องถิ่นและต้องการช่วยเหลือโรงเรียน ในการนํานโยบายของโรงเรียนไปแจ้ง ให้ผู้ปกครองทั่วไปทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ส่วนด้านประสานงานและ ปรับใช้ทรัพยากร พบว่า ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยเป็นผู้ประสานงานและระดมความช่วยเหลือจากแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน ด้านบุคลากรพบว่า ผู้ปกครองต้องการให้คำปรึกษา แนะนำบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะต่าง ๆ แก่ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ด้านสังคมและกายภาพ พบว่า ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน โดยเป็นผู้สนับสนุนทั้งวัสดุ สิ่งของ และกำลังทรัพย์ สำหรับรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในรูปแบบของการเข้ามาเป็นกรรมการโรงเรียน เพื่อให้คำปรึกษาแก่โรงเรียน และรูปแบบของการเป็นอาสาสมัครช่วยงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น เป็นวิทยากรพิเศษ เป็นครู ผู้ช่วยสอนในวิชาที่ตนถนัด

เพ็ญศรี สมร่าง (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ในภารกิจการจัดการศึกษา

ทั้ง 6 งาน คือ งานบุคลากร งานวิชาการ งานธุรการ การเงิน พัสดุ งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกตามกลุ่มอายุ เพศ และระดับการศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มอายุมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียน ค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น

ภัทราภรณ์ นันทวงศ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมด้านการดูแลสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

สุวัช พานิชวงษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ในส่วนของปัจจัยย่อย คือ วุฒิการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วม และเจตคติต่อการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ในปัจจัยย่อยด้านอาชีพของผู้ปกครองนั้น มีความสัมพันธ์ทางลบ กับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ และด้านพฤติกรรม ตัวแปรด้านจำนวนบุตร และตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการของโรงเรียน ด้านงานบริหารของโรงเรียน ด้านการพัฒนาเด็กนักเรียนและด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองมีการปฏิบัติมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับปานกลาง และมีความคาดหวังในโรงเรียนในระดับมาก

8.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เบอร์เกอร์ (हरषा निलिषीर, 2535: 238 – 242 ; อ้างอิงจาก Berger) ได้ศึกษาและเสนอแนะแนวทางและวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยใช้วิธีการสื่อสารทางเดียวเพื่อแจ้งข่าวเกี่ยวกับแผนงานของโรงเรียน และสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอีกวิธีหนึ่ง คือ การสื่อสารสองทาง เพื่อให้พ่อแม่ได้ช่วยเหลือโรงเรียนตามกำลังความรู้ ความประสงค์ ซึ่งต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

นอกจากพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง จะเข้ามามีบทบาทในการศึกษาของเด็กปฐมวัยแล้ว บุคคลอื่น ๆ ในชุมชนที่ครูสามารถเชิญมามีส่วนร่วม และทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน บุคคลต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยครู ในห้องเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมาก และมีจำนวนครูไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก ควรมีผู้ช่วยครูเพื่อทำหน้าที่ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ หรือเด็กปัญญาเลิศ โรงเรียนอาจจ้างผู้ช่วยครูหรืออาสาสมัคร โดยมีการปฐมนิเทศแนวทางปฏิบัติก่อนทำงาน

2. ผู้เชี่ยวชาญ ครูประจำชั้นอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วยครูเป็นครั้งคราว เช่น ผู้เชี่ยวชาญทางเด็กที่มีปัญหาและความต้องการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญการสอนเด็กที่พูดสองภาษา ผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะ ดนตรี พลศึกษา เป็นต้น

3. อาสาสมัคร บุคคลในชุมชนที่อาสาสมัครมาช่วยทำงานในโรงเรียนอาจเป็นบุคลากรจากสมาคมต่าง ๆ เช่น ผู้สูงวัย หรือวัยรุ่น หครูควรคัดเลือกและฝึกอาสาสมัครอย่างดี ควรคำนึงถึงสุขภาพ และโรคประจำตัวที่อาจติดต่อกับเด็กได้ อาสาสมัครควรเป็นผู้ที่สนใจและรักเด็กอย่างจริงใจ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถพิเศษต่าง ๆ ที่จะนำมาพูดคุยกับเด็กหรือครูได้

4. บุคคลอื่นในชุมชน ครูมีหน้าที่สำรวจแหล่งวิทยาการในชุมชน ทั้งวัสดุ สิ่งของ และบุคคล การพัฒนาโปรแกรมที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยเสริมประสบการณ์ตรงให้แก่เด็ก และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนอีกด้วย บุคคลในชุมชน ได้แก่ คนขับรถโดยสาร บุรุษไปรษณีย์ ตำรวจ แพทย์ พยาบาล เป็นต้น

โคลแมน (हररा नीलुऐर. 2535: 236 ; อ้างอิงจาก Coleman.; et al.) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก โดยศึกษาเด็กเกรด 1 , 3 , 6 , 9 และ 12 จำนวน 600,000 คน ในโรงเรียนได้สรุปผลสำคัญคือความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กเป็นผลเบื้องต้น ความแตกต่างของข้อมูลทางครอบครัว ส่วนความแตกต่างด้านคุณภาพของครู หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของครอบครัวด้านการศึกษาและเศรษฐกิจกับระดับความสามารถทางวิชาการของนักเรียน จะเพิ่มขึ้นในขณะที่เด็กเรียนระดับสูงขึ้นในระดับประถมศึกษา

คอร์ดอน (हररा नीलुऐर. 2535: 236 ; อ้างอิงจาก Cordon) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในโครงการ Parents Education Follow Through Model พบว่า พ่อแม่มีส่วนร่วมในการให้การศึกษาต่อลูก 6 ประการ คือ

1. บทบาทในการสอนลูกของตนเองที่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ
2. รับจ้างทำงานที่โรงเรียน ทำหน้าที่เป็นครู
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษา
4. เป็นผู้เรียน จากการสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การพบปะบุคลากรของโรงเรียน และการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
5. เป็นผู้มีส่วนรับฟัง และดูสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับข้อ 4

6. ทำหน้าที่ผู้ช่วย และอาสาสมัครในห้องเรียน

พ่อแม่ที่เข้าร่วมในโครงการของ คอร์ดอน ดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ การร่วมโครงการนี้จะต้องผ่านการคัดเลือก และได้รับการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน ผลการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนที่อยู่ในโครงการนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มควบคุม

มอริสัน (हरषा नलवलेर, 2535: 237 – 238 ; อ้างอิงจาก Morrison) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ พบว่า มี 3 ประการด้วยกัน คือ

1. การทำงาน วิธีที่ใช้กันโดยปกติเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรม ก็คือการทำงานที่กำหนดให้สำเร็จ เช่น ทำหน้าที่สอนพิเศษ ผู้ช่วยครู หาทุน จัดการศึกษานอกสถานที่ และทำงานธุรการ

2. กระบวนการ พ่อแม่มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการศึกษา เช่น วางแผนหลักสูตร ตรวจสอบและเลือกแบบเรียน กรรมการในกิจกรรมต่าง ๆ บทบาททางด้านนี้ของพ่อแม่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากครูเท่าไร เนื่องจากครูมักคิดว่าพ่อแม่ไม่มีทักษะพอ อย่างไรก็ตาม ถ้ามีการเตรียมการที่ดีพ่อแม่ผู้ปกครองหลายคนอาจมีส่วนช่วยเหลือได้มาก

3. การพัฒนา พ่อแม่มีโอกาพัฒนาทักษะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อเด็ก ต่อโรงเรียน ต่อครู และต่อครอบครัว

เรติน (हरषा नलवलेर, 2535: 236 ; อ้างอิงจาก Radin) ได้ศึกษากระบวนการของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก พบว่า มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กดังนี้

1. พ่อแม่เป็นตัวอย่างรูปแบบความประพฤติแก่เด็ก เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ โดยที่ผู้ใหญ่อาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ

2. พ่อแม่บอกหรืออธิบายสิ่งที่เด็กต้องทำหรือไม่ควรทำ

3. พ่อแม่กำหนดกฎของบ้านซึ่งแสดงถึงสิ่งที่เด็กต้องปฏิบัติ และมีการ

ติดตามผล

4. พ่อแม่ใช้ระบบการให้รางวัลและการลงโทษ

5. พ่อแม่ใช้เทคนิควิธีเป็นขั้นตอน แสดงให้เห็นพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งอาจทำให้เด็กละอาย รู้สึกผิด หรือการชี้แจงเหตุผล เพื่อให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรม

6. พ่อแม่จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสติปัญญาเด็ก วัสดุสิ่งของที่พ่อแม่จัดหามาได้แก่ ของเล่น เสื้อผ้า อาหาร อุปกรณ์การเรียน

กระบวนการทั้ง 6 ประการข้างต้น จะถูกนำมาใช้แตกต่างกันไปตามความแตกต่างของเด็ก และสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัวตลอดทั้งเจตคติ ค่านิยมของพ่อแม่

นอกจากนี้ กรีนเบอร์ก (วรนาท รักสกุลไทย. 2537: 36 ; อ้างอิงจาก Greenberg) เชื่อว่าการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะมีผลในเรื่อง

1. การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก
2. ลดปัญหาระเบียบวินัย
3. เพิ่มเจตนาที่ดีให้เด็กมองตนเองเป็นผู้เรียนรู้
4. ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนลูกหลานของตนได้มากขึ้นในหลายประเด็น

ที่ไม่สามารถอบรมสั่งสอนในโรงเรียนได้

5. ครูมีเจตคติว่าผู้ปกครองมีความสำคัญในการศึกษาลูกหลาน จะเปิดโลกทัศน์กว้าง สามารถรับแนวความคิดการมีส่วนร่วมได้มาก

เฮนเดอร์สัน (วรนาท รักสกุลไทย. 2537: 38 ; อ้างอิงจาก Henderson) ได้สรุปรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในประเด็นที่สำคัญ คือ

1. เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียน
2. ครอบครัวแม้ไม่ใช่โรงเรียน แต่ก็เป็สภาพแวดล้อมทางการศึกษาแห่งแรกของเด็ก
3. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อมีการวางแผนที่ดีและมีการติดตามที่ดี
4. เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย และชนกลุ่มน้อยจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ถ้าผู้ปกครองของเขามีส่วนร่วมในโรงเรียน และผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานการศึกษาสูงที่ทำให้เกิดความแตกต่าง

คาพัน (เจริญดี. 2542: 18 – 20 ; อ้างอิงจาก Kaplan) พบว่า จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการศึกษาทางด้านสังคมวิทยา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของรัฐเกิดจากเหตุจำเป็น 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาก่อให้เกิดผลทางบวกในด้านผลสัมฤทธิ์ในด้านการเรียน ทักษะคิด และพฤติกรรมของเด็กอย่างเห็นได้ชัด
2. สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว จำนวนครอบครัวแตกแยก การทำงานนอกบ้านทั้งของบิดามารดา การตั้งกรรมนอกสมรสของมารดาที่เป็นวัยรุ่น อัตราการหย่าร้าง รวมทั้งการสร้างครอบครัวใหม่ของบิดาและมารดาเพิ่มสูงขึ้น โรงเรียนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กล่าวคือ จำนวนเด็กในโรงเรียนที่มาจากครอบครัวที่มาจากโครงสร้างหลากหลายสูงขึ้น ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องปรับปรุง โครงสร้างการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคนซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นประการสำคัญ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมักจะห่างเหิน (Distance) ไม่มีความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน (Distrust) และมีความเป็นศัตรู (Hostility) กันโดยธรรมชาติ ทั้งนี้

เพราะบทบาทของทั้งสองสถาบันถูกกำหนดให้แตกต่างกันโดยโครงสร้างของสังคม ดังนั้น ช่องว่างระหว่างบ้านกับโรงเรียนจึงมีอยู่เสมอการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะช่วยลดปัญหา ความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

เบเคอร์รา (ศุภมาศ การะเกตุ และคณะ. 2543: 43 ; อ้างอิงจาก Becurra) ซึ่งได้ ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับตัวแทนของชุมชนในการ วินิจฉัยปัญหา ผลการวิจัย พบว่า การตัดสินใจปัญหาใดๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหารและ ตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกัน ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจโครงการตามบทบาทหน้าที่และ นโยบายที่ตกลงกันไว้ และนอกจากนั้นยังพบอีกว่า ผู้บริหารต้องเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความ แตกต่างของชุมชน อีกทั้งพร้อมที่จะเข้าร่วมกับชุมชนได้ทุกโอกาส ทักษะคติที่ไปในทางที่พึง ประสงค์ของแต่ละฝ่ายเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่ง ในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจ ในการเข้าร่วมของชุมชนหรือประชาชน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจจะต้องมีการ ฝึกอบรมและเตรียมการก่อนพอสมควร ผู้บริหารจะต้องมีบุคคลที่ยอมรับตนเองและไม่ควร คาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะได้รับให้สูงเกินไปในการเข้าร่วมกับชุมชนแต่ละครั้ง

กรามเมท (สุวัช พานิชวงษ์. 2546: 69 – 70 ; อ้างอิงจาก Gramet) ได้ ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครอง พบว่า การฝึกการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ การฝึกหัดควรเป็น 2 เท่า การฝึกฝนควรเป็นกระบวนการของการมี ส่วนร่วมตัดสินใจและความต้องการสำหรับผู้ปกครอง โดยการจัดให้มีการอภิปรายสาธารณะและ ตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงที่ละน้อย การตัดสินใจหลายครั้ง เป็นการทลายการมีส่วนร่วมมากที่สุด รูปแบบการตัดสินใจ อาจมองดูความจำเป็นในการฝึก ที่ร่วมกระบวนการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องที่ค่อย ๆ เปลี่ยนไป

ลีออนส์ ครอบบินส์ และสมิธส์ (Lyons; Robbins; & Smith. 1983) ได้ศึกษาและ วิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประสบ ผลสำเร็จ และพบว่า มีปัจจัยสำคัญเบื้องต้นอยู่ 2 ประการ คือ มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บ้านกับโรงเรียน และมีการวางแผนที่ดี

จากรายงานของคณะกรรมการด้านเด็ก ครอบครัวและการติดยาเสพติดของ คณะกรรมการด้านแรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ Report to the Chairman, Subcommittee on Children, Family Drugs and Alcoholism Committee on Labor and Human Resources U.S. (1994: Abstract) ได้ศึกษาเรื่องโปรแกรมการศึกษาของเด็ก ซึ่งพบว่า การศึกษาและรายได้เป็นตัวทำนายการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุด รายงานนี้พิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ในโปรแกรมการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน (อนุบาล) ภายหลังจากการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผลกระทบของแต่ละตัวแปรต่อการมีส่วนร่วมในการศึกษา ก่อน วัยเรียน ได้แก่ ตัวแปรด้านรายได้ การศึกษาของพ่อแม่ เชื้อชาติ การอพยพย้ายถิ่น ภาษา การจ้างงานของพ่อแม่ และประเภทครอบครัว พบว่า เด็ก 3 – 4 ขวบ ที่อยู่ในครอบครัวที่มี รายได้ต่ำมักจะถูกพาเข้าอนุบาลน้อยกว่ากลุ่มเด็กที่มีครอบครัวมีรายได้ปานกลาง (16 – 20%)

หลังจากควบคุมปัจจัยด้านอื่นๆ แล้วทั้งหมด ส่วนเด็กกลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้สูงกว่าจะได้เรียนในชั้นอนุบาลมากกว่ากลุ่มเด็กที่ครอบครัวมีรายได้ปานกลาง 25 – 50 % ระดับการศึกษาของพ่อแม่เด็กมีอิทธิพลมากต่อการมีส่วนร่วม โดยพ่อแม่ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมให้ลูกมีการศึกษาก่อนวัยเรียน

เดวิด (Davis. 1997: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเข้าใจต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจในผู้ปกครอง,ครูและผู้บริหารของโรงเรียนมัธยม Mountain Pointe (รัฐออริโชน่า) สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงความเข้าใจของพ่อแม่ ครูและผู้บริหารที่มีต่อประเภทของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากแค่ไหน และในเรื่องใดที่พ่อแม่มีส่วนร่วมมากที่สุดในการตัดสินใจของโรงเรียนมัธยม Mountain Pointe กลุ่มตัวอย่างของทั้งพ่อแม่และทีมงานของโรงเรียน ยอมรับว่า พ่อแม่ไม่ค่อยจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุก ๆ ระดับมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พ่อแม่และครูส่วนใหญ่ยอมรับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทุกตัวอย่างเห็นด้วยกับชนิดของพ่อแม่ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และทุกกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่พ่อแม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พ่อแม่กลุ่มตัวอย่าง ชี้ว่า พ่อแม่มีความสามารถพอที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียนและเห็นว่าพ่อแม่โดยทั่วไปสามารถตัดสินใจเรื่องทั่วไปได้ แต่อย่างไรก็ตามยังคงเชื่อว่าพ่อแม่ยังมีความสามารถน้อยในการทำหลักสูตรการเรียน คำแนะนำและการตัดสินใจตรวจตราดูแลครู พ่อแม่สามารถตัดสินใจได้ในเรื่องที่มีผลกระทบน้อยมากกว่าการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบสูง และทุกกลุ่มตัวอย่างเห็นร่วมกันในเหตุผลที่พ่อแม่ไม่ควรยุ่งเกี่ยวในเรื่องการตัดสินใจของโรงเรียน การวิจัยเพิ่มเติมแนะนำให้สำรวจวิธีการ 1) การให้ข้อมูลที่เพียงพอกับผู้ปกครอง 2) การทำให้พ่อแม่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมากขึ้นในกระบวนการตัดสินใจ 3) การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการตัดสินใจของพ่อแม่เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ ความถูกต้องของความสามารถในการตัดสินใจ การศึกษาในระยะยาวแนะนำให้ศึกษาผลกระทบของการเพิ่มการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ต่อ 4) ทำที่ของสมาชิกของชุมชนโรงเรียน 5) ความสำเร็จของนักเรียนด้วย

โลเปซ และ อีมา (Lopez; & Ima. 1997: Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระบบสองภาษา จากการศึกษาพบว่าพ่อแม่สนับสนุนให้บุตรเรียนสองภาษาและหลายวัฒนธรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อเป็นการสืบทอดสิ่งที่ป็นวัฒนธรรมประเพณี และสิ่งที่ไม่ได้เป็นวัฒนธรรมประเพณี พ่อแม่ทุกคนมีความต้องการทางการศึกษาสูงมาก ต้องการให้บุตรจบการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ สำหรับภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาแม่ซึ่งเด็กสามารถพูดได้ตั้งแต่กำเนิด ดังนั้น ภาษาที่สองจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถอ่าน เขียนและใช้เป็นภาษาที่สองได้รองจากภาษาอังกฤษ

วิทเทเกอร์ (Whitaker. 1997: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินค่าการศึกษาของยุทธศาสตร์การแทรกแซงเพื่อเพิ่มการส่งเสริมตนเองของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผ่านการประชุมครู/ผู้ปกครอง ซึ่งจุดประสงค์ของการศึกษานี้คือ เพื่อประเมินค่าความ

ไม่พร้อมของนักเรียน,นักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อความล้มเหลวในความสำเร็จ และนักเรียนที่ได้รับคำแนะนำ เรื่องยุทธศาสตร์การส่งเสริมตนเองผ่านการศึกษาทั่วไป และความร่วมมือในการสนับสนุนที่มีความจำเป็นในการศึกษา โดยผ่านการประชุมร่วมครู / ผู้ปกครองของนักเรียน จุดประสงค์ที่สอง พิจารณานักเรียนที่ไม่มีความพร้อม ซึ่งได้รับการฝึกหัดการส่งเสริมตนเองในชั้นเรียนพิเศษที่จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถวางแผนและมีส่วนร่วมในการประชุมเรื่องการวางแผนการศึกษารายบุคคล (IEP : Individual Education Planning) จุดประสงค์ที่สามเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้รับประโยชน์จากการ การฝึกหัดการส่งเสริมตนเอง และรูปแบบการประชุมที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างมีนัยสำคัญ การวัดผลจากการบันทึก : การทดสอบความสำเร็จของสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน การปฏิบัติของสำนักงาน และการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูและยังมีจุดประสงค์เพิ่มอีก 3 ข้อ ข้อแรกเพื่อกำหนดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประชุมร่วมครู/ผู้ปกครองจะเพิ่มขึ้น ถ้ารูปแบบการประชุมเปลี่ยนแปลงเป็นการประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำ ข้อสองคือ ตรวจสอบว่ารูปแบบการประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำ จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นในการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือไม่ ข้อสามเพื่อดูระดับนัยสำคัญของรูปแบบการประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำ การค้นพบหลัก ๆ ของการศึกษานี้บ่งชี้ว่า การประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำมีประโยชน์ต่อนักเรียนทุกคนดังนี้ : 1) ผลจากการฝึกหัดการส่งเสริมตนเองของนักเรียนทำให้มีอำนาจในการนำการประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำ 2) นักเรียนที่ไม่มีความพร้อมได้รับผลจากการฝึกหัดการส่งเสริมตนเองในชั้นเรียนพิเศษ สามารถวางแผนและมีส่วนร่วมในการประชุม IEP ได้ภายใน 1 ปี 3) นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญจากการเป็นตัวนำในการประชุมร่วมครู / ผู้ปกครอง ในด้านต่าง ๆ คือ คะแนนทดสอบความสำเร็จสูงกว่า ระดับชั้นการศึกษาสูงกว่า ระดับความสนใจสูงกว่า 4) การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความสนใจของผู้ปกครองต่อการประชุม 5) ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำมีการติดต่อกับโรงเรียนเรื่องสถานศึกษาและความห่วงใยในพฤติกรรมและบ่งว่า สังเกตเห็นว่า ระดับความรับผิดชอบของบุตรของตนเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการวางแผนการประชุมที่มีนักเรียนเป็นตัวนำ 6) นักเรียน ครู ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจกับรูปแบบการประชุมร่วมครู / ผู้ปกครองที่มีนักเรียนเป็นตัวนำ 7) นักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อความล้มเหลวในความสำเร็จด้านการศึกษาสามารถแยกได้โดยข้อมูลสนับสนุนที่ลดรูปแบบและไม่เสียค่าใช้จ่าย

คูทส์ (Coots. 1998: Abstract) ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว และเด็ก กับรูปแบบของพ่อแม่ในการเข้ามีส่วนร่วมกิจกรรมการฝึกหัดของเด็กอายุ 7 – 8 ปี จาก 35 ครอบครัวของเด็กที่มีพัฒนาการช้า พบว่า ข้อมูลสารสนเทศ และบทบาทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์มากที่สุดต่อตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

โกราร์ดและคนอื่นๆ (Gorard; et al. 1998: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของครอบครัวต่อการมีส่วนร่วมในการศึกษาระยะยาว รูปแบบของการมีส่วนร่วมในการศึกษาและการฝึกหัดของผู้ใหญ่ สรุปได้ว่า การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาในเขตอุตสาหกรรมทางใต้ของ

รัฐเวลส์ ในอังกฤษ โดยทำการสำรวจเจ้าของบ้านจำนวน 1,104 คน ด้วยการสัมภาษณ์และจากหลักฐานที่ถูกบันทึกเทปไว้ในปี 1996 – 97 การศึกษาได้ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการเรียนและการฝึกหัดภายในครอบครัว การวิเคราะห์นี้ใช้ตัวชี้วัดถึง การมีส่วนร่วมในการศึกษาระยะยาว 3 ตัว คือ การศึกษาขั้นสูงสุด อายุขนาดที่หยุดเรียนแบบเต็มเวลา และวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาพบว่า บทบาทของพ่อแม่มีผลต่อการ ศึกษาของเด็กและการศึกษาระยะยาวมากกว่าการศึกษาแบบอื่นๆ และผลจากการเรียนรู้ภายในครอบครัวจะเข้มข้นที่สุดในกลุ่มที่มีการเรียนระยะยาว และจะอ่อนที่สุดในกลุ่มผู้เรียนที่มีการศึกษาต่ำและไม่แน่นอน ถึงแม้ว่าบทบาทของครอบครัวจะลดลงตามอายุของเด็ก งานวิจัยนี้แนะนำว่าครอบครัวควรจะมีบทบาทสำคัญอย่างต่อเนื่องในการศึกษาของเด็กโดยเริ่มตั้งแต่ การศึกษาภาคบังคับและต่อเนื่องสูงขึ้น

กอร์ดอน (Gordon. 1998: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาพิเศษเบื้องต้นสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กอายุ 6 - 12 ปี ที่มีปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมโดยทำการสัมภาษณ์พ่อแม่ 23 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแม่ ซึ่งมีความแตกต่างในด้านของการศึกษา เศรษฐกิจและลักษณะครอบครัว ส่วนเด็กก็มีปัญหาที่หลากหลายที่ส่งผลต่อการเรียนและการปรับตัวเข้าสู่สังคม การบันทึกพฤติกรรมของเด็ก โดยรวมปัญหาที่พบ 2 ใน 3 ของเด็กมีปัญหาทางการแพทย์และคะแนนโดยเฉลี่ยของเด็กชาย 19 คน เมื่อเทียบกับบันทึกพฤติกรรมของเด็ก พ่อแม่พอใจกับครูที่มีการศึกษาพิเศษ อย่างไรก็ตามพ่อแม่ส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในการเผชิญหน้ากับระบบการศึกษาแบบพิเศษในช่วงเริ่มต้นหรือเมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่ยอมจัดการตามความต้องการพิเศษของเด็กพ่อแม่หลายคนรู้สึกการให้บุตรได้เรียนในโรงเรียนจะมีผลดีกว่าการให้หยุดเรียน การศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการศึกษาของพ่อแม่ถึงความสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญของโรงเรียนเกี่ยวกับบุตรของตน การเข้าร่วมและการอาสาสมัครร่วม กิจกรรมของทางโรงเรียนร่วมในชั้นเรียน และการทำงานร่วมกับบุตรที่บ้าน โอกาสสำหรับการมีส่วนร่วมผันแปรไปตามการเข้าร่วมกับทางโรงเรียนของพ่อแม่ การประชุมร่วมกับครู การริเริ่มของพ่อแม่เอง พ่อแม่ทุกคนในการศึกษานี้ได้ร่วมกันประชุมเพื่อปรึกษากันถึงแผนการศึกษาของบุตรของตน และส่วนใหญ่ก็จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับการแนะนำในส่วนของการติดต่อสื่อสารและทำที่ของผู้เชี่ยวชาญทำให้สะดวกต่อความร่วมมือ การติดต่อกันระหว่างพ่อแม่ และครูอย่างอยุ่สลับแต่ละครั้งก็ถือว่ามีความจำเป็น การติดต่อสื่อสารกันควรมีความชัดเจนไม่ใช่ภาษาที่เป็นศัพท์เทคนิค การศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้ก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือบุตรที่กำลังประสบปัญหาหนัก

หลุยส์ (Louise. 1998: Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของพ่อแม่และครอบครัว ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรม พบว่า พ่อแม่ และผู้ปกครองต้องการมากกว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง คือต้องการเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกันระหว่างครอบครัวกับกิจกรรมที่จัดไว้ พ่อแม่มีความคาดหวังที่จะร่วมให้คำแนะนำ

แก่บุตรให้เงินช่วยเหลือและตัดสินใจในการร่วมออกแบบโครงการและบริการสำหรับบุตรหลานและครอบครัว และเขาพบว่า สิ่งที่พ่อแม่สามารถช่วยได้มากที่สุด คือ การให้ความรู้เฉพาะทาง ทักษะและความรู้สึกที่ได้รับจากกิจกรรม การประเมินผลและการบริการโดยตรงสำหรับบุตร และได้สรุปว่า พ่อแม่ ควรมีความรู้ในการให้ความช่วยเหลือในช่วงเวลาเย็น วันหยุด ส่วนชุมชนต้องให้ความช่วยเหลือด้านข่าวสาร

ซุนิกา (Zuniga. 1998: Abstract) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ชาว Hispanic (สเปน+โปรตุเกส) ในกิจกรรมของโรงเรียนและความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของนักเรียน สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของพ่อแม่และความสำเร็จของบุตรในโรงเรียนในกลุ่มชาว Hispanic สุ่มตัวอย่างพ่อแม่ชาว Hispanic ด้วยนักเรียนเกรด 5 – 6 ในโรงเรียนในรัฐเท็กซัส โดยสำรวจการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาภายในโรงเรียน อาจารย์ได้กำหนดเรตติ้งของกลุ่มพ่อแม่ที่มีส่วนร่วมและสถานศึกษาและความสำเร็จในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่กำหนดให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ของโรงเรียนและความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ทำยสุดสถานศึกษาของนักเรียนและระดับชั้นการศึกษาถูกบรรจุในการบันทึกของโรงเรียน ปี 1996 – 97 การวิเคราะห์ความถดถอยเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครองและผลจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ลักษณะของครอบครัวต่อการประสบความสำเร็จของนักเรียน ผลที่ได้ชี้แนะว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ขึ้นกับลักษณะของครอบครัวที่แตกต่างกันของเด็กผู้ชายกับเด็กหญิงและมีความสำคัญน้อยกว่าตัวแปรเกี่ยวกับครอบครัวด้านอื่น ๆ ต่อความสำเร็จของนักเรียน ตัวแปรที่ต่างกันจะมีผลต่อความสำเร็จของเด็กผู้ชายกับเด็กผู้หญิงแตกต่างกัน ระดับชั้นการศึกษาถูกชี้วัดโดยรายได้ของครอบครัวในเด็กผู้ชายและโดยระดับการศึกษาของพ่อแม่ในเด็กหญิง ระดับพฤติกรรมถูกชี้วัดโดยรายได้ของครอบครัวในเด็กชาย แต่ในเด็กหญิงไม่มีตัวแปรที่น่าสนใจ ข้อมูลที่ได้แสดงว่า ลักษณะครอบครัวผันแปรไปตามกลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จระดับสูง - ต่ำ สัดส่วนของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชายในสถานศึกษาระดับสูงและสัดส่วนของเด็กชายมากกว่าในสถานศึกษาระดับต่ำ และสุดท้าย ข้อมูลแสดงว่าอาจารย์ใหญ่ ผู้ปกครองและครูมีความเห็นที่ขัดแย้งกันในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ชเนนเบอร์ก (Scheinberg. 1999: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในเรื่องเพศศึกษาต่อความรู้เรื่องเพศของเด็กวัยรุ่น การวางท่าที่ ภาวะการควบคุมและพฤติกรรม โดยการศึกษาที่ประเมินค่าผลกระทบเรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่นชาย - หญิง อายุ 13 ถึง 15 ปี ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่อยู่และไม่อยู่ในชั้นเรียนวัยรุ่น 60 คน ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา และภาวะการควบคุม ผู้ปกครอง 58 คน ทำแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองที่ผู้วิจัยเป็นจัดทำขึ้นเอง หลักสูตรเพศศึกษาของโรงเรียน พัฒนาขึ้นโดยความร่วมมือของเด็ก,วัยรุ่นและผู้ปกครองในรัฐ แคลิฟอร์เนีย การศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในเรื่องการศึกษาการป้องกันการตั้งครรภ์ วัยรุ่นทุกคนในการศึกษานี้มีความเข้าใจมากขึ้นในคุณค่าทางเพศของตน วัยรุ่นที่มีผู้ปกครองอยู่ด้วยจะมีความรู้ ภาวะการ

ควบคุมและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีทักษะในการรักษาสีทึบเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มเด็กที่มีผู้ปกครอง เด็กชายจะมีภาวะการควบคุม ทักษะในการรักษาสีทึบและความสะดวกในชีวิตเพศของตนเพิ่มมากขึ้น แต่ในเด็กหญิงจะลดลงในเรื่องเดียวกัน การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและบุตรมีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและวัยรุ่น การศึกษานี้ ยังประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานทางด้านการวางตัวและคุณค่าของผู้ปกครองในความสัมพันธ์ทางเพศด้วย

แฟนทัซโซ ทิชท์และชาลส์ (Fantuzzo; Tighe; & Childs. 2000: Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว: การประเมินปัจจัยด้านต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษาในวัยเด็ก สรุปได้ว่า การศึกษานี้ได้พัฒนาและประเมินค่าแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครอบครัว (Family Involvement Questionnaire) การมีส่วนร่วมของครอบครัวหลาย ๆ ด้านต่อการศึกษาของเด็ก การวิเคราะห์ปัจจัย ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ด้าน คือการมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน การประชุมร่วมระหว่างบ้านและโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของทางบ้าน ส่วนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงหลายด้าน แสดงผลว่า พ่อแม่ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนและมีการประชุมร่วมกับโรงเรียนในระดับที่สูงกว่า

ลาชานส์, ลีคอนท์และบูโจลด์ (Lachance; Legault; & Bujold. 2000: Abstract) ได้ศึกษาเรื่องโครงสร้างครอบครัว การสื่อสารระหว่างเด็กกับพ่อแม่และการมีส่วนร่วมของครอบครัวในด้านการ ปฏิบัติและการตัดสินใจโดยทำการศึกษาวัยรุ่นจากครอบครัวที่มีแม่คนเดียวไม่มีพ่อ (จำนวนตัวอย่าง 171 คน) และจากครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่ (1,029 คน) ปรากฏว่า รูปแบบครอบครัวมีผลต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเป็นผู้ปกครองสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของวัยรุ่นสูงขึ้น รูปแบบสังคมมีผลกระทบมากกว่าต่อการมีส่วนร่วมในครอบครัวที่มีแม่เพียงคนเดียว

มูตัว (Mutua. 2001: Abstract) ได้ศึกษาเรื่องความสำคัญของความคาดหวังและความเชื่อของกลุ่มผู้ปกครองในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของเด็ก ๆ กับสภาพจิตใจในเคนยา การศึกษานี้ได้ศึกษากลุ่มเด็ก ๆ เคนยา 351 คน เกี่ยวกับสภาพแห่งจิตใจซึ่งพบตัวทำนายการมีส่วนร่วมทางการศึกษา 6 ประการ ได้แก่ ความเชื่อของผู้ปกครอง พ่อแม่ในเรื่องความเหมาะสมหรือเป็นประโยชน์ของการศึกษาสำหรับเด็ก การได้รับการยอมรับจากสังคมของเด็ก การแยกตัวหรือการถูกโดดเดี่ยวทอดทิ้ง ความสูญเสียทางการศึกษาสำหรับเด็กกับสภาพทางจิตใจ ระดับการศึกษาของพ่อแม่ผู้ปกครองและความสำคัญของบทบาทของโรงเรียน

บรอนสัน (Brownson. 2002: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของบิดาที่ทำงาน โดยการสำรวจการมีส่วนร่วมของฝ่ายบิดาและการบรรยายที่มีลักษณะเด่น สรุปได้ว่า การศึกษานี้ทำการสำรวจการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องความเป็นบิดาและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของบิดาและข้อมูลการเปิดเผยของผู้ชายเกี่ยวกับการทำ

หน้าที่บิดา ในส่วนแรกของรายงานนี้ นำมา ซึ่งการพัฒนาแนวคิด ในการสรุปการบรรยายเกี่ยวกับบิดา (DAFI : Discourses About Fathers Inventory) โดยเครื่องมือนี้สร้างขึ้นโดยใช้คำพูดที่เป็นภาษาธรรมชาติจากกลุ่มที่มีส่วนร่วมเฉพาะ 16 กลุ่ม แบบเดียวกับการวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมที่นิยมปฏิบัติกันของบิดาและครอบครัว เครื่องมือนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นบิดา 1,006 คน ซึ่งอยู่ร่วมกับมารดาและมีบุตรที่เรียนชั้นประถม อย่างน้อย 1 คน ในการวิเคราะห์ปัจจัยของ DAFI พบลักษณะการบรรยายเกี่ยวกับบิดา 6 อันดับแรก ผู้ชายส่วนใหญ่ยอมรับถึงความเป็นผู้นำครอบครัว ความลำบากและความขัดแย้ง มีส่วนน้อย ที่ยอมรับความไม่สนใจและความไม่สามารถเอาใจใส่ต่อครอบครัว ส่วนลักษณะความเท่าเทียมกันและการมีส่วนร่วมของพ่อแม่เป็นตัวชี้วัดที่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสำคัญมากที่สุดของการมีส่วนร่วมของฝ่ายบิดาในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ให้ความสำคัญในด้านนี้ และพบว่าการทำงานทำก็เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญเช่นกัน การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานและความขัดแย้งในครอบครัวซึ่งเป็นปัญหาของฝ่ายชาย และยังชี้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดเผยถึงพฤติกรรมของบิดา

เลา (Lau. 2002: Abstract) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ที่ไม่ใช่ชาวเมืองในฮ่องกง ภาวะการร่วมกันเป็นผู้ปกครองภายหลังการหย่าร้าง : ผลกระทบและการตัดสินใจที่มีต่อความนิยมของตัวเด็กเอง สรุปได้ว่า จากแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวที่มีการหย่าร้างว่าเป็น "ครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียว" การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีเชื้อชาวเมืองในครอบครัวภายหลังการหย่าร้างและผลกระทบของที่มีต่อการปรับตัวของเด็กยังไม่ได้มีการตรวจสอบในการศึกษาของฮ่องกงมานานแล้ว การศึกษานี้มุ่งไปที่การค้นหารูปแบบทั่วไปของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ไม่ใช่ชาวเมืองในการร่วมกันเป็นผู้ปกครองภายหลังการหย่าร้าง ปัจจัยที่เอื้ออำนวยสำหรับการมีส่วนร่วม และผลกระทบต่อความนิยมของตัวเด็ก การศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การทดสอบก่อนการศึกษาหลัก การศึกษาหลักที่ประกอบด้วยครอบครัวภายหลังการหย่า 69 ครอบครัว และกลุ่มติดตาม 5 กลุ่ม เพื่อวัดผลการศึกษา พบว่า รูปแบบทั่วไปของการร่วมกันเป็นผู้ปกครองหลังการหย่าร้าง คือ การเป็นผู้ปกครองแบบคู่ขนาน ผู้ปกครองที่ไม่ใช่ชาวเมืองมีความผูกพันกับบุตร เทคนิคการแก้ปัญหาความขัดแย้งและความยืดหยุ่นของบทบาทมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ไม่ใช่ชาวเมือง มารดาที่ไม่ใช่ชาวเมืองจะกดดันในการดูแลเอาใจใส่บุตรมากกว่าบิดา และบุตรชายได้รับความสนใจมากกว่าบุตรสาวจากผู้ปกครองที่ไม่ใช่ชาวเมือง ด้วยความสัมพันธ์โดยตรงที่อ่อนแอกับความนิยมด้านเพศของเด็ก ผลประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ไม่ใช่ชาวเมืองต่อบุตรมีหลายปัจจัยและห่างจากผลสรุปหรือความชัดเจน กลุ่มติดตามผลแสดงผลสะท้อนว่าการบริการในปัจจุบันเร่งให้มีการหย่าร้างในชาวต่างด้าวมากขึ้น มากกว่าจะทำการประนีประนอมกันความสำเร็จในการเป็นผู้ปกครองร่วมกันหลังการหย่าร้างขึ้นอยู่กับการปรับตัวและความพร้อมของผู้ปกครองทั้งสองคน แนวคิดใหม่ของรูปแบบครอบครัวที่มีการหย่าร้างกับการร่วมกันเป็นผู้ปกครอง ครอบครัวแบบจุดศูนย์กลาง 2 จุด ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่ไม่ใช่ชาวเมือง ความ

แข็งแกร่งของการฝึกหัดทางสังคมของครอบครัวหย่าร้าง เช่น การเป็นผู้ปกครองร่วมกันหลังการหย่าและแนวคิดที่ได้รับคำแนะนำให้แก่ครอบครัวที่หย่าร้างคือ การร่วมกันเป็นผู้ปกครองตลอดไป

อ๊ปปาราลา ร็ฟแมนและ มุนช์ (Apparala; Reifman; & Munsch. 2003: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของบิดาและของมารดาในการทำงานบ้านและการดูแลบุตร สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อดูพฤติกรรม การแบ่งปันงานบ้านและการดูแลบุตรของบิดามารดา โดยทำการสำรวจ คู่สามีภรรยา 10,000 คู่ จากประเทศแถบยุโรป 13 ประเทศ ศึกษาทั้งระดับรายย่อยและรายกลุ่ม ในระดับรายย่อยพบว่า การทำงานบ้านและการดูแลบุตรส่วนใหญ่จะเป็นของคนที่อายุน้อยกว่าคือ ผู้หญิง และผู้ชายก็ช่วยกันดูแลด้วยส่วนการวิเคราะห์ในระดับประเทศส่วนใหญ่จะเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายหญิง

จากผลการวิจัยที่นำเสนอดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศจะสะท้อนให้เห็นถึงการวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นที่สนใจ เพื่อหาแนวทางและค้นพบความต้องการ ความคาดหวังของผู้ใหญ่ตามบทบาทหน้าที่ความเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของบุตรหลานของตนเอง ซึ่งในงานวิจัยจะเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนมากให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในโรงเรียนหลาย ๆ ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับบุตรหลานของตนเอง ทั้งนี้การมีส่วนร่วมจะมากขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ปกครอง ซึ่งจะเห็นได้จากรูปแบบแนวทางที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทางการศึกษาเช่นดูแลเอาใจใส่ทางด้านการศึกษาของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ หรือเป็นกรรมการฝ่ายต่างๆหรือเป็นที่ปรึกษาให้กับโรงเรียน เป็นอาสาสมัครผู้ช่วยครูตามกำลังความสามารถหรือมาช่วยงานด้านต่างๆในโรงเรียนตามโอกาสหรือกิจกรรมซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ส่งผลต่อบุตรหลานในเชิงบวกทั้งสิ้น ผู้วิจัยทั้งในและต่างประเทศ พยายามคิดค้นรูปแบบแนวทางตามความเหมาะสมของผู้ปกครองแต่ละโรงเรียนซึ่งมีสภาพที่ต่างกัน ดังนั้น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญก็น่าที่จะเป็นตัวอย่างและแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

โดยสรุป จากการศึกษาแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียน จะเห็นว่าในต่างประเทศและในประเทศไทย มีการตื่นตัวระดมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างจริงจังและต่างพยายามคิดค้นรูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมได้ดังนี้

องค์ประกอบ	ในต่างประเทศ	ในประเทศไทย
1. หลักการแนวคิด		
- การกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	✓	✓
- ส่งเสริมแนวคิดการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	✓	✓
- การปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดความตื่นตัวและสนใจเรื่องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	✓	✓
- มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ส่งเสริมความรับผิดชอบในการทำงาน การมีวินัย และความประพฤติดี	✓	
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ		
- เพื่อพัฒนาเด็กซึ่งเป็นบุตรหลาน	✓	✓
- เพื่อพัฒนาผู้ปกครองและครอบครัว	✓	✓
- เพื่อพัฒนาโรงเรียน	✓	✓
- เพื่อพัฒนาชุมชน	✓	✓
3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง		
3.1 เข้าร่วมเป็นทางการ		
- เป็นคณะกรรมการในโรงเรียน	✓	✓
- เป็นอาสาสมัครช่วยงานในโรงเรียน	✓	✓
3.2 เข้าร่วมไม่เป็นทางการ		
- อบรมเลี้ยงลูกที่บ้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาบุตรหลานร่วมกับโรงเรียน	✓	✓
- เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคลตามโอกาส	✓	✓
- รวมกลุ่มผู้ปกครองจัดกิจกรรมในโรงเรียนตามความสนใจและความพร้อมของบุคคล	✓	✓

องค์ประกอบ	ในต่างประเทศ	ในประเทศไทย
4. ระดับการมีส่วนร่วม		
4.1 ระดับปฏิบัติเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน	✓	✓
4.2 ระดับร่วมคิด ตัดสินใจให้คำปรึกษาและร่วมประเมินผลการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียน	✓	✓
5. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนแบ่งเป็น 4 ด้าน		
5.1 ด้านการวิชาการ		
- ผู้ปกครองให้การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนแก่บุตรหลาน	✓	✓
- เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยครู ในห้องเรียนของบุตรหลาน	✓	
- ผู้ปกครองกลุ่มสนใจเข้ามาช่วยสอนเป็นวิทยากรในโรงเรียนในกลุ่มวิชาต่างๆ	✓	✓
- การเยี่ยมตามบ้านของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน	✓	✓
- ประเมินความต้องการของผู้ปกครองเพื่อนำความเห็นมาปรับปรุงระบบต่างๆ ในโรงเรียน	✓	✓
5.2 ด้านงบประมาณ		
- ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ให้ทางโรงเรียนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา	✓	✓
- ให้การสนับสนุนการเงินแก่สมาคมผู้ปกครองและครู	✓	✓
- ผู้ปกครองร่วมจัดสรรทรัพยากรที่ช่วยหามาได้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนต้องได้ประโยชน์สูงสุด	✓	✓
- ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรทางโรงเรียนอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม	✓	✓

องค์ประกอบ	ในต่างประเทศ	ในประเทศไทย
5.3 ด้านการบริหารบุคคล - โรงเรียนสำรวจความสามารถของผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนให้เป็นเครือข่ายผู้ปกครองและเป็นอาสาสมัครด้านต่างๆ	✓	✓
- ครูและผู้ปกครองร่วมกันกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีและช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียน	✓	✓
- การจัดหาผู้ประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครองเพื่อลดภาระของโรงเรียนในการสื่อสารกับผู้ปกครอง	✓	
- ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมวางแผนในการบริหารในโรงเรียน	✓	
5.4 ด้านการบริหารทั่วไป - ให้ผู้ปกครองรับทราบนโยบายและแผนปฏิทินประจำปีของโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมร่วมกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน	✓	✓
- ผู้ปกครองรับทราบความประพฤติกรรมของบุตรหลานจากทางโรงเรียนเพื่อร่วมส่งเสริมสิ่งดีและแก้ไขป้องกันในส่วนที่เป็นปัญหา	✓	✓
- ผู้ปกครองให้ข้อมูลส่วนของบุตรหลานและผู้ปกครองเพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการส่งเสริมและช่วยเหลือบุตรหลาน	✓	✓
- ผู้ปกครองรวมกลุ่มเป็นอาสาสมัครดูแลด้านการรับประทานอาหารและสุขภาพของนักเรียน	✓	✓
- ผู้ปกครองสร้างกลุ่มกัลยาณมิตร เพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวซึ่งกันและกันเพื่อติดตามพัฒนาการของบุตรหลาน	✓	✓

องค์ประกอบ	ในต่างประเทศ	ในประเทศไทย
6. แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ - หน่วยงานที่ดูแลด้านการศึกษาเผยแพร่ข้อมูลสร้างความเข้าใจในเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่ผู้บริหารโรงเรียน	✓	✓
- ผู้บริหารระดับต่างๆ ภายในโรงเรียนสร้างความเข้าใจด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่บุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียน	✓	✓
7. เงื่อนไข / ข้อจำกัดของรูปแบบ - วิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียนในการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม	✓	✓
- ความแตกต่างของสภาพของโรงเรียนและความพร้อมของผู้ปกครอง	✓	✓
- ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ และความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครอง	✓	✓

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยกำหนดเป็นลำดับขั้นในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนในการวิจัย
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 เครื่องมือวิจัย
 - 3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนในการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด ผลการวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ และศึกษาสภาพจริงในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน
- 1.2 นำข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมดมาสังเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นร่างรูปแบบในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1) โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้
 - 1.2.1 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ
 - 1.2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
 - 1.2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.2.5 บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ
 - 1.2.5.1 ด้านวิชาการ
 - 1.2.5.2 ด้านงบประมาณ
 - 1.2.5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 1.2.5.4 ด้านการบริหารทั่วไป
 - 1.2.6 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้
 - 1.2.7 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

1.3 นำเนื้อหาของร่างรูปแบบครั้งที่ 1 มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับเพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ประชาชนเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน จากนั้นตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1.4 ประเมินประสิทธิภาพของร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 1) โดยศึกษาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ประชาชนเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 297 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จากขั้นตอนข้อ 1.1 – 1.3 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2

นำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของแบบสอบถามที่เป็นเนื้อหาของร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 1) มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 ประกอบด้วย

3.1 นำผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลมาปรับเป็นร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 2)

3.2 นำร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 2) เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิโดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน เพื่อรับทราบข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จากการสนทนากลุ่มมาปรับเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครต่อไป

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

ประชากรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนเครือข่ายผู้ปกครอง กลุ่มผู้บริหารในโรงเรียน กลุ่มผู้แทนครูในโรงเรียน กลุ่มละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน ในแต่ละโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 433 โรงเรียน ได้ประชากรทั้งสิ้น รวม 1,299 คน จากนั้นกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซี และ มอร์แกน (นภาพร สิงห์ตัด, 2547: 80 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan.

1970 : 608 – 609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 297 คน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ประธานเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียน 99 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียน 99 คน
3. ผู้แทนครูในโรงเรียน 99 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 297 คน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นความเป็นไปได้ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ฉบับ โดยสอบถามจากประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 1) ไปปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating Scale) และได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 107 – 108)

5 คะแนน หมายถึง	มีความเป็นไปได้มากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง	มีความเป็นไปได้มาก
3 คะแนน หมายถึง	มีความเป็นไปได้ปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง	มีความเป็นไปได้น้อย
1 คะแนน หมายถึง	มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี นิยาม พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสถานการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ใน

โรงเรียนมีหลายแนวทาง สามารถนำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้

2. จัดทำร่างรูปแบบครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จของรูปแบบ

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของร่างรูปแบบครั้งที่ 1 นำเสนอต่อประธาน และกรรมควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้แล้วจากประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโทให้ผู้เชี่ยวชาญ 8 ท่าน (ภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสม ความสอดคล้องในประเด็นที่ศึกษาของข้อคำถามในแบบสอบถาม (ภาคผนวก ค) โดยพิจารณาตามเกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถามดังนี้ (นภาพร สิงห์หัต. 2547: 100)

ถ้าเห็นว่ายสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ถ้าเห็นว่ายสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนมาก	ให้ 4 คะแนน
ถ้าเห็นว่ายสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ถ้าเห็นว่ายสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนน้อย	ให้ 2 คะแนน
ถ้าเห็นว่ายสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	X	แทน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S^2 = ความแปรปรวน

เกณฑ์ในการพิจารณา ถ้าข้อความใดมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรง ซึ่งพบว่าข้อคำถามส่วนใหญ่ นั้น มีความสอดคล้องกัน

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาให้ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทปรับปรุงพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอีกครั้ง จากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน (ในภาคผนวก ง) เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

6. นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (นภาพร สิงห์ต. 2547: 97 – 98 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1970: 363) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามเท่ากับ .98 จากการใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
K	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ปรับเรียบร้อยแล้วเสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ติดต่อให้นำหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปมอบให้กับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยในโรงเรียน (ภาคผนวก จ)

4.2 ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียน 99 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างสัมพันธ์ แจ้งวัตถุประสงค์ สร้างเข้าใจในการเก็บข้อมูลพร้อมกับขอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ประสานขอความร่วมมือไปยังประธานเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียน และตัวแทนครูในโรงเรียนต่อไป

4.3 ในเดือนมกราคม 2548 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ประธานเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนและครูในโรงเรียนๆ ละ 3 ฉบับ ใน 99 โรงเรียน

รวมเป็นแบบสอบถามจำนวน 297 ฉบับ ทางไปรษณีย์และขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัย ภายใน 2 สัปดาห์

4.4 ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับแบบสอบถามคืนมาครบสมบูรณ์ทุกฉบับในต้นเดือนมีนาคม 2548

4.5 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงจัดทำเป็นร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 2)

4.6 ตรวจสอบร่างรูปแบบ (ครั้งที่ 2) โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยทำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน มาประชุมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยได้จัดสนทนากลุ่ม ในวันที่ 29 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น – 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนพระชนกโชติ ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 14 คน (ภาคผนวก ญ)

4.7 ปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์

4.8 ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะเสนอต่อสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

5.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลผลเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย จะแปลผลตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2542: 58)

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความเป็นไปได้มากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความเป็นไปได้มาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

และเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) หรือ F – test และใช้วิธีการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี “L S D” Least Significant Difference (กัลยา วาณิชยบัญชา. 2546: 258)

5.4 ในส่วนของข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยอธิบายเป็นความเรียงและจัดเนื้อหาของข้อเสนอแนะออกเป็นข้อๆ นำเสนอเรียงลำดับ ข้อที่มีความถี่สูงไปยังข้อที่มีความถี่ต่ำ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือได้แก่วิธีการหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วย สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach)

6.3 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) หรือ F – test และใช้วิธีการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี “L S D” (Least Significant Difference)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 2)

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบ ครั้งที่ 2 จากการสัมมนากลุ่ม (Focus Group)

ส่วนที่ 5 การปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 6 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครฉบับสมบูรณ์

ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1

ในการร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารจากต่างประเทศ ในประเทศ และการศึกษาจากสภาพจริงในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาใช้ประกอบการร่างรูปแบบครั้งที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของต่างประเทศและในประเทศ รวมทั้งได้นำสาระสำคัญจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาใช้ประกอบการร่างรูปแบบครั้งที่ 1 ด้วย

ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในร่างที่ 1 ที่นำเสนอในที่นี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งองค์ประกอบเป็น 5 ส่วน คือ

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ดังแสดงในแผนภูมิที่ 6 พร้อมรายละเอียดของแต่ละตอนดังต่อไปนี้

ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 1 (แผนภูมิที่ 6)

ตอนที่ 1					ตอนที่ 2	ตอนที่ 3
หลักการ แนวคิด	วัตถุประสงค์	ลักษณะการ มีส่วนร่วม	ระดับการ มีส่วนร่วม	บทบาทการ มีส่วนร่วม	แนวทางการนำ รูปแบบไปใช้	เงื่อนไขความ สำเร็จของรูปแบบ
1. ส่งเสริม แนวคิดความเป็น หุ้นส่วนในการ ทำงานร่วมกัน ระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครอง 2. มีพันธะ สัญญาร่วมกัน ระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครอง เพื่อให้บรรลุตาม มาตรฐาน การศึกษาและ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์	1. พัฒนา เด็ก 2. พัฒนา ผู้ปกครอง 3. พัฒนา โรงเรียน 4. พัฒนา ชุมชน	1. เป็น ทางการ - กรรมการ - อาสาสมัคร 2. ไม่เป็น ทางการ - รายบุคคล - รวมกลุ่มที่ สนใจ	1. ระดับคิด ตัดสินใจ 2. ระดับร่วม ดำเนินงาน 3. ร่วมในการ ประเมินผล การบริหาร งานใน โรงเรียน	มีส่วนร่วมจัด การศึกษาใน โรงเรียนด้าน ต่าง ๆ ดังนี้ 1. วิชาการ 2. งบประมาณ 3. บริหารงาน บุคคล 4. บริหารงาน ทั่วไป	1. เผยแพร่ข้อมูล สร้างความเข้าใจ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2. จัดงบประมาณ วิจัยติดตาม ประเมินผล 3. ให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ ประสบผลสำเร็จ ในการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง 4. เผยแพร่ข้อมูล ให้แพร่หลายแก่ โรงเรียนต่างๆ ทั้ง ในสังกัดและนอก สังกัด	1. วิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม 2. ผู้บริหารมี เทคนิคในการจูงใจ ให้ทุกฝ่ายเข้าใจ และปฏิบัติงาน ร่วมกัน 3. กรรมการ โรงเรียนกรรมการ สถานศึกษาเปิด โอกาสและ สนับสนุนให้ ผู้ปกครองเข้ามามี ส่วนร่วม

ตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่

1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำ
กิจกรรมร่วมกันโดยการศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของ
นักเรียน

1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมเผยแพร่
ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ ความสำคัญของผู้ปกครอง ต่อการพัฒนานักเรียน อย่างน้อย
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร
เข้ามาช่วยงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแล นักเรียน และพัฒนาโรงเรียน

1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือนแก่
ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้น จากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะและร่วมปรึกษา
ด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครูผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน

1.5 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของ
ผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์ และเชิญชวนให้เข้าร่วม
กิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน

1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้
ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือรายงานพฤติกรรม
เชิงบวก ให้ผู้ปกครองรับทราบ

1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อให้อาสาสมัคร
ผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรม ให้ความรู้ โดยผู้บริหาร
หรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้
อย่างเหมาะสม

1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุก
โครงการและกิจกรรมของโรงเรียน

2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตาม
มาตรฐานการศึกษา และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่

2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกัน เพื่อแสดงถึงความ
รับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน

2.2 สิ่งที่จะบรรลุในสัญญา มีดังนี้

2.2.1 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของนักเรียน ตามที่โรงเรียน และผู้ปกครองมุ่งหวัง ให้เกิดขึ้น

2.2.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียนหรือสนับสนุนให้ไป
โรงเรียน สม่ำเสมอ และตรงเวลา

2.2.3 หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียนผู้ปกครองและโรงเรียน
จะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน

2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษา
ระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกเวลาทุกสถานที่

2.2.5 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการทำการบ้าน และ
ส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งโรงเรียนมอบให้ตามความเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนา และ
ทักษะด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของนักเรียน

2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง โรงเรียน
จะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครอง และพิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือคัด
ชื่อออก

2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุผู้ปกครองสิทธิในการ
เข้ามาพูดคุย เสนอแนะกับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษาระดับสูงต่อไป

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่

1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลและอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิด
ให้มีการพัฒนาการไปตามวัย

1.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน
มากกว่าการแก้ไข

1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และความสามารถของนักเรียนตามความ
แตกต่างของบุคคล

2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ได้แก่

2.1 มุ่งสร้างสรวศ์บทบาทผู้ปกครอง ซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิด
นักเรียน

2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อ
ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน

3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่

3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการ
ช่วยเหลือโรงเรียน

3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครอง

เป็นฐานในการพัฒนา

4. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่

4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน

4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. แบบเป็นทางการ ได้แก่

1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน/สถานศึกษา

1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู

1.3 เป็นกรรมการในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่

2.1 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเฉพาะการตอบรับ เอกสารระหว่างผู้ปกครอง และโรงเรียน

2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย/มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนของบุตรหลาน

2.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม หรือ โครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือตามแต่โอกาส และความพร้อม

2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มไม่เป็นทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจ และความพร้อม

องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะดังนี้

1. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่

- ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียน

2. ร่วมดำเนินการ ได้แก่

- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่

- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้วของโรงเรียนเพื่อพัฒนา และแก้ไขในครั้งต่อไป

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่

- 1.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน
- 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างบางช่วง เข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน
- 1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือ ช่วยเหลืองานวิชาการอื่น ๆ
- 1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบ การวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์
- 1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียน หรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกัน เข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียน การสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต
- 1.6 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน รักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม
- 1.8 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้น ได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
- 1.9 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลาน และคนอื่นจากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 1.10 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่อง หรือชื่นชมผู้ปกครองด้วย

2. ด้านงบประมาณ ได้แก่

- 2.1 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ได้งบประมาณร่วมกัน
- 2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และ สายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครอง ระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม
- 2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหา

รายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน

2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกัน จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่ เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน

2.5 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละ กำลังกาย ตามแต่โอกาส และความเหมาะสม มาช่วยเหลือซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ หรืองานอื่นๆ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของโรงเรียน

2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือ หน่วยงานต่างๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ ตามโอกาสที่เหมาะสม

2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของ ผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่าย ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือกัน

2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกันกับ ผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ รายจ่าย ของการจัดกิจกรรม หารายได้

2.9 ให้ผู้ปกครอง และตัวแทนผู้บริหาร หรือครู เป็นกรรมการร่วม ประเมินผล สรุปรายงานการใช้จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และรายงานข้อมูล ให้คณะครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่

3.1 ผู้ปกครองมีห้อง หรือมุมผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พูดคุย และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.2 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจ หรือเขียนใส่ตู้ ความคิดเห็น เพื่อส่งเสริม แก่ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อบอกเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญ และกำลังใจ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.4 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง

3.5 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติความสามารถความถนัด เพื่อโรงเรียน จะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้ มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนต่อไป

3.6 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่างๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ

3.7 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับผู้ปกครอง ที่เข้ามาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์อันดี ต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3.8 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง

3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชมผลงาน และความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานรวมใจช่วยเยาวชน งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น

4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่

4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของ โรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุตรหลาน และร่วมกิจกรรมกับ โรงเรียน ต่อไป

4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็น และ รายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่ โรงเรียนขอความร่วมมือ ทุกครั้ง

4.3 ผู้ปกครอง ช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและ ชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้

4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลด้านความ สวยงาม ความปลอดภัย ของอาคารสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน

4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูล ส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวก ต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป

4.6 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนบทความ ให้ความรู้ใน เอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองและนักเรียน

4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร คอยบริการ นักเรียนร่วมกับคุณครู เช่น ดูแลการรับประทานอาหารกลางวัน และบริการอื่น ๆ

4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก และผู้ใหญ่ หรืออื่นๆ มาช่วย แนะนำ ให้ความรู้ ผู้ปกครอง และนักเรียน ตามโอกาสที่เหมาะสม

4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตรหลานหรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น

4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพ อนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ ที่บ้าน ให้โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริม และแก้ไขร่วมกัน

4.11 ผู้ปกครอง เสียสละ ทุนทรัพย์ หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริม กิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน

4.12 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน

ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย หรือกิจกรรมสุขภาพฟัน เป็นต้น

4.13 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุด ของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือ หรือสื่อต่างๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน

ตอนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ มีดังนี้

1. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่ บุคลากรในโรงเรียน
3. โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงาน
4. ยกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
5. เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้แพร่หลาย

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ มีดังนี้

1. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียน
2. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการต่างๆ ที่จะให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน
3. ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง
4. กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาส และสนับสนุนให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

**ส่วนที่ 2 : ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประธาน
เครือข่ายผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้มา
จากแบบสอบถาม**

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในความเป็นไปได้ของ
รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธ สมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 10 ตอน
ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ
สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับการศึกษาของบุตร รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และ
สภาพครอบครัวของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความแตกต่างของความคิดเห็นของครู

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม เพศ อาชีพ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน

ตอนที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ

ตอนที่ 9 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความแตกต่างของความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 10 การ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับการศึกษาของบุตร รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และสภาพครอบครัวของผู้ปกครอง ปรากฏดังตาราง 1 – 8 ต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	50	50.5
หญิง	49	49.5
รวม	99	100.0

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 และเป็นเพศหญิง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 41 ปี	30	30.3
ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	69	69.7
รวม	99	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำกว่า 41 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพสมรส

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
สมรส	90	90.9
หย่าร้าง	6	6.1
อื่นๆ (แยกกันอยู่)	3	3.0
รวม	99	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรส จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9 หย่าร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และอื่นๆ (แยกกันอยู่) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส

ตาราง 4 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	40	40.5
ปริญญาตรีขึ้นไป	59	59.5
รวม	99	100.0

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง 5 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ	35	35.4
ทำงานรัฐวิสาหกิจ	10	10.1
ค้าขาย	26	26.3
รับจ้าง	2	28.3
อื่นๆ (แม่บ้าน)	3	3.0
รวม	99	100.0

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับราชการ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 ทำงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ค้าขาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รับจ้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และอื่นๆ (แม่บ้าน) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ

ตาราง 6 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษาของบุตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของบุตร		
- ระดับประถมศึกษา	59	59.6
- ระดับมัธยมศึกษา	40	40.4
รวม	99	100.0

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาของบุตรอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 โดยบุตรของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา

ตาราง 7 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัว		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	36	36.3
15,001 – 20,000 บาท	31	31.3
20,001 บาท ขึ้นไป	32	32.3
รวม	99	100.0

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน

ตาราง 8 จำนวนร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสภาพครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สภาพครอบครัว		
เป็นครอบครัวใหญ่มีญาติผู้ใหญ่รวมอยู่ในบ้าน	32	32.3
เป็นครอบครัวเล็กอยู่เฉพาะพ่อ แม่ ลูก	53	53.3
เป็นครอบครัวเดี่ยวอยู่เฉพาะแม่และลูกหรือพ่อและลูก	6	6.1
เป็นครอบครัวเดี่ยวนำเด็กมาอยู่ในความปกครอง	6	6.1
อื่นๆ (มีครอบครัวใหญ่และครอบครัวเล็กอยู่รวมกัน)	2	2.0
รวม	99	100.0

จากตาราง 8 พบว่า สภาพครอบครัวของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีสภาพครอบครัวใหญ่มีญาติผู้ใหญ่รวมอยู่ในบ้าน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 เป็นครอบครัวเล็กอยู่เฉพาะพ่อ แม่ ลูก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 เป็นครอบครัวเดี่ยวอยู่เฉพาะแม่และลูกหรือพ่อและลูก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 เป็นครอบครัวเดี่ยวนำเด็กมาอยู่ใน

ความปกครอง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และเป็นอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวเป็นครอบครัวเล็กอยู่เฉพาะพ่อ แม่ ลูก
ตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติของผู้ปกครองโดยรวม รายด้านและรายข้อ ปรากฏตามตาราง 9 และ 10 ต่อไปนี้

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร	3.90	0.62	เป็นไปได้มาก
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.77	0.85	เป็นไปได้มาก
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.04	0.79	เป็นไปได้มาก
รวม	3.90	0.70	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และรายด้านพบว่า ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.77$, $\bar{X} = 3.90$, $\bar{X} = 4.04$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร องค์ประกอบที่ 1 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ			
1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่			
1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน	4.12	0.84	เป็นไปได้มาก
1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยจัดประชุมเผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนานักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.19	0.80	เป็นไปได้มาก
1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยดูแลนักเรียนและพัฒนาโรงเรียน	3.82	0.99	เป็นไปได้มาก
1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียน สม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะ และร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครู ผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน	3.76	0.94	เป็นไปได้มาก
1.5 จัดครูผู้ประสานงานโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์และเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน	3.60	1.03	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียนหรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือรายงานพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ	4.12	0.84	เป็นไปได้มาก
1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรมให้ความรู้ โดยผู้บริหารหรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม	3.47	1.03	เป็นไปได้มาก
1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	3.90	1.02	เป็นไปได้มาก
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกันเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน	3.68	1.01	เป็นไปได้มาก
2.2 สิ่งที่ระบุในสัญญา มีดังนี้			
2.2.1 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียนและผู้ปกครองมุ่งหวังให้เกิดขึ้น	3.81	0.98	เป็นไปได้มาก
2.2.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียนหรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียน สม่ำเสมอและตรงเวลา	4.05	0.89	เป็นไปได้มาก
2.2.3 หากปัญหานักเรียนขาดเรียนผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน	4.20	0.84	เป็นไปได้มาก
2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวันทุกเวลาทุกสถานที่	4.18	0.87	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.2.5 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตาม การทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งโรงเรียน มอบให้ตามเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนาและ ทักษะด้านต่างๆ ตามศักยภาพของนักเรียน	4.10	0.83	เป็นไปได้มาก
2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่า ร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองและ พิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัยหรือ คัดชื่อออก	4.06	0.98	เป็นไปได้มาก
2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ ผู้ปกครองมีสิทธิในการเข้ามาพูดคุย เสนอแนะกับ ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษา ระดับสูงต่อไป	3.92	1.02	เป็นไปได้มาก
รวม	3.93	0.66	เป็นไปได้มาก
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมี ส่วนร่วม มีดังนี้			
1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่			
1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลและอบรมเลี้ยงดู บุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย	4.17	0.78	เป็นไปได้มาก
1.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่ จะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข	4.16	0.88	เป็นไปได้มาก
1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถ ของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล	4.14	0.83	เป็นไปได้มาก
2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง			
2.1 มุ่งสร้างบทบาทผู้ปกครองซึ่งเป็นครูคนแรกใน ชีวิตที่ใกล้ชิดกับนักเรียน	3.97	0.86	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางปฏิบัติ ในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตร หลานควบคู่กับทางโรงเรียน	4.01	0.81	เป็นไปได้มาก
3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่			
3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองซึ่งเป็นพลัง สำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน	4.24	0.71	เป็นไปได้มากที่สุด
3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา	4.02	0.85	เป็นไปได้มาก
4. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่			
4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่าง แก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน	4.19	0.75	เป็นไปได้มาก
4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นใน โรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	4.15	0.83	เป็นไปได้มาก
รวม	4.11	0.66	เป็นไปได้มาก

**องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครอง มีดังนี้**

1. แบบเป็นทางการ ได้แก่

1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา	4.23	0.86	เป็นไปได้มากที่สุด
1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู	3.97	0.97	เป็นไปได้มาก
1.3 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่างๆ ของ โรงเรียน	3.94	0.87	เป็นไปได้มาก
1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสมในกิจกรรมต่างๆ ของ โรงเรียน	3.89	0.92	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่			
2.1 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติและมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับ เอกสารระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน	4.09	0.80	เป็นไปได้มาก
2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนการสอนของบุตรหลาน	4.09	0.89	เป็นไปได้มาก
2.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือ ตามแต่โอกาสและความพร้อม	4.12	0.84	เป็นไปได้มาก
2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อยๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มไม่เป็นทางการปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจและความพร้อม	3.65	1.11	เป็นไปได้มาก
รวม	3.99	0.66	เป็นไปได้มาก

องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่

- ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนา
นักเรียนและโรงเรียน

3.76 0.93 เป็นไปได้มาก

2. ร่วมดำเนินการ ได้แก่

- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือร่วม
กิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผล
สำเร็จ

3.89 0.91 เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่			
- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้วของ โรงเรียนเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป	3.71	0.97	เป็นไปได้มาก
รวม	3.78	0.84	เป็นไปได้มาก

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่

1.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อมเข้า ร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนา หลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน	3.73	1.00	เป็นไปได้มาก
1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างบางช่วง เข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน	3.41	1.14	เป็นไปได้มาก
1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มี ความเสียสละได้เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือช่วยเหลืองานวิชาการอื่นๆ	3.65	1.06	เป็นไปได้มาก
1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผล นักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำ เป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครองเพื่อจะได้ช่วยเตรียม ความพร้อมในการพัฒนาบุตรหลานได้ตาม วัตถุประสงค์	3.93	1.03	เป็นไปได้มาก
1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องหรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกันเข้ามาช่วยเหลือด้าน การเรียนการสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพ ต่างๆ ในท้องถิ่น หรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต	3.56	1.09	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.6 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.99	1.00	เป็นไปได้มาก
1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน รักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม	3.70	1.03	เป็นไปได้มาก
1.8 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้นได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.72	1.09	เป็นไปได้มาก
1.9 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานและคนอื่น จากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.81	0.96	เป็นไปได้มาก
1.10 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่องผู้ปกครองหรือชื่นชมผู้ปกครองด้วย	3.89	1.01	เป็นไปได้มาก
2. ด้านงบประมาณ ได้แก่			
2.1 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครองร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ใช้งบประมาณร่วมกัน	3.79	0.96	เป็นไปได้มาก
2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องและสายชั้นร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม	3.52	1.07	เป็นไปได้มาก
2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองคิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน	3.77	1.03	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกันจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน	3.58	1.03	เป็นไปได้มาก
2.5 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละกำลังกายตามแต่โอกาสและความเหมาะสมมาช่วยเหลือซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ หรืองานอื่นๆ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของโรงเรียน	3.44	1.02	เป็นไปได้มาก
2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงานขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือหน่วยงานต่างๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกายหรือกำลังทรัพย์ ตามโอกาสที่เหมาะสม	3.74	1.07	เป็นไปได้มาก
2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของผู้ปกครองให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้เข้าร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่ายในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกัน	3.90	0.94	เป็นไปได้มาก
2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกับผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ รายจ่าย ของการจัดกิจกรรมหารายได้	3.71	0.97	เป็นไปได้มาก
2.9 ให้ผู้ปกครองและตัวแทนผู้บริหารครูเป็นกรรมการร่วมประเมินผล สรุปผลลงรายการใช้จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และรายงานข้อมูลให้คณะครูผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ	3.69	1.05	เป็นไปได้มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่			
3.1 ผู้ปกครองมีห้องหรือมุมผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.40	1.26	เป็นไปได้ปานกลาง
3.2 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจหรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็นเพื่อส่งเสริม แกไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน	3.60	1.11	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.3 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ การพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี มี วินัย เพื่อมอบเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญและ กำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.46	1.28	เป็นไปได้มาก
3.4 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับ รางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง	3.47	1.35	เป็นไปได้มาก
3.5 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทาง โรงเรียนหรือได้เขียนประวัติความสามารถ ความถนัด เพื่อโรงเรียน จะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้มา ถ่ายทอดแก่ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนต่อไป	3.55	1.14	เป็นไปได้มาก
3.6 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่ โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้ รับทราบ	3.92	1.03	เป็นไปได้มาก
3.7 ผู้บริหารและครูให้การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้า มาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกิดเกียรติซึ่งกันและกัน	4.22	0.73	เป็นไปได้มากที่สุด
3.8 ผู้ปกครองได้รับรู้ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของ ผู้ปกครอง	4.02	0.91	เป็นไปได้มาก
3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัด กิจกรรมสร้างสัมพันธ์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุยและชื่นชม ผลงานและความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานร่วมใน ช่วยเยาวชน งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น	3.97	0.95	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่			
4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการ ร่วมกันพัฒนาบุตรหลานและเข้าร่วมกิจกรรมกับ โรงเรียนต่อไป	3.81	1.11	เป็นไปได้มาก
4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบ จดหมายหรือ แสดงความคิดเห็นและรายงาน พฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่โรงเรียนขอ ความร่วมมือทุกครั้ง	4.13	0.81	เป็นไปได้มาก
4.3 ผู้ปกครองช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของ นักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้	4.01	0.83	เป็นไปได้มาก
4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็น คณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความปลอดภัย ของอาคารสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ภายในโรงเรียน	3.74	1.09	เป็นไปได้มาก
4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูลส่วนตัวได้ ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และ นำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป	3.80	0.92	เป็นไปได้มาก
4.6 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็นหรือเขียน บทความ ให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสาร ของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองและ นักเรียน	3.65	1.19	เป็นไปได้มาก
4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครคอยบริการนักเรียน ร่วมกับครูเช่น ดูแลการรับประทานอาหารกลางวัน และบริการอื่นๆ	3.14	1.26	เป็นไปได้ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กและผู้ใหญ่ หรืออื่นๆ มาช่วยแนะแนวให้ความรู้ผู้ปกครองและนักเรียน ตามโอกาสที่เหมาะสม	3.19	1.18	เป็นไปได้ปานกลาง
4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตรหลานหรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น	3.65	1.12	เป็นไปได้มาก
4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผลสุขภาพอนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ ที่บ้าน ให้แก่โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน	3.68	1.03	เป็นไปได้มาก
4.11 ผู้ปกครองเสียสละทุนทรัพย์หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน	3.77	1.03	เป็นไปได้มาก
4.12 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกายหรือกิจกรรมสุขภาพฟัน เป็นต้น	3.62	1.12	เป็นไปได้มาก
4.13 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุด ของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือหรือสื่อต่างๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน	3.32	1.21	เป็นไปได้ปานกลาง
รวม	3.69	0.77	เป็นไปได้มาก
รวมรายด้าน	3.90	0.62	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้			
2.1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.81	0.92	เป็นไปได้มาก
2.2 ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่บุคลากรในโรงเรียน	3.99	0.85	เป็นไปได้มาก
2.3 โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน	3.59	1.08	เป็นไปได้มาก
2.4 ยกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.77	1.04	เป็นไปได้มาก
2.5 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เผยแพร่หลาย	3.73	1.02	เป็นไปได้มาก
รวม	3.77	0.85	เป็นไปได้มาก
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ			
3.1 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครูมีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลและนักเรียน	4.05	0.95	เป็นไปได้มาก
3.2 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	3.97	0.97	เป็นไปได้มาก
3.3 ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจและแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง	4.12	0.84	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.4 กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสและ สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมในการจัดการศึกษา	4.02	0.97	เป็นไปได้อย่างมาก
รวม	4.04	0.79	เป็นไปได้อย่างมาก

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อพบว่า

1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.47-4.19$) และมีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.68-4.20$) 2) วัตถุประสงค์ของการมีรูปแบบการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเด็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 4.14-4.17$) เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.97-4.01$) เพื่อพัฒนาโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมากและที่เป็นไปได้อย่างมากที่สุดคือขอมุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน ($\bar{X} = 4.24$) เพื่อพัฒนาชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 4.15-4.19$) 3) ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย แบบเป็นทางการ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.89-3.97$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้อย่างมากที่สุดคือเป็นกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) แบบไม่เป็นทางการ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.65-4.09$) 4) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ร่วมตัดสินใจ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.76$) ร่วมดำเนินการ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.89$) ร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.71$) และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ด้านวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก ($\bar{X} = 3.41-3.99$) ด้านงบประมาณ พบว่า

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.44-3.90$) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.40-4.02$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้มากที่สุดคือผู้บริหารและครูต้อนรับผู้ปกครองและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.22$) และด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.62-4.13$) ส่วนที่ความคิดเห็นระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครคอยบริการนักเรียนร่วมกับครูเช่น ดูแลการรับประทานอาหารกลางวันและบริการอื่นๆ ($\bar{X} = 3.14$) ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กและผู้ใหญ่หรืออื่นๆมาช่วยแนะแนวให้ความรู้ผู้ปกครองและนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.19$) และผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเองเช่นในห้องสมุดของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือหรือสื่อต่างๆกลับบ้านเพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลานที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.32$) และโดยรวม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.90$)

2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เป็นรายข้ออยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.59-3.99$)

3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.97-4.12$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ด้านความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ความแตกต่างกัน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามเพศเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปรากฏตามตาราง 11 – 21 ต่อไปนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	ชาย			หญิง			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.90	0.63	เป็นไปได้มาก	3.90	0.63	เป็นไปได้มาก	0.962	0.921
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.80	0.84	เป็นไปได้มาก	3.74	0.86	เป็นไปได้มาก	0.705	0.828
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.14	0.79	เป็นไปได้มาก	3.93	0.79	เป็นไปได้มาก	0.188	0.591
รวม	3.95	0.69	เป็นไปได้มาก	3.85	0.71	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน
จัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	4	2.448	0.612	1.578	0.186
	ภายในกลุ่ม	94	36.444	0.388		
	รวม	98	38.892			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	4	4.340	1.085	1.532	0.199
	ภายในกลุ่ม	94	66.562	0.708		
	รวม	98	70.902			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.444	1.111	1.812	0.133
	ภายในกลุ่ม	94	57.644	0.613		
	รวม	98	62.088			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.372	0.843	1.748	0.146
	ภายในกลุ่ม	94	45.325	0.482		
	รวม	98	48.697			

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม

และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น	ต่ำกว่า 41 ปี			ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.88	0.49	เป็นไปได้มาก	3.91	0.68	เป็นไปได้มาก	0.160	0.873
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.76	0.80	เป็นไปได้มาก	3.77	0.87	เป็นไปได้มาก	0.070	0.945
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.00	0.75	เป็นไปได้มาก	4.05	0.81	เป็นไปได้มาก	0.332	0.842
รวม	3.88	0.63	เป็นไปได้มาก	3.91	0.73	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา

ความคิดเห็น	ต่ำกว่าปริญญาดรี			ปริญญาดรีปีขึ้นไป			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.96	0.64	เป็นไปได้มาก	3.86	0.62	เป็นไปได้มาก	0.726	0.470
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.86	0.89	เป็นไปได้มาก	3.71	0.82	เป็นไปได้มาก	0.810	0.420
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.25	0.79	เป็นไปได้มาก	3.89	0.77	เป็นไปได้มาก	2.268	0.026
รวม	4.02	0.71	เป็นไปได้มาก	3.82	0.69	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพสมรส

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.031	0.015		
					0.038	0.963
	ภายในกลุ่ม	96	38.861	0.405		
	รวม	98	38.892			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.150	0.075		
					0.102	0.903
	ภายในกลุ่ม	96	70.752	0.737		
	รวม	98	70.902			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.152	0.076		
					0.117	0.889
	ภายในกลุ่ม	96	61.937	0.645		
	รวม	98	62.088			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.026	0.013		
					0.026	0.975
	ภายในกลุ่ม	96	48.671	0.507		
	รวม	98	48.697			

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด

การศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาของบุตร

ความคิดเห็น	ระดับประถมศึกษา			ระดับมัธยมศึกษา			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.85	0.62	เป็นไปได้มาก	3.98	0.63	เป็นไปได้มาก	1.003	0.318
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.67	0.90	เป็นไปได้มาก	3.93	0.74	เป็นไปได้มาก	1.495	0.138
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	3.98	0.85	เป็นไปได้มาก	4.12	0.70	เป็นไปได้มาก	0.870	0.387
รวม	3.83	0.74	เป็นไปได้มาก	4.01	0.64	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาของบุตรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาของบุตรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ
จัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.967	1.481	3.956*	0.022
	ภายในกลุ่ม	96	35.931	0.374		
	รวม	98	38.892			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบ ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	4.078	2.039	2.930	0.058
	ภายในกลุ่ม	96	66.823	0.696		
	รวม	98	70.902			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของ รูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.390	3.195	5.507**	0.005
	ภายในกลุ่ม	96	55.698	0.580		
	รวม	98	62.088			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.353	2.176	4.711*	0.011
	ภายในกลุ่ม	96	44.344			
	รวม	98	48.697			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกันในรายค่าใดบ้าง จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายค่า โดยใช้วิธีโดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏดังตาราง 18 – 20

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายค่าของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน		15,001-20,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	20,001 บาทขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.17	3.91	3.64
15,000 – 20,00 บาท	4.17		0.256 (.126)	0.525* (.003)
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.91			0.268 (.107)
20,001 บาท ขึ้นไป	3.64			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า มีเพียง 1 คู่ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท ($\bar{X} = 4.17$) สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 3.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน		15,001-20,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	20,001 บาทขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.12	3.91	3.68
15,000 – 20,00 บาท	4.12		0.207 (.169)	0.433* (.0603)
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.91			0.225 (.132)
20,001 บาท ขึ้นไป	3.68			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า มีเพียง 1 คู่ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท ($\bar{X} = 4.12$) สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 3.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ จำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน		15,001-20,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	20,001 บาทขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.01	3.80	3.51
15,000 – 20,00 บาท	4.01		0.219 (.286)	0.506* (.018)
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.80			0.287 (.159)
20,001 บาท ขึ้นไป	3.51			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า มีเพียง 1 คู่ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท ($\bar{X} = 4.01$) สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 3.51$) แสดงว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ
จัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสภาพครอบครัว

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	4	0.835	0.209	0.516	0.724
	ภายในกลุ่ม	94	38.057	0.405		
	รวม	98	38.892			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบ ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	4	1.591	0.398	0.539	0.707
	ภายในกลุ่ม	94	69.311	0.737		
	รวม	98	70.902			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของ รูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.979	0.245	0.377	0.825
	ภายในกลุ่ม	94	61.109	0.650		
	รวม	98	62.088			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.932	0.233	0.459	0.766
	ภายในกลุ่ม	94	47.765	0.508		
	รวม	98	48.697			

จากตาราง 21 พบว่า ผู้ปกครองที่มีสภาพครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีสภาพ

ครอบครัวแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียน ปรากฏตามตาราง 22 – 27 ต่อไปนี้

ตาราง 22 จำนวนร้อยละของครู จำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	29	29.3
หญิง	70	70.7
รวม	99	100.0

จากตาราง 22 พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70.7 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

ตาราง 23 จำนวนร้อยละของครู จำแนกตามอายุ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	13	13.1
ตั้งแต่ 30 – 45 ปี	35	35.4
สูงกว่า 45 ปี	51	51.5
รวม	99	100.0

จากตาราง 23 พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 13 คน

คิดเป็นร้อยละ 13.1 อายุตั้งแต่ 30 – 45 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 และอายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุสูงกว่า 45 ปี ตาราง 24 จำนวนร้อยละของ ครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	3.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	96	97.0
รวม	99	100.0

จากตาราง 24 พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 97.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง 25 จำนวนร้อยละของตัวแทนครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 – 5 ปี	15	15.2
6 – 10 ปี	16	16.2
11 – 20 ปี	30	30.3
สูงกว่า 20 ปี	38	38.4
รวม	99	100.0

จากตาราง 25 พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ประสบการณ์ทำงาน 11 – 20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 และประสบการณ์ทำงานสูงกว่า 20 ปี จำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 38.4 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานสูงกว่า 20 ปี

ตาราง 26 จำนวนร้อยละครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของโรงเรียน	12	12.1
ขนาดเล็ก	44	44.4
ขนาดกลาง	43	43.4
ขนาดใหญ่		
รวม	99	100.0

จากตาราง 26 พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามที่มีขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ขนาดกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 และขนาดใหญ่ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 โดยขนาดโรงเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่

ตาราง 27 จำนวนร้อยละ ครู จำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ระดับประถมศึกษา	71	71.7
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น	26	26.3
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	2	2.0
รวม	99	100.0
รวม	99	100.0

จากตาราง 27 พบว่าครูที่ตอบแบบสอบถามที่โรงเรียนเปิดสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70.7 เปิดสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และเปิดสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียนที่มีการเปิดการสอนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.96	0.60	เป็นไปได้มาก
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.79	0.80	เป็นไปได้มาก
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.25	0.64	เป็นไปได้มากที่สุด
รวม	4.00	0.61	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 28 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 4.00$) และรายด้านพบว่าด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.96$) ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.79$) และด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อ

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร			
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ			
1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองได้แก่			
1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน	4.10	0.70	เป็นไปได้มาก
1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดยจัดประชุมเผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนานักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.41	0.72	เป็นไปได้มากที่สุด
1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยดูแลนักเรียนและพัฒนาโรงเรียน	3.91	0.79	เป็นไปได้มาก
1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะและร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครูผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน	3.79	0.92	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.5 จัดครูผู้ประสานงานโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์และเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน	3.43	0.99	เป็นไปได้มาก
1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียนหรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือรายงานพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ	4.27	0.76	เป็นไปได้มากที่สุด
1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรมให้ความรู้โดยผู้บริหารหรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม	3.14	1.03	เป็นไปได้ปานกลาง
1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	3.94	0.99	เป็นไปได้มาก
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกันเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน	3.67	0.85	เป็นไปได้มาก
2.2 สิ่งที่จะระบุในสัญญา มีดังนี้			
2.2.1 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียนและผู้ปกครองมุ่งหวังให้เกิดขึ้น	4.12	0.78	เป็นไปได้มาก
2.2.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียนหรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียน สม่ำเสมอและตรงเวลา	4.21	0.87	เป็นไปได้มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.2.3 หากปัญหานักเรียนขาดเรียน			
ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน	4.32	0.69	เป็นไปได้มากที่สุด
2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริม			
สุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัย และพฤติกรรม			
ที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวันตลอดเวลาทุก			
สถานที่	4.16	0.75	เป็นไปได้มาก
2.2.5 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตาม			
การทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่ง			
โรงเรียนมอบให้ตามเหมาะสม และความจำเป็น			
เพื่อพัฒนาและทักษะด้านต่างๆ ตามศักยภาพของ			
นักเรียน	4.17	0.78	เป็นไปได้มาก
2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียน			
อย่าร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้ง			
ผู้ปกครองและพิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูก			
ลงโทษทางวินัยหรือคัดชื่อออก	3.98	1.02	เป็นไปได้มาก
2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ			
ผู้ปกครองมีสิทธิในการเข้ามาพูดคุย เสนอแนะกับ			
ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษา			
ระดับสูงต่อไป	3.92	0.96	เป็นไปได้มาก
รวม	4.20	0.58	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม มีดังนี้			
1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่			
1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลและอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย	4.20	0.86	เป็นไปได้มาก
1.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข	4.25	0.80	เป็นไปได้มากที่สุด
1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล	4.19	0.76	เป็นไปได้มาก
2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง			
2.1 มุ่งสร้างบทบาทผู้ปกครองซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียน	4.08	0.79	เป็นไปได้มาก
2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน	4.08	0.76	เป็นไปได้มาก
3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่			
3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน	4.26	0.77	เป็นไปได้มากที่สุด
3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา	4.17	0.78	เป็นไปได้มาก
4. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่			
4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน	4.09	0.88	เป็นไปได้มาก
4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.54	3.19	เป็นไปได้มากที่สุด
รวม	4.20	0.74	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง มีดังนี้			
1. แบบเป็นทางการ ได้แก่			
1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา	4.59	0.65	เป็นไปได้มากที่สุด
1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู	4.12	0.98	เป็นไปได้มาก
1.3 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	3.80	1.02	เป็นไปได้มาก
1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	4.00	0.84	เป็นไปได้มาก
2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่			
2.1 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติและมี ส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับ เอกสาร ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน	4.12	0.91	เป็นไปได้มาก
2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตาม พฤติกรรมและการเรียนการสอนของบุตรหลาน	4.16	0.80	เป็นไปได้มาก
2.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ โรงเรียนขอความร่วมมือ ตามแต่โอกาสและความ พร้อม	4.15	0.87	เป็นไปได้มาก
2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อยๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มไม่ เป็นทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการ เรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจและ ความพร้อม	3.62	0.95	เป็นไปได้มาก
รวม	4.06	0.64	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของ			
ผู้ปกครอง มีดังนี้			
1. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่			
- ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์			
และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการ			
พัฒนานักเรียนและโรงเรียน	3.64	0.88	เป็นไปได้มาก
ร่วมดำเนินการ ได้แก่			
- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ			
ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้			
เกิดผลสำเร็จ	3.74	0.88	เป็นไปได้มาก
3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่			
- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้ว			
ของโรงเรียนเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป	3.51	0.99	เป็นไปได้มาก
รวม	3.71	0.76	เป็นไปได้มาก
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของ			
ผู้ปกครอง มีดังนี้			
1. ด้านวิชาการ ได้แก่			
1.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อมเข้า			
ร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนา			
หลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน	3.82	0.94	เป็นไปได้มาก
1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างบาง			
ช่วงเข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตร			
หลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของ			
นักเรียนร่วมกัน	3.46	1.02	เป็นไปได้มาก
1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ			
มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้			
แก่นักเรียนหรือช่วยเหลืองานวิชาการอื่นๆ	3.71	1.01	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียน จัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครองเพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์	4.17	0.833	เป็นไปได้มาก
1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องหรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกันเข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียนการสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น หรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต	3.67	1.04	เป็นไปได้มาก
1.6 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.27	0.79	เป็นไปได้มากที่สุด
1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน รักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม	3.48	1.05	เป็นไปได้มาก
1.8 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้นได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.74	0.94	เป็นไปได้มาก
1.9 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานและคนอื่น จากการจัดนิทรรศการสรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.08	0.84	เป็นไปได้มาก
1.10 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่องผู้ปกครองหรือชื่นชมผู้ปกครองด้วย	4.01	0.99	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. ด้านงบประมาณ ได้แก่			
2.1 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครองร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ใช้งบประมาณร่วมกัน	3.82	0.95	เป็นไปได้มาก
2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องและสายชั้นร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม	3.62	1.09	เป็นไปได้มาก
2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองคิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน	3.94	0.96	เป็นไปได้มาก
2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกันจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน	3.67	1.14	เป็นไปได้มาก
2.5 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละกำลังกาย ตามแต่โอกาสและความเหมาะสมมาช่วยเหลือซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ หรืองานอื่นๆ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของโรงเรียน	3.14	1.16	เป็นไปได้ปานกลาง
2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงานขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือหน่วยงานต่างๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกายหรือกำลังทรัพย์ตามโอกาสที่เหมาะสม	3.46	1.15	เป็นไปได้มาก
2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของผู้ปกครองให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้เข้าร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่ายในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกัน	3.85	1.07	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกับผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ รายจ่าย ของการจัดกิจกรรมหารายได้	3.67	1.14	เป็นไปได้มาก
2.9 ให้ผู้ปกครองและตัวแทนผู้บริหารครูเป็นกรรมการร่วมประเมินผล สรุปผลลงรายการใช้จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และรายงานข้อมูลให้คณะครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ	3.75	1.08	เป็นไปได้มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่			
3.1 ผู้ปกครองมีห้องหรือมุมผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.23	1.26	เป็นไปได้ปานกลาง
3.2 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจหรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็นเพื่อส่งเสริม แกไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน	3.55	1.21	เป็นไปได้มาก
3.3 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อมอบเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.39	1.23	เป็นไปได้ปานกลาง
3.4 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง	3.38	1.28	เป็นไปได้ปานกลาง
3.5 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติ ความสามารถ ความถนัดเพื่อโรงเรียน จะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนต่อไป	3.60	1.02	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.6 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่างๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ	4.15	1.01	เป็นไปได้มาก
3.7 ผู้บริหารและครูให้การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกัน สม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน	4.53	0.66	เป็นไปได้มากที่สุด
3.8 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง	4.04	1.04	เป็นไปได้มาก
3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุยและชื่นชมผลงานและความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานร่วมในช่วยเยาวชน งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น	3.99	0.99	เป็นไปได้มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่			
4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปีและนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุคลากรและเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่อไป	3.98	0.92	เป็นไปได้มาก
4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็นและรายงานพฤติกรรมของบุคลากร ในใบตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง	4.01	0.95	เป็นไปได้มาก
4.3 ผู้ปกครองช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้	3.84	0.93	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็น คณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความ ปลอดภัยของอาคารสถานที่ และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยภายในโรงเรียน	3.55	1.12	เป็นไปได้มาก
4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูลส่วนตัว ได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการ ติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป	3.89	0.90	เป็นไปได้มาก
4.6 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็นหรือเขียน บทความ ให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับ หรือ วารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ ผู้ปกครองและนักเรียน	3.31	1.19	เป็นไปได้ปานกลาง
4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครคอยบริการ นักเรียนร่วมกับครูเช่น ดูแลการรับประทานอาหาร กลางวัน และบริการอื่นๆ	3.05	1.25	เป็นไปได้ปานกลาง
4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กและ ผู้ใหญ่ หรืออื่นๆ มาช่วยแนะแนวให้ความรู้ ผู้ปกครองและนักเรียน ตามโอกาสที่เหมาะสม	3.09	1.26	เป็นไปได้ปานกลาง
4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตรหลาน หรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น	3.56	1.22	เป็นไปได้มาก
4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพอนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร อาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ ที่บ้าน ให้แก่ โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน	3.49	1.09	เป็นไปได้มาก
4.11 ผู้ปกครองเสียสละทุนทรัพย์หรือบริจาค อาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริม สวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน	3.59	1.22	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.12 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกายหรือกิจกรรมสุขภาพ ฟัน เป็นต้น	3.44	1.16	เป็นไปได้มาก
4.13 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุด ของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือ หรือสื่อต่างๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน	3.46	1.19	เป็นไปได้มาก
รวม	3.71	0.76	เป็นไปได้มาก
รวมรายด้าน	3.96	0.60	เป็นไปได้มาก
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้			
2.1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.72	0.990	เป็นไปได้มาก
2.2 ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่บุคลากรในโรงเรียน	4.04	0.86	เป็นไปได้มาก
2.3 โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน	3.63	1.12	เป็นไปได้มาก
2.4 ยกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.69	0.98	เป็นไปได้มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.5 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เผยแพร่หลาย	3.92	0.94	เป็นไปได้มาก
รวม	3.79	0.80	เป็นไปได้มาก
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ			
3.1 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครูมีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลและนักเรียน	4.23	0.76	เป็นไปได้มากที่สุด
3.2 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	4.22	0.70	เป็นไปได้มากที่สุด
3.3 ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจและแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง	4.30	0.69	เป็นไปได้มากที่สุด
3.4 กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.25	0.76	เป็นไปได้มากที่สุด
รวม	4.25	0.64	เป็นไปได้มากที่สุด

จากตาราง 29 พบว่า ความคิดเห็นของตัวแทนครูที่มีต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อพบว่า

1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.43 - 4.10$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้น้อยมากที่สุด 2 ข้อ คือสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดยการจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.41$) และทำฐานข้อมูลเพื่อการติดต่อกับผู้ปกครองได้ ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนการมีพันธสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.17$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้น้อยที่สุดคือส่งเสริมให้ผู้ปกครองสนับสนุนบุตรหลานมาโรงเรียนสม่ำเสมอและตรงเวลา ($\bar{X} = 4.21$) และข้อที่ว่าหากนักเรียนขาดเรียนผู้ปกครองและโรงเรียนต้องช่วยกันแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.32$) 2) วัตถุประสงค์ของการมีรูปแบบการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย เพื่อพัฒนาเด็กพบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 4.19 - 4.20$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้น้อยที่สุดคือมุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.25$) เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 4.08$) เพื่อพัฒนาโรงเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) คือมุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียนและมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารโดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.17$) และเพื่อพัฒนาชุมชน พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) คือส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียนและชุมชนให้มีความสัมพันธ์ต่อกันและมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารโดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานการพัฒนา ($\bar{X} = 4.17$) และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน ($\bar{X} = 4.29$) 3) ลักษณะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย แบบเป็นทางการ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.80 - 4.12$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้น้อยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) คือมีส่วนร่วมเป็นกรรมการโรงเรียน/สถานศึกษา แบบไม่เป็นทางการ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.62 - 4.16$) 4) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ร่วมตัดสินใจพบว่า ตัวแทนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.64$) ร่วมดำเนินการ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.74$) ร่วมในการประเมินผล พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.51$) และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ด้านวิชาการ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.46 - 4.17$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้น้อยที่สุดคือผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียนและโรงเรียนเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.27$) ด้านงบประมาณ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

เป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.46 - 3.94$) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ตัวแทนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.55 - 4.15$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้มากที่สุดคือผู้บริหารและครูให้การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียน สร้างสัมพันธ์ต่อกันให้เกียรติกัน ($\bar{X} = 4.54$) และด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.46 - 4.01$) และโดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.71$)

2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เป็นรายข้ออยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.63 - 4.04$)

3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบอยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.22 - 4.30$)

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของตัวแทนครู ลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	ชาย			หญิง			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.90	0.54	เป็นไปได้มาก	3.99	0.63	เป็นไปได้มาก	0.522	0.245
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.79	0.64	เป็นไปได้มาก	3.80	0.86	เป็นไปได้มาก	0.969	0.102
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.43	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด	4.12	0.68	เป็นไปได้มาก	0.359	0.591
รวม	4.01	0.49	เป็นไปได้มาก	4.00	0.65	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 30 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.291	0.146	0.387	0.680
	ภายในกลุ่ม	96	36.060	0.376		
	รวม	98	36.351			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.984	0.492	0.758	0.471
	ภายในกลุ่ม	96	62.335	0.649		
	รวม	98	63.320			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.193	0.097	0.232	0.793
	ภายในกลุ่ม	96	39.993	0.417		
	รวม	98	40.187			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.316	0.158	0.419	0.659
	ภายในกลุ่ม	96	36.248	0.378		
	รวม	98	36.564			

จากตาราง 31 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความคิดเห็น	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.52	0.27	เป็นไปได้มาก	3.97	0.61	เป็นไปได้มาก	1.265	0.209
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.46	0.90	เป็นไปได้มาก	3.80	0.80	เป็นไปได้มาก	0.723	0.471
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.16	0.28	เป็นไปได้มาก	4.16	0.66	เป็นไปได้มาก	0.183	0.855
รวม	3.72	0.47	เป็นไปได้มาก	3.72	0.61	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 32 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.616	0.205	0.546	0.652
	ภายในกลุ่ม	95	35.735	0.376		
	รวม	98	36.351			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.698	0.233	0.353	0.787
	ภายในกลุ่ม	95	62.622	0.659		
	รวม	98	63.320			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของ รูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.314	0.438	1.07	0.365
	ภายในกลุ่ม	95	38.873	0.409		
	รวม	98	40.187			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.504	0.168	0.443	0.723
	ภายในกลุ่ม	95	36.060	0.380		
	รวม	98	36.564			

จากตาราง 33 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.077	1.539	4.439*	0.014
	ภายในกลุ่ม	96	33.274	0.347		
	รวม	98	36.351			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.524	1.262	1.993	0.142
	ภายในกลุ่ม	96	60.795	0.633		
	รวม	98	63.320			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.874	1.937	4.896**	0.009
	ภายในกลุ่ม	96	37.978	0.369		
	รวม	98	41.852			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.731	1.365	3.874*	0.024
	ภายในกลุ่ม	96	33.833	0.352		
	รวม	98	36.564			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 34 พบว่า ครูที่มีขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครครูมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านเงื่อนไขความสำเร็จของ

รูปแบบครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่า ครูที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกันในรายคู่ใดบ้าง จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏตามตาราง 35 – 37 ต่อไปนี้

ตาราง 35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
		4.17	3.92	3.69
ขนาดใหญ่	4.17		0.228 (.500)	0.482* (.049)
ขนาดกลาง	3.92			0.254 (.141)
ขนาดเล็ก	3.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่า มีเพียง 1 คู่ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ค่าเฉลี่ยเป็น ($\bar{X} = 4.17$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมสูงกว่าครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า คู่อื่นๆ ด้ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
	$\bar{X}$	4.13	3.89	3.59
ขนาดใหญ่	4.13		0.305 (.285)	0.540* (.022)
ขนาดกลาง	3.89			0.235 (.182)
ขนาดเล็ก	3.59			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า มีเพียง 1 คู่ที่มีความแตกต่างกันที่ ระดับ.05 โดยพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.13$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครสูงกว่าครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคู่อื่นๆ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตาราง 37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน			
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
$\bar{X}$	4.44	4.13	3.87
ขนาดใหญ่	4.44	0.255 (.462)	0.566* (.026)
ขนาดกลาง	4.13		0.311 (.075)
ขนาดเล็ก	3.87		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 พบว่า ตัวแทนครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบจากตาราง 37 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า มีเพียง 1 คู่ที่มีความแตกต่างกันที่ ระดับ.05 โดยพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.44$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.87$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบสูงกว่าครูที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่า คู่อื่นๆ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบไม่แตกต่างกัน

ตาราง 38 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.059	0.030	0.079	0.925
	ภายในกลุ่ม	96	36.292	0.378		
	รวม	98	36.351			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบ ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.264	0.132	0.201	0.818
	ภายในกลุ่ม	96	63.055	0.657		
	รวม	98	63.320			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของ รูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.109	0.055	0.125	0.882
	ภายในกลุ่ม	96	41.743	0.435		
	รวม	98	41.852			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.028	0.014	0.037	0.964
	ภายในกลุ่ม	96	36.536	0.381		
	รวม	98	36.564			

จากตาราง 38 พบว่า ครูที่อยู่โรงเรียนที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูที่อยู่โรงเรียนที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 7

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม เพศ อาชีพ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏดังตาราง 39 – 42 ดังต่อไปนี้

ตาราง 39 จำนวนร้อยละของ ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	39	39.4
หญิง	60	60.6
รวม	99	100.0

จากตาราง 39 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 และเป็นเพศหญิง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

ตาราง 40 จำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอายุ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 45 ปี	16	16.2
ตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไป	83	83.8
รวม	99	100.0

จากตาราง 40 พบว่า อายุของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และอายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุสูงกว่า 45 ปี

ตาราง 41 จำนวนร้อยละของ ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	25	25.3
สูงกว่าปริญญาตรี	74	74.7
รวม	99	100.0

จากตาราง 41 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 42 แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ตั้งแต่ 1 – 5 ปี	63	63.6
ตั้งแต่ 6 – 20 ปี	8	8.1
สูงกว่า 20 ปี	28	28.3
รวม	99	100.0

จากตาราง 42 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ประสบการณ์ทำงาน 6 – 20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และประสบการณ์ทำงานสูงกว่า 20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี

ตาราง 43 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้บริหารโรงเรียน) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	13	13.1
ขนาดกลาง	42	42.4
ขนาดใหญ่	44	44.4
รวม	99	100.0

จากตาราง 43 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ขนาดกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และขนาดใหญ่ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 โดยขนาดโรงเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่

ตาราง 44 จำนวนร้อยละของ ผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน		
ระดับประถมศึกษา	71	71.7
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น	26	26.3
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	2	2.0
รวม	99	100.0

จากตาราง 44 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีการเปิดสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 เปิดสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และเปิดสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียนที่มีการเปิดการสอนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 8

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ไปปฏิบัติ

ตาราง 45 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.64	0.53	เป็นไปได้มาก
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.95	0.75	เป็นไปได้มาก
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.31	0.60	เป็นไปได้มากที่สุด
รวม	3.97	0.54	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 45 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนรายด้านพบว่า ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.95$) ส่วนด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบผู้บริหารโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 46 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อ

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการ กำหนดรูปแบบ			
1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการ ทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่			
1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน	4.16	0.72	เป็นไปได้มาก
1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยจัดประชุมเผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการ พัฒนานักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.32	0.75	เป็นไปได้มากที่สุด
1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานด้าน ต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยดูแลนักเรียนและ พัฒนาโรงเรียน	3.85	1.02	เป็นไปได้มาก
1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของ โรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดย เริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ ข้อเสนอแนะและร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรม กับตัวแทนครูผู้ประสานงาน และจัดทำเป็น จดหมายข่าวร่วมกัน	3.82	0.89	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.5 จัดครูผู้ประสานงานโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์และเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน	3.54	0.95	เป็นไปได้มาก
1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียนหรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือรายงานพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ	4.26	0.75	เป็นไปได้มากที่สุด
1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรมให้ความรู้ โดยผู้บริหารหรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม	3.21	0.99	เป็นไปได้ปานกลาง
1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	3.75	0.99	เป็นไปได้มาก
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกันเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน	3.58	1.02	เป็นไปได้มาก
2.2 สิ่งที่อยู่ในสัญญา มีดังนี้			
2.2.1 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียนและผู้ปกครองมุ่งหวังให้เกิดขึ้น	4.01	0.814	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.2.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียน หรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียน สม่ำเสมอและตรง เวลา	4.20	0.83	เป็นไปได้มาก
2.2.3 หากปัญหานักเรียนขาดเรียนผู้ปกครอง และโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน	4.34	0.74	เป็นไปได้มากที่สุด
2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริม สุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัย และ พฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวันทุก เวลาทุกสถานที่	4.27	0.71	เป็นไปได้มากที่สุด
2.2.5 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตาม การทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่ง โรงเรียนมอบให้ตามเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนาและทักษะด้านต่างๆ ตามศักยภาพ ของนักเรียน	4.14	0.75	เป็นไปได้มาก
2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่า ร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครอง และพิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทาง วินัยหรือคัดชื่อออก	3.80	1.08	เป็นไปได้มาก
2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ ผู้ปกครองมีสิทธิในการเข้ามาพูดคุย เสนอแนะ กับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแล การศึกษาระดับสูงต่อไป	3.93	0.95	เป็นไปได้มาก
รวม	3.94	0.54	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม มีดังนี้			
1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่			
1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลและอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย	4.19	0.76	เป็นไปได้มาก
1.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข	4.26	0.77	เป็นไปได้มากที่สุด
1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล	4.29	0.71	เป็นไปได้มากที่สุด
2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง			
2.1 มุ่งสร้างบทบาทผู้ปกครองซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียน	4.08	0.85	เป็นไปได้มาก
2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน	4.06	0.87	เป็นไปได้มาก
3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่			
3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน	4.37	0.76	เป็นไปได้มากที่สุด
3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา	4.25	0.73	เป็นไปได้มากที่สุด
4. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่			
4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน	4.13	0.87	เป็นไปได้มาก
4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.24	0.78	เป็นไปได้มากที่สุด
รวม	4.20	0.68	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้			
1. แบบเป็นทางการ ได้แก่			
1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา	4.55	0.732	เป็นไปได้มากที่สุด
1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู	3.87	1.20	เป็นไปได้มาก
1.3 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.68	1.00	เป็นไปได้มาก
1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.80	0.96	เป็นไปได้มาก
2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่			
2.1 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติและมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับ เอกสารระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน	4.20	0.80	เป็นไปได้มาก
2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย/มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรมและการเรียนการสอนของบุตรหลาน	4.17	0.80	เป็นไปได้มาก
2.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือ ตามแต่โอกาสและความพร้อม	4.19	0.77	เป็นไปได้มาก
2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อยๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มไม่เป็นทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจและความพร้อม	3.70	1.06	เป็นไปได้มาก
รวม	4.02	0.42	เป็นไปได้ปานกลาง

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของ			
ผู้ปกครอง มีดังนี้			
1. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่			
- ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์			
และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการ			
พัฒนานักเรียนและโรงเรียน	3.66	0.85	เป็นไปได้มาก
2. ร่วมดำเนินการ ได้แก่			
- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ			
ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้			
เกิดผลสำเร็จ	3.84	0.75	เป็นไปได้มาก
3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่			
- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้ว			
ของโรงเรียนเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้ง			
ต่อไป	3.49	0.93	เป็นไปได้มาก
รวม	3.66	0.77	เป็นไปได้มาก
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของ			
ผู้ปกครอง มีดังนี้			
1. ด้านวิชาการ ได้แก่			
1.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม			
เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อวางแผน			
พัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของ			
โรงเรียน	3.94	0.85	เป็นไปได้มาก
1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างบาง			
ช่วงเข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตร			
หลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของ			
นักเรียนร่วมกัน	3.51	1.10	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือช่วยเหลืองานวิชาการอื่นๆ	3.66	1.09	เป็นไปได้มาก
1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครองเพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์	4.24	0.82	เป็นไปได้มากที่สุด
1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องหรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกันเข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียนการสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น หรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต	3.68	1.07	เป็นไปได้มาก
1.6 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.25	0.82	เป็นไปได้มากที่สุด
1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน รักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม	3.52	1.04	เป็นไปได้มาก
1.8 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้นได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม	3.71	0.98	เป็นไปได้มาก
1.9 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานและคนอื่น จากการจัดนิทรรศการสรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.98	0.74	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.10 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่อง เชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตร หลาน เช่น เมื่อนักเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำ เกียรติบัตรยกย่องผู้ปกครองหรือชื่นชม ผู้ปกครองด้วย	4.09	0.88	เป็นไปได้มาก
2. ด้านงบประมาณ ได้แก่			
2.1 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครองร่วม ประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็น ของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหา แนวทางให้ใช้งบประมาณร่วมกัน	3.85	0.94	เป็นไปได้มาก
2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องและสายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลัง ความสามารถ และความพร้อม	3.63	10.99	เป็นไปได้มาก
2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองคิด วางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนา โรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน	3.90	0.83	เป็นไปได้มาก
2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกัน จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่ง ที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน	3.63	1.05	เป็นไปได้มาก
2.5 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละกำลัง กาย ตามแต่โอกาสและความเหมาะสมมา ช่วยเหลือซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ หรืองานอื่นๆ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของโรงเรียน	3.37	1.22	เป็นไปได้ปานกลาง
2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือ หน่วยงานต่างๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมใน โรงเรียน โดยเสียสละกำลังกายหรือกำลังทรัพย์ ตามโอกาสที่เหมาะสม	3.68	1.10	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของ ผู้ปกครองให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้เข้าร่วม เป็นกรรมการของแต่ละฝ่ายในการปฏิบัติงานเพื่อ ช่วยเหลือกัน	3.81	1.06	เป็นไปได้มาก
2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกับ ผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ รายจ่าย ของการจัดกิจกรรมหารายได้	3.81	1.00	เป็นไปได้มาก
2.9 ให้ผู้ปกครองและตัวแทนผู้บริหารครูเป็น กรรมการร่วมประเมินผล สรุปผลลงายการใช้ จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และรายงาน ข้อมูลให้คณะครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ	3.88	1.04	เป็นไปได้มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่			
3.1 ผู้ปกครองมีห้องหรือมุมผู้ปกครองใน โรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.48	1.11	เป็นไปได้มาก
3.2 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ในแบบสำรวจความพึงพอใจหรือเขียนใส่ตู้ความ คิดเห็นเพื่อส่งเสริม แกไขการปฏิบัติงานของ บุคลากรในโรงเรียน	3.84	0.91	เป็นไปได้มาก
3.3 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็น กรรมการการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อบอกเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	3.41	1.216	เป็นไปได้มาก
3.4 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง	3.36	1.19	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.5 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติ ความสามารถ ความถนัดเพื่อโรงเรียน จะได้รับรู้จักและสนับสนุน ให้นำความรู้มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนต่อไป	3.62	1.09	เป็นไปได้มาก
3.6 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่างๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ	4.19	0.80	เป็นไปได้มาก
3.7 ผู้บริหารและครูให้การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน	4.51	0.57	เป็นไปได้มากที่สุด
3.8 ผู้ปกครองได้รับรู้ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง	4.17	0.78	เป็นไปได้มาก
3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุยและชื่นชมผลงานและความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานร่วมในช่วยเยาวชน งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น	3.87	1.05	เป็นไปได้มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่			
4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปีและนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุคลากรและเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่อไป	3.95	0.87	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครอง ตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็นและ รายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่ โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง	4.06	0.81	เป็นไปได้มาก
4.3 ผู้ปกครองช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของ นักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้ สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้	3.95	0.77	เป็นไปได้มาก
4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็น คณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความ ปลอดภัยของอาคารสถานที่ และความเป็น ระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน	3.57	1.08	เป็นไปได้มาก
4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูล ส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียน ในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป	3.87	0.92	เป็นไปได้มาก
4.6 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็นหรือ เขียนบทความ ให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ ผู้ปกครองและนักเรียน	3.37	1.25	เป็นไปได้มาก
4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครคอยบริการ นักเรียนร่วมกับครูเช่น ดูแลการรับประทานอาหาร อาหารกลางวัน และบริการอื่นๆ	3.03	1.23	เป็นไปได้มาก
4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก และผู้ใหญ่ หรืออื่นๆ มาช่วยแนะแนวให้ความรู้ ผู้ปกครองและนักเรียน ตามโอกาสที่เหมาะสม	2.95	1.19	เป็นไปได้ปานกลาง
4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตร หลานหรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น	3.48	1.10	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพอนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ ที่บ้าน ให้แก่ โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน	3.46	1.10	เป็นไปได้มาก
4.11 ผู้ปกครองเสียสละทุนทรัพย์หรือบริจาค อาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริม สวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน	3.57	1.05	เป็นไปได้มาก
4.12 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกายหรือกิจกรรมสุขภาพ ฟัน เป็นต้น	3.58	1.13	เป็นไปได้มาก
4.13 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุด ของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือ หรือสื่อต่างๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและ บุตรหลาน	3.48	1.08	เป็นไปได้มาก
รวม	3.74	0.68	เป็นไปได้มาก
รวมรายด้าน	3.64	0.53	เป็นไปได้มาก

2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

2.1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.93	0.89	เป็นไปได้มาก
2.2 ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่ บุคลากรในโรงเรียน	4.21	0.79	เป็นไปได้มากที่สุด
2.3 โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริม การวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการ ปฏิบัติงาน	3.72	1.01	เป็นไปได้มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.4 ยกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.90	1.01	เป็นไปได้มาก
2.5 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เผยแพร่หลาย	4.01	0.90	เป็นไปได้มาก
รวม	3.95	0.75	เป็นไปได้มาก
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ			
3.1 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครูมีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียน	4.30	0.66	เป็นไปได้มากที่สุด
3.2 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่างๆ ที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	4.21	0.70	เป็นไปได้มากที่สุด
3.3 ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจและแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง	4.43	0.64	เป็นไปได้มากที่สุด
3.4 กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการจัดการศึกษา	4.29	0.73	เป็นไปได้มากที่สุด
รวม	4.31	0.60	เป็นไปได้มากที่สุด

จากตาราง 46 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อพบว่า

1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.54 - 4.16$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้มากที่สุด 2 ข้อคือ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดยจัดประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.32$) และจัดทำข้อมูลผู้ปกครองการติดต่อ ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนการมีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.58 - 4.20$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้มากที่สุดมี 2 ข้อคือ หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียนผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน ($\bar{X} = 4.34$) และให้ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและพฤติกรรมที่ดีของนักเรียน ($\bar{X} = 4.27$) 2) วัตถุประสงค์ของการมีรูปแบบการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย เพื่อพัฒนาเด็ก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุด 2 ข้อคือ ให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข ($\bar{X} = 4.26$) และส่งเสริมความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล ($\bar{X} = 4.29$) เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 4.06$ และ $\bar{X} = 4.08$) เพื่อพัฒนาโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุด คือ มุ่งสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.29$) ใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.25$) เพื่อพัฒนาชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุดคือส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียนและชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือกัน ($\bar{X} = 4.24$) 3) ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย แบบเป็นทางการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุดคือเป็นกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$) แบบไม่เป็นทางการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.70 - 4.20$) 4) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ร่วมตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.66 - 3.84$) ร่วมดำเนินการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.84$) ร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.49$) และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วม ด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.09$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้มากที่สุด 2 ข้อคือ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผลนักเรียน ($\bar{X} = 4.24$) และผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้น ($\bar{X} = 4.25$) ด้านงบประมาณพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.63 - 3.88$) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.41 - 4.19$) โดยมีข้อที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูต้อนรับผู้ปกครองและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.51$) และด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.37 - 4.06$) และโดยรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 3.74$)

2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.01$)

3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.21 - 4.43$)

ตอนที่ 9

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของผู้บริหารโรงเรียน ลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตาราง 47 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	ชาย			หญิง			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.55	0.52	เป็นไปได้มาก	3.70	0.52	เป็นไปได้มาก	0.166	0.825
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.77	0.76	เป็นไปได้มาก	4.06	0.72	เป็นไปได้มาก	0.063	0.975
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.22	0.59	เป็นไปได้มากที่สุด	4.36	0.61	เป็นไปได้มากที่สุด	0.257	0.363
รวม	3.85	0.49	เป็นไปได้มาก	4.04	0.55	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 47 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 48 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุของผู้บริหารโรงเรียน

ความคิดเห็น	ต่ำกว่า 45 ปี			สูงกว่า 45 ปี			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.52	0.56	เป็นไปได้มาก	3.67	0.52	เป็นไปได้มาก	0.306	0.887
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.90	0.64	เป็นไปได้มาก	3.96	0.77	เป็นไปได้มาก	0.757	0.680
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.18	0.64	เป็นไปได้มาก	4.33	0.60	เป็นไปได้มากที่สุด	0.379	0.825
รวม	3.87	0.56	เป็นไปได้มาก	3.99	0.53	เป็นไปได้มาก		

จากตาราง 48 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 49 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความคิดเห็น	ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			t	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย		
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	3.59	0.58	เป็นไปได้อย่างมาก	3.66	0.51	เป็นไปได้อย่างมาก	0.598	0.551
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	3.95	0.79	เป็นไปได้อย่างมาก	3.95	0.74	เป็นไปได้อย่างมาก	0.012	0.991
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.24	0.73	เป็นไปได้อย่างมากที่สุด	4.34	0.54	เป็นไปได้อย่างมากที่สุด	0.757	0.451
รวม	3.92	0.65	เป็นไปได้อย่างมาก	3.98	0.50	เป็นไปได้อย่างมาก		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 49 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเป็นไปได้อย่างมากที่สุด โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.34$) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 50 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.475	0.237	0.841	0.434
	ภายในกลุ่ม	96	27.106	0.282		
	รวม	98	27.581			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.253	0.626	1.113	0.333
	ภายในกลุ่ม	96	54.014	0.563		
	รวม	98	55.266			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.736	1.368	4.089*	0.020
	ภายในกลุ่ม	96	32.116	0.335		
	รวม	98	34.852			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.164	0.582	2.038	0.136
	ภายในกลุ่ม	96	27.422	0.286		
	รวม	98	28.586			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 50 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ผลปรากฏ ดังตาราง 51

ตาราง 51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายบุคคล ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	1 – 5 ปี	6 – 20 ปี	สูงกว่า 20 ปี
		4.42	4.40	4.05
ตั้งแต่ 1 – 5 ปี	4.42		0.018 (.933)	0.371* (.006)
ตั้งแต่ 6 – 20 ปี	4.40			0.352 (.132)
สูงกว่า 20 ปี	4.05			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 51 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า มีเพียง 1 คู่ ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 5 ปี ($\bar{X} = 4.42$) สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า 20 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.05$) แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า 20 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคู่อื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคู่อื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 52 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.692	0.346	1.236	0.295
	ภายในกลุ่ม	96	26.889	0.280		
	รวม	98	27.581			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.752	0.876	1.572	0.213
	ภายในกลุ่ม	96	53.514	0.557		
	รวม	98	55.266			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.085	0.543	1.543	0.219
	ภายในกลุ่ม	96	33.767	0.352		
	รวม	98	34.852			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.909	0.455	1.577	0.212
	ภายในกลุ่ม	96	27.677	0.288		
	รวม	98	28.586			

จากตาราง 52 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็น

เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 53 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
1. ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.609	0.805	2.974	0.056
	ภายในกลุ่ม	96	25.972	0.271		
	รวม	98	27.581			
2. ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.069	1.034	1.867	0.160
	ภายในกลุ่ม	96	53.198	0.554		
	รวม	98	55.266			
3. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.853	0.427	1.205	0.304
	ภายในกลุ่ม	96	33.999	0.354		
	รวม	98	34.852			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.204	0.602	2.110	0.127
	ภายในกลุ่ม	96	27.382	0.285		
	รวม	98	28.586			

จากตาราง 53 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีโรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 10

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ตาราง 54 – 56 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 ตาราง 57 – 59 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ส่วนที่ 3 ตาราง 60 – 62 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ตาราง 54 ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	โรงเรียนจัดเป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ตามแนวทางของกรุงเทพมหานครมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทุกปี	38	38.38
2	ผู้ปกครองกรุงเทพมหานครไม่มีเวลา ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ในวันหยุดเพื่อให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมได้	36	36.36
3	ให้โรงเรียนสำรวจข้อมูลผู้ปกครอง โดยรวบรวมศักยภาพของผู้ปกครองในการที่จะมีส่วนร่วม พัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ ความถนัดและความชอบ ความพร้อมของผู้ปกครอง	25	25.25
4	กำหนดแนวปฏิบัติให้ชัดเจนและดำเนินการในสิ่งที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ในเรื่องที่เป็นไปได้ โดยการสร้างความเข้าใจ โดยเฉพาะด้านการเรียนและความประพฤติของนักเรียน	22	22.22
5	โรงเรียนควรไปร่วมงานของผู้ปกครองและชุมชนสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสัมพันธ์กันและควรต่อเนื่อง	15	15.15
6	ให้กรุงเทพมหานครออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมเสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของบุตร	8	8.08
7	ให้กรุงเทพมหานครจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครมาช่วยสอนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน	5	5.05
8	ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลออกความคิดเห็น ความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนสม่ำเสมอ	3	3.03

ตาราง 55 ข้อเสนอแนะจากครูในส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	ผู้ปกครองส่วนมากไม่มีเวลามาประชุม ไม่ค่อยมีเวลาในการดูแล เรื่องการเรียนรู้ และความประพฤติของบุตรหลาน ดังนั้นควร สำรวจความพร้อมของผู้ปกครองในการร่วมประชุมกับทาง โรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนร่วมกันอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง	42	42.42
2	ให้โรงเรียนเป็นแกนกลางร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน แก่ผู้ปกครองและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในเรื่องบทบาท ของผู้ปกครองและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่บุตรหลาน	33	33.33
3	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้สร้างสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย ผู้ปกครองในโรงเรียนระดับชั้น/ห้อง โดยมีโรงเรียนเป็น แกนกลางเชื่อมโยงในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุตรหลาน เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	21	21.21
4	โรงเรียนควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองเป็นคณะกรรมการร่วมใน กิจกรรม/โครงการกับครูในโรงเรียนเพื่อร่วมมือพัฒนาโรงเรียน ตามแนวทางใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มากขึ้น	15	15.15
5	ให้ผู้ปกครองมาช่วยสอนในสิ่งที่ถนัดและเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ในหลักสูตรสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาทาง วิชาการและความประพฤติของบุตรหลาน	14	14.14
6	ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน เพิ่มเติมในเรื่องพัฒนาทางวิชาการและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุตร หลานนอกเหนือจากกรุงเทพมหานครให้มา	12	12.12
7	ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเสนอความ คิดเห็นต่อโรงเรียนเป็นการประกันคุณภาพในที่ควรทำอย่าง สม่ำเสมอ	6	6.06
8	ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการต่างๆ ในโรงเรียนควรแสดงออก ในสิทธิของตนเองให้อยู่ในขอบเขตและต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้วย	4	4.04

ตาราง 56 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์บทบาทของผู้ปกครองในการร่วมกันพัฒนาบุตรหลานให้ผู้ปกครองทราบและร่วมกันประชุม ปรึกษา ติดตาม ประเมินผลงานบุตรหลานโดยเฉพาะด้านหลักการและความประพฤติของนักเรียน สม่่าเสมอเพราะผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลา	49	49.49
2	ควรกำหนดเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนในการดำเนินการพัฒนานักเรียนในเรื่อง การเรียน ความประพฤติของบุตรหลานและความร่วมมือกันในเรื่องการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยให้ความรู้และกระตุ้นผู้ปกครองสม่ำเสมอ	40	40.40
3	ให้ผู้ปกครองร่วมกับทางโรงเรียน สนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของนักเรียนบ้างหรือสมทบพัฒนาโดยไม่มีการบังคับ จากผู้ปกครองเพื่อพัฒนานักเรียนไปพร้อมกัน มิใช่ใช้งบประมาณอย่างเดียวหรือฟรีไม่ต้องจ่ายอะไรให้กับนักเรียน	31	31.31
4	ให้โรงเรียนเป็นแกนกลางในการจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองทุกปีและเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้นในการจัดการประชุมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อพัฒนานักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	22	22.22
5	ในการประชุมให้ทำกิจกรรมกับผู้ปกครองควรเลือกวันหยุดที่ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมประชุมหรือร่วมกิจกรรมได้มากกว่าวันธรรมดาที่ผู้ปกครองสามารถมีภาระเรื่องงานและไม่สะดวก	15	15.15
6	ให้สำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครอง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยการสอบถามพูดคุยกับครูที่สอน สม่่าเสมอและติดต่อกันทางเอกสารหรือโทรศัพท์	13	13.13
7	ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยสอนให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนตามความเหมาะสมและความสามารถของผู้ปกครองแต่ละโรงเรียนโดยมีงบประมาณกรุงเทพมหานคร สนับสนุน	12	12.12

ตาราง 56 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
	จัดให้มีชมรมหรือสมาคมผู้ปกครอง ครู เพื่อได้มีโอกาสใกล้ชิด สร้างสัมพันธ์กันทางโรงเรียนและให้ตัวแทนชมรมได้ร่วม วางแผน ดำเนินการกิจกรรมกับโรงเรียน	8	8.08

สรุป ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนที่ตอบเป็นประเด็นเดียวกันมีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร

1. ให้โรงเรียนเป็นแกนกลาง ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของผู้ปกครอง กำหนดข้อตกลงให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน และได้สำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองเพื่อรับฟังความคิดเห็น

2. เห็นความสำคัญของผู้ปกครองโดยได้รับเชิญให้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถในโรงเรียน โดยจัดงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้ปกครองและให้กรุงเทพมหานครออกกระเบื้องปฏิบัติการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้ชัดเจน เพื่อสร้างความสำคัญ และสร้างความเข้าใจร่วมกัน

3. การสนับสนุนในการใช้รูปแบบ ควรมีข้อบัญญัติที่ชัดเจนของแต่ละโรงเรียนกับผู้ปกครอง และเลือกวัน เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับโรงเรียนได้มากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 ตาราง 57 – 59 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ตาราง 57 ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองในส่วนของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของความรับผิดชอบของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารและบุคลากรทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตาม พรบ.การศึกษา พ.ศ 2542 โดยผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและนำรูปแบบไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียน	45	45.45
2	ร่วมประชุมตกลงกันระหว่างผู้ปกครอง ผู้บริหารและครู เพื่อทราบถึงบทบาทและขอความร่วมมือต่อกัน ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสม	29	29.29
3	นำรูปแบบที่ผ่านการวิจัยแล้ว จากส่วนที่ 1 ไปออกเป็นคู่มือ หรือ ขอบัญญัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	21	21.21
4	ยืดหยุ่นรูปแบบให้เหมาะสม ตามบริบทของผู้ปกครองและชุมชนของแต่ละโรงเรียน เพราะโรงเรียนมีความแตกต่างกับตามขนาดโรงเรียนและฐานะของผู้ปกครอง	15	15.15

ตาราง 58 ข้อเสนอแนะจากครูในส่วนของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	เผยแพร่ให้ความรู้เรื่องรูปแบบแก่ครูและผู้ปกครองให้กำลังใจ ในบทบาทและตระหนักในสำคัญของการมีส่วนร่วม	38	38.38
2	มีการนำรูปแบบนี้ไปปฏิบัติจริง และประชาสัมพันธ์สม่ำเสมอ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	36	36.36
3	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสร่วมกำหนด เป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน โดยการประชุม ชี้แจงตั้งแต่ต้นปีการศึกษา	18	18.18
4	ครูประจำชั้นและผู้ปกครองควรติดต่อกันสม่ำเสมอและนำ รูปแบบไปประชุมปรึกษาหารือ และปฏิบัติงานร่วมกันอย่าง สม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	15	15.15

ตาราง 59 ข้อเสนอแนะจากผู้บริหารโรงเรียนในส่วนของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	ให้ชี้แจงผู้ปกครอง ไปรับมอบตัวให้เข้าใจ หรือจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ และติดบอร์ดประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครอง	52	52.52
2	ควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในรูปแบบที่นำไปใช้เป็นระยะ ๆ เพื่อแก้ไขให้เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน	36	36.36
3	ควรมีการสร้าง ความเข้าใจ เพื่อปฏิบัติงานร่วมกันและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	26	26.26
4	ผู้ปกครองมีความแตกต่างกันทางฐานะ ความพร้อมควรเลือกรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้ของแต่ละโรงเรียนไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง และติดตามผล	24	24.24
5	รูปแบบที่ได้ผ่านการวิจัย ควรเผยแพร่ในวารสารหรือจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร	18	18.18

สรุป ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุป เป็นประเด็นเดียวกันมีดังต่อไปนี้
ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

1. สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่าย ตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ และนำรูปแบบไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียน

2. ร่วมประชุมตกลงกันระหว่างผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู เพื่อทราบถึงบทบาท และขอความร่วมมือต่อกัน ปรับรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถยืดหยุ่นปฏิบัติร่วมกันได้ ในแต่ละโรงเรียน

3. มีคู่มือการดำเนินการใช้ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และจัดประชุมชี้แจงนโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 60 ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	อยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีความมุ่งมั่น ร่วมกับผู้ปกครอง อย่างไม่ทอดทิ้งแก้ไขจุดอ่อนของโรงเรียน และส่งเสริมจุดแข็ง ของโรงเรียน	38	25.68
2	มีการติดต่อประสานงานหรือรายงานความก้าวหน้าของงานที่ ผู้ปกครองและโรงเรียนได้ร่วมมือกันเพื่อบุตรหลาน	35	23.65
3	ให้ทุกฝ่ายดำเนินการตามมติที่ประชุม โดยแบ่งงานของแต่ละ ฝ่ายให้ชัดเจน ร่วมมือกันอย่างเต็มศักยภาพทุกงาน	28	18.92
4	ผู้ปกครองรับบทบาทหน้าที่ของตน และปฏิบัติงานอยู่ใน ขอบเขตที่ระเบียบกำหนด มีความปรารถนาดีต่อโรงเรียน อย่างจริงใจ	19	12.84
5	เผยแพร่ผลงานที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติให้รับทราบทั่วกัน โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีผลงานการมีส่วนร่วมชัดเจน เพื่อ เสริมขวัญกำลังใจ	15	10.13
6	เครือข่ายผู้ปกครองควรมาจากผู้ปกครองที่มีถิ่นอาศัยอยู่ใกล้ โรงเรียนและชุมชน จะทำให้มีความพร้อมร่วมปฏิบัติงานควบคู่ กับโรงเรียน	7	4.72
7	ทุกโรงเรียนนำรูปแบบไปปรับใช้ให้เหมาะสม กระตุ้นบทบาท ของผู้ปกครองมาใช้อย่างจริงจังตามสภาพของโรงเรียน	6	4.06

ตาราง 61 ข้อเสนอแนะของครูในส่วนของเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	การทำงานระหว่างครู และผู้ปกครองควรให้เกียรติซึ่งกันและกันในขอบเขตของการทำงาน ตามบทบาทหน้าที่ โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียนเป็นใหญ่	33	33.33
2	การดำเนินการตามรูปแบบนี้ควรปรับตามสภาพของแต่ละโรงเรียนและควรทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ด้วยความอดทนต่อผู้ปกครองที่มีสภาพต่างกัน	28	28.28
3	ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ควรรับบทบาทและเข้าร่วมประชุม เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อวางแผนรับรู้ ปฏิบัติงาน และติดตามความร่วมมือ	23	23.23
4	ผู้ปกครองเข้าใจต่อวิถีชีวิตของชุมชน สภาพความเป็นจริงของผู้ปกครองและสนใจ มุ่งมั่น สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม	19	19.19
5	มีการประชุมระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาเรื่องพัฒนาโรงเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	15	15.15
6	ทางโรงเรียนควรส่งเสริมกำลังใจ แก่ผู้ปกครองที่มีความเสียสละ ช่วยเหลือ ร่วมมือในการดูแลบุตรหลานสม่ำเสมอ โดยการประชาสัมพันธ์ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จดหมายชมเชย เกียรติบัตร ชี้แจงในที่ประชุม	6	6.06

ตาราง 62 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนในส่วนของเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	นำรูปแบบจากการวิจัยไปใช้ปฏิบัติจริงให้เป็นรูปธรรมและเลือกปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน	33	33.33
2	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจแก่คณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครองเพื่อขยายผลแนวทางการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ	32	32.32
3	ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่มีกับผู้ปกครอง และครูจะทำให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจัง จริงจัง ต่อเนื่องตามสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียน	29	28.28
4	ผู้ปกครองต้องร่วมมือ ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตามบทบาทหน้าที่ เพราะโรงเรียนกรุงเทพมหานครไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ประสงค์นำลูกหลานเข้าเรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของโรงเรียน	15	15.15
5	ประชาสัมพันธ์ ยกย่องครู ผู้ปกครอง โรงเรียนที่นำรูปแบบไปใช้ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง	10	10.10

สรุป ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นหลักสำคัญ และต้องมีความมุ่งมั่นร่วมกันกับผู้ปกครอง โดยแบ่งหน้าที่กันชัดเจนในงานที่ปฏิบัติ ในการร่วมกันวางแผนลงมือปฏิบัติและติดตามผลร่วมกัน
2. ผู้ปกครองต้องรับบทบาทหน้าที่ของตน ทุกคนควรมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและจริงใจ ปฏิบัติงานอยู่ภายในขอบเขตที่ระบียบ
3. นำรูปแบบไปใช้ และยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

ส่วนที่ 3 ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 2

จากการสอบถามความคิดเห็นของประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบครั้งที่ 1 โดยการใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำผลที่ได้รับมาทำการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาจากผลรวมค่าเฉลี่ย ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีค่าเฉลี่ยที่เป็นไปได้มากและมากที่สุด และมาจัดลำดับความเป็นไปได้ ในแต่ละตอนของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยจัดการนำเสนอต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การนำเสนอความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบในตอนี่ 1 ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ
ดังตารางต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1	ตาราง 63 และตาราง 64
องค์ประกอบที่ 2	ตาราง 65 และตาราง 68
องค์ประกอบที่ 3	ตาราง 69 และตาราง 70
องค์ประกอบที่ 4	ตาราง 71
องค์ประกอบที่ 5	ตาราง 72 และตาราง 75

ตอนที่ 2 การนำรูปแบบไปใช้

การนำเสนอความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบในตอนี่ 2 ดังตาราง 76

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การนำเสนอความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบในตอนี่ 3 ดังตาราง 77

ตอนที่ 1

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

ตาราง 63 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริม
แนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1.1	4.12	4.10	4.16	4.12	มาก	3
1.2	4.19	4.41	4.32	4.36	มากที่สุด	1
1.3	3.82	3.91	3.85	3.86	มาก	4
1.4	3.76	3.79	3.82	3.79	มาก	6
1.5	3.60	3.43	3.54	3.52	มาก	7
1.6	4.12	4.22	4.26	4.20	มาก	2
1.7	3.47	3.14	3.21	3.27	ปานกลาง	8
1.8	3.90	3.94	3.75	3.86	มาก	4

จากตาราง 63 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับ
ความคิดเห็นความเป็นไปได้ของการส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงาน
ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 1.2 สร้างความตระหนักว่า โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่
ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการ
เรียนรู้ของนักเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.36)

ลำดับที่ 2 ข้อ 1.6 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดย การจัดประชุม
เผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนานักเรียน
อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.20)

ลำดับที่ 3 ข้อ 1.1 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็น
อาสาสมัครเข้ามาช่วยงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแล นักเรียน และพัฒนา
โรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.12)

ลำดับที่ 4 ข้อ 1.3 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะและร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครูผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.86)

และข้อ 1.8 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์และเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.86)

ลำดับที่ 6 ข้อ 1.4 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อการติดต่อผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือรายงานพฤติกรรมเชิงบวก ของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.79)

ลำดับที่ 7 ข้อ 1.5 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรม ให้ความรู้ โดยผู้บริหาร หรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.52)

ลำดับที่ 8 ข้อ 1.7 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมอยู่ในระดับความเป็นไปได้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27)

ตาราง 64 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองครู และผู้บริหารโรงเรียน ในการมีพันธะสัญญาร่วมกันส่งเสริม ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
2.1	3.68	3.67	3.58	3.64	มาก	-
2.2 สิ่งที่ระบุในสัญญา						
2.2.1	3.81	4.12	4.01	3.98	มาก	5
2.2.2	4.05	4.21	4.20	4.15	มาก	3
2.2.3	4.20	4.32	4.34	4.28	มากที่สุด	1
2.2.4	4.18	4.16	4.27	4.20	มาก	2
2.2.5	4.10	4.17	4.14	4.13	มาก	4
2.2.6	4.06	3.98	3.80	3.94	มาก	6
2.2.7	3.92	3.92	3.93	3.92	มาก	7

จากตาราง 64 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็น ความเป็นไปได้ ในการมีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อ 2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกัน เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวัง ให้เกิดกับนักเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64)

ข้อ 2.2 สิ่งที่ระบุในสัญญา เรียงตามลำดับความเป็นไปได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 2.2.3 หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.28)

ลำดับที่ 2 ข้อ 2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัยและพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกเวลาทุกสถานที่ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.20)

ลำดับที่ 3 ข้อ 2.2.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียน หรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียนสม่ำเสมอและตรงเวลา อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.15)

ลำดับที่ 4 ข้อ 2.2.5 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งโรงเรียนมอบให้ตามความเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนา และทักษะด้านต่างๆ ตามศักยภาพของนักเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.13)

ลำดับที่ 5 ข้อ 2.2.1 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียนและผู้ปกครองมุ่งหวังให้เกิดขึ้นอยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ลำดับที่ 6 ข้อ 2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองและพิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือคัดชื่อออก อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.94)

ลำดับที่ 7 ข้อ 2.2.7 ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ ผู้ปกครองสิทธิในการเข้ามาพูดคุยเสนอแนะกับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษา ระดับสูงต่อไปอยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.92)

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. เพื่อพัฒนาเด็ก ปรากฏตามตาราง 65
2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ปรากฏตามตาราง 66
3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ปรากฏตามตาราง 67

ตาราง 65 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนด วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็ก

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1.1	4.17	4.20	4.19	4.18	มาก	3
1.2	4.16	4.25	4.26	4.22	มากที่สุด	1
1.3	4.14	4.19	4.29	4.20	มาก	2

จากตาราง 65 พบว่า จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การ จัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กนั้น เรียง ตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 1.2 มุ่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับ นักเรียนมากกว่าการแก้ไข อยู่ในระดับความเป็นไปได้ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22)

ลำดับที่ 2 ข้อ 1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.20)

ลำดับที่ 3 ข้อ 1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแล และอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.18)

ตาราง 66 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
2.1	3.97	4.08	4.08	4.04	มาก	2
2.2	4.01	4.08	4.06	4.05	มาก	1

จากตาราง 66 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้ปกครองนั้น เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจ แนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.05)

ลำดับที่ 2 ข้อ 2.1 มุ่งสร้างสรรค์บทบาทผู้ปกครอง ซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียนอยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ตาราง 67 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียน

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
3.1	4.24	4.26	4.37	4.29	มากที่สุด	1
3.2	4.02	4.17	4.25	4.14	มาก	2

จากตาราง 67 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียน เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียนอยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 4.29)

ลำดับที่ 2 ข้อ 3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานการพัฒนา อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.14)

ตาราง 68 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุมชน

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
4.1	4.19	4.09	4.13	4.13	มาก	2
4.2	4.15	4.54	4.24	4.31	มากที่สุด	1

จากตาราง 68 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุมชนนั้น เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.31)

ลำดับที่ 2 ข้อ 4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.13)

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

1. แบบเป็นทางการ ปรากฏตามตาราง 69
2. แบบไม่เป็นทางการ ปรากฏตามตาราง 70

ตาราง 69 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบเป็นทางการ

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1.1	4.26	4.59	4.55	4.45	มากที่สุด	1
1.2	3.97	4.12	3.87	3.98	มาก	2
1.3	3.94	3.80	3.68	3.80	มาก	4
1.4	3.98	4.00	3.80	3.89	มาก	3

จากตาราง 69 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบเป็นทางการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.45)

ลำดับที่ 2 ข้อ 1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ลำดับที่ 3 ข้อ 1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญ และความเหมาะสม ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.89)

ลำดับที่ 4 ข้อ 1.3 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.80)

ตาราง 70 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบไม่เป็นทางการ

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
2.1	4.09	4.12	4.20	4.13	มาก	3
2.2	4.09	4.16	4.17	4.14	มาก	2
2.3	4.12	4.15	4.19	4.15	มาก	1
2.4	3.65	3.62	3.70	3.65	มาก	4

จากตาราง 70 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบไม่เป็นทางการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 2.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม หรือ โครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือ ตามแต่โอกาส และความพร้อม อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.15)

ลำดับที่ 2 ข้อ 2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนของบุตรหลาน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.14)

ลำดับที่ 3 ข้อ 2.1 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเฉพาะการตอบรับเอกสารระหว่างผู้ปกครอง และโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้ (ค่าเฉลี่ย 4.13)

ลำดับที่ 4 ข้อ 2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อยๆ และพัฒนาเป็นกลุ่ม ไม่เป็นทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรม ของโรงเรียนตามความสนใจ และความพร้อม อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.65)

องค์ประกอบ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะดังนี้

ตาราง 71 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ในระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1	3.76	3.64	3.66	3.68	มาก	2
2	3.89	3.74	3.84	3.82	มาก	1
3	3.71	3.51	3.49	3.57	มาก	3

จากตาราง 71 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็น ความเป็นไปได้ ในระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ข้อ 2 ร่วมดำเนินการ ได้แก่

- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.82)

ลำดับที่ 2 ข้อ 1 ร่วมตัดสินใจ ได้แก่

- ร่วมออกความเห็น ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนานักเรียน และโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.68)

ลำดับที่ 3 ข้อ 3 ร่วมในการประเมินผล ได้แก่

- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้วของโรงเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ไขในครั้งต่อไป อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.57)

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ตาราง 72 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านวิชาการ

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1.1	3.73	3.82	3.94	3.83	มาก	5
1.2	3.41	3.46	3.51	3.46	มาก	10
1.3	3.65	3.71	3.66	3.67	มาก	7
1.4	3.93	4.17	4.24	4.11	มาก	2
1.5	3.56	3.67	3.68	3.63	มาก	8
1.6	3.99	4.27	4.25	4.17	มาก	1
1.7	3.70	3.48	3.52	3.56	มาก	9
1.8	3.72	3.74	3.71	3.72	มาก	6
1.9	3.81	4.08	3.98	3.95	มาก	4
1.10	3.89	4.01	4.09	3.99	มาก	3

จากตาราง 72 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ ในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านวิชาการ เรียงลำดับไว้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 1.6 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมดังนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.17)

ลำดับที่ 2 ข้อ 1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบ การวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครองเพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.11)

ลำดับที่ 3 ข้อ 1.10 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่องผู้ปกครองหรือ ชื่นชม ผู้ปกครองด้วย อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.99)

ลำดับที่ 4 ข้อ 1.9 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานตนเอง และคนอื่นจากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.95)

ลำดับที่ 5 ข้อ 1.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.83)

ลำดับที่ 6 ข้อ 1.8 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้นได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริงและส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.72)

ลำดับที่ 7 ข้อ 1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือ ช่วยเหลืองานวิชาการอื่นๆ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ลำดับที่ 8 ข้อ 1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียน หรือสายชั้น รวมกลุ่ม ผู้สนใจประเภทเดียวกันเข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียน การสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่นหรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.63)

ลำดับที่ 9 ข้อ 1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่านรักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.56)

ลำดับที่ 10 ข้อ 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มี เวลาว่างบางช่วง เข้าร่วมช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.46)

ตาราง 73 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงบประมาณ

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
2.1	3.79	3.82	3.85	3.82	มาก	3
2.2	3.52	3.62	3.63	3.59	มาก	8
2.3	3.77	3.94	3.90	3.87	มาก	1
2.4	3.58	3.67	3.63	3.62	มาก	6
2.5	3.44	3.14	3.37	3.31	ปานกลาง	9
2.6	3.74	3.46	3.68	3.62	มาก	6
2.7	3.90	3.85	3.81	3.85	มาก	2
2.8	3.71	3.67	3.81	3.73	มาก	5
2.9	3.69	3.75	3.88	3.77	มาก	4

จากตาราง 73 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ ในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงบประมาณ เรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.87)

ลำดับที่ 2 ข้อ 2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่าย ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.85)

ลำดับที่ 3 ข้อ 2.1 ผู้บริหารครูและเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมประชุมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ได้งบประมาณร่วมกันอยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.82)

ลำดับที่ 4 ข้อ 2.9 ผู้ปกครองและตัวแทนผู้บริหาร หรือครู เป็นกรรมการร่วมประเมินผลสรุปรายงานการใช้ จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ รายงานข้อมูล ให้คณะครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.77)

ลำดับที่ 5 ข้อ 2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกับ ผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้านรายรับ – รายจ่าย ของการจัดกิจกรรม หารายได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.73)

ลำดับที่ 6 ข้อ 2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจาก บุคลากรในท้องถิ่นหรือหน่วยงานต่าง ๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ตามโอกาสที่เหมาะสมอยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.6.2)

และข้อ 2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกับ จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เพิ่มเติมให้ ทางโรงเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน อยู่ในระดับความเป็นไปได้ มาก (ค่าเฉลี่ย 3.62)

ลำดับที่ 8 ข้อ 2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และสายชั้น ร่วมกันหาแนวทาง กระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.59)

ตาราง 74 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาทการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการบริหารงานบุคคล

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
3.1	3.40	3.23	3.48	3.37	ปานกลาง	9
3.2	3.60	3.55	3.84	3.66	มาก	5
3.3	3.46	3.39	3.41	3.42	มาก	8
3.4	3.47	3.38	3.36	3.53	มาก	7
3.5	3.55	3.60	3.62	3.59	มาก	6
3.6	3.92	4.15	4.19	4.08	มาก	2
3.7	4.22	4.53	4.51	4.42	มากที่สุด	1
3.8	4.02	4.04	4.17	4.07	มาก	3
3.9	3.97	3.99	3.87	3.94	มาก	4

จากตาราง 74 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับ ความคิดเห็นความเป็นไปได้ ในบทบาทการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการบริหารงาน บุคคล เรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 3.7 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนและสร้างสัมพันธ์อันดี ต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.42)

ลำดับที่ 2 ข้อ 3.6 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.08)

ลำดับที่ 3 ข้อ 3.8 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันจากการประชุม หรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.07)

ลำดับที่ 4 ข้อ 3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชมผลงาน และความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานรวมใจช่วยเยาวชน, งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.94)

ลำดับที่ 5 ข้อ 3.2 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจ หรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็น เพื่อส่งเสริม แกไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.66)

ลำดับที่ 6 ข้อ 3.5 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติ ความสามารถ ความถนัด เพื่อโรงเรียนจะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนต่อไป อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.59)

ลำดับที่ 7 ข้อ 3.4 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.53)

ลำดับที่ 8 ข้อ 3.3 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อมอบเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.42)

ลำดับที่ 9 ข้อ 3.1 ผู้ปกครองมีห้อง หรือมุมผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37)

ตาราง 75 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการบริหารทั่วไป

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
4.1	3.81	3.98	3.95	3.91	มาก	3
4.2	4.13	4.01	4.06	4.06	มาก	1
4.3	4.01	3.84	3.95	3.93	มาก	2
4.4	3.74	3.55	3.57	3.62	มาก	6
4.5	3.80	3.89	3.87	3.85	มาก	4
4.6	3.65	3.31	3.37	3.44	มาก	10
4.7	3.14	3.05	3.03	3.07	ปานกลาง	12
4.8	3.19	3.09	2.95	3.07	ปานกลาง	12
4.9	3.65	3.56	3.48	3.56	มาก	7
4.10	3.68	3.49	3.46	3.54	มาก	8
4.11	3.77	3.59	3.57	3.64	มาก	5
4.12	3.62	3.44	3.58	3.54	มาก	8
4.13	3.32	3.46	3.48	3.42	มาก	11

จากตาราง 75 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับความคิดเห็น ความเป็นไปได้ในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการบริหารทั่วไปเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือแสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่ โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.06)

ลำดับที่ 2 ข้อ 4.3 ผู้ปกครองช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.93)

ลำดับที่ 3 ข้อ 4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียนเพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุตรหลาน และร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่อไป อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.91)

ลำดับที่ 4 ข้อ 4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูล ส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.85)

ลำดับที่ 5 ข้อ 4.11 ผู้ปกครองเสียสละ ทุนทรัพย์ หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64)

ลำดับที่ 6 ข้อ 4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความปลอดภัย ของสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.62)

ลำดับที่ 7 ข้อ 4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตรหลานหรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.56)

ลำดับที่ 8 ข้อ 4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพ อนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ที่บ้าน ให้แก่โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.54)

และข้อ 4.12 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย หรือกิจกรรมสุขภาพฟัน เป็นต้น อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.54)

ลำดับที่ 10 ข้อ 4.6 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนบทความให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง และนักเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.44)

ลำดับที่ 11 ข้อ 4.13 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุดของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือ หรือสื่อต่าง ๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.42)

ลำดับที่ 12 ข้อ 4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร คอยบริการ นักเรียนร่วมกับคุณครู เช่น ดูแลการรับประทานอาหารกลางวัน และบริการอื่น ๆ อยู่ในระดับความเป็นไปได้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07)

และข้อ 4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กและผู้ใหญ่ หรืออื่น ๆ มาช่วยแนะแนวให้ความรู้ผู้ปกครอง และนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม อยู่ในระดับความเป็นไปได้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07)

ตอนที่ 2 การนำรูปแบบไปใช้

ตาราง 76 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียนในการนำรูปแบบไปใช้

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1	3.81	3.72	3.98	3.83	มาก	3
2	3.99	4.04	4.21	4.08	มาก	1
3	3.59	3.63	3.72	3.64	มาก	5
4	3.77	3.69	3.90	3.78	มาก	4
5	3.73	3.92	4.01	3.88	มาก	2

จากตาราง 76 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับความคิดเห็นความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ไปใช้ เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 2 ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่บุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.08)

ลำดับที่ 2 ข้อ 5 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้แพร่หลาย อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.88)

ลำดับที่ 3 ข้อ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.83)

ลำดับที่ 4 ข้อ 4 ยกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.78)

ลำดับที่ 5 ข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64)

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ตาราง 77 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในการพิจารณา
เงื่อนไข ความสำเร็จของรูปแบบ

ข้อ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1	4.05	4.23	4.30	4.19	มาก	2
2	3.97	4.22	4.21	4.13	มาก	4
3	4.12	4.30	4.43	4.28	มากที่สุด	1
4	4.02	4.25	4.29	4.18	มาก	3

จากตาราง 77 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า การจัดลำดับ
ความคิดเห็นความเป็นไปได้ของเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบนั้น เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 3 ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น มีทักษะ ในการสร้าง
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียน
มีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด
(ค่าเฉลี่ย 4.28)

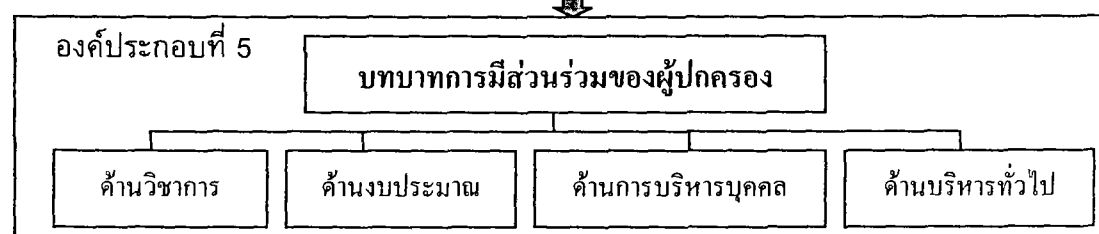
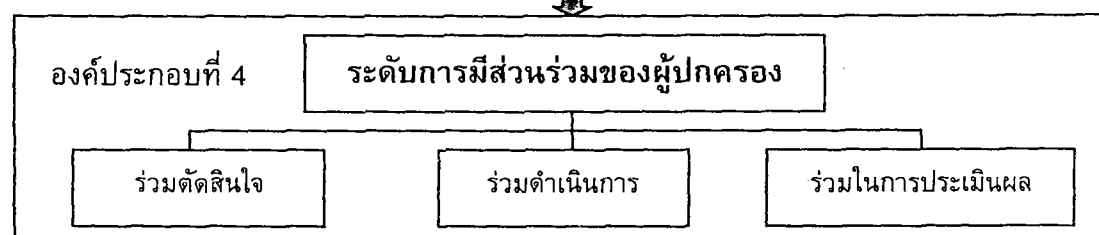
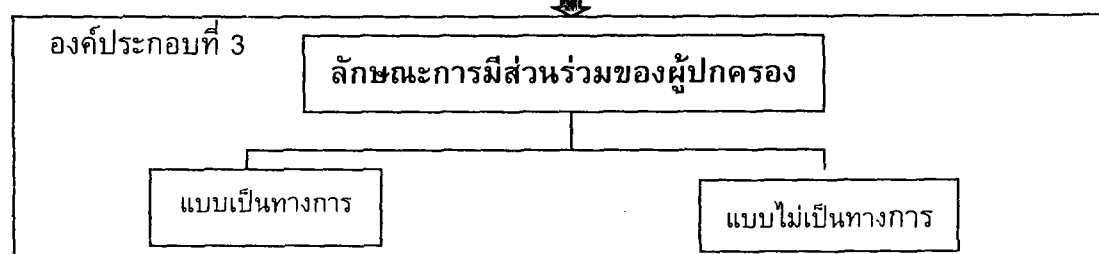
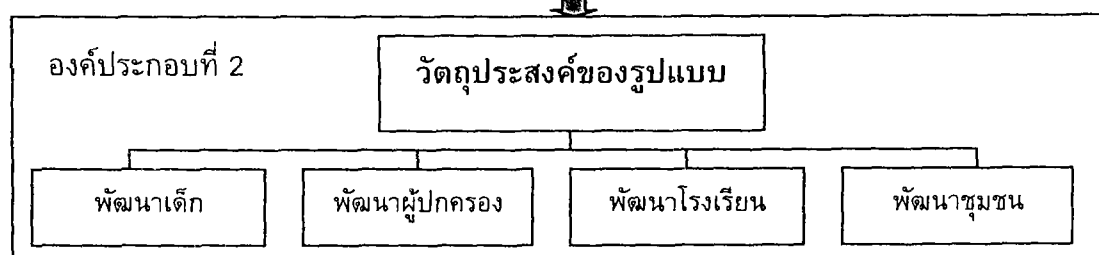
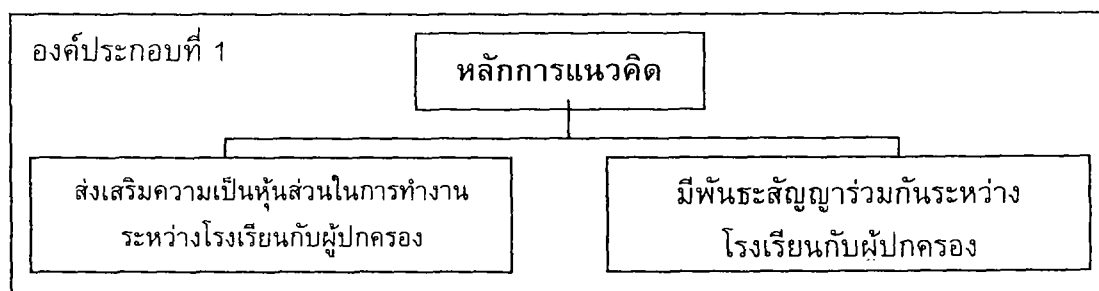
ลำดับที่ 2 ข้อ 1 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีจิตใจที่พร้อมและยอมรับ
บทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.19)

ลำดับที่ 3 ข้อ 4 กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาส และสนับสนุนให้ ผู้ปกครอง
เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.18)

ลำดับที่ 4 ข้อ 2 ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการ
ต่าง ๆ ที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับความ
เป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 4.13)

โดยสรุป ร่างรูปแบบครั้งที่ 2 ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงโดยพิจารณา
ผลรวมค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม คือประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครู
และผู้บริหารโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเป็นไปได้มากและมากที่สุดและมาจัดลำดับความเป็นไปได้ใน
รายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละส่วนของร่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ
จัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งปรากฏดังแผนภูมิที่ 7 ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ตอนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 2

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ

ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
 - 1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน
 - 1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดย การจัดประชุมเผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนานักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 - 1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแล นักเรียน และพัฒนาโรงเรียน
 - 1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือน แก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะและร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครูผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน
 - 1.5 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์และเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน
 - 1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือรายงานพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ
 - 1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรม ให้ความรู้ โดยผู้บริหาร หรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้น และพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม
 - 1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรม
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกัน เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวัง ให้เกิดกับนักเรียน อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64)

2.2 สิ่งที่จะระบุในสัญญา เรียงตามลำดับความเป็นไปได้ดังนี้

2.2.1 หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน

2.2.2 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัยและพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกเวลาทุกสถานที่

2.2.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียน หรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียนสม่ำเสมอและตรงเวลา

2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการทำการบ้านและส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งโรงเรียนมอบให้ตามความเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนาและทักษะด้านต่างๆ ตามศักยภาพของนักเรียน

2.2.5 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียนและผู้ปกครองมุ่งหวังให้เกิดขึ้น

2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองและพิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือคัดชื่อออก

2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุผู้ปกครองสิทธิในการเข้ามาพูดคุยเสนอแนะกับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษาระดับสูงต่อไป

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่

1.1 มุ่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข

1.2 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล

1.3 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแล และอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย

2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ได้แก่

2.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจ แนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน

2.2 มุ่งสร้างสื่อบทบาทผู้ปกครอง ซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียน

3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่

3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน

3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา

4. เพื่อพัฒนาชุมชนนั้น ได้แก่

4.1 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. แบบเป็นทางการ ได้แก่

1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา

1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครอง และครู

1.3 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสม ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

1.4 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่

2.1 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม หรือ โครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือตามแต่โอกาส และความพร้อม

2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนของบุตรหลาน

2.3 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับเอกสาร ระหว่างผู้ปกครอง และโรงเรียน

2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกัน บ่อยๆ และพัฒนาเป็นกลุ่ม ไม่เป็นทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียนและ กิจกรรม ของโรงเรียนตามความสนใจ และความพร้อม

องค์ประกอบ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะดังนี้

1. ร่วมดำเนินการ ได้แก่

- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

2. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่

- ร่วมออกความเห็น ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนานักเรียน และโรงเรียน

3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่

- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้วของโรงเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ไขในครั้งต่อไป

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่

1.1 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้กิจกรรมดังนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาการเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบ การวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครองเพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์

1.3 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วม ในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่อง ผู้ปกครองหรือ ชื่นชม ผู้ปกครองด้วย

1.4 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานตนเอง และคนอื่นจากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.5 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ โรงเรียน เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน

1.6 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้นได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจ สภาพจริงและส่งเสริมการเรียนรู้อีกทั้งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างเหมาะสม

1.7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็น อาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือ ช่วยเหลืองานวิชาการอื่นๆ

1.8 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียน หรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจ ประเภทเดียวกันเข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียน การสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพ ต่างๆ ในท้องถิ่นหรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต

1.9 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่านรักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม

1.10 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มี เวลาว่างบางช่วง เข้าร่วม ช่วยเหลือครู ในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน

2. ด้านงบประมาณ ได้แก่

- 2.1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน
 - 2.2 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่าย ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือกัน
 - 2.3 ผู้บริหารครูและเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมประชุมวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ได้งบประมาณ
 - 2.4 ผู้ปกครองและตัวแทนผู้บริหาร หรือครู เป็นกรรมการร่วมประเมินผลสรุปรายงานการใช้ จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ รายงานข้อมูล ให้คณะครูผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ
 - 2.5 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกับ ผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้านรายรับ – รายจ่าย ของการจัดกิจกรรม หารายได้
 - 2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่นหรือหน่วยงานต่าง ๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกายหรือกำลังทรัพย์ตามโอกาสที่เหมาะสม
 - 2.7 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกับ จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน
 - 2.8 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และสายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม
- ## 3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่
- 3.1 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนและสร้างสัมพันธ์อันดี ต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
 - 3.2 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ
 - 3.3 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันจากการประชุม หรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง
 - 3.4 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชมผลงาน และความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานรวมใจช่วยเยาวชน, งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น
 - 3.5 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจหรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็น เพื่อส่งเสริม แก้ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

3.6 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติความสามารถ ความถนัด เพื่อโรงเรียนจะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียน

3.7 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง

3.8 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อมอบเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่

4.1 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่ โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง

4.2 ผู้ปกครองช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้

4.3 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียนเพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุตรหลาน และร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่อไป

4.4 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูล ส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป

4.5 ผู้ปกครองเสียสละ ทุนทรัพย์ หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน

4.6 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความปลอดภัย ของสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน

4.7 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือในห้องเรียนของบุตรหลาน หรือมุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้

4.8 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพ อนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ที่บ้าน ให้แก่โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน

4.9 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย หรือกิจกรรมสุขภาพฟัน เป็นต้น

4.10 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนบทความให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง และนักเรียน

4.11 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาดูด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุดของโรงเรียน และมีโอกาสยืมหนังสือ หรือสื่อต่าง ๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน

ตอนที่ 2 การนำรูปแบบไปใช้

1. ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแก่บุคลากรในโรงเรียน
2. เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้แพร่หลาย
3. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ยกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
5. โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและติดตามผล อย่างต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

1. ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น มีทักษะ ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง
2. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียน
3. กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาส และสนับสนุนให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน

ส่วนที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบ ครั้งที่ 2 จากการประชุมสัมมนา

จากการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบครั้งที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในประเด็นหลักต่างๆ ได้แก่ ผลการวิจัยในภาพรวม หลักการแนวคิดมีการกำหนดรูปแบบ ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ดังต่อไปนี้

ตาราง 78 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นหลักของร่างรูปแบบจากการประชุมสัมมนา

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
1. ผลการวิจัยในภาพรวม	1. สาระสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่นำเสนอ นั้นมีความเป็นไปได้ เหมาะสม และมีความเห็น ดังนี้ 1.1 ในส่วนของรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 ถึง องค์ประกอบที่ 5 ไม่ได้เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน ดังนั้นในส่วนของการออกแบบกว้างๆ จึงควรจะใช้เส้นเชื่อมในแต่ละองค์ประกอบร่วมกัน แทนที่จะใช้ลูกศรต่อกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่า แต่ละองค์ประกอบ นั้นร่วมกันเป็นรูปแบบ 1.2 รูปแบบที่เสนอมาให้เป็นหลักกว้างๆ ต้องให้อิสระกับ โรงเรียนในรายละเอียดย่อยๆ ที่จะปฏิบัติเพราะโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร ในบริบทแตกต่างกัน เช่น มีขนาดของโรงเรียน ต่างกัน เป็นโรงเรียนที่สอนระดับอนุบาล ประถม หรือมัธยมเป็น โรงเรียนในเมืองหรือชุมชนนอกเมือง และนักเรียนมีทั้งเด็กปกติ และเด็กบกพร่อง อีกทั้งภูมิหลังของผู้ปกครองก็ต่างกัน ล้วนทำให้เกิดความแตกต่างของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครอง ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน และการทำงานครูเป็นปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง ด้กับการนำรูปแบบไปใช้ จึงควรเพิ่มเติมขอบเขตของคำว่า รูปแบบ เพื่อให้สามารถเห็นกรอบของบริบทของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ได้ลึกซึ้งมากขึ้น

ตาราง 78 (ต่อ)

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	1.3 รูปแบบที่นำเสนอจะสามารถปฏิบัติได้ดี ต้องยืดหยุ่นได้ตามสภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นกรอบความคิดที่จะนำเสนอจึงควรเป็นแนวกลางส่วนในรายละเอียดย่อยๆ นั้นโรงเรียนแต่ละแห่งสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยเชื่อมโยงกับงานที่แต่ละโรงเรียนได้วางระบบโครงสร้างไว้แล้ว 1.4 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการจัดการศึกษาของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและมีบริบทที่เกื้อหนุน และเป็นตัวแบบให้แก่โรงเรียนที่ผู้ปกครองยังไม่มีความพร้อม เช่น มีฐานะยากจน หรือโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในชุมชนนอกเมือง เพื่อกระตุ้นบทบาทของผู้ปกครองตามที่กำหนดไว้ใน พรบ. การศึกษา พ.ศ. 2542 ให้มีส่วนร่วมและเห็นเป็นรูปธรรมตามบริบทของโรงเรียนมากขึ้น
2. หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ	หลักการแนวคิดที่นำเสนอมีความเหมาะสม ใช้ได้ และมีความเห็นดังนี้ 1. ในการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ควรวางกรอบว่าเป็นหุ้นส่วนขนาดไหน เช่นการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานต้องทำตามบทบาทควรให้นิยามเพิ่มเติม ว่าจะเป็นส่วนตามกรอบอย่างไรบ้าง เช่น สร้างความเข้าใจร่วมกัน ปฏิบัติงานสร้างความร่วมมือมากน้อยอย่างไร เป็นต้น 2. การมีพันธะสัญญาระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอาจทำให้เกิดความกดดันกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองอาจเป็นกังวลไม่ยอมมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงควรเพิ่มหลักการแนวคิดด้านกระบวนการไปสู่เป้าหมายของพันธสัญญา ได้แก่การเพิ่มการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับครูด้วย เป็นกระบวนการก่อนทำพันธสัญญา จะทำให้ผู้ปกครองไม่ตระหนกตกใจ สามารถปรับตามสภาพความสัมพันธ์แบบไทยๆ ที่ ยืดหยุ่นได้

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	3. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เป็นหลักแนวคิดและเป็นวิธีการหรือเครื่องมือ ซึ่งโรงเรียนจะต้องดำเนินการกับครูก่อนให้เข้าใจ โดยใช้ระบบการดูแลนักเรียน ระบบการเรียนรู้และอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ครูรู้จักเข้าใจและนักเรียน และเชื่อมโยงไปสู่การสร้างสัมพันธ์ใกล้ชิดผู้ปกครอง ส่วนการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนั้นควรใช้ระบบการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ในลักษณะชุมชนสัมพันธ์ กล่าวคือ มีตัวแทนผู้ปกครองเป็นแกนนำ มีการวางแผน มีการดำเนินการ มีการประเมินผลร่วมกัน นอกจากนี้ ผู้ปกครองสามารถใช้ระบบร้องเรียนกับครูได้ เพื่อรับฟังเป็นกระบอกสะท้อน และครูเอาใจใส่ติดตามแก้ไขให้คำตอบในเรื่องที่ผู้ปกครองร้องเรียน ซึ่งผลที่ได้ก็คือ มีตัวชี้วัดของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และครูว่าเป็นอย่างไรบ้าง เช่น มีการวัดความพึงพอใจของผู้ปกครอง เป็นต้น 4. ควรใช้คำว่า มีข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของไทย แทนคำว่า มีพันธะสัญญาระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองซึ่งเมื่อฟังแล้ว ผู้ปกครองอยากมีส่วนร่วมมากกว่าการมาเซ็นสัญญากัน ซึ่งความจริง แล้วคือความหมายเดียวกันแต่จะยืดหยุ่นเหมาะสมกับสังคมไทยมากกว่า 5. สิ่งที่ระบุในข้อตกลงนั้น โรงเรียน และผู้ปกครองจะตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย ควรระบุในข้อตกลงแต่ละข้อว่า โรงเรียนและผู้ปกครองจะร่วมกันทำ ตั้งแต่ข้อ 2.2.1 ถึง 2.2.5 ในร่างรูปแบบ 6. ในกรณีของข้อ 2.2.6 ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามพันธะสัญญา โดยการฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัยหรือตัดชื่อออก ควรใช้ว่าผู้ปกครองและโรงเรียนจะป้องกัน และหาทางแก้ไขร่วมกันแทนการใช้คำว่า นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือตัดชื่อออกจึงอาจจะเกิดกรณีพิพาทกันได้ ในสังคมไทย

ตาราง 78 (ต่อ)

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	7. ในกรณีข้อ 2.2.7 เป็นรายละเอียดในการปฏิบัติมากไป ควรหลีกเลี่ยงที่จะเป็นข้อตกลง เพราะอยู่ในระบบร้องเรียนได้ อยู่แล้ว หากโรงเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบบทางการ และไม่เป็นการนั้นเป็นลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยแล้ว และมีความเห็นดังนี้ 7.1 การมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการ ผู้ปกครองจะมีโอกาสมีส่วนร่วมมากกว่า เช่น ผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน ก็สามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น มาร่วมทำความสะอาดห้องน้ำในโรงเรียน 7.2 ทำอย่างไรให้พ่อแม่เข้าหาโรงเรียน เข้าพบครูแบบไม่เป็นทางการแล้วความร่วมมือจะตามมา ซึ่งครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญและรับบทบาทในการทำหน้าที่เชื่อมโยง ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่งในโรงเรียนเท่านั้น 7.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับ ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครองด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้ปกครองมีหลายระดับซึ่งมักจะใช้ตนเองเป็นตัวตั้ง แต่บางคนฐานะเป็นอย่างไรไม่สนใจ อยากจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนของลูกไม่มากก็น้อย ดังนั้นวิธีการของผู้ปกครองแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับความต้องการความตั้งใจของผู้ปกครอง และการเชื่อมโยงการให้โอกาสของโรงเรียนต่อผู้ปกครองด้วยเช่นกัน 7.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลักษณะเป็นทางการ ผู้ปกครองได้คัดเลือกเป็นกรรมการต่างๆ เช่น เป็นกรรมการสถานศึกษา ก็ให้ผู้ปกครองปฏิบัติไปตามระเบียบขอบเขตที่กรุงเทพมหานครกำหนดแต่ผู้ปกครองเข้าไปในส่วนนี้ได้น้อยกว่าแบบไม่เป็นทางการที่สามารถมีส่วนร่วมได้ทุกคนในโรงเรียน

ตาราง 78 (ต่อ)

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปและมีความคิดเห็นดังนี้ 1. บทบาทในแต่ละด้านของผู้ปกครองที่ปฏิบัติควรมีฐานจากระดับการมีส่วนร่วมด้วยตามวงจร PDCA ในโรงเรียนคือ ร่วมในการวางแผนตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินการ และร่วมในการประเมินผล ซึ่งจะทำให้บทบาทเหล่านั้นเชื่อมโยงกันได้ 2. ด้านงบประมาณ ควรแยกในส่วนที่ผู้ปกครองช่วยกันจัดหาให้กรรมการผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลหรือดำเนินการและในส่วนที่โรงเรียนได้งบประมาณมา หรือจัดหามาซึ่งโรงเรียนช่วยดูแลหากช่วยกันโดยจัดหาร่วมมือควรมอบให้โรงเรียนจัดการซึ่งมีคณะกรรมการผู้ปกครองรับทราบการใช้งบประมาณ 3.การจัดการให้เกิดคุณภาพของการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษานั้นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 433 แห่งได้พยายาม ทำอยู่แต่บางครั้งก็ยากลำบากขึ้นอยู่กับสภาพหรือบริบทของแต่ละโรงเรียน ดังนั้นผู้ปกครองจะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมอย่างไรรึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัย เช่น เจตคติต่อโรงเรียน ความพร้อมการบริหาร ครู อุปกรณ์ภายในโรงเรียน และฐานะความพร้อมทางบ้านของผู้ปกครองซึ่งบางคนเก่งมีศักยภาพสูงบางคนมีความรู้แต่มีเวลาน้อย บางคนไม่กล้าครูจึงต้องสังเกต แยกแยะผู้ปกครองให้ได้ก่อนจึงสามารถทำให้ผู้ปกครองมีบทบาทและมีส่วนร่วมในด้านต่างๆของโรงเรียนได้ดี

ตาราง 78 (ต่อ)

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
5. แนวทางการนำรูปแบบไปใช้	แนวทางการนำรูปแบบไปใช้นั้นสามารถเป็นไปได้ มองเห็นภาพนำการนำไปสู่การปฏิบัติได้ และมีความคิดเห็นดังนี้ 1. ระยะแรกให้เตรียมความพร้อมในโรงเรียนก่อน เตรียมผู้บริหาร เตรียมครู เตรียมระบบในโรงเรียนเพราะทุกสิ่งจะสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ก่อนการนำรูปแบบไปใช้ และควรนำไปปรับให้เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนและกำหนดตัวชี้วัด จากผลความพึงพอใจของผู้ปกครองของบุคลากรในแต่ละโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความแตกต่างกัน 2. ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองทุกคนและเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียน หาทางให้เครือข่ายผู้ปกครองเข้ามาร่วมวางแผนในโรงเรียนโดยการจัดประชุมซึ่งครูต้องมีเทคนิคในการประชุมกับผู้ปกครองเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และครูจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง 3. ก่อนนำรูปแบบไปใช้โรงเรียนต้องให้ความรู้กับครูโดยจัดทำเป็นคู่มือและกระตุ้นให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นครู อยากจัดกิจกรรม สนใจจะศึกษาและรู้จักเด็กเป็นรายบุคคลให้ครูคิดร่วมกันทำอย่างไร จะดึงดูดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมตามบริบทของแต่ละโรงเรียนได้ 4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต้องมีระบบในโรงเรียนรองรับ เช่น มีกิจกรรมโครงการ มีงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีระบบต่างๆเชื่อมโยงในวิถีชีวิตของโรงเรียนเป็นระบบหลักเช่นระบบการช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรมนักเรียน ระบบการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนที่มีระบบเหล่านี้รองรับอยู่ด้วยก็จะทำให้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้เห็นผลชัดเจนและเป็นรูปธรรมขึ้น ตัวอย่างเช่นในโรงเรียนนาร่องที่มีระบบคุณภาพอยู่แล้ว 5. สำนักการศึกษาเร่งรัดนโยบายการมีส่วนร่วมโดยจัดทำเอกสารเผยแพร่เป็นคู่มือให้แก่ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเพื่อแต่ละโรงเรียนจะได้นำไปใช้และมีการติดตามผล

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ของรูปแบบ	6. รูปแบบที่จะนำไปใช้กรุงเทพมหานครอาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ซึ่งส่วนหนึ่งควรเป็นการออกเป็นระเบียบของกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นหลักกว้างๆ ที่ปฏิบัติร่วมกันได้ อีกส่วนหนึ่ง ควร ออกเป็นคู่มือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติสามารถยืดหยุ่นได้ตาม บริบทของโรงเรียน 7. สำนักงานการศึกษาตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดทำหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาสนับสนุนงานวิจัยเพื่อติดตามผลเรื่องนี้ต่อไป 1. โรงเรียนต้อง ทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงให้พ่อแม่มีโอกาส เข้ามาโรงเรียน ควรมีการประชุมกลุ่มย่อยพ่อแม่ เช่น เป็นกลุ่มที่ ลูกสนิทกันก่อนซึ่ง โรงเรียนจะได้รับความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองได้โดยใช้ความต้องการของลูก ความชอบของลูกเป็นหลักในการเชื่อมโยงสู่ความสำเร็จในการมี ส่วนร่วม 2. โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความหลากหลายของฐานะ ความเป็นอยู่ของผู้ปกครองซึ่งครูต้องใช้ความสัมพันธ์อันดีกับ นักเรียนก่อน เมื่อเด็กผูกพันกับครูแล้วจะเป็นสายใยที่ผูกพัน ยาวนาน และนำไปสู่การดึงให้ผู้ปกครอง มามีส่วนร่วมในโรงเรียน ในลักษณะต่างๆ ด้วยดีได้ และความสำเร็จในการมีส่วนร่วมจะ ต่อเนื่องเหมือนหลายโรงเรียนได้ทำสำเร็จมาแล้ว ซึ่งมีผู้ปกครอง หลายฐานะร่วมกันทำงานได้ โดยมีครูเป็นตัวกลางดึงให้ ผู้ปกครองแต่ละคนมีความโดดเด่นในบทบาทที่ได้มีส่วนร่วม กับทางโรงเรียน ดังนั้นกลไกในโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญ 3. ผู้ปกครองจะมีความศรัทธาในตัวครูของลูกก่อนเป็นเบื้องต้น และต่อเนื่องต่อผู้บริหาร และโรงเรียน ดังนั้นบุคลากรทุกคนใน โรงเรียนควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามบทบาท เพื่อสร้างความ ศรัทธาให้กับผู้ปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของรูปแบบที่จะ นำไปใช้นี้ซึ่งถ้าผู้ปกครองไม่เกิดความศรัทธาจะไม่สามารถ ได้รับความ ร่วมมือ จะห่างจากโรงเรียน ไปเรื่อยๆ

ตาราง 78 (ต่อ)

ประเด็นหลักของรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	4. ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และครูต้องมีความเชื่อมั่น จริงใจต่อกัน ให้อภัยกันโดยยึดนักเรียนเป็นหลัก และยืดหยุ่นต่อกัน ตามบริบทของวัฒนธรรมไทยเพื่อให้รูปแบบการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองประสบผลสำเร็จได้

ส่วนที่ 5 : การปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นหลักของรูปแบบผู้วิจัยได้นำมาปรับ
ร่างรูปแบบให้เหมาะสม สมบูรณ์ในประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยในภาพรวม

ผลวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับผลการวิจัย
โดยการสร้างแผนภูมิของรูปแบบ ให้องค์ประกอบที่ 1 – 5 เป็นส่วนประกอบซึ่งกันและกันของ
รูปแบบ มีเส้นเชื่อมแทนการใช้ลูกศรต่อเชื่อม ส่วนในภาพรวมส่วนอื่นๆ ไม่ได้ปรับให้แตกต่างไป
จากร่างรูปแบบครั้งที่ 1 แต่สำหรับในรายละเอียดแต่ละด้านของรูปแบบนั้นมีการปรับเพิ่มเติม
เช่น ในด้านหลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ด้านแนวทางการนำรูปแบบไปใช้
และด้านเงื่อนไขความสำเร็จซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีการปรับเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

2. หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ

2.1 ผู้วิจัยเห็นด้วยกับหลักการแนวคิด ในการกำหนดรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้
เพิ่มเติมคือ ให้สร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วย เพราะเป็นหลักสำคัญในการให้ผู้ปกครองเข้ามา
มีส่วนร่วม เพิ่มเติมจากที่ระบุไว้แล้วคือการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่าง
โรงเรียนกับผู้ปกครอง และมีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

2.2 การสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองนั้น ผู้วิจัยเห็นด้วยที่จะเพิ่มเติมตามที่
ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอ โดยมีรายละเอียดเพื่อให้เกิดการดำเนินการกับครู โดยวิธีการใช้ระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง (ชุมชนสัมพันธ์) และให้มีระบบการ
ร้องเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสร้างความคุ้นเคยใกล้ชิดเพื่อร่วมแก้ปัญหาด้วยกันและนำไปสู่
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.3 ในแนวคิดการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับ
ผู้ปกครองผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอให้เขียนเพิ่มเติมในนิยามว่าเป็นหุ้นส่วนขนาดไหนอย่างไร ซึ่ง
ผู้วิจัยได้ระบุนิยามความเป็นหุ้นส่วนเพิ่มเติมรายละเอียดลงไปว่า การเป็นหุ้นส่วนนั้นมีขอบเขต

3 ลักษณะ คือ 1) การสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครอง โดยวิธีการศึกษา วิเคราะห์ และการเปลี่ยนความคิดเห็นกัน 2) การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดยวิธีการบรรยาย อภิปรายประกอบสาธิตหรือเผยแพร่ข่าวสารเป็นวัยต่างๆ 3) การปฏิบัติเพื่อสร้างความร่วมมือ โดยการจัดตั้งเป็นชมรมหรือสมาคม เป็นคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายผู้ปกครอง เป็นต้น

2.4 ในส่วนของมีพันธะสัญญาระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอให้ ใช้คำที่ยืดหยุ่นไม่ให้เกิดความเครียดกดดันกันทั้งสองฝ่าย ผู้วิจัยเห็นด้วยที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ใช้คำว่า “มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง” ซึ่งวิธีการที่จะตกลงกันนั้นแต่ละโรงเรียนควรเลือกใช้ให้เหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของผู้ปกครองและบริบทโรงเรียน

2.5 สำหรับข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้นผู้วิจัยเห็นด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เสนอว่าไม่ควรลงรายละเอียดมากนัก ควรทำเป็นกลางๆ ซึ่งเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอ คือ ข้อตกลง ข้อ 2.2.6 เดิมระบุไว้ว่า ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัยหรือตัดชื่อออกปรับเป็น ผู้ปกครองและโรงเรียนจะป้องกันและหาทางแก้ไขร่วมกัน แทนการใช้คำว่า นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือตัดชื่อออกรวมทั้งข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ข้อ 2.2.7 ที่ระบุว่าถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุผู้ปกครองมีสิทธิในการเข้ามาพูดคุย เสนอแนะกับผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษาระดับสูงต่อไป ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนาที่เสนอว่า ควรหลีกเลี่ยงที่จะให้เป็นข้อตกลงควรตัดออก เพราะถ้าโรงเรียนปฏิบัติไม่ดีตามปกติก็มีระบบร้องเรียนหรือการสอบถามพูดคุยความไม่เข้าใจต่อกันอยู่แล้วซึ่งยืดหยุ่นเหมาะสมกับสังคมไทยเป็นการหลีกเลี่ยงกรณีพิพาทต่อกัน

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อเสนอในที่ประชุมที่เสนอว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบบเป็นทางการ จะอยู่ในลักษณะเป็นตัวแทนจากผู้ปกครอง ซึ่งได้มาเป็นกรรมการต่างๆ ภายในโรงเรียน ให้ปฏิบัติไปตามขอบเขตระเบียบที่กรุงเทพมหานครกำหนดไว้แล้ว เช่น ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

สำหรับที่ประชุมเสนอว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการของผู้ปกครอง จะสามารถเห็นได้ชัดเป็นรูปธรรม และผู้ปกครองทุกคนมีส่วนร่วมได้ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้นครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารให้ทำหน้าที่เชื่อมโยงกับผู้ปกครอง และเปิดโอกาสให้โอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาด้วยวิธีการที่ผู้ปกครองถนัดและมีความพร้อม ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปปรับเพิ่มเติมใส่ในลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบบไม่เป็นทางการ

4. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอว่าในการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นั้น สอดคล้องกันแล้ว และในการปฏิบัติให้สัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามวงจร PDCA คือมีการร่วมวางแผนตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมในการประเมินผล ซึ่งกำหนดไว้ในรูปแบบ ครั้งที่ 2 แล้ว ดังนั้นในส่วนของบทบาทและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงไม่มีความแตกต่างไปจากรูปแบบครั้งที่ 2 ในระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้นผู้ปกครองจะเข้าร่วมในระดับใดระดับหนึ่งหรือครบวงจรก็ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อม ความพึงพอใจ ความสามารถ และโอกาสของผู้ปกครองเอง

5. แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ผู้วิจัยได้ปรับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

5.1 เร่งกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างที่รอการดำเนินการเพื่อให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์นั้น การดำเนินงานเพื่อให้เกิดมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนควรเป็นดังนี้

ระยะที่ 1 ให้สำนักงานการศึกษาเร่งรัดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่เป็นคู่มือให้แก่ผู้บริหาร ครูมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียนให้เกิดความตระหนัก เกิดความเข้าใจเพื่อไปขยายผลแก่ครู ผู้ปกครองต่อไปโดยจัดให้มีการดำเนินการนำร่องภายในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ที่มีระบบคุณภาพรองรับอยู่แล้วและขยายผลไปยังโรงเรียนเครือข่ายของกรุงเทพมหานครต่อไป

ระยะที่ 2 ในส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในส่วนที่สามารถปฏิบัติได้เป็นหลักๆ ซึ่งทุกโรงเรียนควรปฏิบัติได้ให้กรุงเทพมหานครออกเป็นระเบียบ กรุงเทพมหานคร โดยจัดตามแนวทางที่สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครตกลงตัดสินใจให้ดำเนินการ

5.2 เผยแพร่ข้อมูลและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้แก่ครูในโรงเรียนและผู้ปกครองทุกคน

5.3 จูงใจอาสาสมัครโรงเรียนที่มีความสนใจหรือนำร่องในกรุงเทพมหานครในการนำรูปแบบไปใช้ให้เข้าร่วมเป็นโรงเรียนนำร่อง ผู้วิจัยได้เพิ่มลักษณะการนำร่องที่เป็นโรงเรียนเครือข่าย ซึ่งโรงเรียนกรุงเทพมหานครมีกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนต่างๆ อยู่แล้ว สามารถมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน และประชุมปรึกษาร่วมกันสม่ำเสมอ

5.4 สำนักงานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้คำปรึกษาด้านวิชาการรวมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อทำการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มการสนับสนุนการวิจัยของครูในโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียน

6. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมเงื่อนไข ตามข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนาที่เสนอว่าเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบนั้น ควรเพิ่มเติมดังนี้

6.1 ให้ครูสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักศรัทธาในตัวครู ซึ่งจะเชื่อมโยงให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ได้ความร่วมมือจากผู้ปกครอง โดยใช้ความต้องการของลูกความชอบของลูกเป็นหลัก ในการนำสู่ความสำเร็จ

6.2 ให้ความสำคัญแก่ผู้ปกครองทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดและส่งเสริมให้บทบาทของผู้ปกครองโดดเด่นตามศักยภาพ

6.3 ผู้ปกครองผู้บริหารโรงเรียน และครู ต้องมีความเชื่อมั่นจริงใจต่อกัน ให้อภัยกันโดยยึดนักเรียนเป็นหลัก และยึดหยุ่นต่อกันตามบริบทของวัฒนธรรมไทย

ส่วนที่ 6 : รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ฉบับสมบูรณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้จากแบบสอบถาม และจากข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมสัมมนา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์) รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

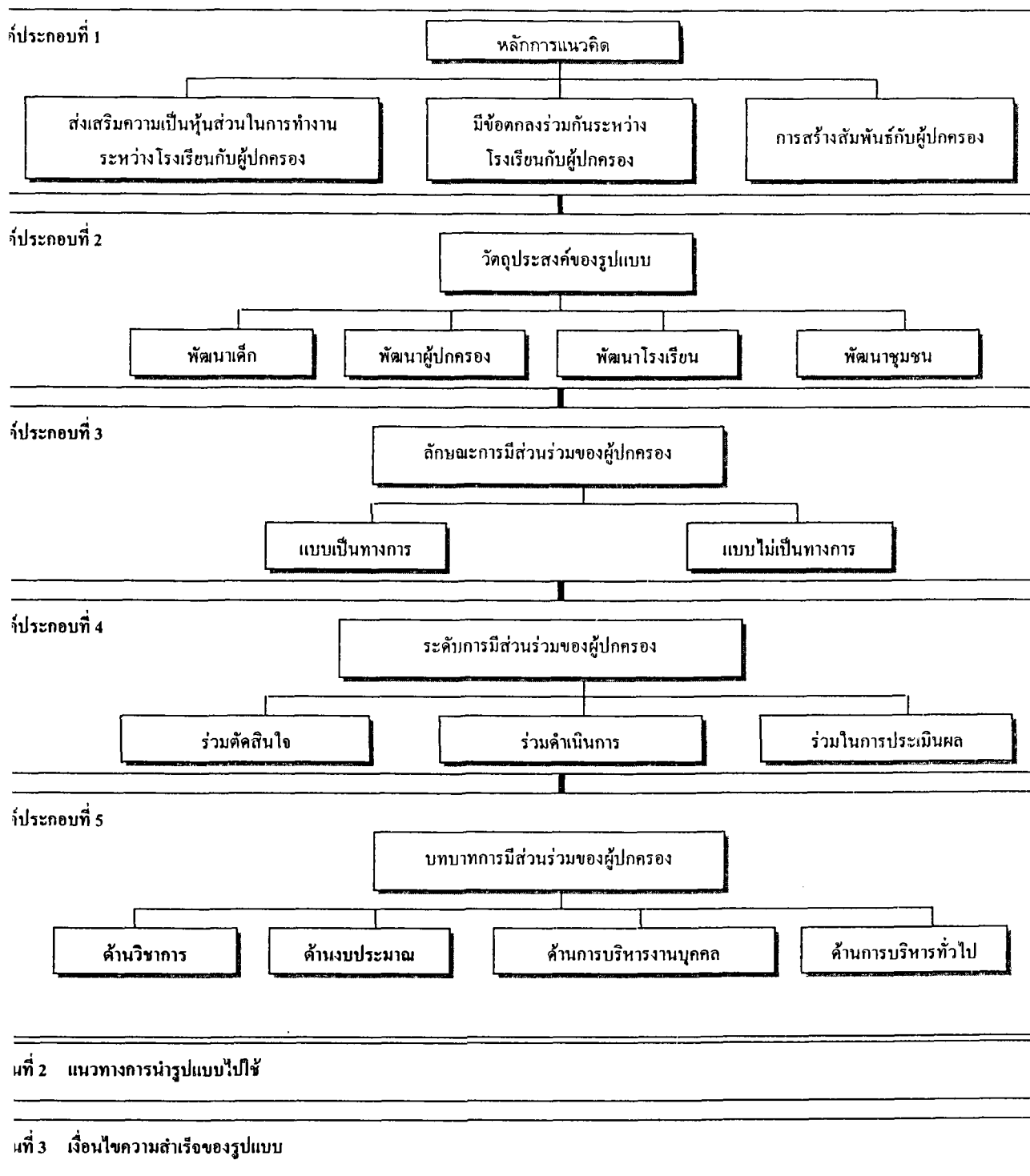
ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วน ปรากฏใน หน้า 264 ถึงหน้า 284 ดังนี้

นที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนภูมิที่ 8 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)

ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

1. หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
4. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
5. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ทั้งนี้แต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน
กับผู้ปกครอง ได้แก่

1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำ
กิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของ
นักเรียน

1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมเผยแพร่ความรู้
ในด้านบทบาท และหน้าที่ ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนานักเรียน อย่างน้อยภาค
เรียนละ 1 ครั้ง

1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามา
ช่วยงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแล นักเรียน และพัฒนาโรงเรียน

1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือนแก่
ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะและร่วมปรึกษา
ด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครูผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน

1.5 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่
ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์ และเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมใน
การพัฒนา บุตรหลาน

1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้
ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือ รายงานพฤติกรรมเชิง
บวก ของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ

1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรมให้ความรู้ โดยผู้บริหารหรือวิทยากรรับเชิญเพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน

2. มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่

2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อแสดงถึงความรักและศรัทธาของโรงเรียน และผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน

2.2 สิ่งที่อยู่ในข้อตกลง มีดังนี้

2.2.1 หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน

2.2.2 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัยและพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกเวลาทุกสถานที่

2.2.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียน หรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียนสม่ำเสมอและตรงเวลา

2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งโรงเรียนมอบให้ตามความเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนาและทักษะด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของนักเรียน

2.2.5 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามที่โรงเรียน และผู้ปกครองมุ่งหวังให้เกิดขึ้น

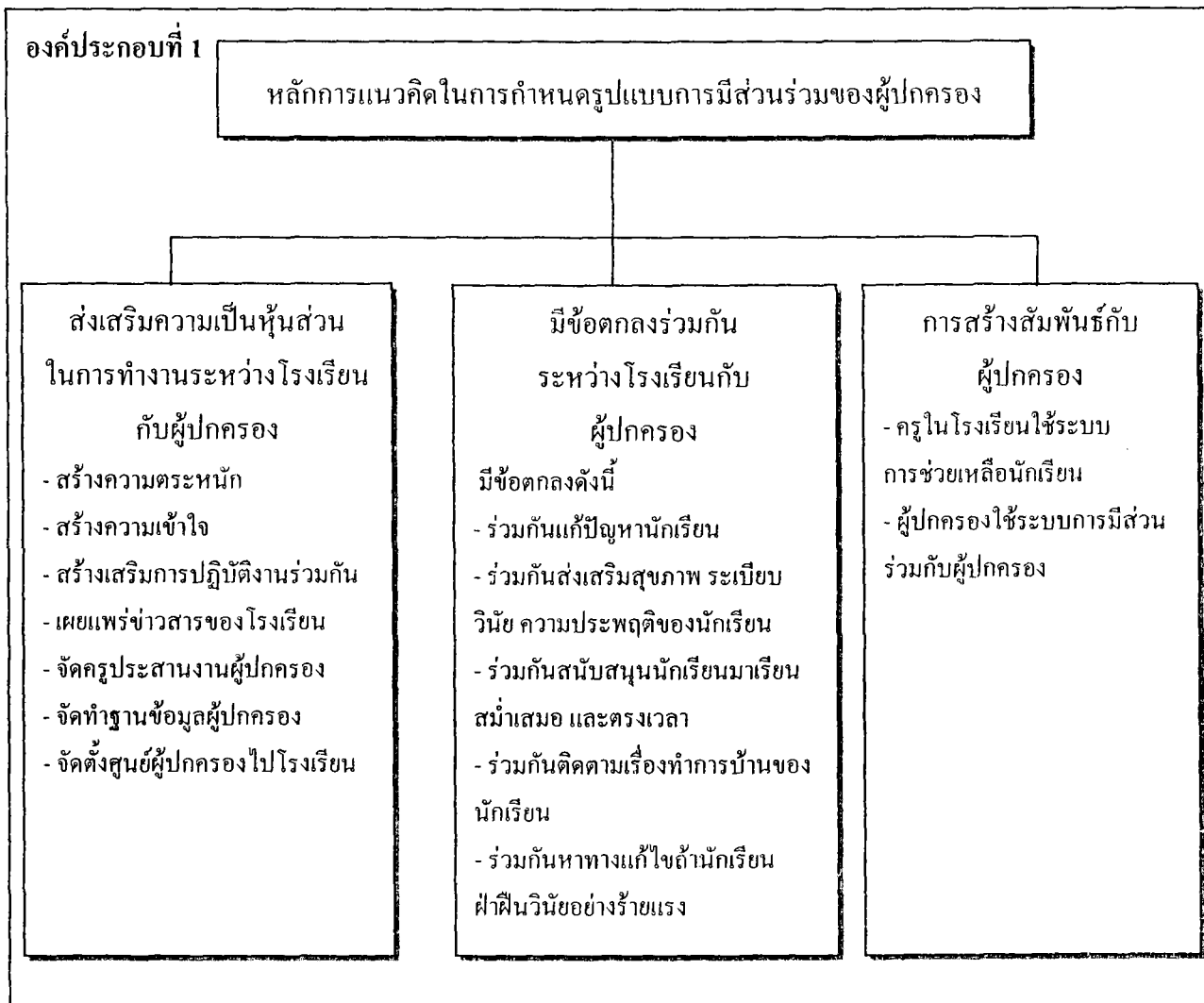
2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง ผู้ปกครองและโรงเรียนจะป้องกัน และหาทางแก้ไขร่วมกัน

3. การสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 การดำเนินการกับครูในโรงเรียนให้ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบอื่น ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

3.2 การดำเนินการกับผู้ปกครองใช้ระบบการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง (ชุมชนสัมพันธ์) และมีระบบห้องเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสร้างความคุ้นเคย และร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองต่อไป

โดยสรุปองค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนำเสนอเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (แผนภูมิที่ 9)

แผนภูมิที่ 9 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่

- 1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่า การแก้ไข
- 1.2 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล
- 1.3 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแล และอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย

2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ได้แก่

2.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจ แนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน

2.2 มุ่งสร้างสรรคืบทบาทผู้ปกครอง ซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียน

3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่

3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน

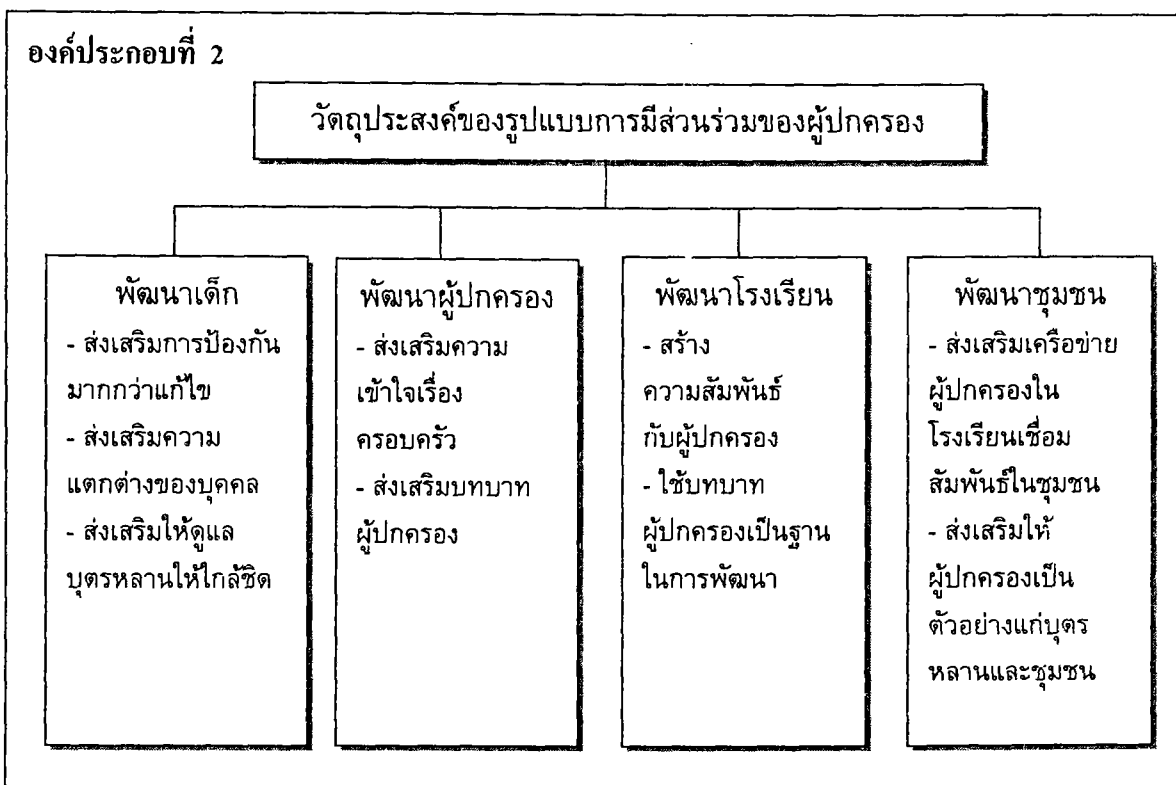
3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐาน ในการพัฒนา

4. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่

4.1 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน

โดยสรุปองค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นำเสนอเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้ (แผนภูมิที่ 10)

แผนภูมิที่ 10 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. แบบเป็นทางการ ได้แก่

- 1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน/สถานศึกษา
- 1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู
- 1.3 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความ

เหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

- 1.4 เป็นกรรมการในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่

2.1 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม หรือ โครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือตามแต่โอกาสและความพร้อม

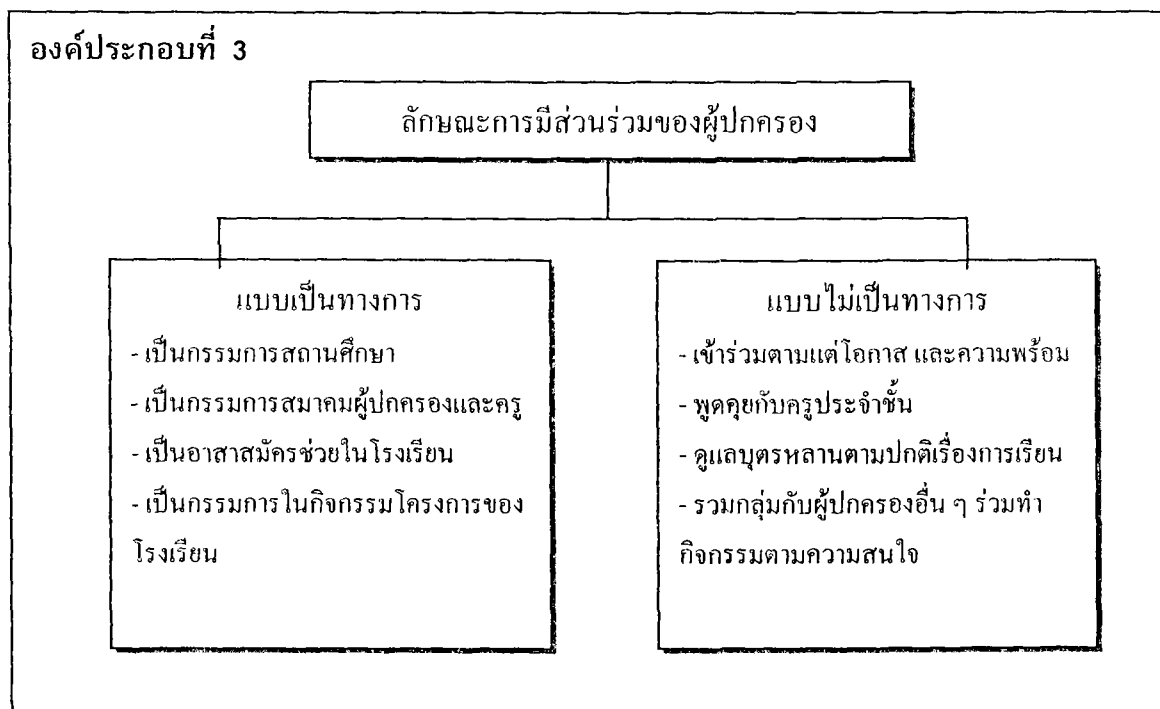
2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย/มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนของบุตรหลาน

2.3 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการต้อนรับเอกสารระหว่างผู้ปกครอง และโรงเรียน

2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่ม ไม่เป็นทางการ ปรีक्षा ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจ และความพร้อม

สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบบไม่เป็นทางการนั้น ในแต่ละโรงเรียนจะสามารถเห็นได้ชัดเป็นรูปธรรม และผู้ปกครองทุกคนมีส่วนร่วมได้ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบบไม่เป็นการนั้น ครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารให้ทำหน้าที่เชื่อมโยงกับผู้ปกครอง และเปิดโอกาสให้โอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาด้วยวิธีการที่ผู้ปกครองถนัดและมีความพร้อม ส่วนในลักษณะการมีส่วนร่วมแบบเป็นทางการนั้นจะเป็นตัวแทนของผู้ปกครองที่เข้าร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ซึ่งมีแนวปฏิบัติตามระเบียบที่กรุงเทพมหานครกำหนดไว้แล้ว

โดยสรุปองค์ประกอบที่ 3 ลักษณะมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (แผนภูมิที่ 11)

แผนภูมิที่ 11 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะ ดังนี้

1. ร่วมดำเนินการ ได้แก่

- ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

2. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่

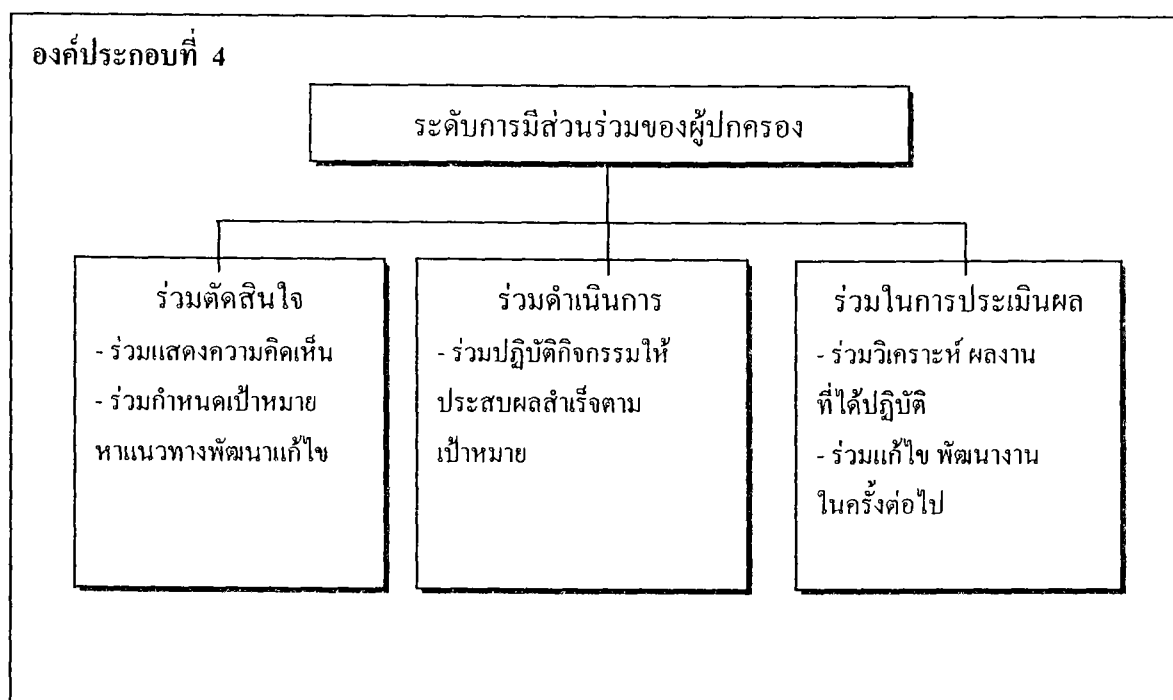
- ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนานักเรียน และโรงเรียน

3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่

- ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้วของเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป

ในระดับการมีส่วนร่วมจะเห็นว่า ผู้ปกครองโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะร่วมในการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมกับทางโรงเรียนมาเป็นลำดับต้น ส่วนในการมีส่วนร่วมตัดสินใจออกความคิดเห็น และรวมในการประเมินผลจะเป็นลำดับรองลงมา ซึ่งจะร่วมในระดับใดระดับหนึ่งหรือครบทุกระดับ ขึ้นอยู่กับความพร้อม และความต้องการของผู้ปกครอง และบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ

โดยสรุปองค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนำเสนอเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้ (แผนภูมิที่ 12)

แผนภูมิที่ 12 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่

1.1 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบ การวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์

1.3 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่อง ผู้ปกครอง หรือชื่นชมผู้ปกครองด้วย

1.4 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลาน และคนอื่น จากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.5 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ โรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน

1.6 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้น ได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งแก้ไขปัญหาดifferent ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน หรือช่วยเหลืองานวิชาการอื่น ๆ

1.8 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียน หรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกันเข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียน การสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่นหรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต

1.9 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่านรักการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตามวัยที่เหมาะสม

1.10 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มี เวลาว่างบางช่วง เข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน

2. ด้านงบประมาณ ได้แก่

2.1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน

2.2 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของ ผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่าย ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือกัน

2.3 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครองร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ได้งบประมาณร่วมกัน

2.4 ผู้ปกครอง และตัวแทนผู้บริหาร หรือครู เป็นกรรมการร่วมประเมินผลสรุปรายงานการใช้ จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และรายงานข้อมูล ให้คณะครูผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ

2.5 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกันกับ ผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ-รายจ่าย ของการจัดกิจกรรม หารายได้

2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่นหรือ หน่วยงานต่าง ๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกาย หรือ กำลังทรัพย์ ตามโอกาสที่เหมาะสม

2.7 ผู้ปกครอง เสียสละ กำลังทรัพย์ ร่วมกัน จัดซื้อวัสดุภัณฑ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียน ในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน

2.8 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และสายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่

3.1 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนและสร้างสัมพันธ์อันดี ต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3.2 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ

3.3 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง

3.4 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสาขางาน ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อ คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชมผลงาน และความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานรวมใจช่วยเยาวชน, งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น

3.5 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจ หรือเขียน ใส่ตู้ความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมแก้ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

3.6 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติความสามารถ ความถนัด เพื่อโรงเรียนจะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนต่อไป

3.7 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง

3.8 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อมอบเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่

4.1 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง

4.2 ผู้ปกครอง ช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้

4.3 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุตรหลาน และร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ต่อไป

4.4 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูล ส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป

4.5 ผู้ปกครอง เสียสละ ทุนทรัพย์ หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน

4.6 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความปลอดภัย ของสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน

4.7 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ใน ห้องเรียนของบุตรหลานหรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น

4.8 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพ อนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ที่บ้าน ให้แก่โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและ แกะไขร่วมกัน

4.9 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย หรือกิจกรรมสุขภาพ เป็นต้น

4.10 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนบทความ ให้ความรู้ใน เอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยสรุปองค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนำเสนอเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (แผนภูมิ 13)

องค์ประกอบที่ 5

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ด้านวิชาการ

- พบครูประจำชั้นของบุตรหลาน
- รับทราบการวัดผลของนักเรียน
- ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมได้รับการยกย่อง
- ประเมินผลงานของบุตรหลาน
- ร่วมเป็นกรรมการวางแผนหลักสูตร
- สนับสนุนให้ครูเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง
- เป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้
- ผู้ปกครองเครือข่ายรวมกลุ่มพัฒนาด้านวิชาการ
- จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ด้านงบประมาณ

- วางแผนจัดกิจกรรมหารายได้พัฒนาโรงเรียน
- วางแผนเป็นกรรมการร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง
- ร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อรับทราบด้านการเงิน และหาทางสนับสนุน
- สรุปรายรับ-รายจ่ายในกิจกรรมที่จัดร่วมกัน
- เสียสละกำลังกายกาย และกำลังทรัพย์ตามความเหมาะสม
- จัดซื้อ จัดหาครุภัณฑ์ที่จำเป็นให้แก่โรงเรียน
- ประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านการหารายได้พัฒนาโรงเรียน

ด้านการบริหารงานบุคคล

- ผู้ปกครองและครูให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- เสียสละทำประโยชน์ด้านต่าง ๆ กับโรงเรียน
- เข้ารับการอบรมด้านต่าง ๆ กับทางโรงเรียน
- จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ร่วมกันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโรงเรียน
- มีโอกาสแนะนำให้ทางโรงเรียนรู้จักประวัติและความสามารถ
- ได้รับเกียรติบัตร ยกย่องเมื่อทำดี
- เข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป

- ร่วมมือตอบจดหมายกับทางโรงเรียนสม่ำเสมอ
- ส่งเสริมด้านการรักษาวินัยของบุตรหลาน
- ได้รับทราบปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี
- ให้ข้อมูลครบถ้วนเพื่อสะดวกในการติดต่อ
- เสียสละทุน หรืออาหารสิ่งของให้กับโรงเรียน
- ร่วมบริการงานห้องสมุด
- ดูแล และประเมินผลสุขภาพของบุตรหลาน
- จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ
- ยืมสื่อต่าง ๆ จากโรงเรียนไปศึกษาที่บ้าน

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

1. เร่งรัดกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการ 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ให้สำนักงานการศึกษาเร่งรัดนโยบาย จัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่เป็นคู่มือให้แก่ผู้บริหารและครู ในทุกโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และสามารถไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

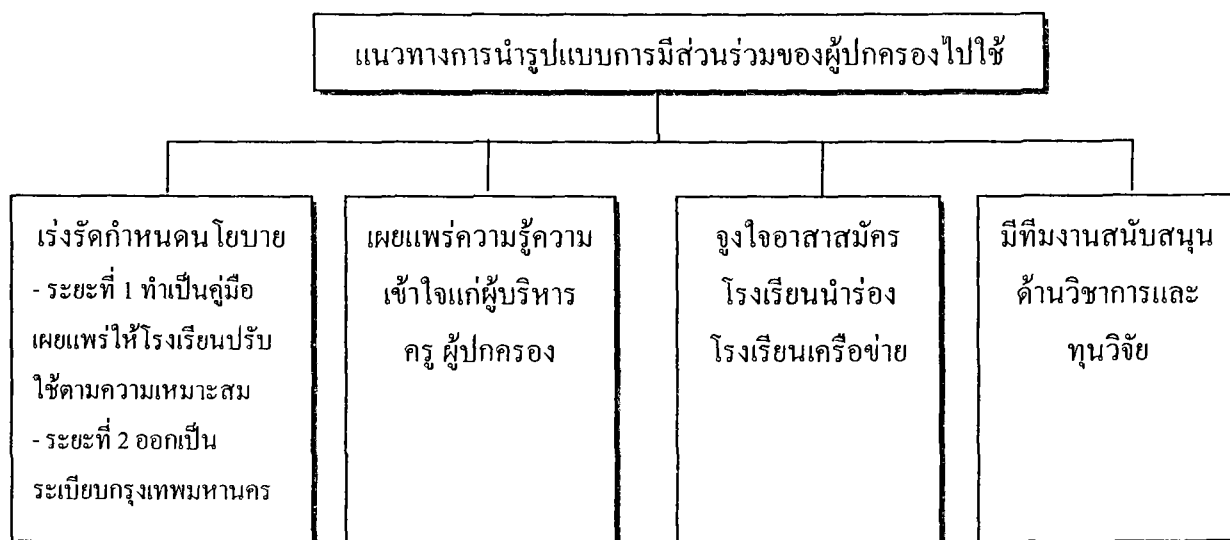
ระยะที่ 2 ในส่วนรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้เป็นกลาง ๆ สำหรับโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ควรออกเป็นระเบียบกรุงเทพมหานครต่อไป

2. เผยแพร่ข้อมูลสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้แก่ ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อไปขยายผลต่อผู้ปกครอง

3. จูงใจอาสาสมัครโรงเรียนที่มีระบบคุณภาพรองรับอยู่แล้ว เป็นโรงเรียนนำร่องในลักษณะที่ขยายผลไปสู่โรงเรียนเครือข่ายต่อไป

4. สำนักงานศึกษาจัดให้มีคณะบุคคล หรือทีมงานที่ให้คำปรึกษาสนับสนุนวิชาการ ความรู้ รวมทั้งงบประมาณการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของครูและผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการโรงเรียนนำร่อง และโรงเรียนเครือข่าย

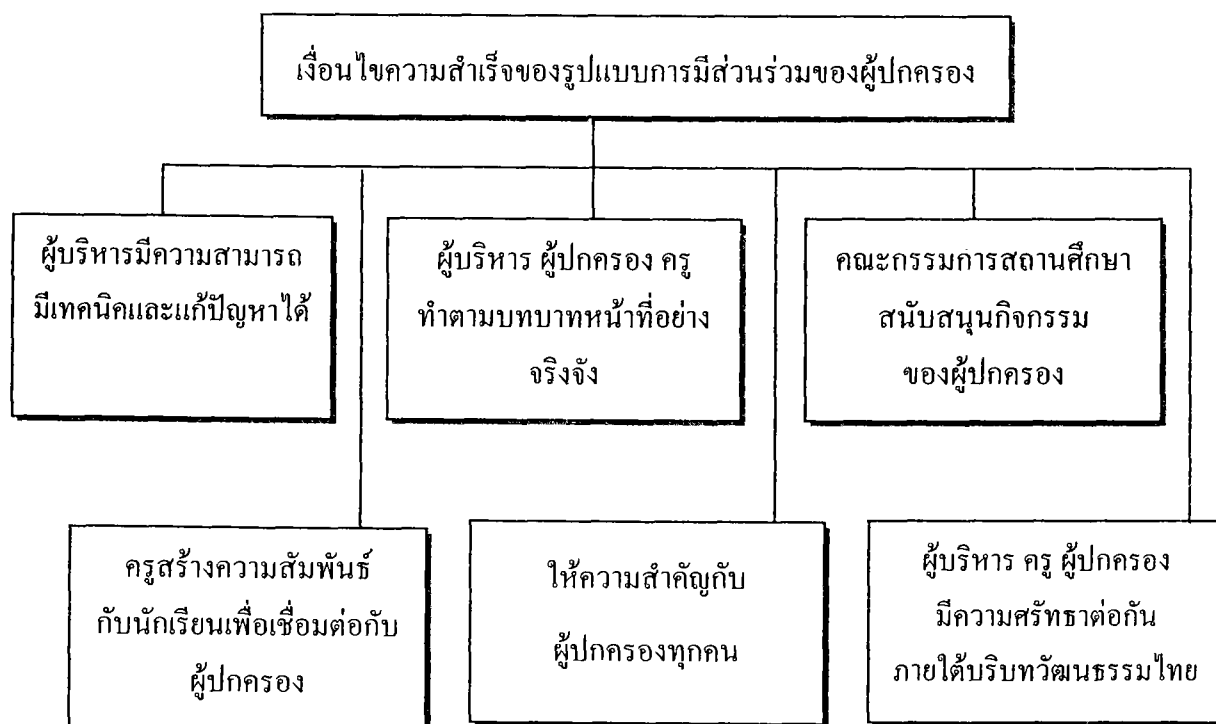
โดยสรุปแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ขอนำเสนอเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้ (แผนภูมิที่ 14)

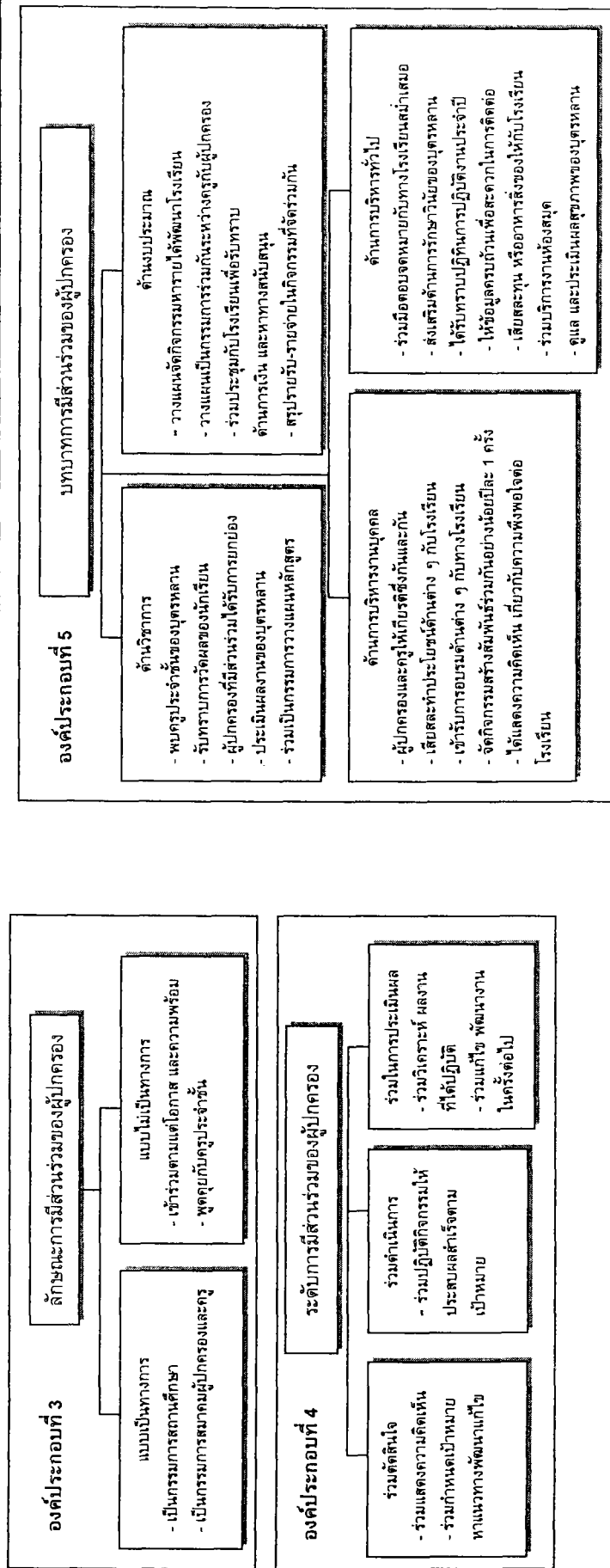
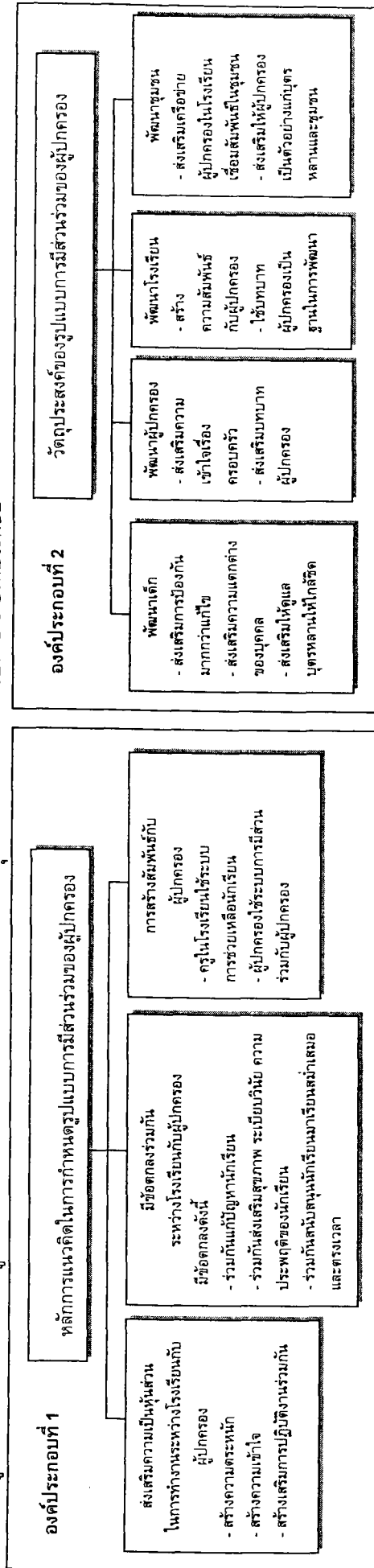
แผนภูมิที่ 14 แนวทางการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

1. ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น มีทักษะ ในการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง
2. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของ ตนเองในการดูแลนักเรียน
3. กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาส และสนับสนุนให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา
4. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครูมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน
5. ครูสร้างความรัก ความผูกพันกับนักเรียน ใช้นักเรียนเป็นตัวเชื่อมไปหาผู้ปกครอง
6. โรงเรียนให้ความสำคัญแก่ผู้ปกครองทุกคนไม่ว่าฐานะใด และส่งเสริมให้บทบาท ผู้ปกครองโดดเด่นตามศักยภาพ
7. ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคนจะเป็นกลไกที่สำคัญต้องมีความศรัทธา มี ความเชื่อมั่น เชื่อใจกัน ให้อภัยกัน ตามบริบทของวัฒนธรรมไทย ตามแนวคิดที่นักเรียน ชุมชน ครู ผู้ปกครอง คือ ญาติพี่น้องร่วมบ้านเดียวกันโดยสรุปเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบจะ เกิดขึ้นได้นั้น ขอนำเสนอเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้ (แผนภูมิที่ 15)

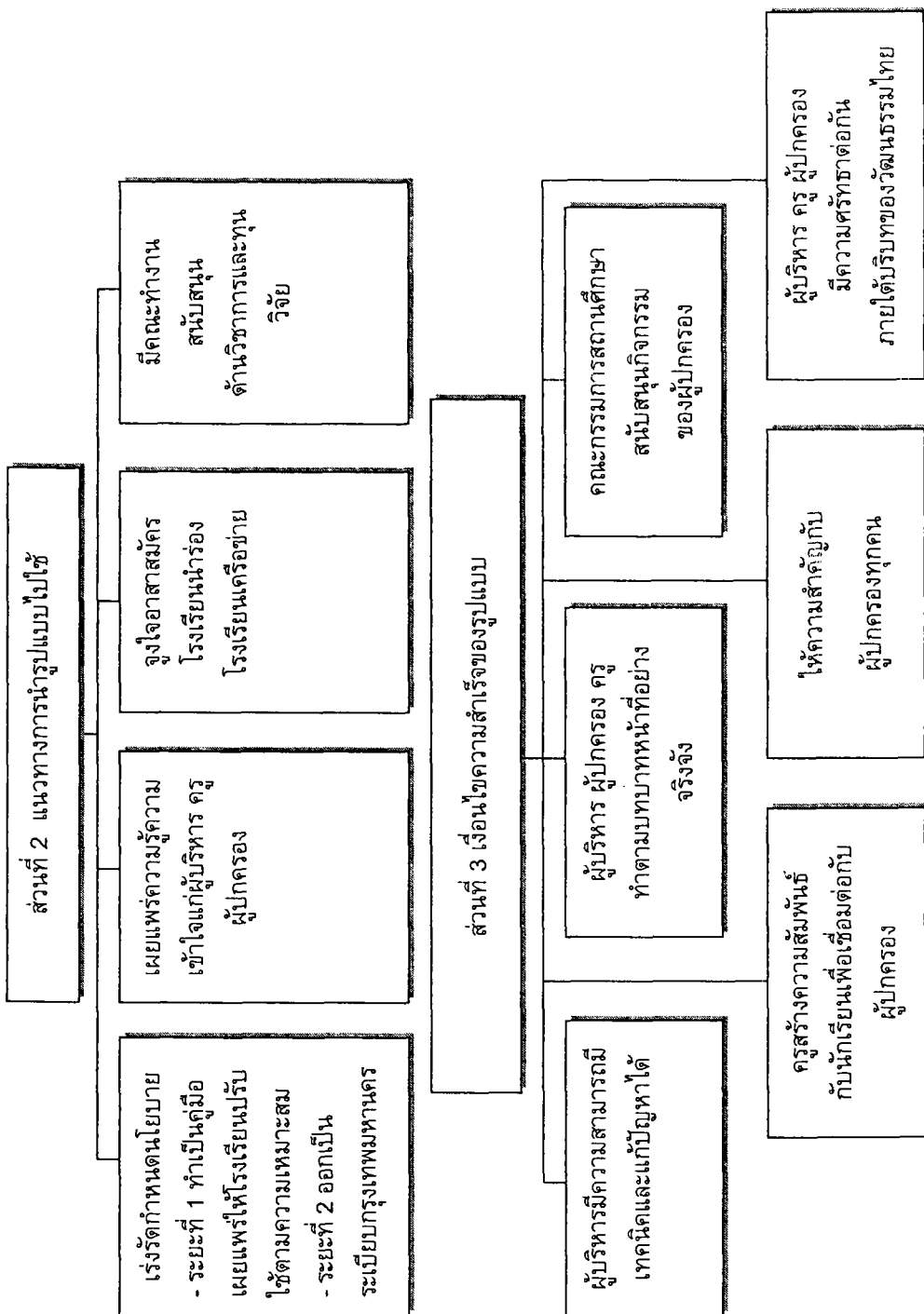

แผนภูมิที่ 15 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

แผนภูมิที่ 16 สรุปประเด็นสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนภูมิที่ 17 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปัญหาในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังมีสาระต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ปัญหาในการวิจัย

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1

- 1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยในประเทศ ต่างประเทศ และศึกษาจากสภาพจริงของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน
- 1.2 นำข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อร่างรูปแบบในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ครั้งที่ 1) โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1.2.1 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ
- 1.2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
- 1.2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 1.2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 1.2.5 บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ
 - 1.2.5.1 ด้านวิชาการ
 - 1.2.5.2 ด้านงบประมาณ
 - 1.2.5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 1.2.5.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.2.6 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

1.2.7 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

1.3 นำเนื้อหาของร่างรูปแบบครั้งที่ 1 มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน จากนั้นตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1.4 ประเมินประสิทธิภาพของร่างรูปแบบครั้งที่ 1 โดยศึกษาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 297 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จากขั้นตอนข้อ 1.1 – 1.3 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2

นำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของแบบสอบถามที่เป็นเนื้อหาของร่างรูปแบบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 ประกอบด้วย

3.1 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลมาปรับเป็นร่างรูปแบบครั้งที่ 2

3.2 นำร่างรูปแบบครั้งที่ 2 เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิโดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร กรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน เพื่อรับทราบข้อเสนอแนะตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากกรสนทนากลุ่ม มาปรับเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครต่อไป

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

**ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้**

1. หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
4. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
5. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ

หลักการแนวคิดที่สำคัญ ประกอบการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1.1 ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ การสร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง มีหน้าที่จะต้องทำกิจกรรมร่วมกัน และการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดประชุม เผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนานักเรียน อีกทั้งส่งเสริมการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อช่วยดูแลนักเรียน และพัฒนาโรงเรียน ในลักษณะของการเป็นอาสาสมัครกลุ่ม ชมรม โดยมีครูเป็นผู้ประสานงาน ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

1.3 มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียน และผู้ปกครอง ในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน ซึ่งสิ่งที่ระบุในข้อตกลง ได้แก่ หาเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกเวลาทุกสถานที่ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียน หรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียนสม่ำเสมอ และตรงเวลา ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการทำการบ้านหรืองานต่าง ๆ ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง ผู้ปกครองและโรงเรียนจะป้องกัน และหาทางแก้ไขร่วมกัน

1.4 การสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ควรดำเนินการกับครูในโรงเรียนให้สร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนการดำเนินการกับผู้ปกครอง ให้ใช้ระบบการมีส่วนร่วม ระบบการร้องเรียน เสนอแนะกับโรงเรียน ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนานักเรียนและสร้างสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

เพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาผู้ปกครอง พัฒนาโรงเรียน และพัฒนาชุมชน

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ 2 ลักษณะ คือ

แบบเป็นทางการ ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการต่าง ๆ หรือ ได้รับการแต่งตั้งให้ช่วยเหลือในกิจกรรมของโรงเรียน และแบบไม่เป็นทางการ ผู้ปกครองทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ โดยครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เชื่อมโยงกับผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาด้วยวิธีการที่ผู้ปกครองถนัด และมีความพร้อม

4. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองสามารถร่วมดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน หรือร่วมตัดสินใจ ออกความคิดเห็น วางแผนหาแนวทางในการพัฒนานักเรียน โรงเรียน หรือร่วมในการประเมินผลในงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ของนักเรียน และโรงเรียน เพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุง หรือ ชื่นชมผลงานร่วมกัน

5. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

5.1 ด้านวิชาการ ได้แก่ ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผลนักเรียน ทั้งนี้เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียน ร่วมกันยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน สำหรับผู้ปกครองที่มีโอกาสได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานตนเอง และคนอื่น จากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียนประจำภาคเรียน และผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความพร้อม มีโอกาสเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา หรือเป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน หรือช่วยเหลืองานวิชาการ อีกทั้งผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตามวัยที่เหมาะสม

5.2 ด้านงบประมาณ ได้แก่ ผู้ปกครองสามารถคิดวางแผนจัดกิจกรรมหารายได้ เพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน โดยการจัดกิจกรรมนั้น มีตัวแทนครูได้เข้าร่วมเป็นกรรมการแต่ละฝ่าย เพื่อช่วยเหลือกัน อีกทั้งผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ใช้งบประมาณมาเพิ่มเติม ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีบันทึกรายรับ รายจ่าย ของการจัดกิจกรรมหารายได้ ตลอดจนมีการประเมินผลร่วมกัน ซึ่งกลุ่มผู้ปกครองเครือข่ายประจำห้อง สายชั้น และโรงเรียน ร่วมกันหาแนวทาง ประชาสัมพันธ์ ให้กับผู้ปกครองทั่วไปได้ เสียสละ กำลังทรัพย์ ร่วมกันจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน หรือขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือ หน่วยงานภายนอก ตามกำลังความสามารถ ความพร้อมของผู้ปกครองแต่ละโรงเรียน

5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนได้รับการต้อนรับจากผู้บริหาร ครู และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีความเสียสละช่วยเหลือ ทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนได้รับการยกย่อง

ประชาสัมพันธ์จากทางโรงเรียนสม่ำเสมอ ในแต่ละปี ผู้ปกครองเข้ารับฟังความรู้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อชีวิต จากการประชุม หรืออบรมของทางโรงเรียน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน ในโรงเรียนผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการแสดงความเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจ หรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็น หรือ มีโอกาสได้พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้บริหารเพื่อแก้ไขพัฒนางานในโรงเรียนทั้งนี้ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการตนเองกับทางโรงเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้ทราบประวัติ ความถนัด ความสามารถ เพื่อสนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ซึ่งในแต่ละปี ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน จะมีเกียรติบัตรยกย่องโดยลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ประจำปีการศึกษานั้น

5.4 ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ ผู้ปกครองรายงานพฤติกรรมของบุตรหลานในใบตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง และส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนทั้งที่บ้านและชีวิตประจำวัน อีกทั้งร่วมรับทราบ แผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมพัฒนาบุตรหลานกับทางโรงเรียน นอกจากนี้ ในด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูลส่วนตัว ครอบครัว เพื่อสะดวกในการติดต่อ ในด้านสวัสดิการต่าง ๆ ผู้ปกครองสนับสนุน ด้านอาหาร หนังสือทุนทรัพย์ และอื่น ๆ ตามกำลัง ความพร้อม อีกทั้งช่วยดูแลด้านสถานที่ ความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียนด้วย รวมทั้งทางด้านสุขภาพอนามัยมีการรวมกลุ่มจัดกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพให้แก่นักเรียน ผู้ปกครองด้วยกัน และบุคลากรในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการแสดงความเห็น หรือเขียนเอกสารความรู้ในวารสาร หรือแผ่นพับของโรงเรียน ห้องสื่อต่าง ๆ หรือ มีโอกาสยืมหนังสือต่าง ๆ ไปศึกษาที่บ้าน เพื่อเกิดความรู้ในการไปพัฒนาตนเอง และบุตรหลาน

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

1. เร่งดำเนินการนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 จัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่เป็นคู่มือให้แก่ผู้บริหาร และครูในทุกโรงเรียน ของสังกัดกรุงเทพมหานคร และทุกโรงเรียนสามารถเลือกปรับใช้ตามความเหมาะสม

ระยะที่ 2 ให้ออกเป็นระเบียบกรุงเทพมหานครต่อไป ในส่วนที่เห็นว่าจำเป็นที่ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ทุกฝ่าย และสามารถปฏิบัติได้ในทุกโรงเรียน

2. เผยแพร่ข้อมูล สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้แก่กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง

3. จูงใจอาสาสมัครโรงเรียนที่มีระบบคุณภาพรองรับอยู่แล้ว เป็นโรงเรียนนำร่องในลักษณะที่เป็นเครือข่ายให้โรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

4. จัดให้มีคณะบุคคล ทีมงานที่ให้คำปรึกษา สนับสนุนวิชาการ งบประมาณ และการวิจัย ติดตามผลอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับผู้บริหารและครูของโรงเรียนในโครงการนำร่อง

5. ส่งเสริมแนวคิด ทักษะคิด ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้กว้างขวางแพร่หลาย

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

1. ผู้บริหารมีความสามารถในการด้านทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะมีมนุษยสัมพันธ์ดี สร้างศรัทธาให้กับผู้ปกครอง และครู มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้

2. ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครู ทำตามบทบาทหน้าที่อย่างจริงจัง

3. คณะกรรมการสถานศึกษา สนับสนุนกิจกรรมของผู้ปกครอง

4. ครูทุกคนสร้างสัมพันธ์กับนักเรียน เพื่อเชื่อมต่อกับผู้ปกครอง ให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

5. ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองทุกคน และส่งเสริมให้บทบาทของผู้ปกครองโดดเด่น ตามศักยภาพ

6. ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความศรัทธาต่อกัน ทำงานร่วมกันภายใต้บริบทวัฒนธรรมไทย

การอภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การนำเสนองานวิจัยครั้งนี้ ตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ว่าเพื่อศึกษารูปแบบและเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ฉบับสมบูรณ์สามารถนำเสนอต่อสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครได้โดยผ่านการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบในความเป็นไปได้ที่จะนำรูปแบบไปใช้ จากการ ทำร่างรูปแบบครั้งที่ 1 เป็นแบบสอบถามและนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประธานเครือข่ายผู้ปกครอง กลุ่มครูและกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียน จากนั้นมาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเป็นร่างรูปแบบครั้งที่ 2 และนำเสนอเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหารสำนักการศึกษา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนและนำข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ฉบับสมบูรณ์ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 14 (สำนักการศึกษา. 2547: 4) ที่ว่าให้สถานศึกษามีระบบ และกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาศึกษา โดยที่สถานศึกษาจะต้องมี

รูปแบบการปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษา และมีระเบียบรองรับการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือต่อกันด้วย ผลของการศึกษาในครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในประเทศต่าง ๆ ที่ล้วนแล้วแต่มีรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาทั้งสิ้น เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 13 – 41 ; อภิญา เวชชัย. 2544: 127 – 137) ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้สามารถได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งสามารถเป็น ตัวแทนกับโรงเรียนอื่น ๆ ได้อย่างแท้จริง และยังช่วยในการเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย หรือ ระเบียบ ของหน่วยงานทางการศึกษาและโรงเรียนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาได้ต่อไป

2. โดยภาพรวมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่น่าเสนอ สามารถเป็นแนวทางนำไปใช้ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ในประเทศไทยได้ เนื่องจากหลักการแนวคิดของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสอดคล้องกับหลักการปฏิรูปการศึกษาไทยที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แก่ สถานศึกษาประสานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาผู้เรียน (มาตรา 24 (6)) สถานศึกษาร่วมกันครอบครัวจัดระบบการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน (มาตรา 29) ผู้แทนผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 40) ดังนั้น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร รวมทั้งหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดอื่น ๆ สามารถนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งสำหรับใช้ในโรงเรียน เนื่องจากขณะนี้ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครกำลังเตรียมพร้อมการเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 2 จากที่รับการประเมินจากหน่วยงานภายนอกในรอบแรก เมื่อเดือนมกราคม 2547 ได้ครบ 100% ก่อนโรงเรียนอื่น ๆ ทุกสังกัดทั่วประเทศ (สำนักการศึกษา. 2547: 5) ดังนั้นจึงเหมาะสมอย่างยิ่ง ที่จะนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้เพื่อประกันคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

3. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

3.1 ในส่วนของหลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ในส่วนของการส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองซึ่งพบข้อที่สำคัญมากที่สุด คือ การสร้างความตระหนักว่า โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น การร่วมมือของผู้ปกครองจึงต้องอาศัยความเข้าใจจากกลุ่มอื่น ๆ คือ โรงเรียนและครูด้วยในการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งในส่วนนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 24 (6) ที่ว่าให้

สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและยังสอดคล้อง กับนโยบายของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ มุ่งเน้นการส่งเสริมแนวคิดความเป็น "เพื่อน" "หุ้นส่วน" ในการทำงานร่วมกันของโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544:19 ; อกัญญา เวชยชัย. 2547 : 127 ; Fletcher. 1966) และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วม สนทนากลุ่มว่า ควรส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน โดยการสร้างความ เข้าใจ ให้ตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติงานร่วมกัน

3.2 ในส่วนหลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ด้านการส่งเสริมแนวคิดให้มี ข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งพบข้อที่สำคัญมากที่สุด คือ หากเกิดปัญหา นักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน ซึ่งแสดงให้เห็นความสำคัญ ในประเด็นที่ว่า ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน จะต้องร่วมกันดูแล เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน ซึ่ง ผลอันนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2545: 181 – 182) และ ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน (2544: 135) ที่พบว่า ควรมีกิจกรรมในลักษณะพูดคุยตกลงกับครู ผู้ปกครองด้วยกันเอง เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไข ป้องกันปัญหา และยังสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของวาลเบิร์ก (Walberg, H.J.) กุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 1984 ที่พบว่า การที่พ่อแม่เข้ามา มีส่วนเกี่ยวกับการเรียนของเด็ก จะช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และครูที่ ประสบผลสำเร็จในการทำให้พ่อแม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานการเรียนของเด็กนั้นเป็นเพราะมีความ พยายามชักจูงอย่างจริงจัง (กรมวิชาการ. 2538: 28 – 53) และผลอันนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่ว่า ควรใช้คำว่า "ข้อตกลงร่วมกันระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของคนไทย" แทนการใช้คำว่า "มีพันธะสัญญาาร่วมกัน" ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองไม่กังวลและอยากมีส่วนร่วมมากขึ้น

3.3 ในส่วนของวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า ข้อที่มีความสำคัญมากที่สุดใน การพัฒนาเด็ก คือ มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการ แก้ไข ในการพัฒนาผู้ปกครอง คือ มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการ ช่วยเหลือโรงเรียนและในการที่พัฒนาชุมชน คือ ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียนและ ชุมชนให้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่เป็นเช่นนี้แสดงว่าผู้ปกครองจะต้องร่วมมือในการพัฒนา ตนเอง พัฒนาบุตรหลานพร้อมกับทางโรงเรียนและชุมชน เพื่อ ให้เกิดผลดีแก่ทุกฝ่าย ซึ่ง ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 6 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และมาตรา 24 (6) ที่ระบุไว้ว่า สถานศึกษาจะต้องประสานให้ความร่วมมือกับบิดามารดา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจน ฟรอสต์ (Gene Frost. 1988) และ โลว์ (นภเนตร ธรรมบวร. 2541: 45 ; อ้างอิงจาก Lies. 1991) ที่พบว่า ผู้ปกครองใช้เวลาทุ่มเทพัฒนานักเรียนที่บ้านด้วย ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้นและมีพัฒนาการทางสังคม จิตใจสูงกว่าเด็กปกติด้วย

3.4 ในส่วนของลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า การมีส่วนร่วมแบบทางการ ข้อที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การเป็นกรรมการสถานศึกษา เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู และแบบไม่เป็นทางการ ข้อที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่โรงเรียน ขอความร่วมมือตามแต่โอกาส และความพร้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครอง สามารถมีส่วนร่วมได้ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งแบบไม่เป็นทางการจะสามารถเข้าร่วมได้มาก เนื่องจากเป็นรูปแบบที่รู้จักกันอยู่แล้ว ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในงานวิจัยของประเทศ ในแถบอเมริกาและยุโรป เช่น อังกฤษ เยอรมัน นอร์เวย์ สวีเดน สเปน ออสเตรีย และ สกอตแลนด์ เช่นกัน ที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 72) และยังสอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนบางแห่งจัดอยู่เช่น จากการศึกษาสภาพจริงพบว่า โครงการประเพณีงานรวมใจช่วยเยาวชนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกับครูทุกฝ่ายของการจัดงานอย่างเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ คือ ผู้ปกครองทั่วไปส่วนมากสนับสนุนด้านการหารายได้ซื้อบัตรเข้าชมงานการแสดงของบุตรหลาน รวมทั้ง จัดหาชุดการแสดงให้ ซึ่งประสบผลสำเร็จติดต่อกันมา 25 ปี แล้ว

3.5 ในระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะร่วมดำเนินการปฏิบัติงานกับทางโรงเรียนในกิจกรรมต่างๆ มากกว่าการร่วมตัดสินใจ วางแผนงานหรือร่วมในการประเมินผลปรับปรุง เพื่อนำผลไปใช้ในครั้งต่อไป ที่พบเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนนั้นโดยพื้นฐานจะให้เกียรติกับโรงเรียนและครู โดยในวัฒนธรรมของไทยนั้นให้ความสำคัญแก่ครู ยกย่องครู และผู้ปกครองไม่มั่นใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน คิดว่าครูหรือทางโรงเรียนมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการศึกษามากกว่า และเห็นว่าบทบาทของผู้ปกครองเป็นเพียงส่วนหนึ่งในการดูแล และส่งเสริมลูกๆ อยู่ภายนอกโรงเรียนเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 5) ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ซึ่งผลวิจัยเช่นนี้พบในงานของศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542: บทคัดย่อ) ที่ว่าการมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในฐานะของผู้ให้ความร่วมมือเท่านั้น เพราะถูกเข้าใจว่าผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนไม่มีความรู้ ความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการจัดการศึกษาได้ และยังพบในงานวิจัยของดาวัน (Davis: 1997) ที่รัฐอริโซนา สหรัฐอเมริกาที่ว่า พ่อแม่ไม่ค่อยจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกๆ ระดับมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งๆ ที่พ่อแม่ โดยทั่วไปสามารถตัดสินใจในเรื่องทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามยังคงเชื่อว่าพ่อแม่ยังมีความสามารถน้อยในการทำหลักสูตรการเรียนร่วมกันและร่วมตัดสินใจตรวจตราดูแลลูก ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้ปกครองให้เพียงพอ เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมากขึ้น ในกระบวนการตัดสินใจและยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของกรามเมท (Gramet: 1998) ในประเทศสหรัฐอเมริกาเช่นเดียวกัน ได้

เสนอแนะไว้ว่าการฝึกฝนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรเป็นกระบวนการร่วมตัดสินใจและความต้องการของผู้ปกครอง โดยการทำให้มีการอภิปรายสาธารณะและกระบวนการตัดสินใจจะเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงทีละน้อยต่อเนื่องและค่อยๆ เปลี่ยนไป

ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยมากกว่ามาร่วมกิจกรรมอย่างเดียว โดยการให้ความรู้เชิงอุปมาอุปไมย พบปะกันมากขึ้นเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้ผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมที่สามารถออกความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้ จนเกิดความเคยชิน บุคลากรในโรงเรียนทุกคนจะต้องถือว่าผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน มีความสำคัญและให้เกิดการยอมรับความสามารถของผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เพื่อให้ก้าวทันในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จแล้วของต่างประเทศ เช่น ที่โรงเรียนอะเทเนวิลล์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ทำกิจกรรม เช่น โครงการเครือข่ายโทรศัพท์ของผู้ปกครอง โครงการเยี่ยมเยียนตามบ้าน โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครผู้ปกครอง เพื่อเพิ่มการตัดสินใจของผู้ปกครองและประเมินความต้องการของผู้ปกครองเป็นต้น (ไพฑูริย์ สิริสุนทร. 2543: 22 – 31) ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอฟสเทน (สตราตัน วัฒนพฤชา. 2545: 50 – 54; อ้างอิงจาก Epstein. 1995: 701 – 712) ที่ว่า โรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการพัฒนาโรงเรียน โดยสนับสนุนให้ผู้ปกครองทำงานอย่างอิสระ และเป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ โดยเข้ามาร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการ และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ อุดม เหลืองสด (2545: 81) ที่ว่าผู้บริหารและครูจะต้องยอมรับที่จะทำงานกับผู้ปกครอง ซึ่งมีความแตกต่างเพื่อให้ผู้ปกครองกล้าแสดงออก ร่วมตัดสินใจ และมีการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น

3.6 ในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยได้แบ่งบทบาทของผู้ปกครองตามการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ตามที่ระบุไว้ใน มาตราที่ 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งจากผลการวิจัยเห็นบทบาทแต่ละด้านเด่นชัดในความเป็นไปได้มากที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในทางปฏิบัติ ดังนี้

ด้านวิชาการพบว่า ผู้ปกครองควรได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกัน ด้านงบประมาณ พบว่า ผู้บริหาร ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองคิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนผู้บริหาร คณะครู ควรให้การต้อนรับและสร้างสัมพันธ์อันดี ให้เกียรติต่อกันและด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ในการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองควรตอบจดหมาย หรือแสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุตรหลานในใบตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง ซึ่งจากผลการวิจัยนี้พบว่าสามารถเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นกลาง ที่เป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ได้เป็นอย่างดีและยังสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทุกโรงเรียนควรไปใช้ ปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

4. ในส่วนของการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ควรจัดทำเป็นคู่มือ เพื่อเผยแพร่ ซึ่งผลการวิจัยนั้นระยะแรกให้จัดทำเป็นคู่มือเผยแพร่และให้ความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน สำหรับระยะต่อไป ควรดำเนินการออกเป็นระเบียบกรุงเทพมหานคร แสดงว่า ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน มีความเข้าใจว่าในการดำเนินการนำรูปแบบไปใช้ต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ในระยะต้น ให้เกิดความเข้าใจมากที่สุดก่อน แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง แล้วจึงปรับเป็นระเบียบให้ปฏิบัติต่อไป ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่มที่ได้เสนอไว้ว่า ควรมีการยืดหยุ่นในทางปฏิบัติของแต่ละโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวการบริหารที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารแบบที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based Management) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยมีฐานจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามารองรับการกระจายอำนาจไปที่โรงเรียนโดยตรงมากยิ่งขึ้น ในการปฏิรูปการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ และคณะ. 2545: 107)

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครอง เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่กันพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครโดยรวมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 20,0001 บาทขึ้นไป ซึ่งที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการวิจัยครั้งนี้ผู้ปกครองที่มีรายได้สูง มีภารกิจ และมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบอย่างมาก ซึ่งมีเวลาดูแลบุตรหลานและเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำที่มีเวลามากกว่าดังนั้นทางโรงเรียนควรมีนโยบายจูงใจ ผลักดันให้ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำและปานกลางได้มีส่วนร่วมมากขึ้นให้เท่าเทียมกับผู้ปกครองที่มีรายได้สูง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอยู่เดิมในโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมสูงกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนครู จำนวนผู้ปกครอง จำนวนเด็กมากกว่า จึงมีความพร้อมมีพลังในการจัดกิจกรรม ต่างๆ ร่วมกัน ได้มากกว่า เกิดแรงจูงใจกับครูได้มากกว่าที่จะรวมกลุ่มทำกิจกรรมกับผู้ปกครองได้มากและชัดเจนเป็นรูปธรรม เพราะเป็นพลังสังคมหมู่่มาก ดังนั้น หากจะเลือกโรงเรียนที่จะนำร่องนำรูปแบบไปใช้ควรเลือกโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดเล็กที่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความคุ้นเคยทำกิจกรรมร่วมกันได้ดี มีความพร้อม

3. จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 5 ปี มีความคิดเห็นด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า 20 ปีขึ้นไป ซึ่งอาจมาจากสาเหตุที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เริ่มดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหาร ระยะ 1 – 5 ปี ยังมีพลัง มีความกระตือรือร้น ดังนั้นการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้ ควรเลือกโครงการนำร่องกับโรงเรียนที่มีผู้บริหารรุ่นใหม่ หรือผู้บริหารที่ทำงานมานานหลายปี ทั้งนี้อาจพิจารณาจากองค์ประกอบหลายอย่างรวมกัน เพื่อให้เลือกสรรได้อย่างเหมาะสม

4. ในประเด็นที่ข้อเสนอแนะที่พบในงานวิจัยครั้งนี้ที่ว่า ให้กรุงเทพมหานคร ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สมทบพัฒนาโดยมิใช่งบประมาณจากราชการอย่างเดียวนั้น ในระยะแรก กรุงเทพมหานครควรให้สำรวจว่า ผู้ปกครองท่านใดมีความพร้อมแล้วไม่รับบริการเสื้อผ้า หนังสือหรืออื่นๆ ที่เป็นสวัสดิการให้เปล่าจากกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ประหยัดงบประมาณ ซึ่งผู้ปกครองที่พร้อมจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ได้สมทบกับทางโรงเรียนได้ ส่วนผู้ปกครองที่ไม่พร้อม กับสวัสดิการเช่นเดิม ระยะต่อไป ออกเป็นข้อบัญญัติให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ บ้าง ตามสมควร เพื่อบำรุงพัฒนาการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบเท่ากันเหมือนกันทุกคน ซึ่งโรงเรียนสามารถนำรายได้เหล่านี้ไปพัฒนาการศึกษาในกิจกรรมต่างๆ ได้เพียงพอ และเหมาะสม นอกเหนือจากงบประมาณของกรุงเทพมหานครที่ให้ไว้แล้ว ตามจำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียน

5. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ กรุงเทพมหานครควรพิจารณาดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

5.1 สร้างความเข้าใจนโยบายในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

5.2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ในทุกโรงเรียนได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และเห็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนทุกกลุ่ม

5.3 สร้างคู่มือในการปฏิบัติงานให้แก่โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ปฏิบัติงานได้

5.4 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครกระตุ้น จูงใจให้โรงเรียนที่มีความพร้อมนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้เป็นโรงเรียนนำร่องและขยายผลไปสู่โรงเรียนในเครือข่ายต่อไป อีกทั้งระดับเขต ผู้อำนวยการเขต ศึกษาธิการเขต เป็นผู้นำที่จะกระตุ้นสนับสนุนให้เกิดการตื่นตัวของโรงเรียนในระดับเขตมากยิ่งขึ้น

5.5 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครร่างเป็นระเบียบปฏิบัติเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่สามารถใช้เป็นแกนกลางในการปฏิบัติงานได้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

5.6 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจัดตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของโรงเรียนและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อรับทราบปัญหาและนำผลมาปรับเป็นรูปแบบให้เหมาะสมต่อไป

5.7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาโดยตรง เช่น กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ใช้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปปรับปรุงเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปแบบเจาะลึกเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆของผู้ปกครองที่มีความแตกต่างกันซึ่งจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ เช่น อายุ อาชีพ ความสัมพันธ์กับนักเรียน รายได้ของผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการปรับรูปแบบให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยในลักษณะการทดลอง ดำเนินงานเป็นโครงการนำร่องในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะหลากหลาย เพื่อที่จะรับทราบปัญหาอุปสรรคและสามารถดำเนินการ เพื่อหาแนวทางแก้ไขได้ต่อไป
3. ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบในการนำไปใช้จริงในโรงเรียนต่างๆ ที่มีขนาดต่างกัน มีบริบทต่างกันทั้งนี้ เพื่อให้สามารถหาประสิทธิภาพในการใช้รูปแบบได้อย่างแท้จริง
4. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการนำรูปแบบไปใช้กับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ จากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร
5. ควรศึกษาปัจจัยของความสำเร็จในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาที่ใช้เป็นโรงเรียนนำร่อง เพื่อดูว่าปัจจัยสำคัญอะไรบ้างที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการดำเนินการของโรงเรียนอื่น ๆ ได้ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2541, สิงหาคม). บทบาทของพ่อแม่ในการจัดการศึกษาให้กับบุตร. *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน*. 1(9): 16 – 22.
- กรมวิชาการ. (2538). *จากวิจัยสู่บ้านและห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัมภณห์ จุนโท. (2543). ปฏิรูปการศึกษาให้ได้ผล : จุดเริ่มต้นที่ผู้ปกครอง. *วารสารวิชาการ*. 3(10): 35 – 40.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- กานต์ รัตนพันธุ์. (2522). *การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้จดหมายข่าวช่วยกันพัฒนาเด็กกับเด็กปฐมวัยที่ปกครองไม่ได้ใช้*. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- งามตา วณิชทานนท์. (2545, กันยายน). *การวิจัยเพื่อสร้างระบบดัชนีคุณภาพชีวิตสมรสสำหรับครอบครัวไทย*. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 8(1): 73.
- งามตา วณิชทานนท์ และคณะ. (2545). *การวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรจา สุวรรณทัต. (2544). ครอบครัวศึกษา. *วารสารคหเศรษฐศาสตร์*. 37(1): 4.
- . (2537). *ลักษณะของครอบครัวไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. *วารสารจิตวิทยา*. 1(1): 41.
- จรัส นองมาก. (2531, เมษายน). ปัจจัยในการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน. *วารสารกองทุนสงเคราะห์*. ฉบับปฐมฤกษ์ : 27 – 30.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2531). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง*. ใน *เอกสารประกอบการศึกษาวิชา ปว. 541*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไชยรัตน์ ปรานี. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภฏ. (2542, มกราคม – ธันวาคม). พ่อแม่ลูกอยู่กันให้มีความสุข พุดง่ายแต่ทำยาก. *วารสารศูนย์สุขวิทยาจิต*.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสุขภาพจิตและจริยธรรมนักเรียนวัยรุ่น*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ดวงมัลย์ เริกสำราญ. (2542, มกราคม – ธันวาคม). ข้อเสนอแนะของลูกที่พ่อแม่ทำงาน
นอกบ้าน. วารสารศูนย์สุขวิทยาจิต. 3: 45 – 49.
- ดุขฎิ โยเหลา , และ คนอื่นๆ. (2545, กันยายน). ความเข้มแข็งของครอบครัว : ครอบครัว
สุขภาพดี. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 8(1): 1.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น
ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรม นิทาน เพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตัวเองเป็น
ศูนย์กลาง. ปรินญาณพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงสุดา ไตรปกรณกุล. (2545). กระบวนการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมไปประยุกต์ในการ
แก้ปัญหาสุขภาพชุมชน. ปรินญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนา แสงศักดิ์. (2542). แบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้น อุดสาหกรรม.
วารสารวิชาการ. 2(4).
- ✓ ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). การศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. ปรินญาณพนธ์
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ บริษัท เอลโล่การพิมพ์.
- นนุช โรจนเลิศ. (2540). ตัวแปรที่เป็นเงื่อนไขของความพึงพอใจในงานของข้าราชการ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล : การวิเคราะห์หีสเรล. ปรินญาณพนธ์ การศึกษา
ดุขฎิบัณฑิต. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. รายงานการวิจัย
ประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นภาพร สิงห์ทัด. (2547). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.
- นิธิภา สุวนิช. (2546). รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ที่มีผลกระทบต่อผู้ติดยาเสพติด เฮโรอีน
ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 โรงเรียนวัดปากบ่อ. วารสารสำนักอนามัย.
2(2): 21 – 22.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: บี แอนด์ บี พับลิชิ่ง. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา ธรรมา. (2544). บ้าน. สารานุกรมศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- ไผท สิทธิสุนทร. (2543, เมษายน). บทบาทของผู้ปกครองในโรงเรียน. *วารสารสานปฏิรูป* 3(25): 23 – 24.
- . (2543, พฤษภาคม). บทบาทของผู้ปกครองในโรงเรียน (ตอนจบ). *วารสารปฏิรูป*. 3(26): 22 – 23.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2536). *จิตวิทยาครอบครัว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก. (ป.อ.ปยุตโต). การประสานสัมพันธ์สมาชิกในครอบครัว. *วารสารแม่และเด็ก* 25(357): 123.
- พิมพ์ศิริ สิงห์แก้ว. (2541, กรกฎาคม – ธันวาคม). บทบาทของครอบครัวในการป้องกัน. *วารสารต่อต้านยาเสพติด*. 14(2): 44 – 59.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินก. (2536). รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการแก้ปัญหา. *สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- . (2543). *การศึกษาผู้ใหญ่เปรียบเทียบ*. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2547). สรุปคำบรรยายวิชา การวิจัยการศึกษาผู้ใหญ่. ใน *เอกสารประกอบคำสอน วิชา กญ.741*. สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญศรี สมร่าง. (2545). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). ลำปาง: สถาบันราชภัฏลำปาง. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ รักษนก โสภากิต. (2542). *การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ในคำกล่าวเปิดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง *วิถีชีวิตเด็กไทย* ในสหัสวรรษใหม่ ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน. หน้า 1 – 5. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2542, ตุลาคม – ธันวาคม). ครอบครัวสถาบันสังคมพื้นฐาน พัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย. *วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*. 2(4): 18 – 25.

- ✓ วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ. (2542). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในเขตดลิ่งชั้นกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพันธ์รัตน์ ทองปาน. (2544). รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วม ที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์ มหาบัณฑิต (สังคมสงเคราะห์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สวัสดิ์ ประทุมราช. (2545). การให้การศึกษาเพื่อสร้างอัตลักษณ์ กองส่งเสริมการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- สารจากนายภย : พลังชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือพลังงานของครอบครัว ประโยชน์ร่วมเกื้อกูล. (2546, 10 เมษายน). มติชน. หน้า 26.
- สำนักการศึกษา. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- . (2547). เด็กดีมีครูสร้างที่บางกอก. กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ตฟาร์ม จำกัด.
- . (2547). มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- . (2543). เด็กปฐมวัยของสหรัฐอเมริกา : รายงานการพัฒนาและการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- . (2543). นโยบายส่งเสริมการศึกษาสอดคล้องของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- . (2544). การพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี. ถ่ายเอกสาร.
- . (2544). การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งทางการศึกษาของครอบครัวและชุมชน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: รัตนพรชัย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2540). การพัฒนาครอบครัว. สำนักนายกรัฐมนตรี. ถ่ายเอกสาร .
- . (2547, 8 กุมภาพันธ์). รายงานพิธีเปิดปีครอบครัวสากล และการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ด้านครอบครัวขององค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ).

- สุนทร บุญญาธิการ. (2544). การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน : การอนุรักษ์พลังงานจากบ้าน
สู่โรงเรียน. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 5(3): 14 – 15.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. (2542, มกราคม – ธันวาคม). พ่อแม่ที่สองของเด็ก. วารสาร
ศูนย์สุขภาพจิต. 3 :1 – 2.
- สุภา เมทะนี. (2544). บทบาทของครอบครัว ในการสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการในบ้าน
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย. ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิตสาขาอาชีวศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2545). รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่อง
การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนำร่อง : รูปแบบที่คัดสรร. กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส ดี เค เปเปอร์ แอนด์ ฟอรั่ม.
- สุมาลี จันทรชลอ. (2541, มีนาคม). การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมนักเรียน. วารสารวิชาการ. 1(3): 54 – 55.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2536). ผู้ปกครอง ครูคนแรกของลูก. วารสารครูปริทัศน์.
18(10): 107 – 108.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2544). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็กสเปอร์เน็ท
จำกัด.
- อภิญา เวชชัย. (2544). รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ : ผู้ปกครอง.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ✓ อุดม เหลืองสด. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และคุณภาพนักเรียน
ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านเก่าวิทยา จังหวัด
กาญจนบุรี. ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.

Appralla, Reifman; & Munsch. (2003, March). Cross-National Comparison of Attitudes
Toward Fathers and Mothers Participation in Household Tasks and
Childcare. *Sex Roles*. 48(5 – 6): Abstract.

Barbara Bush Foundation for Family Literacy. (1989). *First Teachers : A Family
Literacy Handbook for Parents (Policy-makers and Literacy Providers)*.
Washington , D.C.

- Browson, Christopher. (2002, April). Working Fathers Participation in Parenting : An Exploration of Dominant Discourses and Paternal Participation. *Dissertation Abstracts International Section A : Humanities & Social Sciences*. 62(9 – A) : Abstract.
- Davis, Jo. (1997, September). *Mountain Pointe High School Parent, Teacher and Administrator Perceptions Regarding Parent Participation in Decision – Making*. 58(3): Abstract. Northern Arizona University.
- Defur, Sharon H. ; Allen, Mary. ; & Getzel, Elizabeth E. (2001). Participation in the Transition Planning Process. *Career Development for Exceptional Individuals*. 24(1): Abstract.
- Fantuzzo, John ; Tighe, Erin ; & Childs, Stephanie. (2000, Jun). Family Involvement Questionnaire : A Multivariate Assessment of Family Participation in Early Childhood Education. *Journal of Educational Psychology*. 92(2): Abstract.
- Feuerstein , Abc. (2000, September – October). School Characteristics and Parents. Involvement : Influences on Participation in Children's Schools. *Journal of Educational Research*. Abstract.
- Fiora MacLaud. (1989). *Parents and Schools : The Contemporary Challenge*. London: The Falmer Press.
- Fletcher, R. (1996). *The Family and Marriage in Britain*. Harmonds Worth: Penguin.
- Gorard ; et al. (1998). *Family Influences on Participation in Lifelong Learning Attens of Participation in Adult Education and Training*. Working Paper. 15: Abstract.
- Gordon, Clarice Barrett. (1998, July). Parent Participation in Elementary Special Education for Children with Emotional and Behavioral Problems. *Simmons College School of Social Work*. 59(1): Abstract.
- Herbert, Lavoie.; & Parent. (2002, Jun). An Assessment of Outcomes Following Parents Participation in a Chaid Abuse Prevention Program. *Violence & Victims*. 17(3): Abstract.
- Lachance, Marie J.; Legault, Frederic. ; & Bujold, Neree. (2000, December). Family Structure, Parent – Child Communication and Adolescent Participation in Family Consumer Task and Decisions. *Family and Consumer Sciences Research Journal*. 29(2): Abstract.
- Lack, Janet S. (1997, September). *Parent Participation and Student Persistence in Small Colleges*. Abstract. The University of Nebraska- Lincoln.

- Lau, Yuk king. (2002, July). Nonresident Parents' Participation in Post – Divorce Co – Parenthood in Hong Kong : Its Determinants and Impact on Children's Self – Esteem (China). *Dissertation Abstracts International Section A : Humanities & Social Science*. 63(1-A): Abstract.
- Lillard, P.P. (1972). *Montessori : Modern Approach*. New york: Scohocken Book .
- Mutua , N. Kagendo. (2001, Jun). Importance of Parents' Expectation and Beliefs in The Educational Participation of Children with Mental Retardation in Kenya. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*. 36(2): Abstract.
- Plunge, Michele Marie. (1998, November). *The Efficacy of Self – administered Videotapes for Increasing Parent Participation During Individualized Educational Program Meetings*. 59(5): Abstract. The University of Wisconsin.
- Reissmer, Laura A. (1994, March). *A Read Aloud Program that Encourages Parent Paticipation in Schools*. Abstract.
- Scheinberg, Cynthia Ann. (1999, May). *The Impact of Parent Participation in Sex Education on Adolescent Sexual Knowledge, Attitudes, Locus of Control and Behavior*. 59(11): Abstract. Pacifica Graduate Institute.
- Schock, Angie Marie. (2002, July). Father Participation in Family – based Programming : The Sample Case of a Program Targeting at - Risk Adolescents. *Dissertation Abstracts International Section A : Humanities & Social Sciences*. 63(1 – A): Abstract.
- Serico, Joseph G. (1998). *School Advisory Councils : A Case Study of Parent Participation in Decision-Making*. 59(10): Abstract. Temple University.
- Turbiville, Vicki P. ; Marguis, Janet G. (2001). Father Participation in Early Education Programs. *Topics in Early Childhood Special Education*. 21(4): Abstract.
- U.S. District of Columbia. (1994, December). Early Childhood Programs : Parent Education and Income Best Predict Participation. *Report to The Chairman, Subcommittee on Children, Family, Drugs and Alcoholism, Committee on Labor and Human Resources*. Abstract.
- Walker, Thomas. (1993). Increasing the Participation of Parents of Elementary School Students in Parent Education Activities Through Development and Implementation of an Alternative Delivery System. *Ed.D. Practicum Report*. Abstract. Nova University.

- Wang, Margaret C. ; Geneva, D.; Haertel,; & Herbert J. Walberg. (1993 – 1994, December – January). What Helps Students Learn?. *Education Leadership*. 51(4): 74 – 79.
- Whitaker, Mary Fassnacht. (1997, January). *An Evalvation Study of a Strategy Intervention to Increase Student Self-Advocacy and Parent Participation Through Student-Parent/teacher Conferences*. 57(17): Abstract. University of Kansas.
- Will, C.D.; & William, H.S. (1957). *Living in the Kingdergarten*. Chicago: Follett Publishing Company.
- Wright, Dee-ann. et al. (1999, December). Family-child Engagement in Literacy Activities : Changes in Participation Between 1991 and 1943. *National Center For Education Statistics, Statistics in Brief*. Abstract. U.S.; Distract of Columbia.
- Yanguas, Josie.; & Rollow, Sharon G. (1996). The Rise and Fall of Adversarial Politics In the Context of Chicago School Reform : Parent Participation in a Latino School Community. *Office of Educational Research and Improvement (ED)*. Abstract. Washington, D.C.
- Zuniga, Cecilia Lorraine. (1998, November). *Hispanic Parent Participation in School Activities and the Relationship to Student Success*. 59(15): Abstract. The University of Wisconsin.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการดำเนินการวิจัย

แผนการดำเนินการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กิจกรรมที่ทำ	ปี พ.ศ. 2547										ปี พ.ศ. 2548											
	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.		
1. เขียนเค้าโครงปริญญานิพนธ์ฉบับร่างและกรรมการควบคุมตรวจเค้าโครงฉบับร่างและปรับปรุง																						
2. เสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์																						
3. ปรับปรุงแก้ไขและส่งเค้าโครงฉบับแก้ไข																						
4. สร้างเครื่องมือและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนำไป Try out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง																						
5. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของร่างรูปแบบ																						
6. ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยสนทนากลุ่ม																						
7. สรุปผลการวิจัย																						
8. เขียนรายงานการวิจัยเสนอกรรมการควบคุมพิจารณาชี้แนะเพื่อแก้ไข																						
9. สอนปากเปล่าและปรับปรุงแก้ไขตามมติกรรมการ																						
10. ส่งปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์																						

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. นางสาวประทุม เข้มวิลาศ ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาณีเวศน์ กรุงเทพมหานคร
2. นายทศพร ดำรงรัตน์ ศึกษาพิเศษ 9 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. นางรัตติกาล ศรีณยศสุนทร ศึกษาพิเศษ 9 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. นางสาวมาศวิมล รักบ้านเกิด ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
5. ดร.มารศรี สุธานี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ผศ.ดร.นภาพร สิงห์ดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
7. ผศ.ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนากุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
8. รศ.ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๙ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม (ฝ่ายประถม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปริศนาพร อินทนิลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจักษ์ศิลปาคม รองศาสตราจารย์วรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประทุม เข็มวิลาส เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางปริศนาพร อินทนิลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษานโยบาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจจนึก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางรัตติกร ศรีณขสุนทร ศิษยานิเทศก์ 9 นายทศพร ดำรงรัตน์ ศิษยานิเทศก์ 9 และ นางสาวมาสวิมล รักบ้านเกิด ผู้อำนวยการกองวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดค่อนิติด โทรศัทพ์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร สิงห์หัตถ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภากรณ์ ภู่วัฒนากุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

บันทึกข้อความ

310

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1/๕๖๗

วันที่ ๔ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์กุลยา ดันติผลาชีวะ และ อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจจนึก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร สิงห์หัตถ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภากรณ์ ภูวัฒนากุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

๒ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนีก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางรัตติกาล ศรีนัยสุนทร ศิษยานิเทศก์ 9 นายทศพร คำรงรัตน์ ศิษยานิเทศก์ 9 และ นางสาวมาสวิมล รักบ้านเกิด ผู้อำนวยการกองวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

๒ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ (ฝ่ายประถม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม รองศาสตราจารย์วรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังละพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประทุม เข้มวิลาส เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

บันทึกข้อความ

315

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1/๕๖๖

วันที่ ๙ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิตยระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลนิสิตปริญญาเอก

นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ทำงาน : โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) (02) 9887138 ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่

บ้าน : 24/50 ลาดพร้าว 53 (โชคชัย 4 ซอย 22) เขตลาดพร้าว กทม.

10230

โทรศัพท์ (บ้าน) (02) 53993668 (01) 7921651

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการดำเนินการในขั้นนี้ เป็นการเชิญผู้เชี่ยวชาญ ให้พิจารณาความเป็นไปได้ ความสอดคล้องของร่างรูปแบบ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งได้จัดทำเป็นแบบสอบถามความสอดคล้องของร่างรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัย จะขอความกรุณาให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาแบบสอบถาม เพื่อจะนำความคิดเห็นของท่านมาประกอบการสร้างรูปแบบให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นก่อนจะนำไปสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครองต่อไป

แบบสอบถามนี้ เป็นเครื่องมือในการประเมินความสอดคล้อง หรือเป็นตัวแทนเป็นกรอบแนวทางในการพิจารณาร่างรูปแบบ ซึ่งจะมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้
- ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จของรูปแบบ

ผู้วิจัยตระหนักดีว่า ท่านมีภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก แต่ความเห็นของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะทำให้งานวิจัยชิ้นนี้มีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป จึงใคร่ขอรบกวนเวลาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาพิจารณาแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้

(นางปรีดาพรรณ อินทิมลศรี)

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดระบุความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

ถ้าเห็นว่าย่อดคล้อย หรือเป็นตัวย่อดนมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ถ้าเห็นว่าย่อดคล้อย หรือเป็นตัวย่อดนมาก ให้ 4 คะแนน

ถ้าเห็นว่าย่อดคล้อย หรือเป็นตัวย่อดนปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ถ้าเห็นว่าย่อดคล้อย หรือเป็นตัวย่อดนน้อย ให้ 2 คะแนน

ถ้าเห็นว่าย่อดคล้อย หรือเป็นตัวย่อดนน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้ 1. หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม 3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 5. บทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์ประกอบที่ 1 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย 1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ 1.1 โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำงานร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1.2 จัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาท และเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ตลอดจนแบ่งสรรเวลาเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสม						
1.3 ส่งเสริมผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร เข้ามาช่วยงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแลนักเรียน และพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ						
1.4 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์ เก็บข้อมูลและเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน						
1.5 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครมาร่วมให้ข้อเสนอแนะ และร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรมกับตัวแทนครู ผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน						
1.6 มีทะเบียนโทรศัพท์ของผู้ปกครองทุกคนในห้องเรียน ในโรงเรียนเพื่อครูสามารถติดต่อผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียนหรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือรายงานพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อให้อาสาสมัคร ผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรมให้ความรู้ โดยผู้บริหาร หรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม						
1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการทุกชุดของโรงเรียน						
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้แก่						
2.1 โรงเรียนจัดทำสัญญา ข้อตกลงร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน						
2.2 สิ่งที่จะระบุในสัญญา มีดังนี้						
2.2.1 มาตรฐานที่โรงเรียนมุ่งหวัง และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน						
2.2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนไปโรงเรียนสม่ำเสมอและตรงเวลา						
2.2.3 หากเกิดปัญหาขาดเรียนขึ้น ผู้ปกครองต้องช่วยเหลือกับทางโรงเรียน						
2.2.4 ผู้ปกครองให้การสนับสนุนกับโรงเรียนในการส่งเสริมรักษาสุขภาพ รักษาวินัย และพฤติกรรมที่ดีงามของนักเรียน						
2.2.5 ติดตามการทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งโรงเรียนมอบให้ตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาและทักษะด้านต่างๆ ของนักเรียน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.2.6 ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามพันธสัญญา โดยการฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัยหือตัดชื่อออก						
2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ ผู้ปกครองมีสิทธิในการเข้าพุดคุยเสนอแนะกับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารที่ดูแลการศึกษาระดับสูงต่อไป						
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม มีดังนี้						
2.1 เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่						
2.1.1 มุ่งส่งเสริมให้พ่อแม่ดูแลลูกตั้งแต่ในครรภ์และดูแลอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ให้พัฒนาการตามวัย						
2.1.2 มุ่งป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข						
2.1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล						
2.2 เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ได้แก่						
2.2.1 มุ่งสร้างสรรค์บทบาทผู้ปกครอง ซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียน						
2.2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน						
2.3 เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่						
2.3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา						
2.4 เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่						
2.4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียนและชุมชน						
2.4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน						
องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้						
3.1 แบบเป็นทางการ ได้แก่						
3.1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา						
3.1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู						
3.1.3 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน						
3.1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสม ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน						
3.2 แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่						
3.2.1 ผู้ปกครองแต่ละบุคคล ดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับเอกสารระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3.2.2 ผู้ปกครองแต่ละบุคคลดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรมและการเรียนของบุตรหลาน						
3.2.3 ผู้ปกครองแต่ละบุคคล เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือตามแต่โอกาสและความพร้อม						
3.2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มไม่เป็นทางการ ปรึกษาช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจและความพร้อม						
องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะดังนี้						
4.1 ร่วมตัดสินใจ ได้แก่ - ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียน						
4.2 ร่วมดำเนินการ ได้แก่ - ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ						
4.3 ร่วมในการประเมินผล ได้แก่ - ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้ว ของโรงเรียนเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้ 5.1 ด้านวิชาการ ได้แก่ 5.1.1 การวัดผลทั้งความรู้และปฏิบัติให้โรงเรียนจัดทำเป็นเอกสาร ให้ผู้ปกครองรับทราบ เพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์						
5.1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน						
5.1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างบางช่วงเข้าร่วมช่วยเหลือคุณครูในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน						
5.1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือช่วยเหลืองานวิชาการอื่น ๆ						
5.1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียนหรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกัน เข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียนการสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่นหรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต						
5.1.6 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเพื่อลูกรักให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน และแก้ไขปัญหาาร่วมกันอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง						
5.1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่านและมีมุมหนังสือภายในบ้าน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
5.1.8 ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ครูประจำชั้น ได้เยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริงและส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งแก้ไขปัญหาาร่วมกันอย่างเหมาะสม						
5.1.9 จัดนิทรรศการสรุปผลงานทางวิชาการของนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้ปกครองได้ชื่นชมผลงานของบุตรหลานตนเองและร่วมประเมินผลงานของผู้อื่น						
5.1.10 โรงเรียนให้การยกย่องเชิดชูแก่ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนทำดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่องผู้ปกครอง หรือชื่นชมผู้ปกครองด้วย						
5.2 ดำรงงบประมาณ ได้แก่ 5.2.1 ผู้บริหาร คุณครู และเครือข่ายผู้ปกครองร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ใช้งบประมาณร่วมกัน						
5.2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และสายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครองระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม						
5.2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองคิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน						
5.2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาของบุตรหลาน						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
5.2.5 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละกำลังกาย ตามแต่โอกาสและความเหมาะสมมาช่วยเหลือซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ หรืองานอื่นๆ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของโรงเรียน						
5.2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ประสานงานของความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือหน่วยงานต่างๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละกำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ตามโอกาสที่เหมาะสม						
5.2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็นกรรมการของแต่ละฝ่ายในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกัน						
5.2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกันกับผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้านรายรับ – รายจ่ายของการจัดกิจกรรมหารายได้						
5.2.9 ให้ผู้ปกครองและตัวแทนผู้บริหารหรือครูเป็นกรรมการร่วมประเมินผล สรุปรายงานการใช้จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และรายงานข้อมูลให้คณะครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ						
5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่						
5.3.1 โรงเรียนควรมีห้องสำหรับผู้ปกครองหรือ มุมผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน						
5.3.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียน หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติงานดี มีวินัยมีคุณภาพ เพื่อมอบเกียรติบัตร หรือรางวัลยกย่อง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
5.3.4 รางวัลที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปี ผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันจัดหา หรือจัดทำเป็นเกียรติบัตรลงนามร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง						
5.3.5 โรงเรียนสำรวจความสามารถ ความถนัดของผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนพัฒนาให้เป็นอาสาสมัครนำความรู้ทักษะมาถ่ายทอดแก่ ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนต่อไป						
5.3.6 โรงเรียนให้การยกย่อง บุคลากร ในโรงเรียน หรือผู้ปกครองที่เสียสละในด้านต่างๆ แก่โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็น ถ่ายทอดประกอบและนำไปประชาสัมพันธ์ โดยการจัดบอร์ดและลงวารสารของโรงเรียนเพื่อ เผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ						
5.3.7 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับ ผู้ปกครอง ที่เข้ามาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์ อันดีต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน						
5.3.8 ขอความร่วมมือผู้ปกครองให้เข้า รับการอบรมที่โรงเรียนจัดอบรม ด้านความรู้ ต่างๆ เพื่อการดูแลเด็กและอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อชีวิตประจำวันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อ ส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง						
5.3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชม ผลงานและความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งาน รวมใจช่วยเยาวชน งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
5.4 ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ 5.4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผน ปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้ เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุคลากร และ ร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่อไป						
5.4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือแสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุคลากรในใบ ตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง						
5.4.3 ผู้ปกครอง ช่วยดูแลส่งเสริม กิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้						
5.4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็น คณะกรรมการดูแลด้านความปลอดภัยของอาคาร สถานที่และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายใน โรงเรียน						
5.4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลของนักเรียนกับทาง โรงเรียน ได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียน ในการนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป						
5.4.6 โรงเรียนมีบริการด้านเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารโรงเรียน ให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง หรือให้ผู้ปกครองได้เสนอความคิด บทความที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองและ นักเรียน						
5.4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร คอย บริการนักเรียนร่วมกับคุณครู เช่น ดูแลการ รับประทานอาหารกลางวัน และบริการอื่น ๆ						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
5.4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก และผู้ใหญ่ หรืออื่นๆ มาช่วยแนะแนวหรือเป็นวิทยากร เพื่อบริการให้ความรู้ผู้ปกครองและนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม						
5.4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการดำเนินงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ร่วมจัดมุมหนังสือในห้องเรียนของบุตรหลานหรือมุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น						
5.4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน และรายงานการปฏิบัติกิจกรรมของบุตรหลานที่บ้านแก่โรงเรียนทราบทุกครั้งที่โรงเรียนขอความร่วมมือ						
5.4.11 ผู้ปกครองร่วมกันประเมินผลสุขภาพและอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหารเช้า การดูแลสุขภาพและอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน						
5.4.12 ผู้ปกครอง เสียสละทุนทรัพย์หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียน บุคลากรในโรงเรียน						
5.4.13 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น สัปดาห์ป้องกันโรคฟัน กิจกรรมออกกำลังกายหรือกิจกรรมร้องเพลงเพื่อสร้างความสุข เป็นต้น						
5.4.14 โรงเรียนมีห้องสื่อเพื่อการเรียนรู้เพื่อบริการแก่ผู้ปกครองได้เข้ามาศึกษา หรือเยี่ยมกลับบ้าน เพื่อผู้ปกครองจะได้พัฒนาตนเองและมีโอกาสใกล้ชิดบุตรหลานในโรงเรียนมากขึ้น						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้						
1. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร						
2. ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แก่บุคลากรในโรงเรียน						
3. จัดให้มีงบประมาณ วิจัยติดตามผล อย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของแต่ละโรงเรียน						
4. ยกย่องให้ขวัญกำลังใจแก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
5. เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้แพร่หลาย						
ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ						
1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ทักษะในการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์ซึ่งจะเป็นแกนนำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม						
2. ผู้บริหารมีเทคนิคในการจูงใจ เทคนิคในการแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจและร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง						
3. กรรมการโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						

ภาคผนวก ง

รายนามโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

รายนามโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนา เครื่องมือการวิจัย

ในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามนั้นได้นำไปทดสอบใช้กับ
ผู้บริหารโรงเรียน ครูและประธานเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนคาริอุปถัมภ์
2. โรงเรียนสุเหร่าลำแขก
3. โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม
4. โรงเรียนคลองสอง
5. โรงเรียนสังฆประชาอนุสรณ์
6. โรงเรียนบ้านเจียรดับ
7. โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์
8. โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนเรศวร)
9. โรงเรียนวัดลำด้อยตั้ง
10. โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร

ที่ ศธ 0519.12/12 / ๖5

บัณฑิตวิทยาลัย 333
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคาริอุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มีคีย์ 01-7921651

๑ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าลำแขก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ธันวาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจฉิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

๑ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคลองสอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

๙ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม รองศาสตราจารย์ครุพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

๗ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจียรดับ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/๑/๕๒

บัณฑิตวิทยาลัย 339
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปริดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปริดาวรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มีมือถือ 01-7921651

ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ตั้งกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

จ. ธันวาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลำด้อยดิ่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจฉิม รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอลความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/11 ๕๗๔

343

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และรายชื่อโรงเรียนในสังกัด

เนื่องด้วย นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร คอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานการศึกษา (กองวิชาการ โทร. ๐ ๒๔๓๗/๒๐๔๗ หรือ โทร ๓๔๑๕ โทรสาร ๐ ๒๔๓๗ ๒๐๔๗)

ที่ กท ๐๘๐๖/ ๓๘๑ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีหนังสือที่ ศร ๐๕๑๕.๑๒/๑๒๖๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ขออนุญาตให้นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตนี้ ตามรายชื่อที่แนบ ซึ่งรายละเอียดผู้วิจัยจะประสานกับทางโรงเรียนเป็นการภายในเอง

สำนักงานการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าการวิจัยนี้จะทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สมควรอนุญาต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวให้ความร่วมมือต่อไปด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

(นางสาวนระนอม เอี่ยมประยูร)

รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

รายชื่อโรงเรียน 99 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
1	ศูนย์รวมน้ำใจ	คลองเตย
2	วัดสุทธาราม	คลองสาน
3	บางชัน	คลองสามวา
4	วัดคูบ่อน	คลองสามวา
5	วัดบัวแก้ว	คลองสามวา
6	วัดสุทธิสะอาด	คลองสามวา
7	สุเหร่าคลองหนึ่ง	คลองสามวา
8	วัดโพธิ์ทอง	จอมทอง
9	วัดยายร่ม	จอมทอง
10	พระรามเก้า (กาญจนาภิเษก)	ห้วยขวาง
11	มัธยมประชานิเวศน์	จตุจักร
12	รัตนโกสินทร์สมโภชน์	จตุจักร
13	วัดเทวสุนทร	จตุจักร
14	วัดเสมียนนารี	จตุจักร
15	เสนานิคม	จตุจักร
16	คันนายาว	คันนายาว
17	วัดดอนเมือง	ดอนเมือง
18	วัดเวฬุวนาราม	ดอนเมือง
19	วิสุทธิศ	ดินแดง
20	สามเสนนอก	ดินแดง
21	เบญจมาบพิตร	ดุสิต
22	วัดราชผาติการาม	ดุสิต
23	วัดสมณานัมบริหาร	ดุสิต
24	นิมพลี	ตลิ่งชัน
25	วัดราษฎร์ฐาน	ตลิ่งชัน
26	นาหลวง	ทุ่งครุ
27	วัดปทุมवास	ทวีวัฒนา

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
28	คลองตันไทร	ทวีวัฒนา
29	วัดโพธิ์นิมิตร	ธนบุรี
30	วัดขุนจันทร์	ธนบุรี
31	วัดประดิษฐาราม	ธนบุรี
32	วัดมะลิ	บางกอกน้อย
33	วัดสุวรรณาราม	บางกอกน้อย
34	วัดนาคกลาง	บางกอกใหญ่
35	บ้านบางกะปิ	บางกะปิ
36	วัดเทพลีลา	บางกะปิ
37	วัดศรีบุญเรือง	บางกะปิ
38	วัดบึงทองหลาง	บางกะปิ
39	บางขุนเทียนศึกษา	บางขุนเทียน
40	วัดแสงดำ	บางขุนเทียน
41	คลองห้วยทราย	บางขุนเทียน
42	คลองพิทยาลงกรณ์	บางขุนเทียน
43	ไทรนิยมสงเคราะห์	บางเขน
44	บ้านคลองบัว	บางเขน
45	วัดไผ่เงินโชตนาราม	บางคอแหลม
46	วัดบางโคล่นอก	บางคอแหลม
47	วัดศาลาแดง	บางแค
48	บางไผ่	บางแค
49	วัดทองสุทธาราม	บางซื่อ
50	วัดมัชฌันติการาม	บางซื่อ
51	พระยามนธาตุฯ	บางบอน
52	วัดบางบอน	บางบอน
53	วัดศิริไอยสวรค์	บางพลัด
54	วัดสวนพลู	บางรัก
55	วัดหัวลำโพง	บางรัก
56	ประกาศวิทยา	บึงกุ่ม
57	พิชัยพัฒนา	บึงกุ่ม
58	แย้มจาดวิชานุสรณ์	บึงกุ่ม

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
59	วัดนวลจันทร์	ปทุมวัน
60	ปทุมวัน	ปทุมวัน
61	ปลุกจิต	ปทุมวัน
62	สวนลุมพินี	ปทุมวัน
63	วัดปทุมวนาราม	ปทุมวัน
64	วัดตะกั่ว	ประเวศ
65	อยู่เป็นสุขอนุสรณ์	ประเวศ
66	วัดติสฐานุการาม	ป้อมปราบศัตรูพ่าย
67	วัดไผ่ตัน	พญาไท
68	พูนสิน	พระโขนง
69	วัดธรรมมงคล	พระโขนง
70	วัดอินทรวินัย	พระนคร
71	วัดตรีทศเทพ	พระนคร
72	วัดมหาธาตุ	พระนคร
73	วัดราชบพิธ	พระนคร
74	วัดจันทร์ประดิษฐาราม	ภาษีเจริญ
75	วัดนิมมานรดี	ภาษีเจริญ
76	วัดจักรวรรดิ	สัมพันธวงศ์
77	วัดดอน	สาทร
78	วัดดอกไม้	ยานนาวา
79	มีนบุรี	มีนบุรี
80	วัดแสนสุข	มีนบุรี
81	สุเหร่าทรายกองดิน	มีนบุรี
82	ซอยแอนด์แนกซ์	สายไหม
83	ฤทธิยะวรรณาลัย	สายไหม
84	วัดติสสงสาราม	ราชเทวี
85	กิ่งเพชร	ราชเทวี
86	วัดสน	ราชบุรีบูรณะ
87	วัดหนองแขม	หนองแขม
88	วัดราชโกษา	ลาดกระบัง
89	วัดลานบุญ	ลาดกระบัง

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
90	เคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1	หลักสี่
91	วัดสามง่าม	หนองจอก
92	วัดสามัคคีธรรม	วังทองหลาง
93	สมโภชน์กรุงอนุสรณ์	สะพานสูง
94	เพชรถนนอม	ลาดพร้าว
95	วัดลาดปลาเค้า	ลาดพร้าว
96	วัดลาดพร้าว	ลาดพร้าว
97	เทพวิทยา	ลาดพร้าว
98	สุเหร่าสามอิน	วัฒนา
99	วัดปากบ่อ	สวนหลวง

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลนิสิตปริญญาเอก

นางปริตววรรณ อินทวิมลศรี

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ทำงาน : โรงเรียนวัดราชฎีราษฎร์บำรุง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) (02) 9887138 ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่
บ้าน : 24/50 ลาดพร้าว 53 (โชคชัย 4 ซอย 22) เขตลาดพร้าว กทม. 10230
โทรศัพท์ (บ้าน) (02) 53993668 (01) 7921651

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

เรื่อง

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้บริหาร โรงเรียน

ด้วยดิฉันนางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากท่านหรือผู้ช่วยผู้บริหาร ตัวแทนคณะครู และเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านหรือผู้ช่วยผู้บริหารได้กรุณาคอบแบบสอบถาม และแจกแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ให้กับตัวแทนครู และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ช่วยคอบแบบสอบถาม โดยในการแจกแบบสอบถามแต่ละฉบับจะมีชื่อประเภทของผู้คอบแบบสอบถามไว้ (สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง)ขอให้ช่วยแจกแบบสอบถามให้ตรงกับประเภทของผู้คอบ รวมทั้งสิ้น 3 ประเภท ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อสถานศึกษาทั้งสิ้นแต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้การศึกษาของประเทศมีคุณภาพต่อไป และเมื่อทางโรงเรียนของท่านได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้ง 3 ประเภทแล้ว ขอความกรุณาท่านดำเนินการส่งแบบสอบถามทั้งหมดใส่ซองซึ่งติดแสตมป์ พิมพ์ที่อยู่ไว้แล้ว กรุณาส่งกลับไปที่ โรงเรียน วัชรราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตหนองจอก ภายในกลางเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 นี้

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
เรื่อง
รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ท่าน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ในโรงเรียน และ ตัวแทนครูในโรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับประกอบวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยปรารถนาจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ กรุณาตอบคำถามด้วยตัวท่านเอง และไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยเท่านั้น และจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านเอง แต่จะมีความสำคัญและเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อไป
4. แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2** แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1** รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - ส่วนที่ 2** แนวทางการนำรูปแบบไปใช้
 - ส่วนที่ 3** เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ
 - ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้บริหารโรงเรียน)

คำชี้แจง โปรดตอบข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
☐ ตั้งแต่ 30 – 45 ปี
☐ สูงกว่า 45 ปี

3. วุฒิการศึกษา

- ☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน

- ☐ ตั้งแต่ 1 – 5 ปี
☐ ตั้งแต่ 6 – 10 ปี
☐ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี
☐ สูงกว่า 20 ปี

5. ขนาดของโรงเรียน

- ☐ ขนาดเล็ก (จำนวนน้อยกว่า 300 คน)
☐ ขนาดกลาง (จำนวนตั้งแต่ 300-1,000 คน)
☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนมากกว่า 1,000 คน)

6. โรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ☐ ระดับประถมศึกษา
☐ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

แบบสอบถามความคิดเห็นของตัวแทนครูในโรงเรียน
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลนิสิตปริญญาเอก

นางปริตาวรรณ อินทวิมลศรี

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ทำงาน : โรงเรียนวัดราชฎีราษฎร์บำรุง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) (02) 9887138 ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่

บ้าน : 24/50 ลาดพร้าว 53 (โชคชัย 4 ซอย 22) เขตลาดพร้าว กทม. 10230

โทรศัพท์ (บ้าน) (02) 53993668 (01) 7921651

เรื่อง

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน ตัวแทนครูในโรงเรียน

ด้วยดิฉันนางปริดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำลังอยู่ในช่วงของการเก็บรวบรวมข้อมูล ในฐานะที่ท่านเป็นประธานเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียนจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้และกรุณาส่งคืนทางโรงเรียนโดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะกรุณาได้

ข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับจะไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคลและผู้ตอบจะไม่ได้รับผลกระทบใดๆทั้งสิ้นจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ดังนั้นจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงให้ครบทุกตอนจกเป็นพระคุณยิ่ง

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางปริดาพรรณ อินทวิมลศรี)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับตัวแทนครูในโรงเรียน
เรื่อง
รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ท่าน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ในโรงเรียน และ ตัวแทนครูในโรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับประกอบวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยปรารถนาจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ กรุณาตอบคำถามด้วยตัวท่านเอง และไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยเท่านั้น และจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านเอง แต่จะมีความสำคัญและเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อไป
4. แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้
 - ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ตัวแทนครูในโรงเรียน)

คำชี้แจง โปรดตอบข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ ตั้งแต่ 30 – 45 ปี

☐ สูงกว่า 45 ปี

3. วุฒิการศึกษา

☐ อนุปริญญา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน

☐ ตั้งแต่ 1 – 5 ปี

☐ ตั้งแต่ 6 – 10 ปี

☐ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี

☐ สูงกว่า 20 ปี

5. ขนาดของโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก (จำนวนน้อยกว่า 300 คน)

☐ ขนาดกลาง (จำนวนตั้งแต่ 300-1,000 คน)

☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนมากกว่า 1,000 คน)

6. โรงเรียนเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ระดับประถมศึกษา

☐ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

แบบสอบถามความคิดเห็นของประธานเครือข่ายผู้ปกครอง
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลนิตินิพนธ์เอก

นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ทำงาน : โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) (02) 9887138 ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่

บ้าน : 24/50 ลาดพร้าว 53 (โชคชัย 4 ซอย 22) เขตลาดพร้าว กทม. 10230

โทรศัพท์ (บ้าน) (02) 53993668 (01) 7921651

แบบสอบถามสำหรับประธานเครือข่ายผู้ปกครอง

เรื่อง

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

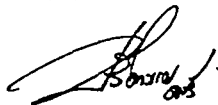
เรียน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง

ด้วยดิฉันนางปริดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำลังอยู่ในช่วงของการเก็บรวบรวมข้อมูล ในฐานะที่ท่านเป็นประธานเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียนจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาคอบแบบสอบถามฉบับนี้และกรุณาส่งคืนทางโรงเรียนโดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะกรุณาได้

ข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับจะไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคลและผู้ตอบจะไม่ได้รับผลกระทบใดๆทั้งสิ้นจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ดังนั้นจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงให้ครบทุกตอนจักเป็นพระคุณยิ่ง

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางปริดาวรรณ อินทวิมลศรี)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับประธานเครือข่ายผู้ปกครอง
เรื่อง
รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ท่าน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ในโรงเรียน และ ตัวแทนครูในโรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับประกอบวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยปรารถนาจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ กรุณาตอบคำถามด้วยตัวท่านเอง และไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยเท่านั้น และจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านเอง แต่จะมีความสำคัญและเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อไป
4. แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้
 - ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
ในปัจจุบัน

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อาชีพ

☐

ข้าราชการ

☐

รัฐวิสาหกิจ

☐

ค้าขาย

☐

รับจ้าง

☐

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. อายุ

☐

ต่ำกว่า 30 ปี

☐

ตั้งแต่ 30 – 40 ปี

☐

ตั้งแต่ 41-50 ปี

☐

สูงกว่า 50 ปี

4. การศึกษา

☐

ระดับประถมศึกษา

☐

ระดับมัธยมศึกษา

☐

ระดับอุดมศึกษา

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. สถานภาพสมรส

☐

สมรส

☐

หย่าร้าง

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ระดับการศึกษาของบุตร

☐

ระดับประถมศึกษา

☐

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

☐

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

7. รายได้ของครอบครัวโดยประมาณ (บาทต่อเดือน)

☐

ต่ำกว่า 5,000

☐

ตั้งแต่ 5,000 – 15,000 บาท

☐

15,001 – 20,000 บาท

☐

ตั้งแต่ 20,001 บาท ขึ้นไป

8. สภาพครอบครัว

☐

เป็นครอบครัวใหญ่มีญาติพี่น้องผู้ใหญ่รวมอยู่ในบ้าน

☐

เป็นครอบครัวเล็กอยู่เฉพาะพ่อ แม่ ลูก

☐

เป็นครอบครัวเดี่ยวอยู่เฉพาะแม่และลูกหรือพ่อและลูก

☐

เป็นครอบครัวเดี่ยวนำเด็กมาอยู่ในความปกครอง

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 โปรดพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดระบุความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีความเป็นไปได้มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีความเป็นไปได้มาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีความเป็นไปได้น้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย 1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ 1.1 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน 1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมเผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครอง ต่อการพัฒนานักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.3 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามา ช่วยงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแล นักเรียน และพัฒนาโรงเรียน					
1.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียน สม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะ และร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรม กับตัวแทนครู ผู้ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน					
1.5 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไป เยี่ยมเยือนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วม กิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์ และเชิญชวน ให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร					
1.6 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อ การติดต่อ ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือ รายงาน พฤติกรรมเชิงบวก ของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ					
1.7 จัดตั้งศูนย์ครอบครัว ผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อให้อาสาสมัครผู้ปกครองได้มีโอกาสนแลกเปลี่ยน ความรู้ซึ่งกันและกัน และมีการอบรม ให้ความรู้ โดย ผู้บริหาร หรือวิทยากรรับเชิญ เพื่อกระตุ้นและพัฒนา ความรู้ ทักษะของผู้ปกครองให้สามารถช่วยเหลือได้อย่าง เหมาะสม					
1.8 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการ ฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ 2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกัน เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครอง ในสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน					
2.2 สิ่งที่จะระบุในสัญญา มีดังนี้ 2.2.1 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนและผู้ปกครองมุ่งหวัง ให้เกิดขึ้น					
2.2.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียน หรือสนับสนุนให้ไปโรงเรียน สม่ำเสมอ และตรงเวลา					
2.2.3 หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน					
2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนในชีวิตประจำวันตลอดเวลาทุกสถานที่					
2.2.5 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งโรงเรียนมอบให้ตามความเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนาและทักษะด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของนักเรียน					
2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่างร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครอง และพิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือตัดชื่อออก					
2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ ผู้ปกครองสิทธิในการเข้ามาพูดคุย เสนอแนะกับผู้บริหารโรงเรียน หรือ ผู้บริหารที่ดูแลการศึกษา ระดับสูงต่อไป					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม มีดังนี้					
2.1 เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่					
2.1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลและอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย					
2.1.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข					
2.1.3 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล					
2.2 เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ได้แก่					
2.2.1 มุ่งสร้างสรรคืบทบาทผู้ปกครอง ซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดนักเรียน					
2.2.2 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน					
2.3 เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่					
2.3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน					
2.3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา					
2.4 เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่					
2.4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพุดิเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน					
2.4.2 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้					
3.1 แบบเป็นทางการ ได้แก่					
3.1.1 เป็นกรรมการ โรงเรียน / สถานศึกษา					
3.1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู					
3.1.3 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
3.1.4 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
3.2 แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่					
3.2.1 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับ เอกสารระหว่างผู้ปกครอง และโรงเรียน					
3.2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน โดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนของบุตรหลาน					
3.2.3 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม หรือโครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือ ตามแต่โอกาส และความพร้อม					
3.2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกัน จากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีโอกาสพบปะกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มไม่เป็นทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจและความพร้อม					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะดังนี้ 4.1 ร่วมตัดสินใจ ได้แก่ - ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนา นักเรียนและโรงเรียน					
4.2 ร่วมดำเนินการ ได้แก่ - ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ	-				
4.3 ร่วมในการประเมินผล ได้แก่ - ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้ว ของโรงเรียนเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป					
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้ 5.1 ด้านวิชาการ ได้แก่ 5.1.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนา หลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน					
5.1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่าง บางช่วง เข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของ บุตรหลาน เช่น ช่วยจัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของ นักเรียนร่วมกัน					
5.1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความ สามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอด ความรู้แก่นักเรียนหรือ ช่วยเหลืองานวิชาการอื่น ๆ					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบ การวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดย โรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ ช่วยเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาบุตรหลานได้ตาม วัตถุประสงค์					
5.1.5 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียน หรือ สายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกัน เข้ามาช่วย เหลือด้านการเรียน การสอน เช่น ร่วมกันสอนด้าน ทักษะอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือให้ความรู้ที่จำเป็น ต่อชีวิต					
5.1.6 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่ โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้ เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ และแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกัน อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
5.1.7 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้ เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน รักการ เรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม					
5.1.8 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้น ได้มีโอกาส เยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริม การเรียนรู้ทั้งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างเหมาะสม					
5.1.9 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงาน ของบุตรหลาน และคนอื่น จากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
5.1.10 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่อง เชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่อง ผู้ปกครอง หรือ ชื่นชมผู้ปกครองด้วย					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.2 ด้านงบประมาณ ได้แก่ 5.2.1 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็น ของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทาง ให้ได้งบประมาณร่วมกัน					
5.2.2 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และ สายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครอง ระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลัง ความสามารถ และความพร้อม					
5.2.3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน					
5.2.4 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกัน จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่ เห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน					
5.2.5 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละ กำลังกาย ตามแต่โอกาสและความเหมาะสม มาช่วยเหลือซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ หรืองานอื่น ๆ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของโรงเรียน					
5.2.6 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือ หน่วย งานต่าง ๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสีย สละกำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ ตามโอกาสที่เหมาะสม					
5.2.7 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของ ผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็น กรรมการของแต่ละฝ่าย ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือกัน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.2.8 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกันกับผู้บริหารและตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ – รายจ่าย ของการจัดกิจกรรมหารายได้					
5.2.9 ให้ผู้ปกครอง และตัวแทนผู้บริหาร หรือครู เป็นกรรมการร่วมประเมินผล สรุปรายงานการใช้เงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และ รายงานข้อมูลให้คณะครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ					
5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ 5.3.1 ผู้ปกครองมีห้อง หรือมุมผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
5.3.2 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจหรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็น เพื่อส่งเสริม แก่ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน					
5.3.3 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อบรรเทาเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง					
5.3.4 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง					
5.3.5 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติ ความสามารถ ความถนัด เพื่อโรงเรียน จะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้ มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนต่อไป					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.3.6 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนในด้านต่างๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การมีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้รับทราบ					
5.3.7 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับ ผู้ปกครอง ที่เข้ามาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันสม่ำเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน					
5.3.8 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง					
5.3.9 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชมผลงานและความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานรวมใจช่วยเยาวชน , งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น					
5.4 ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ 5.4.1 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุคลากร และร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่อไป					
5.4.2 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง					
5.4.3 ผู้ปกครอง ช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.4.4 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความปลอดภัย ของอาคารสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน					
5.4.5 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูลส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป					
5.4.6 ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนบทความ ให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองและนักเรียน					
5.4.7 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร คอยบริการนักเรียนร่วมกับคุณครูเช่น ดูแลการรับประทานอาหารกลางวัน และบริการอื่น ๆ					
5.4.8 ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก และผู้ใหญ่ หรืออื่นๆ มาช่วยแนะแนว ให้ความรู้ ผู้ปกครองและนักเรียน ตาม โอกาสที่เหมาะสม					
5.4.9 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตรหลาน หรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น					
5.4.10 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผลสุขภาพ อนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ ที่บ้าน ให้แก่โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน					
5.4.11 ผู้ปกครอง เสียสละ ทุนทรัพย์ หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน					
5.4.12 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย หรือกิจกรรมสุขภาพฟัน เป็นต้น					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.4.13 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุด ของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือ หรือ สื่อต่างๆ กลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน					
ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้					
1. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร					
2. ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แก่บุคลากรในโรงเรียน					
3. โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน					
4. ขกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
5. เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้แพร่หลาย					
ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ					
1. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียน					
2. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่างๆ ที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน					
3. ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง					
4. กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาส และสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

*****ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี*****

ภาคผนวก ฉ

โครงการประชุมสัมมนาเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โครงการประชุมสัมมนา

เรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

หลักการและเหตุผล

ครอบครัวเป็นฐานสำคัญของชีวิต นอกจากครอบครัวจะถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมโดยสายเลือดแล้ว ยังดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตใหญ่ ทั้งตนเองได้ ดังนั้น พ่อแม่ผู้ปกครอง ย่อมรัก ดูแลและใกล้ชิดกับเด็ก มีความผูกพันกับเด็กมากที่สุด ครอบครัวไทยในอดีตเป็นแหล่งถ่ายทอดทางสังคม เป็นแหล่งให้เรียนรู้ด้านอาชีพและทักษะต่าง ๆ ให้คนรุ่นต่อไป รวมทั้งปลูกฝังค่านิยม คุณค่าของชีวิต ระเบียบ ข้อกำหนด ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ให้กับเด็กในครอบครัว ในชุมชนนั้น ๆ

ปัจจุบันนี้ บทบาทของครอบครัวและชุมชนในเรื่องการจัดการศึกษาได้ลดน้อยลง เปลี่ยนมาเป็นรัฐเข้ามาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลการศึกษาของชาติ และมอบอำนาจในการจัดการศึกษาให้แก่สถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ดังนั้นจึงเกิดการเหินห่างระหว่างครอบครัวและชุมชน เกิดการขัดขาดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำงานคนละส่วนกัน โรงเรียน สถานศึกษาก็มีบทบาทโดยตรงมีอำนาจเด็ดขาดทางการศึกษา ความเหินห่างระหว่างบ้าน และ โรงเรียนจึงเกิดขึ้น ทำให้พบปัญหาเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นมากมายในปัจจุบัน ซึ่งทำความหนักใจให้แก่โรงเรียน และผู้ปกครองตามมาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จะมีครอบครัวสภาวะเครียดมาก ซึ่งหมายถึงอยู่ร่วมกันแต่ขาดความสัมพันธ์กัน ทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ ห่างเหินกัน นอกจากนี้พบว่าครอบครัวในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มปล่อยลูกให้อยู่ตามลำพังมากขึ้น เนื่องจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้ปกครองต้องทำงานหนักขึ้น ส่งผลให้เด็กมีอาการซึมเศร้า และมีความวิตกกังวลสูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ดังนั้น จะเห็นว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้มีอิทธิพล ส่งผลต่อการเรียนรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของเด็กในครอบครัว ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ที่มีปัญหาที่จะมาจากครอบครัวที่มีปัญหา ดังนั้นการจัดการศึกษา การจัดประสบการณ์ชีวิตที่ดีแก่เด็กจึงมีใช้จัดขึ้นโดยครูในโรงเรียน แต่จะเกิดขึ้นได้โดยความร่วมมือของบ้าน ครอบครัว และ โรงเรียน

ปัจจุบันปัญหาด้านการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก และเยาวชนมีมากมาย ประเทศต่าง ๆ จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยเน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษาเป็นอย่างมาก มีความพยายามผลักดันกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่สนับสนุน เชื่อมโยง พ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน ทำงานร่วมกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ซึ่งต่างประเทศมีงานวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ เด็กที่พ่อแม่มีส่วนร่วมด้านการศึกษานอกจากจะประสบความสำเร็จด้านการเรียนแล้ว ยังมีพัฒนาการ ทักษะคิดทางบวกต่อตนเองด้วย

สำหรับประเทศไทย มีการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษา ปี พ.ศ.2542 และที่แก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งเน้นให้ความสำคัญของการให้ทุกส่วน มีส่วนร่วม พัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ตามมาตราที่ 8 ที่เน้นให้ครอบครัวซึ่งเป็นส่วนสำคัญของสังคม จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตราที่ 24 (6) ระบุว่า สถานศึกษาจะต้องประสานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับครอบครัวจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและมาตรา 58 ระบุให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

อย่างไรก็ตาม จากสภาพเป็นจริงในขณะนี้ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับโรงเรียนยังมีปัญหาหลายอย่าง เช่น ผู้ปกครองบางคนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนได้ แต่ยังมีความต้องการช่วยเหลือลูกๆ ในเรื่องการเงิน แต่ทำได้ยาก วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจ ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป คือมีทัศนคติไม่คิดต่อโรงเรียน มีปัญหาด้านการสื่อสาร หรืออาจไม่ได้รับการสนับสนุนจากที่ทำงาน หรือมีภาระงาน ไม่สามารถเข้าร่วมประชุม และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับโรงเรียน ที่บางครั้งโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินนโยบาย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และครูไม่มีเวลาในการทำงาน ไม่รู้วิธีการทำงานกับผู้ปกครอง ไม่มีความคุ้นเคยกับผู้ปกครอง โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อม ที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกลอยlakมีส่วนร่วม

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการปฏิบัติงานของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วม คือการขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ การมีภาระในการประกอบอาชีพ การไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง ส่วนปัญหาอุปสรรคด้านโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ได้กำหนดเป้าหมาย แผนการดำเนินงานของโรงเรียน ยังขาดการประสานงานกับระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของการศึกษา และมีโรงเรียนภายใต้การดูแลของรัฐ ตั้งอยู่ในทุกเขตพื้นที่ ซึ่งเปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 433 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษา.2547: 5) ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนมีหลายฐานะ ตั้งแต่ฐานะยากจน ปานกลาง และร่ำรวย จึงน่าที่จะเป็นตัวแทนของผู้ปกครองได้ และข้อมูลที่ได้รับครั้งนี้ น่าที่จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานครให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ได้อนุมัติให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รศ.ดร.เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม เป็นประธานกรรมการ และมี รศ.ดร.อรพรรณ พรสีมา ผศ.ดร.นิคม ดังคะพิภพ เป็นกรรมการ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการผู้ใหญ่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัย และยกร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแล้วเสร็จ การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไปคือการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันพิจารณา อภิปรายให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การประชุมสัมมนา

การสัมมนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนา (ร่าง) รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1. การนำเสนอความเป็นมาและขั้นตอนของการวิจัยของ (ร่าง) รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ (ร่าง) รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และเงื่อนไข / ข้อจำกัดของรูปแบบ
4. สรุปผลการประชุมสัมมนา

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย

1. นักวิชาการด้านครอบครัว สังคมและบริหารการศึกษา	3 คน
2. ผู้บริหารสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	2 คน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	2 คน
4. กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	5 คน
5. ครูโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร	3 คน
6. อาจารย์ที่ปรึกษา	1 คน
รวม	16 คน

สถานที่จัดประชุม

ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วัน เวลา ที่จัดประชุม

วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น.-16.30 น.

งบประมาณ

1. ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม	1,000 บาท
2. ค่ารูปและวีซีดี	200 บาท
3. ค่าเอกสารประกอบการสัมมนา และจัดส่งเอกสาร	500 บาท
4. ค่าม้วนเทป	300 บาท
5. ค่าของที่ระลึก	5,000 บาท
6. ค่าบำรุงสถานที่	1,000 บาท
รวมเป็นเงิน	8,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ปฏิบัติจริง
ต่อไป

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางปริดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น.- 16.30 น.

-
- 13.00 น. – 13.30 น. ลงทะเบียน
- 13.30 น. – 14.00 น. เริ่มประชุมเชิงปฏิบัติการ
- นำเสนอผลการวิจัย ประกอบด้วย
- ความเป็นมา และการดำเนินการวิจัย
 - (ร่าง) รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- โดย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี ผู้วิจัย
นิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 14.30 น. – 14.45 น. อาหารว่าง เครื่องดื่ม (บริการในห้องประชุม)
- 14.45 น.-16.00 น. เปิดอภิปราย ในประเด็นต่อไปนี้
- ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) รูปแบบในภาพรวม
 - ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ ของ
(ร่าง) รูปแบบ แต่ละส่วน ได้แก่
 1. หลักการแนวคิดของการมีส่วนร่วม
 2. วัตถุประสงค์
 3. ลักษณะการมีส่วนร่วม
 4. ระดับการมีส่วนร่วม
 5. บทบาทการมีส่วนร่วม
 - ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ ต่อการนำ (ร่าง) รูปแบบไปใช้
และเงื่อนไข / ข้อจำกัด ของ (ร่าง) รูปแบบ
- 16.00 น. – 16.30 น. สรุปผลการประชุมสัมมนา และมอบของที่ระลึก

รายนามผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น.- 16.30 น.

นักวิชาการด้านครอบครัว สังคม และบริหารการศึกษา

1. นายแพทย์ชยยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และพัฒนาการเรียนรู้
และรองประธานมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
2. ผศ.อภิญา เวชชัย คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เป็นผู้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
3. ดร.สุวรรณ นาคพนม อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหารสำนักการศึกษา ที่กำกับดูแลนโยบายการศึกษา กรุงเทพมหานคร

1. นายรัฐพล มีธนาถาวร ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียน

1. นางจิระพันธ์ สวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์
2. นางอมราพร ม่วงมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

เครือข่ายผู้ปกครอง

1. คุณอมรชัย ชัยรัตน์ ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชานิเวศน์
2. คุณจุฑามาศ ทิพย์รัตน์ กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชานิเวศน์
3. คุณกมล ขุนภาษี ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์
4. คุณสาวตรี สวัสดิ์ผล กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์
5. คุณสุพัตรา อินทนิสา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

ครู

1. อาจารย์สวัสดิ์ มากมณี อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประชานิเวศน์
2. อาจารย์พัชฎาพร ดั่งเงิน อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์
3. อาจารย์วัชรภรณ์ สีเหลือง อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

อาจารย์ที่ปรึกษา

1. รศ.ดร.เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม ประธาน
2. รศ.ดร.อรพรรณ พรสิมา กรรมการ
3. ผศ.ดร.นิคม ดังคะพิภพ กรรมการ

ภาคผนวก ข

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา
เรื่อง
รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

A MODEL FOR PARENTAL PARTICIPATION IN SCHOOL MANAGEMENT
IN SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี
นิสิตปริญญาคุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 เน้นความสำคัญให้ผู้ปกครองครอบครัว โรงเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของบุตรหลาน แต่การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองยังมีปัญหาอุปสรรค และยังไม่ได้รับความร่วมมืออย่างจริงจัง และเป็นรูปแบบต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหารูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษากับโรงเรียนที่มีรายละเอียดชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัย และได้ยกร่างรูปแบบแล้วเสร็จดังเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาฉบับนี้รวมทั้งจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้นี้ขึ้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่สร้างขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์และเหมาะสมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี

ผู้วิจัย

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

หลักการและเหตุผล

ครอบครัวมีหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกที่เกิดขึ้นใหม่ในครอบครัว โดยการเรียนรู้ระเบียบข้อกำหนด กฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ทำให้บ้านซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยและหน่วยทางสังคมอันเกิดจากการอยู่ร่วมกันของครอบครัว การแสดงบทบาทระหว่างกันและการสร้างบรรยากาศในบ้านล้วนมีผลกระทบต่อทุกคนในครอบครัว ครอบครัวจึงมีศักยภาพเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของมนุษย์ ในสังคมไทยนั้นครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของคนไทยมาก เริ่มตั้งแต่เด็กจนกระทั่งผู้ใหญ่ คนไทยนั้นจะผูกพันอยู่กับครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดาของตนจนแก่เฒ่าและอาจกล่าวได้ว่าครอบครัวไทยมีบทบาทสำคัญต่อจิตใจคนไทยมากกว่าที่ปรากฏในวัฒนธรรมอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุมาวินและเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม, 2524 : 8) ประเทศไทยในอดีตนั้น ครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา การอ่านการเขียน หนังสือ การงานอาชีพ การศึกษาศีลธรรม จริยธรรม ฯลฯ และในภายหลังบทบาทของครอบครัวและชุมชนในเรื่องการจัดการศึกษาได้ลดน้อยลงเปลี่ยนมาเป็นรัฐเข้ามาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลการศึกษาชาติ และมอบอำนาจในการจัดการการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาในระดับต่างๆ (อภิญา เวชชัย, 2544 : 127-128) ดังนั้นจึงเป็นการตัดขาดความสัมพันธ์ของสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน ความเห็นห่างระหว่างครอบครัว ชุมชน โรงเรียนเกิดขึ้นมากโดยลำดับ จนกลายเป็นการทำงานคนละส่วนกัน โรงเรียนมีบทบาทโดยตรง ดังนั้นทำให้โรงเรียนมีอำนาจเด็ดขาดทางการศึกษา

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาซึ่งโรงเรียนมีอำนาจเด็ดขาดแต่ฝ่ายเดียวทำให้มีปัญหามากมายในปัจจุบันนี้เช่นปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ปัญหาด้านจริยธรรม ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นมากมายในปัจจุบันนี้ว่ามีเด็กเรียน ดิคาเสพติดต่างๆ มีพฤติกรรมเกร มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะกัน มีพฤติกรรมทางเพศ มีพฤติกรรมที่หนีเรียน ใช้ยาเกินฐานะ ไปมั่วสุมในสถานที่ต่างๆ ที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์สม่ำเสมอ (มดิชน. 9 พ.ย. 2546 : 11-12 ; มดิชน. 10 พ.ย. 2546 : 12 ; สวัสดิ์ ประทุมราช. 2545 : 34) ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหนักใจ และบางทีก็จะทราบถึงพฤติกรรมหรือแก้ไขได้ก็สายเสียแล้ว ซึ่งปัญหาเยาวชนปัจจุบันนี้ ถูกระบุว่าสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีคุณภาพชีวิตสมรสไม่ดี ในงานวิจัยลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีคุณภาพชีวิตสมรสไม่ดี ในงานวิจัยลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานะเสี่ยง ซึ่งจากการที่ งามดา วณิชทานนท์และคณะได้ทำการศึกษากลุ่มนักเรียนประเภทแตกแยกและปกติในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,590 คน พบผลที่สำคัญว่า ในครอบครัวสภาวะเครียดมาก ซึ่งหมายถึงครอบครัวปกติที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกันแต่

ขาดสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอและห่างเหินกัน เป็นครอบครัวประเภทที่ส่งผลเสียต่อจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการศึกษาในทุกด้านมากที่สุด (งามดา วณินทานนท์. 2545 : 75)

นอกจากนี้จากการศึกษาผลกระทบของภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต่อเด็กและเยาวชนโดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพนักวิจัยพบว่าครอบครัวมีแนวโน้มปล่อยให้ลูกอยู่ตามลำพังมากขึ้นเนื่องจากบิดามารดาต้องไปหางานทำและจากการวิเคราะห์ระดับปัญหาการปรับตัวของครอบครัวที่ถูกกระทบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ พบว่าครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครมีปัญหาในเรื่องสมาชิกมีอารมณ์ซึมเศร้าและมีความวิตกกังวลสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆ (รจนา ภูไพบูลย์และคณะ. 2542 : 23) ดังนั้นจะเห็นว่าสถาบันครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรม หรือความประพฤติดีของเด็กรวมทั้งสถาบันอื่นใดทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะเด็กต้องอาศัยอยู่กับพ่อแม่เป็นระยะเวลานานและพ่อแม่มีหน้าที่อันสำคัญในการที่จะเอาใจใส่ดูแลและอบรมลูกของตนให้ผ่านพ้นไปสู่ความก้าวหน้าในชีวิตด้วยดี ซึ่งครอบครัวจะต้องทำหน้าที่เป็นแม่แบบ โดยจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก รวมทั้งให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ไม่ทอดทิ้ง สร้างความมีระเบียบและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดและความรู้สึก รวมทั้งยอมรับข้อผิดพลาดบางประการของเด็ก พ่อแม่นับว่าเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทักษะและพฤติกรรมของลูกอย่างมาก ซึ่งจากผลการวิจัยและข้อสรุปของนักวิชาการต่างๆ ได้ข้อสรุปว่าเด็กส่วนใหญ่ที่มีปัญหามาจากครอบครัวที่มีปัญหาหรือแตกแยก ดังนั้นจึงเป็นที่คาดหวังว่าพ่อแม่ จะมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างเด็กและเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาต่างๆ ได้ (พิมพ์ศิริ สิงห์แก้ว. 2541 : 44-48) ซึ่งปัญหาเหล่านี้นับวันจะเพิ่มขึ้นมากเป็นลำดับอย่างน่าตกใจและปัญหาจะเกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสม ซึ่งแฟลทเชอร์ (Fletcher, 1966 อ้างอิงใน นกนต ธรรมบวร. 2541 : 18) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาไม่ใช่สิ่งที่จัดขึ้นโดยครูในโรงเรียน หรือ โดยพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัวที่บ้าน แต่การศึกษาถือเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นโดยความร่วมมือของบ้านและโรงเรียน

ในปัจจุบันนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการศึกษามีมากมาย ประเทศต่างๆ จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยเน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา (Family Involvement in Education) เป็นอย่างมาก อย่างเช่น แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกา มีเป้าหมายในปี ค.ศ. 2000 ในด้านการศึกษาเน้นเป้าหมายอันดับแรกของชาติที่จะต้องดำเนินการโดยให้การสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยถือว่าการเชื่อมโยงที่สำคัญต่อการบรรลุถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสูง มีความพยายามผลักดัน โครงการต่างๆ ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา เช่น โครงการหุ้นส่วน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน (นกนต ธรรมบวร. 2541 : 31-32) นอกจากนี้ในประเทศอื่นๆ เช่น ในประเทศ สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนมีหลากหลายเช่นกัน เช่น ในประเทศสหราชอาณาจักร ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน 2 ระดับ คือ ระดับของการให้คำปรึกษา และ

ระดับร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและงานสำคัญของการบริหาร ในประเทศญี่ปุ่น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับเด็กและเยาวชน และมีส่วนร่วมในระดับการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ มีการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อให้บริการเสริมแก่พ่อแม่ เยาวชน ผู้สูงอายุ ในประเทศออสเตรเลีย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในวิชาหลักๆ ของหลักสูตรส่งเสริมให้ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม (อภิญา เวชชัย, 2544. 130-131)

ผลจากการปฏิรูปการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในประเทศต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของครอบครัว ในการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ด้านการศึกษามีประโยชน์ต่อความสำเร็จทางการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตของเด็กอีกด้วย โดยเด็กที่พ่อแม่มีส่วนร่วมด้านการศึกษา นอกจากจะประสบความสำเร็จด้านการเรียน กล่าวคือ ได้คะแนนดีมาโรงเรียนสม่ำเสมอ ทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดเวลา และมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูง ยังพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตนเองด้วย ดังที่ยูแมนสกี (Umansky, 1983 อ้างถึงใน นกนต ธรรมบวร. 2541 : 31) ซึ่งเป็นนักการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่เห็นความสำคัญของการศึกษาและมีการเตรียมเด็กสำหรับประสบการณ์ทางสังคมมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ไม่ให้ความสำคัญ สรุปได้ว่าปัจจุบันในประเทศต่างๆ ต่างเล็งเห็นความสำคัญของครอบครัวและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนแทบทั้งสิ้น และมีพยายามทุกวิถีทางที่จะผลักดันให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ได้

สำหรับประเทศไทย มีความมุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของระบบการศึกษา จึงมีการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นความสำคัญของการให้ทุกส่วนของสังคม มีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด โดยเริ่มจากบ้านคือพ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียน ครู อาจารย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนทุกคนในชาติต้องร่วมมือป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กในวันนี้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีคุณภาพมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศในอนาคต

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นภารกิจที่หลายฝ่ายต้องร่วมมือรับผิดชอบ ทำหน้าที่อย่างประสานสัมพันธ์กันโดยให้ทุกส่วนของสังคมมีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งระบุอยู่ในมาตราต่างๆ ของพระราชบัญญัติการศึกษานับนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. 2545 : 6-33) เช่น

มาตรา 8 ได้ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาเป็นการจัดเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตครอบครัวซึ่งเป็นส่วนสำคัญของสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 24(6) ระบุไว้ว่าสถานศึกษาจะต้องประสานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 29 ระบุไว้ว่า สถานศึกษาร่วมกับครอบครัวจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมความแข็งแรงของชุมชน

มาตรา 58 ระบุให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

สรุปได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้มุ่งเน้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ชุมชน ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาและให้ทำงานร่วมมือกันที่จะเป็นต้นแบบในการที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ

อย่างไรก็ตามจากสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในขณะนี้ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนยังมีปัญหาที่ว่า ผู้ปกครองบางคนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนได้ แต่ยังมีความต้องการช่วยเหลือลูกๆ ในเรื่องการเรียนรู้ ซึ่งทำได้ยากเนื่องจากวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ของครู ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือ การมีทัศนคติและประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน มีปัญหาด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร ตลอดจนไม่ได้รับการสนับสนุนจากสถานที่ทำงานให้ไปเข้าร่วมประชุม ร่วมอภิปรายในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน จึงทำให้ขาดโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไป ส่วนปัญหาของโรงเรียน คือ “ครู” ไม่มีเวลาในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และเห็นว่าผู้ปกครองไม่สนใจในการศึกษาของลูก โรงเรียนขาดความรู้ และความเข้าใจในการดำเนินนโยบาย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 5-6) นอกจากนี้แล้วโครงสร้างของครอบครัวในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการแตกแยกของครอบครัว ทำให้ครอบครัวจำนวนหนึ่งเป็นครอบครัวคนเดียว ครอบครัวที่มารดาหรือบิดาทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว อาจมีปัญหาเศรษฐกิจที่จะก่ออุปสรรคหรือให้เวลาเพื่อดูแลอบรม สั่งสอน ไม่เพียงพอ ขณะเดียวกันครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นและขาดปู่ย่าตายายในครอบครัว ที่ช่วยปลูกฝังสืบทอดค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ให้แก่เด็กดังที่เคยเป็นมาในสมัยก่อน (รุจา ภูโพนุลย์. 2542 : 25) ซึ่งถือว่าครอบครัวเป็นฐานอันสำคัญของการถ่ายทอดอบรม เลี้ยงดูเด็กในครอบครัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับเป็นอุปสรรคส่วนหนึ่งในการช่วยให้ครอบครัวมีความพร้อมที่จะส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เน้นความสำคัญให้ผู้ปกครองครอบครัว โรงเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน แต่พบว่ามีอุปสรรคอย่างมากในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับ โรงเรียนตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหารูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัด

การศึกษากับทางโรงเรียนที่มีรายละเอียดชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับประเทศไทย

การศึกษครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อให้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาแนวทางและวิธีดำเนินการที่มีประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อยวิเคราะห์ สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นรูปธรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารในโรงเรียน ถึงความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ไปใช้ในทางปฏิบัติและตรวจสอบรูปแบบที่สร้างขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อกรุงเทพมหานคร ในการนำรูปแบบที่ได้มาเป็นตัวแบบในการวางแผน และวางนโยบายของโรงเรียนในการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาของชาติ และยังสามารถเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนเขตอื่น ๆ ของประเทศได้ต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจากเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยทั้งใน – ต่างประเทศ ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา และศึกษาจากสภาพจริง ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ มาสร้างร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และจัดทำเป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบที่สร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา รูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ 8 คน และนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ จากประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียน กลุ่มละ 99 คน รวมทั้งสิ้น 297 คน ที่มีค่าความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบที่สร้างขึ้น จากนั้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล และปรับปรุงร่างรูปแบบที่สร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบรูปแบบ โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง จำนวน 10-15 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และรับฟังข้อเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุง และนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ต่อสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเข้าประชุมสัมมนา
และขออนุญาตใช้สถานที่ห้องประชุม

ที่ ศธ 0519.12/466

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๗ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจฉินีก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4666

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณะบดีคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจฉิม รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชาณีเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/ ~~file~~

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สุวรรณ นาคพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก รองศาสตราจารย์อรรถพรพรหม พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/1666

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจันปัจจนึก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน และ นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเข้าร่วมประชุมสัมมนา ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน และ อาจารย์พัชฎาพร ค้วงเงิน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/ 4๕๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน และ อาจารย์ วัชรภรณ์ สีเหลือง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียน ประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเข้าร่วมประชุมสัมมนา ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4๕๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

24 มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิเวศน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญ อาจารย์สวัสดิ์ มากมณี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเข้าร่วมประชุมสัมมนา ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4666

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอมรชัย ชัยรัตน์ ประธานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทนิลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจักษ์ศิลปาคม รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4666

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายกมล ขุนภานิ ประธานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทนิลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวตรี สวัสดิผล กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจฉนีก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ตั้งกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศธ 0519.12/4666

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางจุฑามาศ ทิพย์รัตน์ กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประชานิเวศน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนีก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังกะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

ที่ ศบ 0519.12/4๔๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวพัชรา อินทนิสา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการสัมมนา และกำหนดการสัมมนา

เนื่องด้วย นางปรีดาพรรณ อินทนิลศรี นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รองศาสตราจารย์อรพรรณ พรสีมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม ดังคะพิภพ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.31 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9887138 มือถือ 01-7921651

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตหนองจอก โทร.0-2988-7138
ที่ กท 5411.12 / 234 วันที่ 23 มิถุนายน 2548
เรื่อง ขออนุญาตใช้สถานที่ห้องประชุม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิเวศน์

ด้วย ข้าพเจ้า นางปรีดาธรรม อินทวิมลศรี นิติบัญญัติราชบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระหว่างดำเนินการงานวิจัยปริญญานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รศ.ดร.เทัญญา ประจวบปัจฉิม เป็นประธานกรรมการ รศ.ดร.อรพรรณ พรสีมา ผศ.ดร.นิคม ตั้งกะทิศ เป็นกรรมการ ในการนี้ขออนุญาตใช้สถานที่ห้องประชุม โรงเรียนประชานิเวศน์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนประมาณ 20 คน เข้าร่วมประชุมสัมมนา ในวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น.-16.30 น. และขออนุญาตระดมคณะครูบางท่าน ถูกร่วมเรื่อง การจัดเครื่องเสียง อุปกรณ์ เทคโนโลยี สถานที่ ฝ้าชั้ต้อนรับ และอาหารว่าง เครื่องดื่ม เช่น อาจารย์เชาวเรศ ชุมน อาจารย์กนก ขาญอาวษ อาจารย์อำไพ บุรณดิษฐ์ อาจารย์กฤษณา ชีระนังตุ เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณอย่างสูงมาในโอกาสนี้

(นางปรีดาธรรม อินทวิมลศรี)
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

ภาคผนวก ญ
แบบประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

แบบประเมิน

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

**แบบประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้					
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ประกอบด้วย 1. ส่งเสริมแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ 1.1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมเผยแพร่ความรู้ในด้านบทบาท และหน้าที่ความสำคัญของผู้ปกครอง ต่อการพัฒนานักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
1.2 จัดทำฐานข้อมูลผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อการติดต่อ ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา หากเด็กขาดเรียน หรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือ รายงานพฤติกรรม เชิงบวก ของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ					
1.3 สร้างความตระหนักว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีหน้าที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน					
1.4 ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยให้ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเข้ามา ช่วยงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อช่วยกันดูแล นักเรียน และพัฒนาโรงเรียน					
1.5 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในทุกโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
1.6 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียน สม่ำเสมอทุกเดือนแก่ผู้ปกครอง โดยเริ่มต้นจาก ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร มาร่วมให้ข้อเสนอแนะ และร่วมปรึกษาด้านการจัดกิจกรรม กับตัวแทนครูผู้ ประสานงาน และจัดทำเป็นจดหมายข่าวร่วมกัน					
1.7 จัดครูผู้ประสานงานของโรงเรียนไป เยี่ยมเยียนตามบ้านของผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วม กิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างสัมพันธ์ และเชิญชวน ให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลาน					
2. มีพันธะสัญญาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ 2.1 โรงเรียนและผู้ปกครองจัดทำสัญญาร่วมกัน เพื่อ แสดงถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครองใน สิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับนักเรียน					
2.2 สิ่งที่จะระบุในสัญญา มีดังนี้ 2.2.1 หากเกิดปัญหานักเรียนขาดเรียน ผู้ปกครอง และโรงเรียนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน					
2.2.2 ผู้ปกครองและโรงเรียนให้การส่งเสริม สุขภาพอนามัย รักษาระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่ดีของ นักเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกเวลาทุกสถานที่					
2.2.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองไปส่งนักเรียนหรือ สนับสนุนให้ไปโรงเรียน สม่ำเสมอ และตรงเวลา					
2.2.4 ผู้ปกครองและโรงเรียนจะต้องติดตามการ ทำการบ้าน และส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งโรงเรียนมอบ ให้ตามความเหมาะสม และความจำเป็น เพื่อพัฒนา และ ทักษะด้าน ต่าง ๆ ตามศักยภาพของนักเรียน					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
2.2.5 กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียน และผู้ปกครองมุ่งหวัง ให้เกิดขึ้น					
2.2.6 ถ้านักเรียนฝ่าฝืนวินัยของโรงเรียนอย่าง ร้ายแรง โรงเรียนจะต้องทำหนังสือแจ้งผู้ปกครอง และ พิจารณาร่วมกัน นักเรียนอาจถูกลงโทษทางวินัย หรือตัด ชื่อออก					
2.2.7 ถ้าโรงเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ระบุ ผู้ปกครองสิทธิในการเข้ามาพูดคุย เสนอแนะกับผู้บริหาร โรงเรียน หรือ ผู้บริหารที่ดูแลการศึกษาระดับสูงต่อไป					
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการมี ส่วนร่วม มีดังนี้					
1. เพื่อพัฒนาเด็ก ได้แก่					
1.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองป้องกันปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้นกับนักเรียนมากกว่าการแก้ไข					
1.2 มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของ นักเรียนตามความแตกต่างของบุคคล					
1.3 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลและอบรมเลี้ยงดู บุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้พัฒนาการตามวัย					
2. เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง ได้แก่					
2.1 มุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจ แนวทางปฏิบัติในครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และ พัฒนาบุตรหลานควบคู่กับทางโรงเรียน					
2.2 มุ่งสร้างสรรค์บทบาทผู้ปกครอง ซึ่ง เป็นครู คนแรกในชีวิตที่ใกล้ชิดกับนักเรียน					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
3. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่					
3.1 มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการช่วยเหลือโรงเรียน					
3.2 เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้บทบาทผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนา					
4. เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่					
4.1 ส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองในสายชั้นในโรงเรียน และชุมชนให้มีความสัมพันธ์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
4.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองประพฤติเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในโรงเรียน และชุมชน					
องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้					
1. แบบเป็นทางการ ได้แก่					
1.1 เป็นกรรมการโรงเรียน / สถานศึกษา					
1.2 เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู					
1.3 เป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือตามความต้องการ ความชำนาญและความเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
1.4 เป็นกรรมการในโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
2. แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่					
2.1 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม หรือ โครงการที่โรงเรียนขอความร่วมมือ ตามแต่โอกาส และความพร้อม					
2.2 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานโดยติดต่อพูดคุย / มาพบ สอบถามครูประจำชั้น เพื่อติดตามพฤติกรรม และการเรียนของบุตรหลาน					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
2.3 ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานตามปกติ และมีส่วนร่วม ร่วมกับโรงเรียน เฉพาะการตอบรับ เอกสารระหว่าง ผู้ปกครอง และโรงเรียน					
2.4 ผู้ปกครองรวมตัวกันจากความสัมพันธ์ ส่วนตัว มีโอกาสดพบปะกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่ม ไม่เป็น ทางการ ปรึกษา ช่วยเหลือบุตรหลานด้านการเรียน และ กิจกรรมของโรงเรียนตามความสนใจ และความพร้อม					
องค์ประกอบที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มี ลักษณะดังนี้ 1. ร่วมดำเนินการ ได้แก่ - ร่วมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยการร่วมมือ ร่วมกิจกรรมประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดผล สำเร็จ					
2. ร่วมตัดสินใจ ได้แก่ - ร่วมออกความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ร่วมวางแผนหาแนวทางในการพัฒนา นักเรียนและโรงเรียน					
3. ร่วมในการประเมินผล ได้แก่ - ร่วมคิด วิเคราะห์ในผลงานที่ได้ปฏิบัติแล้ว ของโรงเรียนเพื่อพัฒนางานและแก้ไขในครั้งต่อไป					
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี ดังนี้ 1. ด้านวิชาการ ได้แก่ 1.1 ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่ โรงเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมนี้ เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้ และแก้ปัญหานักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผลนักเรียน ทั้งด้านความรู้ และปฏิบัติโดยโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ช่วยเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาบุตรหลานได้ตามวัตถุประสงค์					
1.3 เครือข่ายผู้ปกครองและโรงเรียนยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนดี ประพฤติดี ให้ทำเกียรติบัตรยกย่องผู้ปกครอง หรือ ชื่นชมผู้ปกครองด้วย					
1.4 ผู้ปกครองได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลาน และคนอื่น จากการจัดนิทรรศการ สรุปลงานนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
1.5 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ โรงเรียนเพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน					
1.6 ผู้ปกครองให้ครูประจำชั้น ได้มีโอกาสเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเข้าใจสภาพจริง และส่งเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					
1.7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความเสียสละได้เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนหรือ ช่วยเหลืองานวิชาการอื่น ๆ					
1.8 ผู้ปกครองเครือข่ายแต่ละห้องเรียน หรือสายชั้น รวมกลุ่มผู้สนใจประเภทเดียวกัน เข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียน การสอน เช่น ร่วมกันสอนด้านทักษะอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิต					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
1.9 ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน รักการเรียนรู้ สิ่งต่างๆ ตามวัยที่เหมาะสม					
1.10 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มี เวลาว่างบางช่วง เข้าร่วม ช่วยเหลือครูในห้องเรียนของบุตรหลาน เช่น ช่วย จัดบอร์ดวิชาการ ผลงานของนักเรียนร่วมกัน					
2. ด้านงบประมาณ ได้แก่					
2.1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คิดวางแผน จัดกิจกรรมในการหารายได้ พัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริม การศึกษาของบุตรหลาน					
2.2 ในการปฏิบัติกิจกรรมหารายได้ของ ผู้ปกครอง ให้ผู้บริหารและตัวแทนครูได้ร่วมเป็นกรรมการของแต่ละ ฝ่าย ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือกัน					
2.3 ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมประชุม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบความจำเป็นของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ได้ งบประมาณร่วมกัน					
2.4 ให้ผู้ปกครอง และตัวแทนผู้บริหาร หรือครู เป็น กรรมการร่วมประเมินผล สรุปรายงานการใช้ จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และ รายงานข้อมูล ให้คณะ ครู ผู้ปกครองทั่วไปได้รับทราบ					
2.5 ให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมกันกับ ผู้บริหาร และตัวแทนครู ดำเนินการด้าน รายรับ – รายจ่าย ของ การจัดกิจกรรม หารายได้					
2.6 ผู้ปกครองเสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกัน จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่ เห็นว่าจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
2.7 ผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือ หน่วยงาน ต่าง ๆ ให้มาช่วยเหลือกิจกรรมในโรงเรียน โดยเสียสละ กำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ ตามโอกาสที่เหมาะสม					
2.8 เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้อง และ สายชั้น ร่วมกันหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้ปกครอง ระดมทุน เสียสละช่วยเหลือพัฒนาการศึกษาตามกำลังความสามารถ และความพร้อม					
2.9 ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัคร เสียสละ กำลังกาย ตามแต่โอกาสและความเหมาะสม มาช่วยเหลือซ่อมแซม วัสดุครุภัณฑ์ หรืองาน อื่น ๆ เพื่อช่วยประหยัด งบประมาณของโรงเรียน					
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่					
3.1 ผู้บริหาร คณะครู ให้การต้อนรับ ผู้ปกครอง ที่เข้ามาในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์อันดี ต่อกัน สม่่าเสมอ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน					
3.2 ผู้ปกครองที่เสียสละและทำประโยชน์ให้แก่ โรงเรียนในด้านต่างๆ ได้รับการประชาสัมพันธ์ เช่น การ มีหนังสือขอบคุณ หรือการเผยแพร่ในเอกสารให้ รับทราบ					
3.3 ผู้ปกครองได้รับความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ ชีวิตประจำวัน จากการประชุมหรือได้รับการอบรมอย่าง น้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครอง					
3.4 เครือข่ายผู้ปกครองแต่ละสายชั้น ร่วมกันจัด กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ได้มีโอกาสพูดคุย และชื่นชมผลงาน และความสามารถของทุกฝ่าย เช่น งานรวมใจช่วย เขาวงกต , งานวันรักโรงเรียน เป็นต้น					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
3.5 ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจหรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็น เพื่อส่งเสริม แก้ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน					
3.6 ผู้ปกครองมีโอกาสแนะนำตนเองกับทางโรงเรียนหรือได้เขียนประวัติ ความสามารถ ความถนัด เพื่อโรงเรียน จะได้รู้จักและสนับสนุนให้นำความรู้ มาถ่ายทอดแก่ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนต่อไป					
3.7 เกียรติบัตรที่จะมอบให้บุคลากรแต่ละปีที่ได้รับรางวัล ให้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและประธานเครือข่ายผู้ปกครอง					
3.8 ผู้ปกครองและโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาบุคลากรภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี มีวินัย เพื่อบรรเทาเกียรติบัตรยกย่อง สร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง					
4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่					
4.1 งานด้านการปกครองนักเรียน ผู้ปกครองตอบจดหมายหรือ แสดงความคิดเห็น และรายงานพฤติกรรมของบุตรหลาน ในใบตอบรับที่โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง					
4.2 ผู้ปกครอง ช่วยดูแลส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่โรงเรียนได้วางนโยบายไว้					
4.3 ให้ผู้ปกครองร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วมกันพัฒนาบุตรหลาน และร่วมกิจกรรมกับ โรงเรียนต่อไป					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
4.4 งานด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูล ส่วนตัวได้ครบถ้วน เพื่อสะดวกต่อทางโรงเรียนในการติดต่อ และนำไปพัฒนาการศึกษาต่อไป					
4.5 ผู้ปกครอง เสียสละ ทุนทรัพย์ หรือบริจาคอาหาร เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมสวัสดิการแก่นักเรียนบุคลากรในโรงเรียน					
4.6 ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลด้านความสวยงาม ความปลอดภัย ของอาคารสถานที่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน					
4.7 ผู้ปกครองร่วมบริการด้านงานห้องสมุด เช่น ร่วมบริจาคหนังสือ ในห้องเรียนของบุตรหลานหรือ มุมหนังสือที่บ้านให้ได้เรียนรู้ เป็นต้น					
4.8 ผู้ปกครองร่วมกันดูแลและประเมินผล สุขภาพอนามัยของนักเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ ที่บ้าน ให้แก่โรงเรียนทราบ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขร่วมกัน					
4.9 เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย หรือกิจกรรมสุขภาพฟัน เป็นต้น					
4.10 ปกครองได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนบทความ ให้ความรู้ในเอกสาร แผ่นพับหรือวารสารของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองและนักเรียน					
4.11 ผู้ปกครองมีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง เช่น ในห้องสมุด ของโรงเรียนและมีโอกาสยืมหนังสือ หรือสื่อต่างๆกลับบ้าน เพื่อพัฒนาตนเองและบุตรหลาน					

รายการ	เหมาะสม		เป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่	ได้	ไม่ได้	
ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้					
1. ผู้บริหารเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แก่บุคลากรในโรงเรียน					
2. เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้แพร่หลาย					
3. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร โรงเรียน กับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร					
4. ขกย่องให้ขวัญกำลังใจ แก่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
5. โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน					
ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ					
1. ผู้บริหารมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีเทคนิคในการจูงใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเข้าใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง					
2. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีจิตใจที่พร้อมและยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียน					
3. กรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาส และสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
4. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และคณะครู มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่างๆ ที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน					

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าประชุมสัมมนา

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชาภิเษก (ฝ่ายประถม) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น.- 16.30 น.

นักวิชาการด้านครอบครัว สังคม และบริหารการศึกษา

1. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และพัฒนาการเรียนรู้
และรองประธานมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
2. ศศ.อภิญญา เวชยชัย คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เป็นผู้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3. ดร.สุวรรณ นาคพนม อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหารสำนักการศึกษา ที่กำกับดูแลนโยบายการศึกษา กรุงเทพมหานคร

1. นางบุญเอื้อ ตันติวิท ผู้ประสานฝ่ายนิเทศภาคการศึกษา3 สำนักการศึกษา
ผู้บริหาร โรงเรียน

1. นางจิระพันธ์ สวัสดิ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมประชาภิเษก

2. นางอมราพร ม่วงมณี ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

เครือข่ายผู้ปกครอง

6. คุณอมรชัย ชัยรัตน์ ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชาภิเษก
7. คุณจุฑามาศ ทิพย์รัตน์ กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชาภิเษก
8. คุณกมล ขุนภายี ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมประชาภิเษก
9. คุณสาวตรี สวัสดิ์ผล กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมประชาภิเษก
10. คุณสุพัตรา อินทนิสา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

ครู

1. อาจารย์สวัสดิ์ มากมณี อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประชาภิเษก
2. อาจารย์พัชราพร ค้างเงิน อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนมัธยมประชาภิเษก
3. อาจารย์วัชรารักษ์ สีเหลือง อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม ประธาน

ภาคผนวก ฏ

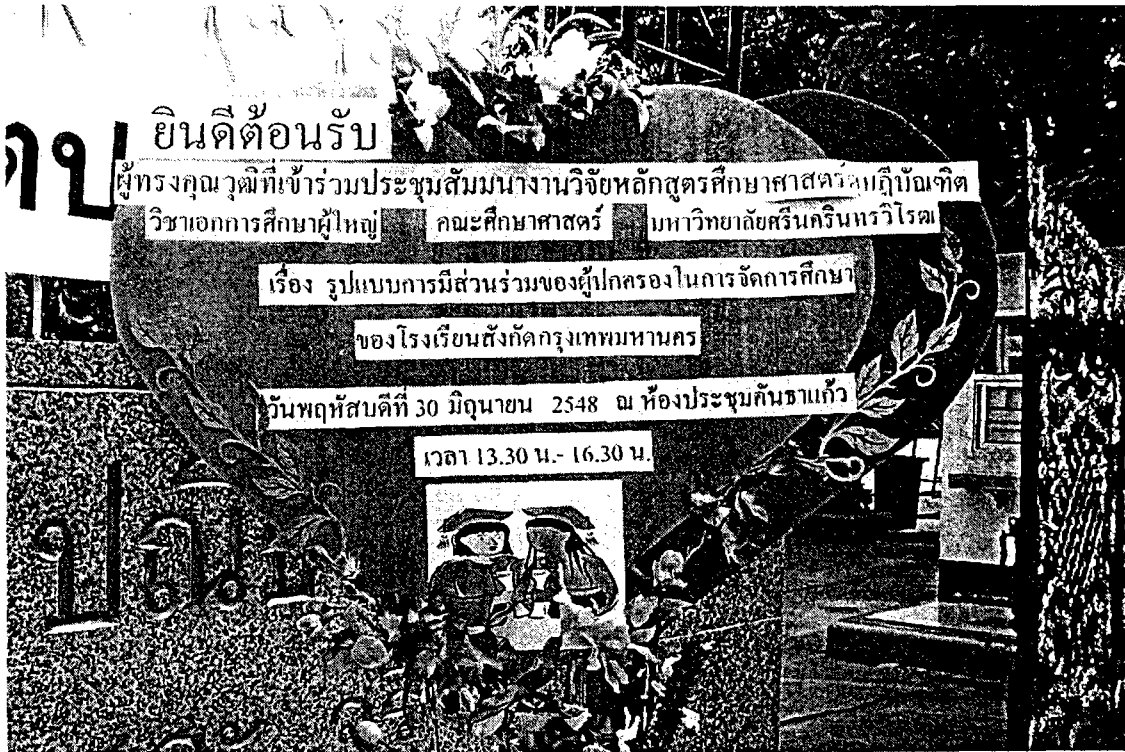
รายนามผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา

รายนามผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา

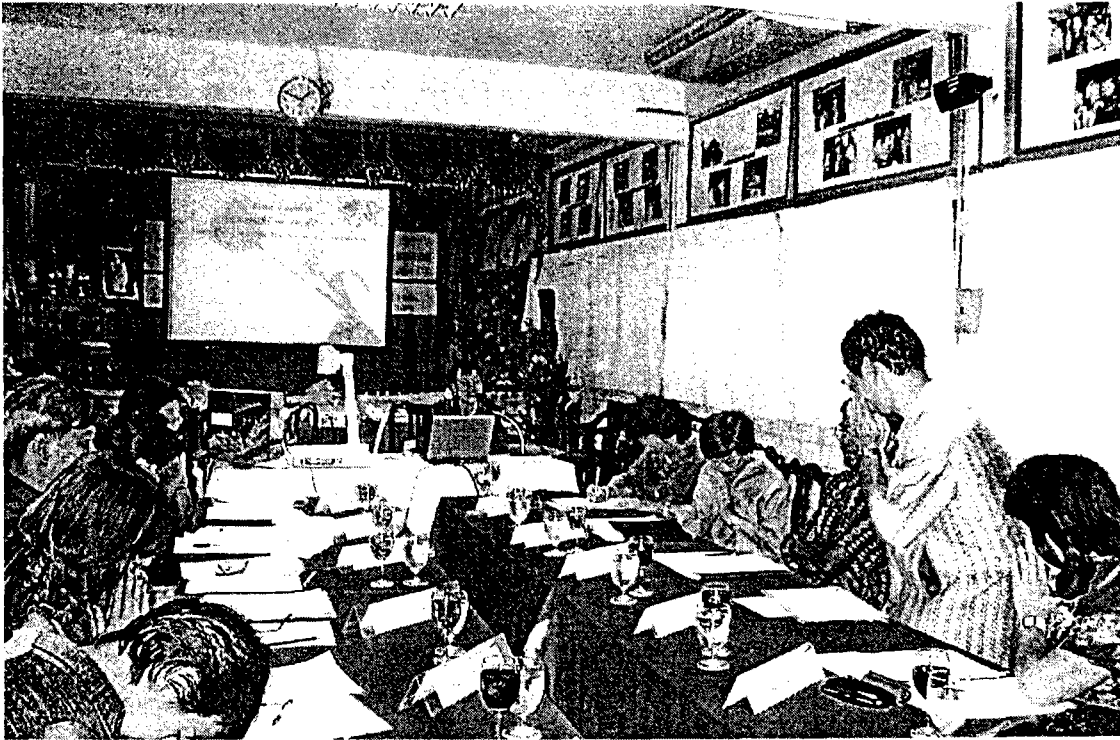
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชานิเวศน์ (ฝ่ายประถม) เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2548 เวลา 13.30 น.- 16.30 น.

ใบ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ลงนาม
วิชาการด้านครอบครัว สังคม และบริหารการศึกษา			
	นายแพทย์ชัชวาล วรศิริวัฒน์	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และพัฒนาการเรียนรู้	
	ผศ.อภิญา เวชชัย	คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	<i>อภิญา เวชชัย</i>
	ดร.สุวรรณ นาคพนม	อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ	<i>สุวรรณ</i>
บริหารสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่กำกับดูแลนโยบายการศึกษา			
เรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร			
	นางบุญเอื้อ ดันดิวิฑ	ผู้ประสานฝ่ายนิเทศภาคการศึกษา 3 สำนักการศึกษา กทม	<i>บุญเอื้อ</i>
บริหารโรงเรียน			
	นางจิระพันธ์ สวัสดิ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์	<i>จิระพันธ์</i>
	นางอมราพร ม่วงมณี	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม	<i>อมราพร</i>
ครอง			
	คุณอมรชัย ชัยรัตน์	ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชานิเวศน์	<i>อมรชัย</i>
	คุณจุฑามาศ ทิพย์รัตน์	กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชานิเวศน์	<i>จุฑามาศ</i>
	คุณกมล ขุนภายี	ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์	<i>กมล</i>
	คุณสาวตรี สวัสดิ์ผล	กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์	<i>สาวตรี</i>
	คุณสุพัตรา อินทนิสา	กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม	<i>สุพัตรา</i>
	อาจารย์สวัสดิ์ มากมณี	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประชานิเวศน์	<i>สวัสดิ์</i>
	อาจารย์พัชราพร ค้างเงิน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์	<i>พัชราพร</i>
	อาจารย์วัชรภรณ์ สีเหลือง	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม	<i>วัชรภรณ์</i>
รย์ที่ปรึกษา			
	รศ.ดร.เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม	ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา	<i>เพ็ญแข</i>

ภาพประกอบจากการจัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร
ณ ห้องประชุมโรงเรียนประชาณีเวศน์ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2548

ภาพประกอบจากการจัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ(ต่อ)

ภาพประกอบจากการจัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ(ต่อ)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางปรีดาพรรณ อินทวิมลศรี
วัน เดือน ปีเกิด	10 ตุลาคม 2504
สถานที่เกิด	จังหวัดระนอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	24/50 ลาดพร้าว 53 โซคชัย 4 (ซอย 22) เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ใหญ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง ซอยธรรมรัฐ แขวงลำด้อยต้ง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2526	ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547	ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2548	กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร